

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14 Kasım 2023 Salı
18'inci Toplantı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

Sayfa

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyigit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri

- a) Millî Eğitim Bakanlığı
- b) Yükseköğretim Kurulu
- c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
- ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu
- d) Üniversiteler

IV. AÇIKLAMALAR

1.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, kendisinin Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi görüşmelerinin soru-cevap bölümünde Bakanın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, bütçe kanunu tekliflerinin Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda görüşülme usulüne ve verdikleri önergelere ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

18'inci Toplantı

14 Kasım 2023 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.03'te açılarak beş oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Mehmet Muş,

Komisyonun bugünkü gündemine,

Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Oturum Başkanı Orhan Erdem, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Millî Eğitim Bakanlığının,

Yükseköğretim Kurulunun,

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının,

Yükseköğretim Kalite Kurulunun,

Üniversitelerin,

2024 yılı bütçeleri ve 2022 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit,

Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, kendisinin Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy, Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî,

Milli Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi görüşmelerinin soru-cevap bölümünde Bakanın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bütçe kanunu tekliflerinin Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda görüşülme usulüne ve verdikleri önergelere,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 2024 yılı bütçelerini görüşmeye devam etmek için 15 Kasım 2023 Çarşamba günü saat 10.30'da toplanmak üzere toplantıya 23.29'da son verildi.

14 Kasım 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.03

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 18’inci Birleşimini açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş’un, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde, Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe ve kesin hesabı ve üniversitelere ait 127 bütçe, 127 kesin hesap ve 104 adet Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Sayın Bakana söz vermeden önce salonumuzda bulunan kamu kurumlarımızın temsilcilerinin, Bakan Yardımcılarımızdan başlamak üzere Komisyonumuza kendilerini tanıtımalarını istirham ediyorum.

Buyurun lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sanırım bürokrat arkadaşlarımızın tamamı kendisini tanıttı.

Çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi de konuşmasını yapmak üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin’e söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri ()*

a) Millî Eğitim Bakanlığı

b) Yükseköğretim Kurulu

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu

(*) (1/276) ve (1/274) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2023 tarihli 4’üncü Toplantı Tutanağı’na eklidir.

d) Üniversiteler

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok Değerli Başkanı, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu; Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerimizin 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifleri ile 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tekliflerini sunmak, 2022 yılı Sayıştay raporları üzerinde değerlendirme yapmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ile hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım. Bu vesileyle, Komisyonumuzun Başkanını ve tüm üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, geçtiğimiz günlerde büyük bir coşkuyla 100'üncü yılını kutladığımız Cumhuriyet Bayramı'mızı tebrik ederim. 100'üncü yılının birikimiyle, önümüzdeki yıllarda cumhuriyete sahip çıkacak ve koruyacak nesiller yetiştirme sürecindeki destekleriniz için sizlere teşekkürlerimi sunmak isterim.

Aynı şekilde, geçtiğimiz cuma günü, ölümünün 85'inci yılında saygıyla andığımız, cumhuriyetimizi kurarak bizlere hediye eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü huzurlarınızda bir kez daha saygıyla anıyorum. “Cumhurbaşkanı olmasaydım Millî Eğitim Bakanı olurum.” sözleriyle yücelttiği bir sorumluluğu taşıma pozisyonunda olduğumuzun bilinciyle var gücümüzle çalışmaya devam edeceğimizi bir kez daha vurgulamak isterim.

Aynı şekilde, önümüzdeki günlerde de hep birlikte bizleri yetiştiren, üzerimizdeki hakkı ödenemeyecek boyutlarda emeği olan ve şimdi de birlikte ülkemizin eğitim sorumluluğunu yüklediğimiz öğretmenlerimiz için çok önemli bir günü kutlayacağız. Bu vesileyle, başta Başöğretmen Atatürk olmak üzere, ebediyeti irtihal eden bütün öğretmenlerimizi saygıyla anıyorum; hayatta olan öğretmenlerimize sağlık ve mutluluk diliyorum, birlikte çalışmaya devam ettiğimiz meslektaşlarımıza da başarılar temenni ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; hepinizin bildiği gibi, eğitim, zamanın ruhuna uygun olarak değişen ve gelişen, birikim ve tecrübeler ışığında yenilenen dinamik bir süreçtir. Eğitim, beşerî sermayenin inşasının, toplumsal kalkınmanın ve nihayetinde tüm alanlardaki ulusal hedeflere ulaşmanın vazgeçilmez unsurudur. Güçlü Türkiye'nin gelecek iddiasının en önemli odak noktalarından biri beşerî sermayenin niteliğini artırmaktır. Bu da her bir öğrencimizin sorumluluk sahibi, millî ve manevî değerlerimizle mücehhez olarak yetiştirilmesiyle mümkün olacaktır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi, eğitim ile hem kalkınma hem de millî birlik ve beraberliğin sağlanması arasında çok güçlü bir bağ bulunmaktadır. Bireylerin eğitim seviyesi arttıkça ülkemizin siyasi, sosyal ve ekonomik gelişimi de aynı oranda artmaktadır. Güçlü, donanımlı ve vizyon sahibi eğitim kurumları olan ülkelerde refah da doğru orantılı olarak artmaktadır. Eğitim sistemi bunu yaparken millet olma bilincini ve bir arada yaşama kültürünü de bireylere kazandırmalıdır.

Bireyin, yaşadığı topluma uyum sağlaması, iyi bir insan ve iyi bir vatandaş olması ancak nitelikli bir eğitim vasıtasıyla gerçekleşebilir. Eğitim ve öğretimdeki her olumlu gelişme, bir milletin varlığının devamlılığı, kalkınması, güçlenmesi ve müreffeh yarınlara ulaşmasında hayati öneme sahiptir.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında daha müreffeh bir Türkiye'nin şafağında eğitim sistemimizi, kendini tanımanın ve iyi insan olmanın şartlarını içeren bir özgürleşme süreci olarak yapılandırıyoruz. Kendi medeniyet değerlerimiz ekseninde dünyayı kavrayan güçlü bireylerin kültür, sanat ve teknoloji odaklı gelişmelerine dayanan yeni bir sistematik oluşturma çabasındayız. Türkiye'nin bugün olduğu gibi yarın da ideal mefküresini tanımlayabilmesi bakımından hayati bir öneme sahip olan ve maddi

altyapısı büyük oranda tamamlanmış bir zeminde kurulacak olan bu yeni eğitim öğretim sistematiği, “maarif çağı” olarak tecelli edeceğine inandığımız Türkiye Yüzyılı idealinin gerçekleşmesi için kritik bir önem arz etmektedir.

Son yirmi yılda büyük oranda tamamlanan bu altyapı üzerinde, kendi sistemimizi inşa etmenin, istişareye dayalı ve milli bir bilinçle kendi modelimizi üretmenin tam vakti olduğuna inanıyoruz. Bizim modelimiz hem insani varoluşumuzun evrensel doğasına uygun ve onu geliştiren bir felsefe üzerine kendisini konumlandırarak hem de ait olduğumuz tarihin, geleneğin ve medeniyetin temel karakteristiğini taşıyan milli bir içerikte şekillenecektir. Ancak bu sayede, eğitimde arzu ettiğimiz hedefleri yakalayabilir, gençlerimizin hem doğal ve fitri gelişimini esas alan hem de pedagojik ihtiyaçlarını karşılayabilen zengin bir müktesebat üretebiliriz. Bu, şüphesiz ki bizim müntesibi ve takipçisi olduğumuz büyük ve kadim medeniyet vizyonumuzun da bir gereğidir. Bu inançla, erken çocukluk eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir eğitim sistemi oluşturmayı hedeflemekteyiz. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak yürütmekte, eğitim politikalarımızı bu doğrultuda şekillendirmekteyiz.

Komisyonunuzun tüm milletvekillerine, milli meselemiz olan eğitime duydukları ilgi, sağladıkları destek ve eğitimi daha üst seviyeye çıkarma noktasındaki yapıcı eleştirileri için şimdiden teşekkür ediyorum. Sorunların üstesinden hep birlikte geleceğimize de inanıyorum. Türkiye Yüzyılı’nda büyük hedeflere ulaşmamız ve gelecek kuşakların donanımlı yetişmesi toplumsal bir eğitim seferberliği vizyonu ile sağlanacaktır. Bu vizyon çerçevesinde, eğitimin yüküne omuz vermek isteyen, başta siyasetçilerimiz olmak üzere yerel yönetimlerimiz, velilerimiz, tüm vatandaşlarımız, hayırseverlerimiz ve diğer paydaşlarımızı yavrularımızın geleceğini kuşatacak bu hikâyenin bir parçası olmaya içtenlikle davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kısıtlı imkânlarla yüz yıl öncesinde kurulan cumhuriyetimiz, bugün 19 milyonun üzerinde öğrencisi, 1 milyonun üzerinde öğretmeni, 74 binin üzerinde eğitim kurumuyla yaklaşık 21 milyonluk kitleyi, dolaylı olarak da Türkiye’nin tamamını etkileyen bir aritmetiğe sahiptir. Bu da demektir ki yaklaşık olarak ülkemizdeki her 4 kişiden 1’isi öğrenci, her 80 kişiden 1’isi de öğretmendir.

AK PARTİ hükümetleri döneminde hazırlanan bütçelerin hemen hepsinde en büyük payı Bakanlığımıza ayıran Sayın Cumhurbaşkanımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve Plan ve Bütçe Komisyonumuza bir kez daha teşekkür etmek isterim. 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığı, merkezî yönetim bütçesinden en büyük payı alan 4’üncü konumda iken 2024 yılında da en büyük payı alan kurum olmaya devam etmiştir. Aynı dönemde eğitim bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı yüzde 10,64’ten yüzde 14,61’e yükselmiştir. Ayrılan bu bütçeyle ülkemizdeki eğitim altyapısı, fiziki yapı, insan kaynağı ve teknolojik donanım açısından dünyada hatırı sayılır bir konuma gelmiştir. Eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranları artırılmış, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılarak OECD ortalamasına yaklaşılmıştır. Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için şartlı eğitim yardımından pansiyon kapasitesinin ve burslarının artırılmasına, taşıma yoluyla eğitime erişim hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı bir sosyal politika kararlı, kapsamlı ve birbirini destekleyecek şekilde uygulanmıştır.

Bu sosyal politikaların uygulanması, dezavantajlı öğrenciler başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin eğitim öğretim faaliyetlerine erişimini daha da kolaylaştırmıştır. Okul öncesi eğitim 5 yaş grubunda okullaşma oranları 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 11,7 iken 2021-2022 eğitim öğretim yılında net yüzde 81,63; 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise yüzde 84,95’e yükselmiştir. Aynı şekilde, temel eğitimde okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 90,98 iken

geçtiğimiz yıl yani 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise yüzde 95,29'a yükselmiştir. Benzeri rakamları ortaöğretim için de vermek mümkün. Ortaöğretimde de okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 50,57 yani her 2 öğrenciden 1'i ortaöğretime devam ederken 2022-2023 eğitim öğretim yılında net yüzde 91,7'ye yükselmiştir.

Türkiye'de 2023-2024 eğitim öğretim yılında, resmî ve özel 18.675'i okul öncesi, 25.216'sı ilkokul, 18.088'i ortaokul ve 12.535'i lise olmak üzere 74.514 okulumuzda 1 milyon 170 bin 699 öğretmen ve 19 milyon 229 bin 677 öğrencimizle eğitim öğretim sürecine devam etmekteyiz. Türkiye'de eğitim sisteminde bu anlamdaki sayısal büyümeyle beraber kalite de sürekli olarak Bakanlığımızın ana gündemlerinden bir tanesi olarak yer almıştır. Uluslararası derecelendirme kriterlerinde de bu kendisine yer bulmuştur. En son sadece bir veriyi paylaşmak istiyorum, (UNDP) Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 2022 İnsani Gelişme Raporu'nda Türkiye, İnsani Gelişme Endeksi'nde eğitimde yer alan veriler ve okullaşmayla birlikte toplam 191 ülke arasında 48'inci sıraya gelmiş ve bu anlamda da sıralamada en yüksek kategori olan çok yüksek insani gelişme kategorisinde üst üste 3'üncü kez yer almıştır. Yürüyecek daha çok yolumuz var ama yürüdüğümüz yolun da az olmadığını belirtmek için bunları sizlerle paylaşmak istedim.

2024 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu'nda en büyük pay, hükümetlerimiz döneminde bir gelenek hâlini aldığı üzere, bu yıl da eğitime ayrılmış durumda. Bu kapsamda, toplumun tüm kesimlerini içine alan örgün ve yaygın eğitim hizmetlerini yürütebilmemiz için Bakanlığımız; Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, üniversiteler ve diğer bakanlıklara ayrılan kaynaklarla birlikte eğitim bütçemiz 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak belirlenmiştir; bu rakam, 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinin yaklaşık yüzde 14,6'sını oluşturmaktadır. Ayrıca, dolar bazında da bir rakam vermek istiyorum; 2022 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi dolar bazında 4 milyar 955 milyon dolar iken 2023 yılında 16 milyar 215 milyon dolar, 2024 yılında ise 38 milyar 294 milyon dolar bütçe kullanmış olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sunumun bu noktasında yaz aylarından, haziran ayından itibaren eğitim öğretim dönemi tatildeyken attığımız bazı adımlarla ilgili sizleri bilgilendirmek istiyorum. Öncelikle, bu anlamda bir Bakanlık genelgesi ve yönetmelik değişiklikleriyle yaptığımız bazı küçük dokunuşları paylaşmak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi dijital bağımlılık; bugünlerde çokça üzerinde konuştuğumuz, evimizde kendi çocuklarımızla ilgili olarak da üzerinde konuştuğumuz bir konu. Bunun için okul içinde ve sınıflarda öğrencilerimizin derslerini aksatacak şekilde cep telefonu kullanmamaları, bu türden cihazlarla sınıflara girmemeleri ve okul dışında dijital ortamlarda zaman geçirmelerine sebebiyet verecek durumlardan kaçınmaları noktasında bazı önlemler aldık. Çocuklarımızın dersliklere cep telefonlarıyla girmelerini istemediğimizi okul müdürlüklerimize bildirdik.

Ayrıca, sağlıklı büyüyen Türkiye için "Okulumda Sağlıklı Besleniyorum" sloganıyla ulusal ve uluslararası çevrelerde görünürlüğü olan, sürdürülebilir ve sürekli değişimi merkeze alan bir anlayışla yeni süreçler de yönettik. Bu kapsamda, okullarımızda sağlıklı beslenme kültürünün geliştirilmesi, gıda israfının önlenmesi, gıda güvenliği farkındalığının artırılması, ulusal ve uluslararası standart ve şartlara uygunluğun sağlanması, obezite ve dijital bağımlılıkla mücadele edilmesi ve fiziksel aktivitenin teşviki amacıyla yürüttüğümüz bu program kapsamında okul bahçelerimizde fiziksel aktiviteler yapılmasını ve beslenme kültürü üzerine eğitimler verilmesini de yine bu düzenlemelerle tanımladık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Hiç uğraşmayın, beslenen yok ki gelip onlara...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, ben sizi nezaketle dinleyeceğim, olur mu?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Dinleyin de yanlış söylediklerinizin arasında...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gürer, lütfen...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Gürer’in kendisi çok fazla beslendiği için...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayenizde ekmeğe vuruyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Velilerimizin okul ziyaretleri...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yani bunu hazırlayan arkadaşlar yazmasa daha iyiydi diyorum çünkü okulda öğrencilere verecek...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, bak...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gürer...

Değerli milletvekilleri, lütfen...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Vatandaş yoksulluk içinde, siz diyorsunuz ki “Spor yaptırıp zayıflatacağız.”

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gürer, Cumhuriyet Halk Partisinin grup konuşmacı listesi gelmedi daha, herhâlde ilk sırada yazarlar sizi diye bekliyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Yazdık, yazdık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki.

Sayın Bakanım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Şimdi, son günlerde de çok yoğun bir şekilde gündemimize gelen öğretmenlere ve eğitim çalışanlarına yönelik şiddeti de önleyecek şekilde bir tedbir olmak üzere, okullarımızın içerisindeki velilerin oluşturduğu kaotik ortamı da önlemek üzere; velilerimizin okul ziyaretlerinin ve öğretmenlerle görüşmelerinin daha nitelikli, daha düzenli ve daha sağlıklı yapılması için bu ziyaretlerin eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde bir randevu sistemi ve zaman çizelgesiyle yapılmasını sağladık.

Ayrıca, okul terki yapan, devamsızlık yapan öğrencilerimizle ilgili tedbirler aldık. Art arda iki gün özürsüz devamsızlık yapan öğrencinin durumunun posta, e-posta ve diğer iletişim araçlarıyla velisine bildirilmesi, veliyi okula davet ederek öğrencinin durumu hakkında bilgilendirme yapılması, varsa özür belgelerinin okul yönetimine teslim edilmesini istedik. Devamsızlık süresi özürsüz olarak on günü, toplamda otuz günü aşan öğrencilerin ise ders puanları ne olursa olsun başarısız sayıp sınıf tekrarı yapmaları gerektiği durumunu velilerine yazılı olarak bildirme kararı aldık.

Devamsızlık ve erken okul terki riski taşıyan öğrencilerin devam ettiği okullara yönelik kurumsal kapasite geliştirmeleri ve erken okul terkine yönelik farkındalık artırma çalışmalarına da devam ediyoruz. Bu kapsamda, okullarımızda önleme müdahale komisyonları kurulmasını kararlaştırdık. Ayrıca, görsel sanatlar, müzik, drama, performans sanatları, atölye çalışmaları, telafi yetiştirme sınıfları ve öğrenciler için mentörlük hizmetleri gibi okul içi ve okul dışı eğitim etkinliklerinden oluşan entegre bir müdahale, önleme ve telafi modeli de geliştirme çalışmasının içerisindeyiz.

Ortaöğretim çağı nüfusunda okullaşmayan tüm gençlerimize tek tek ulaşarak şartlarına uygun okullaşma seçeneklerinden faydalanmalarını sağlıyoruz. Bu kapsamda, tüm eğitim kademelerinde okuldan erken ayrılma riski taşıyan öğrencilerin erken tespitini kolaylaştırmak için çoklu veri noktaları kullanan bir erken uyarı sistemi geliştirdik. Amacımız, eğitim çağı nüfusundaki tüm çocuklarımızın eğitimle buluşmalarını sürdürülebilir kılmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geleceğin dünyasında insanın özgür deneyimleri eğitimin esasını oluşturacaktır. Bu bağlamda, eğitimi bir hayat deneyimi olarak gören, öğrencileri bu sürecin aktif bir öznesi olarak konumlandıran ve yarınlarnı bu anlayışla organize eden ülkeler, kişiler başarılı olacaktır. Zira, günümüzdeki ekonomik, toplumsal ve teknolojik gelişmeler öğrenci merkezli anlayıştan bir adım daha öteye gitmeyi zorunlu kılmaktadır.

Eğitim niteliğinin artırılması amacıyla yönelik olarak yaşanan toplumsal gelişmeler, oluşan talepler ve değişen yaşam şartları neticesinde, öğrencilerimize çağın gerektirdiği temel yetkinlikleri, fikri temelleri ve toplumsal değerlerimizi kazandırmayı arzu ediyoruz. Nitekim Bakanlık olarak öğretim programlarında yaptığımız değişiklikleri bu motivasyonla gerçekleştiriyoruz. İçeriğin birbirinden kopuk bilgi kompartımanları şeklinde değil, gündelik hayatta olduğu gibi birbiriyle ilişkili bir bağlam bütünlüğü içerisinde öğrencilere kazandırılmasını hedefliyoruz. Böylece öğrencilerin gerçek hayatta karşılaştıkları problemlerde olduğu gibi olaylara çok boyutlu yaklaşımlarına imkân verecek bir anlayışı, mümkün olduğunca programı hâkim kılmaya çaba sarf ediyoruz. Bakanlığımıza bağlı örgün ve yaygın eğitim kurumlarında uygulanan programları, konu alanında meydana gelen değişimleri ve gelişmeleri, bireyin ve toplumun ihtiyaç ve beklentileriyle K12 Beceriler Çerçevesi Türkiye Bütüncül Modeli doğrultusunda sürekli iyileştirmekte ve güncellemekteyiz. Bu değişmelerin yaşandığı alanları sürekli takip ediyoruz ve gerekli çalışmaları da hızla ders çizelgelerine ve öğretim programlarına yansıtıyoruz. Bu doğrultuda, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde uygulanmakta olan haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli dersler bölümünü, öğrencilerimizin gerekli akademik becerileri edinmelerinin yanında yetenekleri doğrultusunda da yetiştirmelerinin sağlanması, ilgi ve ihtiyaç duydukları alanlarda gelişimlerine zemin hazırlanması; millî, manevi ve ahlaki değerlerimizin kazandırılması amacıyla 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren geçerli olmak üzere güncelledik. Uygulanacak haftalık ders çizelgeleri kapsamında ihdas edilen seçimli derslere yönelik öğretim programlarını da geliştirdik. Çağın ihtiyaçlarını ve gelişen teknolojiyi göz önünde bulundurarak hem ilköğretim hem de ortaöğretim düzeyinde seçmeli dersler grubunu bir bütün olacak şekilde insan, toplum ve bilim, din, ahlak ve değerler, kültür, sanat ve spor olmak üzere üç başlıkta güncelledik. 2023-2024 eğitim öğretim yılından itibaren ilköğretim seviyesinde oyun ve oyun etkinlikleri, matematik ve bilim uygulamaları, robotik kodlama, yapay zekâ uygulamaları, geleneksel sanatlar gibi 16 adet seçmeli dersi; ortaöğretim seviyesinde de bilişim teknolojileri ve yazılım, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği, temel hukuk bilgisi, Türk düşünce tarihî, metin tahlilleri gibi 18 adet seçmeli dersi öğrencilerimizin tercihine sunduk. Ayrıca sosyal sorumluluk programıyla sosyal sorumluluk ve toplum hizmeti anlayışının geliştirilmesini hedefledik. Bu kapsamda tüm öğrencilerimize ortaöğretim süresi boyunca en az kırk saatlik sosyal sorumluluk programı çalışma zorunluluğu getirdik. Ayrıca yaz aylarında açıkladığımız ve önemseydiğimiz konulardan bir tanesi de ana dil olarak Türkçenin öğrencilerimiz tarafından 4 beceri doğrultusunda öğrenilmesini sağlamaktı. Medeniyetimizin nesillere aktarılması ancak kendi dilimizin korunması, geliştirilmesi ve güçlenmesiyle sağlanabilir. Eğitimciler olarak hepimizin öncelikli görevi, miras aldığımız medeniyetimizi idrak ederek millî kültür şuuruyla dilimize sahip çıkmaktır. Yerli ve millî kültür değerlerimizi evrensel bakış açısıyla harmanlayarak yeniden inşa etmeliyiz. Teknolojik gelişmelerin, yaşanan dönüşümlerin ve dijitalleşmenin hayatımızın her alanını etkilediği bu hızlı akan çağda dilimizi tüm özgünlüğüyle muhafaza etmek birincil vazifemizdir. Bu anlayıştan hareketle tüm öğrencilerimizin ahlaki, insani, millî ve manevi değerleri içeren Türkçenin doğru ve güzel kullanımını destekleyen, daha etkili bir öğrenme için kolay ve erişilir, ilgi çekici öğrenme kaynaklarına olan ihtiyacı göz önünde bulundurularak ders kitaplarında da güncellemeler yaptık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir taraftan saatime bakıyorum, bana ayırdığınız sürenin yirmi dakikası dolmuş durumda. Dolayısıyla sizlere dağıttığım konuşma metninden bazı hususları hızlıca sizlerle paylaşıp bitirmek istiyorum. Bir başlığı da 6 Şubat depremleriyle ilgili yaptığımız çalışmalara ayırmak istiyorum.

6 Şubat depremlerinin tahribatını gidermek için Bakanlık olarak birçok alanda kapsamlı faaliyetler gerçekleştirdik. Yaşanan ilk depremin ardından Kahramanmaraş, Malatya, Adana, Hatay, Osmaniye ve Adıyaman illerine ulaştık ve depremzedelerin acil barınma, ısınma ve benzeri ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim yapılarımızdan kullanılabilir durumda olanları ivedilikle tespit ettik. Sahadaki diğer kurum ve kuruluşların iş birliğiyle güvenle kullanılacak okul, yurt, pansiyon, öğretmenevi ve benzeri eğitim kurumu binalarımıza depremzede vatandaşlarımızı yerleştirdik. Onarım ihtiyacı oluşan eğitim yapılarımızın tamamının bakım onarım çalışmalarını tamamladık. Bu kapsamda yaklaşık 45 bin dersliğimizi deprem bölgesindeki 2023-2024 eğitim öğretim dönemi için hazır hâle getirdik. Bunun dışında, tahkiki gerekli görülen eğitim yapılarının tahkiklerine, tahkik sonrası güçlendirilmesi gereken eğitim yapılarının da güçlendirme çalışmalarına devam ettik. Riskli görüldüğü için yıkım ya da tahkik kararı verilen okullarımızın kullanıma açılmayacak olması sebebiyle bölgede ihtiyaç duyulabilecek eğitim yapılarının hızla yapılabilmesi için farklı türlerde çelik ve modüler eğitim yapısı projeleri geliştirdik. Bölgede kısa vadede gerçekleştirilecek çelik ve modüler eğitim yapıları ile daha uzun vadede gerçekleştirilecek betonarme eğitim yapılarının yatırım planlamasını yaptık. Ayrıca bölgede yapımı tamamlanan toplu konut alanları özelinde ihtiyaç olabilecek okul tür ve sayılarını belirledik. Bu doğrultuda 11 ilde toplam 22.039 derslik yapılmasını planladık. Bunlardan bir kısmının -2.571 dersliğin- inşaa sürecini tamamladık, eğitim öğretim döneminde hizmete açtık, kalanları ise yatırım programımıza almış durumdayız. Bölgede öğretmenlerimizin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerçekleştirdiğimiz bire bir görüşmeler neticesinde öğretmenlerimiz için ihtiyaç duyulan konteyner sayılarını ilçe bazlı olarak tespit ettik ve bire bir irtibata geçtiğimiz yaklaşık 210 bin öğretmenimizden 11.076 ihtiyacı olduğunu ileten öğretmenimiz için AFAD'la koordineli olarak konteyner konaklama imkânı temin etmiş olduk.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz Bakanlıkla ilgili kısmı bitirip -çünkü konuşma metnim sizlerde var, bu anlamda sizi çok fazla yormak istemiyorum- YÖK ve ÖSYM'yle ilgili hususlardaki sunumumla, konuşmamla devam etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; yükseköğretimde son yıllarda yaşanan niceliksel büyümeyle başta yükseköğretime erişim olmak üzere birçok alanda önemli ilerlemeler kaydettik. 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı itibarıyla 129 devlet, 78 vakıf olmak üzere toplam 207 yükseköğretim kurumunda 8,3 milyon öğrenci öğrenim görmektedir. 1984 yılında 20.033 olan toplam öğretim elemanı sayısı 2022 yılında 184.702'ye yükselmiştir; aynı sayı öğretim üyesi açısından da benzer durumda geçerlidir. Hâlihazırda 2022 yılı rakamlarımız itibarıyla 93.813 öğretim üyemiz mevcuttur. Toplam öğretim elemanlarımızın yaklaşık yüzde 45,78'i kadın, yüzde 54,22'si ise erkektir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bakanlık öyle değil ama kadronuzda yok o kadar kadın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Öğretmen kadromuzda mı? Var Sayın Vekilim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yok, yok; heyetinizde 2 tane kadın saydım, belki yanlış saydım ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bir daha sayın o zaman.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Şu anda 2 kişi var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Profesör unvanına sahip öğretim üyelerinin ise üçte 1'i kadındır. 2023 yılında kadın öğretim elemanı sayısı toplam öğretim elemanı sayısının yüzde 37'si iken bugün bu oran yüzde 46'dır. Ben Bakanlıkla ilgili verileri söylemedim ama Bakanlıktaki veriler kadın oranının daha yükseldiğini gösteriyor. 2003'te araştırma görevlisi sayısının yüzde 42'si kadın iken bugün, bu oran yüzde 53'e yükselmiştir.

Türk yükseköğretiminde misyon farklılaşması ve ihtisaslaşma alanında son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. 2016 yılında Yükseköğretim Kurulu tarafından hayata geçirilen Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı'yla 22 devlet üniversitesinin genel ve geleneksel çalışmaları dışında bölgelerin kendi dinamikleriyle hazırlayıp sundukları projeler doğrultusunda bölgesel kalkınma odaklı misyonlar edinmeleri sağlanmıştır. Bu kapsamda, araştırma odaklı misyon farklılaşması kapsamında 2017-2021 arasında 16 devlet üniversitesi desteklenmiş, 2021 yılında ise program revize edilmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda araştırma üniversitelerinin sayısı 23'e çıkarılmıştır.

Sürdürülebilir ve İklim Dostu Kampüs uygulamasıyla ilk etapta Yükseköğretim Kurulu tarafından 11 pilot üniversite belirlenmiş ve üniversitemizin sürdürülebilir, enerji verimli, doğa dostu, sıfır atıklı ve çevreye asgari düzeyde etki eden kampüslere sahip olması hedeflenmiştir.

Son iki yılda ise birçok üniversitemize yapay zekâ alanında lisans ve lisansüstü programlar açılmıştır. Türkiye'de ilk defa Boğaziçi Üniversitesi bünyesinde Veri Bilimi ve Yapay Zekâ Enstitüsü kurulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi aracılığıyla yürütülen proje kapsamında 4 üniversitede kurulan siber güvenlik meslek yüksekokullarına 2023 yılından itibaren öğrenci alınmaya başlanmıştır.

Bir başka rakam uluslararasılaşmayla ilgili vermek istiyorum. UNESCO verilerine göre 2019 yılından itibaren Türkiye dünyada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, sürenize ilave beş dakika ekleyeceğim, toparlayın lütfen.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Peki.

Ben YÖKAK'la ilgili, sonrasında ÖSYM'yle ilgili birkaç cümle söyleyip bitirmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye yükseköğretimde kalite güvencesi sistemini yapılandırmak ve güçlendirmek amacıyla 2017 yılında idari ve mali özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir üst kurul olarak kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu, Bologna sürecinin tamamlayıcı unsuru olarak mezunların yeterliliklerinin güvence altına alınmasını hedefleyen Avrupa Yükseköğretim Kalite Güvencesi Standartları ve yönergeleriyle uyumlu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. YÖKAK, 2023 yılı itibarıyla hâlihazırda 189 yükseköğretim kurumumuzun kurumsal dış değerlendirmesini tamamlamış, 145 yükseköğretim kurumuna yönelik izleme faaliyetlerini gerçekleştirmiş ve 53 yükseköğretim kurumunu kurumsal akreditasyon programı kapsamında akredite etmiştir. 2027 yılına kadar tüm yükseköğretim kurumlarımızın Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında değerlendirmesinin tamamlanması planlanmıştır.

YÖKAK dış değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilen ulusal kuruluşların yetkilendirilmesi ve uluslararası kuruluşların tanınması görevi kapsamında, program akreditasyonu çalışmaları yürüten 24 ulusal akreditasyon kuruluşuna yetki vermiş ve 13 uluslararası akreditasyon kuruluşunu da tanımıştır.

Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; ÖSYM'yle ilgili olarak, ÖSYM ülkemizin en önemli hizmet kurumlarından bir tanesi. Bütün hizmetlerini e-devlet standartları çerçevesinde yürütmekte, bilimsel ve teknolojik yeniliklerden yararlanarak sürekli kendisini geliştirmekte ve hizmet kalitesini günden güne artırmaktadır. ÖSYM, tek ve çift yıllarda değişmek üzere, her yıl yaklaşık 13 milyon adaya 55 farklı sınav gerçekleştiren bir Kurumdur. Bu sınavlar dışında, yine her yıl farklı kurumlar için yaklaşık 25 adet yerleştirme işlemini de gerçekleştirmektedir.

6 Şubat tarihinde meydana gelen deprem sonrası Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na, Kamu Personeli Seçme Sınavı'na, (DGS) Dikey Geçiş Sınavı'na başvuru yapan adaylar ile bugüne kadar yapılan çeşitli sınavlarda şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ile gazi çocuklarından yaklaşık 3 milyon adaya ücretsiz sınav başvurusu ile sınav tercihi ve yerleştirme hizmeti verilmiştir. Afet bölgesinde dönemsel olarak gerçekleştirilen ücretsiz sınav uygulaması şehit eşi, şehit çocuğu, gazi, gazi eşi ve gazi yakınlarına yönelik olarak devam etmektedir.

ÖSYM, 2023 yılı başında açıkladığı sınav takvimi çerçevesinde hizmetlerini ifa ederken elektronik sınav uygulaması yapılan yabancı dil ve elektronik sınav merkezi sayısını artırıp sınav ağını genişletme çalışmalarına da devam etmektedir. Ankara Esenboğa e-Sınav Merkezi aynı anda 5 bin adayın elektronik sınava girebileceği kapasitesiyle dünyanın en büyük elektronik sınav merkezlerinden biridir. İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, Farsça, Arapça, Bulgarca, İspanyolca, İtalyanca ve Yunanca sınavlarıyla birlikte toplam 10 farklı yabancı dilde elektronik sınavlar gerçekleştirilmektedir.

2023 yılında, ÖSYM bünyesinde bugüne kadar yaklaşık 11 milyon adayın katıldığı 15'i elektronik sınav olmak üzere toplam 53 sınav gerçekleştirilmiştir. Bu sınavlarda engelli veya sağlık sorunu olan yaklaşık 32.775 aday sağlık durumlarına uygun özel koşullar sağlanarak sınava alınmıştır. Ayrıca, Yurt Dışından Öğrenci Kabul Sınavı (TR-YÖS) on üç yıl aradan sonra ilk defa Türkiye, KKTC, Almanya, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Afganistan, Tunus ve Suudi Arabistan'da uygulanmıştır. İkinci uygulaması 12 Kasım'da tüm illerimizle birlikte saydığım 12 ülkede gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkanım, son, bitiriyorum. Eğitim alanında gerçekleştireceğimiz faaliyetler için 2024 yılında; 790 milyar 60 milyon 716 bin TL'si personel gideri, 94 milyar 210 milyon 419 bin TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri, 79 milyar 707 milyon 141 bin TL'si mal ve hizmet alım giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar için, 25 milyar 902 milyon 262 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri, burslar ve diğer cari transfer harcamaları için, 100 milyar TL'si sermaye giderleri için, 349 milyar 130 bin TL'si sermaye transferleri olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine ÖSYM'ye aktarılacak 1 milyar 900 milyon TL'lik hazine yardımı hariç toplam 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bakanlık bütçemiz 2020 yılından itibaren harcamaların program sınıflamasına göre tasnif edildiği, harcama önceliği geliştirme konusunda karar alıcılara kamu hizmeti sunumu performansına ilişkin bilgilerin sağlandığı ve bu bilgilerin kaynak tahsisi sürecinde sistematik olarak kullanıldığı program bütçe çerçevesinde hazırlanmaktadır. 2024 yılında, 1 trilyon 90 milyar 229 milyon 668 bin TL tahsis edilen Millî Eğitim Bakanlığı bütçemiz kapsamında, engellilerin toplumsal hayata katılımı ve özel eğitim programına 56 milyar 922 milyon 916 bin TL, hayat boyu öğrenme programına 21 milyar 77 milyon 399 bin TL, ölçme, seçme ve yerleştirme programına 468 milyon 3 bin TL, ortaöğretim programına 331 milyar 287 milyon 777 bin TL, temel eğitim programına 574 milyar 564 milyon 240 bin TL, uluslararası eğitim ve işbirlikleri yurt dışı eğitim programları için

11 milyar 300 milyon 859 bin TL, yönetim ve destek programına da 94 milyar 608 milyon 474 bin TL ödenek ayrılmıştır. Bununla birlikte, 345 milyar 815 milyon 782 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi; 4 milyar 692 milyon 832 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi, yaklaşık 132 milyar 990 milyon TL Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi, 19 milyar 790 milyon TL'si ilköğretim öğrencilerimizin ücretsiz ders kitabı giderleri, taşınmalı ilköğretim/ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonlarına aktarılacak ödenek, 1 milyar 300 milyon TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine'den tefrik edilen ödenek, yaklaşık 25 milyar TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden tefrik edilen ödenek olmak üzere toplam bütçemiz 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin TL olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; eğitim ülkemizin yarınını şekillendiren en önemli unsurdur ve insana dair yapılacak yatırımların kuşkusuz en değerlisidir. Hükümetimiz bu bilinçle hareket etmekte, eğitim alanına yönelik yatırımlarını bilimsel ve pedagojik gelişmelere koşut bir şekilde sürdürmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına, genel bütçeden en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve kararlı bir şekilde bu yıl da sürdüren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bu sürece katkısı olan ve bize destek veren herkese teşekkür ediyorum. Eğitim meselesinin memleket meselesi olarak görülüp bu desteğin sürdürülmesi önemlidir. Bu anlamda, Komisyonumuzun da bu desteği bizlere vereceğine olan inancımız tamdır. Verdiğiniz, vereceğiniz destekler için sizlere bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2024 yılı bütçesinin, eğitim ailemize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Böylece Sayın Bakanın bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki konuşması tamamlanmıştır.

Şimdi müzakerelere geçiyoruz.

İlk söz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Fethi Açıkel'in.

Sayın Açıkel, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli bürokratları, bağlı kuruluşların değerli yöneticileri, saygıdeğer milletvekilleri, çok kıymetli basınımızın fedakâr gazetecileri ve Cumhuriyetimizin eğitim camiasının gerçek emektar mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime on gün sonra kutlayacağımız 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne atıfla, kendilerine verilen norm kadroya atanma ve mülakatları kaldırma sözleri tutulmadığı için hayal kırıklığına uğratılmış, Öğretmenlik Meslek Kanunu tarafından bile mesleki kimlikleri örselenmiş, özlük hakları törpülenmiş tüm emektar öğretmenlerimizin ve gencecik öğretmen adaylarımızın Öğretmenler Günü'nü buruk bir biçimde de olsa şimdiden kutlayarak başlamak isterim. O öğretmenlerimizdir ki ellerinde taşıdıkları bilim ve eğitim meşalesiyle Türkiye'yi geri kalmış bir Orta Doğu ülkesi olmaktan kurtaran, en uzaktaki köylerimizdeki çocukların ve bilhassa kız çocuklarının eğitimini sağlayan ve yüzlerce sene mesleksiz ve eğitimsiz bırakılmış bu büyük milleti yeniden çağdaş medeniyet düzeyine taşıyan ve taşıyacak olan eğitim neferleridir. Aynı zamanda, bu vesileyle de 10

Kasım Ata'mızı Anma Haftası'nda bulunmamız nedeniyle Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, tüm öğretmenlerimizi, mesleğini icra ederken şehit edilen eğitim şehitlerimizi saygı, şükran ve minnetle anıyorum. Tüm eğitim camiasına saygılarımı sunuyorum.

Bir başöğretmen olarak Büyük Atatürk'ü bugünlerde anmak bilhassa çok önemli. Zira eğitim alanında cumhuriyet tarihimizin en dramatik çöküşüne tanık olduğumuz bir dönemden geçiyoruz. Ülkemizin kalkınma ve demokrasi alanında ilerlemesinin en önemli kaldıraç olan eğitimin tahrip edildiği bir dönemden geçiyoruz. Oysa Büyük Atatürk'ün millî eğitim alanında katettiği mesafe öylesine hayati bir niteliğe sahipti ki henüz Kurtuluş Savaşı devam ederken dahi 1921'de Maarif Kongresi'ni toplayarak milletin geleceğinde eğitime verdiği önemi göstermiş, yarı müstemleke bir ekonomi durumundan kurtulmak için millî kalkınmayı bilhassa yerelden yani köy okullarından başlatan ve Anadolu'nun muhtelif kentlerinde kurulan kamu iktisadi teşekküllerinin ve modern fabrikalarının hemen yanı başında, bu fabrikaların ihtiyaç duyduğu mühendisleri ve teknikerleri yetiştiren meslek okullarını inşa eden bir geleneği ortaya çıkarmıştır. Bu cumhuriyetçi ve ilerici gelenek, Büyük Atatürk'ün "Eğitimidir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefaletle terk eder." dediği gibi, bilhassa eğitimi, milletin hayatta kalabilmesi için devletin ifa etmesi gereken en temel kamu görevlerinden biri olarak işaret etmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu'yla vücut bulmuş bu kamucu, eşitlikçi ve halkçı eğitim felsefesi sayesinde Türkiye'de eğitimde cinsiyet eşitliğini önceleyen sınıfsız ve imtiyazsız bir vatandaş topluluğu yaratma idealinden ve bilhassa kız çocuklarını okutarak onları yüksek diploma ve meslek sahibi yapma ve erdemli, eşit yurttaşlar olarak yetiştirme amacından bahsedebiliyoruz. Atatürk'ün bu cumhuriyetçi ve bilimsel anlayışı sayesinde Türkiye'nin bugün bir Afganistan ya da bir Yemen olmaması için, cehalet ve bağımlılıkla boğuşan bir Orta Doğu ülkesi hâline dönüşmemesi için tüm kaynaklar seferber edilebilmiştir. Bu amaçla da cumhuriyetimizin daha ilk gününden itibaren ülkemizin her köşesinde öğretmen okulları, kız olgunlaşma enstitüleri, ziraat, madencilik, sağlık ve demir yolu meslek okulları, mühendislik okulları, sanat ve akşam okulları, gezici köy kursları, Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü gibi uzmanlık enstitüleri ve nihayetinde köy enstitüleri gibi devrimci eğitim kurumları açılabilmiştir. Türkiye'nin çağdaş dünyayla rekabet edebilecek yükseköğretim kurumlarını ve üniversitelerini büyük reformlarla Batılı standartlara kavuşturabilmişlerdir. Daha 1920'lerden itibaren Türkiye'yi Batı'nın saygın bilim insanları için kapıları sonuna kadar açılmış ve beyin göçü alabilen cazip bir bilimsel üretim merkezine dönüştürebilmişlerdir. Bu sayede Atatürk cumhuriyetinin eğitim kurumları yüzlerce Batılı, yabancı akademisyene ve uzmana ev sahipliği yapabilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Millî Eğitim Bakanlığımızın 2024 yılı bütçesi hakkındaki konuşmamızı maalesef cumhuriyetimizin 100'üncü yılının gereklerine uygun olmayan bir gerileme, dağımlık ve savrulmuş koşullarında yapıyoruz. Partim adına bu muhalefet konuşmasını bu nedenle ve öncelikle eğitim, fen ve sosyal bilimler fakültesi formasyonu ve diploması olan, atanmayan 1 milyonu aşkın genç öğretmenimiz, öğretmen adayımız için yapıyorum. Norm kadroları kendilerinden esirgenen ve okullarda madde bağımlılığı, akran zorbalığı, deprem travmasına müdahale edebilecek formasyona sahip olan psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenlerimiz için yapıyorum. Bu muhalefet konuşmasını yoksulluk sınırı 44.500 liranın altında maaşa mahkûm edilen öğretmenlerimiz ve açlık sınırının altında, asgari ücretin altında özel sektör öğretmenleri ile Millî Eğitim Bakanlığının âdeta paryası hâline dönüştürülen ücretli öğretmen kardeşlerimiz adına yapıyorum. Bu konuşmayı mülakatlar kaldırılacak sözüne rağmen mağdur edilen on binlerce aday öğretmen için yapıyorum; eşit işe eşit ücret talep eden özel okul öğretmenleri ve sayısı 80'e yaklaşan vakıf üniversitelerinde görev yapan akademisyenler ve genç asistanlarımız adına yapıyorum.

Bu muhalefet sunuşumuzu az gelişmiş ülke standartlarında kalabalık, ranzalı odalarda yatırılan ve 21'inci yüzyılda öğün atlamak zorunda bırakılan üniversite öğrencisi genç kardeşlerimiz için yapıyorum; temel beslenme ihtiyacı dahi karşılanmayan, sıcak yemek bulamayan ve okullarda açlıktan bayılan ülkemizin küçük küçük yavruları, evlatları ve gençleri adına yapıyorum. Velhasılıkelam, bu konuşmayı Türkiye'de kreşten dershaneye, üniversiteden istihdama kadar uzanan zorlu yolda ticarileşmiş eğitimden muzdarip, kamu ya da özel fark etmeksizin pahalı ve fahiş eğitim masraflarından, beslenme ve servis ücretlerinden mağdur olan tüm orta ve orta alt sınıf yurttaşlarımız adına yapıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle şunu söylemek isterim ki maalesef, teklif edilen 2024 yılı bütçesi eğitimdeki yapısal ve güncel sorunları çözmekten uzak bir niteliktedir. 2024 yılı merkezi yönetim bütçesinin 11 trilyon 89 milyar lira olması öngörülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 1 trilyon 92 milyar TL olarak teklif edilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı için teklif edilen 1 trilyon 92 milyar liralık bütçe, 20 milyona yakın öğrencimiz ve 1,5 milyonu aşkın tüm eğitim camiamızın ihtiyaç duyduğu kaynak miktarının oldukça altındadır. Millî Eğitim Bakanlığının merkezi bütçe içindeki payı 2016 yılından itibaren azalmaktadır. 2016'da Bakanlığın merkezi bütçe içindeki payı yüzde 13,38 iken bu oran 2023 yılında yüzde 9,74'e kadar düşmüştür. Aynı şekilde, 2016 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin gayrisafı yurt içi hasılaya oranı yüzde 2,9 iken 2023 yılında bu oran yüzde 2,3'e kadar gerilemiştir.

Eğitim yatırımları açısından ise AK PARTİ'nin iktidara geldiği 2002 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,18 iken 2024 yılı itibarıyla bu oran neredeyse yarıya, yüzde 9,15'e gerilemiştir. Dijital dönüşümü, eğitimde yeni teknolojileri ve yüksek vasıflı iş gücüne sahip gençlerin eğitimini ve mesleki becerilere kavuşturulmasını tartıştığımız bu bilgi çağında, bu dijital çağda eğitimde yatırım bütçesine yüzde 10 oranında bir payı dahi ayırmamız bizim açımızdan bir ayıptır. MEB bütçesi içerisinde yatırımlara ayrılan payın en az yüzde 20 seviyesinde olması dijital dönüşüm çağında sorunların çözümü açısından büyük önem arz etmektedir.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ yönetimi altında Millî Eğitim Bakanlarının görevde kaldığı ortalama süre iki buçuk yıldır. AK PARTİ yirmi bir yılda 8 kez Millî Eğitim Bakanı değiştirmiştir. Mevcut Bakan, görevi üstlenen 9'uncu Millî Eğitim Bakanıdır. Değişen bakanlarla birlikte sınav sistemleri, tüm müfredatlar, tüm kadrolar çok ciddi yapısal değişikliklere maruz bırakılmıştır. Bakanlık bu süreçte Millî Eğitim Bakanlığı kadar "millî yapboz bakanlığı" gibi çalışmıştır. Halef bakanlar ve selefler arasında gereksiz rekabet, olumlu politikaları inkâr ve gereksiz kendini ispat çabalarıyla yirmi bir yıl geçmiştir. Millî eğitim politikalarında keyfekeder değişimler ve revizyonlar âdetten olmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı bu yapbozlar yüzünden sadece sıfır toplamlı bir Bakanlık hâline gelmemiş, pek çok alanda ve parametrede maalesef daha da geriye gidilmiştir. Kaybedilen kuşaklar, kaybedilen yıllar, kaybedilen eğitimci kadrolar ve kaybedilen kaynaklar bunun acı göstergesidir.

Eğitime yapılan en büyük kötülüklerden biri, şüphesiz kamusal eğitimden kopuş ve sosyal devletin adım adım eğitimden çekilmesidir. Nitekim 2002 yılından günümüze kadar özel okullaşma oranı her geçen yıl artmış, 2023 yılı itibarıyla örgün eğitimde özel okul sayısı 14 bini aşmıştır. Özel okullarda eğitim alan öğrenci sayısı ise 1 milyon 700 bine yaklaşmıştır. 2011-2012 döneminde 4.600 olan özel eğitim kurumu sayısı 2022-2023 döneminde 14.200'e kadar yükselmiştir. Özel okul sayısı yüzde 206; özel okullarda kayıtlı öğrenci sayısı ise yüzde 211 oranında artmıştır. Bu, eğitimde kamunun ağırlığının azaldığının, piyasalaşmanın arttığı ve Türkiye'de sınıf eşitsizliğinin, eşit yurttaş yaratma ve meslek sahibi kılarak fırsat eşitliğiyle ülkenin bölgesel ve sınıfsal adaletsizliğini gidermenin önündeki en önemli kaldıraçın kaybedildiğinin bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi bir yılda eğitimde tabii ki birtakım çalışmalar yapıldı, kimi büyük projeler medya kampanyaları aracılığıyla başlatıldı. Ancak maalesef, bu proje ve tecrübelerin sonunda ya başlangıç noktasına döndü ya da bazen de daha gerisine düştü. Biriken tecrübe ise sonuçta yıkım tecrübesi ve yapboz tecrübesiyle sınırlı kaldı. Bu yönüyle Millî Eğitim Bakanlığı en tecrübeli batık proje bakanlığı oldu. Bakınız, örneklerle söylemek gerekirse; Millî Eğitim Bakanlığı temel dik yazı uygulamasından birleşik eğik yazısı uygulamasına geçti, yaklaşık on iki yıl bu uygulama yürürlükte kaldı. Çocuklarımız temel dik yazıdan birleşik eğik yazıya geçerken zorlandılar, yazmayı beceremediler; bu sistem on iki yıl uygulandıktan sonra terk edildi.

MEB, sözde “asrın projesi” olan FATİH Projesi’ni uyguladı ancak Covid-19 döneminde dahi öğrenci ve öğretmenler teknolojik yetersizliğin mağduru oldu; internetsiz, tabletsiz ve bilgisayarsız kaldı. Eğitim kuşak kayıpları yaşandı. Genel liseler Anadolu liselerine dönüştürüldü, nitelikli okullar âdeta yok edildi. Millî Eğitim Bakanlığının Kur’an kurslarındaki denetime son vermesi ise çok ciddi bir yetki feragatidir. Dinî eğitim, merdiven altı tarikat ve cemaatlerin kontrolüne geçti, çocuklarımız her türlü suistimalin ve pedagojik hırpalanmanın konusu hâline geldi. Trajik bir biçimde, çocukların okula başlama yaşı önce altmış aya ardından altmış altı aya ve sonunda da altmış dokuz aya çıkarıldı, küçücük çocukların kayıt yaşıyla sürekli oynandı, aileler ve küçücük çocuklarımız, evlatlarımız eğitim kobayı hâline getirildi. Bu sorumluluğu üstlenen bir tek Bakan, bir tek yüksek bürokrat, istifa eden bir tek Türkiye Cumhuriyeti bürokratu bilmiyoruz, tanımıyoruz. Aynı şekilde, AK PARTİ döneminde dersaneleri sözde kaldıran 6528 sayılı Kanun çıkarıldı; ne dersaneler kaldırıldı ne de özel okula dönüştürülen dersanelerin imkânsızlıkları, şehir içi binalara tıklımış, spor alanı, çevresel imkânları, fiziksel yeterlilikleri sağlanabildi. En son olarak da Öğretmenlik Meslek Kanunu deneyi başlatıldı. Deney diyorum çünkü önce öğrencileri denek olarak kullanan Millî Eğitim Bakanlığımız, şimdi de fedakâr öğretmenlerimizi denek ve deneme tahtası olarak kullanmaya başladı.

Tüm bu sözde projelere ve reformlara baktığımızda eğitimdeki büyük çöküşü görmek çok daha kolay olacaktır. Bakınız, bir başka dramatik örnek de PISA sonuçlarıdır. Bakanlık Pisa sonuçlarındaki hezimetini örtmek için kendi ölçme ve değerlendirme tekniğini yahut projesini uyarlamak zorunda kalmıştır. PISA’da alınan kötü sonuçlara cevaben 2015 yılında pilot uygulama, 2016’da ise genel uygulamaya yürürlüğe alınan ABİDE projesi, Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilme Projesi uygulamaya sokulmuştur. Ancak bu projenin ne sonuçları şeffaf bir biçimde uzmanlar ve kamuoyuyla paylaşılmış ne de düzenli bilgilendirme yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada, okullaşma oranı hakkında da okullaşma oranının anlatıldığı gibi başarılı olmadığını söyleyerek sözlerime devam etmek zorundayım. 2011-2012 eğitim öğretim yılında ilkokulda okullaşma oranı yüzde 98,67 iken bugün ilkokulda okullaşma oranı yüzde 93,85’tir. 2011-2012 eğitim yılında ortaokullarda okullaşma oranı yüzde 93 iken bugün yüzde 91’e düşmüştür; her iki alanda da düşüş aşikârdır. 2002-2022 döneminde ise 19.708 köy okulunun kapısına kilit vurulmuştur. Türkiye’de, kırsal kalkınmanın, tarımın önündeki en önemli mecralardan biri olan köylerde yaşayan nüfusun tasfiyesi, Millî Eğitim Bakanlığının yanlış politikaları nedeniyle hızlandırılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; unutmamamız gereken bir diğer konu ise deprem bölgesinde yaşanan eğitim krizidir. Deprem bölgesinde eğitim âdeta kaderine terk edilmiştir. Büyük bir travmayla karşı karşıya kalan depremlerde öğretmen ve öğrenciler psikolojik sorunlarla yapayalnız kalmış, tek başına mücadele etmek zorunda bırakılmıştır. Bu sorunlar da acil şekilde çözüm beklemekteyken

yani çok sayıda PDR öğretmenimiz istihdam edilip deprem bölgelerinde görevlendirilebilecekken bu yapılmamaktadır. Mevcut bütçe teklifi deprem bölgesindeki eğitim sorunlarını çözme potansiyeli özellikle PDR öğretmenlerinin taleplerinin bu bölgelerde karşılanması potansiyelini taşımamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temel eğitimdeki en büyük çöküşün yaşandığı alanlardan biri yükseköğretimdir. 2016 yılından bu yana YÖK ve üniversitelerin bütçesi neredeyse yüzde 19 azalmıştır. Yükseköğretim düzeyinde yaşanan nitelik sorununun başlıca nedeni despotik siyasi iklim ve politik atamalar kadar bu bütçe eksikliğidir. Her ile bir üniversite projesi iflas etmiştir. Maalesef, üniversitemiz genç işsizliğini dört beş yıl ertelemenin aracı hâline gelmiştir. Eğitim ve istihdam arasındaki bağ kopmuştur. Tekrar ediyorum Sayın Bakan: Eğitim ve istihdam arasındaki bağ kopmuştur. Yükseköğretim planlaması ile ekonomi ve kalkınma politikaları arasında kurulması gereken mekanizmalar kurulamamıştır. Bununla birlikte, üniversitelerde intihaller, siyasi kriterlerle atanan kayyum rektörler, kişiye özel akademik kadro ilanlarıyla, torpilli yükselme jürileriyle, hileli akademik yayın rekorlarıyla Türkiye, yetersiz araştırma bütçeleri ve yoksulluk sınırında ve altında çalışan akademisyenlerle küme düşmektedir. Bizzat YÖK Başkanı tarafından söz verilmesine rağmen akademisyenlerimizin akademik zam talebi sünen altı edilmeye çalışılmaktadır.

En başta Boğaziçi Üniversitesinde ve ülkemizin köklü tüm üniversitelerinde ve fakültelerinde büyük akademik kıyımlar yapılmıştır, yapılmaktadır. Üniversitemiz dünya sıralamalarında hızlı bir gerileme dönemine girmiştir. Saray rejimi ve YÖK, liyakat ilkesini hiçe sayarak siyasi atama ve yükseltmelerde keyfi ölçütleri gözetmekte ve kayırmacı ve kıyııcı bir anlayışla üniversitemizi yönetebileceğini zannetmektedir. Boğaziçi Üniversitesi akademik ve idari kadro atamalarında siyasi etkiler ve keyfi nüfuz çabaları sadece beyin göçünü hızlandırmakla kalmamış, kadroların tüm yükseköğretim kurumlarında liyakatsizleşmesine, partizanlaşmasına ve yetkinlikten uzaklaşmasına neden olmuştur. Bu yüzden tıp fakültelerimizden ve seçkin üniversitemizden dışarıya beyin göçü, âdeta oluk oluk insan göçüne dönüşmüştür. Beyin göçü kervanına katılan akademisyenlerin vebali, yirmi bir yıldır yanlış millî eğitim politikalarıyla bu ülkenin gençlerini, nitelikli ve zeki evlatlarını bu ülkeden umudunu keser hâle getiren sizlerin üzerindedir. GATA gibi askerî tıp fakültelerini kapattığımız ve açmamakta ısrar ettiğiniz için doktor açığı halk sağlığını tehdit edecek düzeye ulaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ancak kayıt ve tutanaklara da girmesi adına kısaca hatırlatmak istiyorum: Sayın Bakanın Müsteşarlığı ve Bakanlığı, yıkım tecrübesi ve yapboz tecrübesi olarak tarihe geçmektedir. Kendisi beş aydır Millî Eğitim Bakanlığı koltuğundadır ancak 2013-2018 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarlığı yapmış ve AK PARTİ'nin Türk eğitim sistemini tahrip eden ve hâlâ da tahrip etmeye devam eden politikalarının pek çoğunun altına imzasını atmıştır. 2013'te Andımız'ın kaldırılmasından 2014'te Proje Okulu uygulamasıyla Türkiye'nin köklü eğitim kurumlarının içinin boşaltılmasına kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Açıkkel, süreniz doldu, mikrofonunuz kesildi otomatik olarak.

Sözlerinizi toparlamak için iki dakika veriyorum.

Buyurun.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – 2016'da sözleşmeli öğretmenlik uygulaması başlatıldığında maalesef görevdeydiniz. 2017'nin şaibeli TEOG'unda 17 bin öğrenci 1'inci olduğunda Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı sizdiniz Sayın Bakan. Sizin "ÇEDES" "Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum" adı altında sunduğunuz proje, ülkenin pedagojik, sosyolojik ve istihdam beklentilerinin hiçbirleriyle

örtüşmemektedir. Türkiye’de çok sayıda psikolog ve PDR mezunu öğrencimiz görev beklerken merdiven altı yapıların sırf ideolojik ve dogmatik hedeflerinin Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilmesi yanlıştır.

Son olarak şunu söylemek istiyorum Sayın Bakan ve sayın milletvekilleri: Millî Eğitim Bakanlığının yıkım ve yapboz projelerini ve bütçesini kabul etmemiz mümkün değildir. Çağdaş medeniyeti ıskalatan, Türkiye’yi Orta Doğu’nun ve Orta Asya’nın geri kalmış ülkelerinden göç alan fakat kendi eğitilmiş genç mühendis, doktor ve yazılımcılarını ise Batı’ya kaptıran bu millî eğitim sisteminin bütçesini kabul etmemiz mümkün değildir. Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurumu, sınavlardaki kayırmacılık mekanizmalarıyla, siyasi atamalarla, mülakatlarda oluşturduğu hayal kırıklıklarıyla beyin göçünün en önemli sebepleri arasındadır. Bunun en önemli sebeplerinden biri, şüphesiz sarayın boğucu otoriter ve bağınaz siyasi iklimi kadar maalesef Millî Eğitim Bakanlığının politikalarıdır. Öğretmenlerimizi işsizliğe, düşük ücrete, kadrosuzluğa, güvencesizliğe, hak kayıplarına, imkânsızlıklara, meslek içi adaletsizliklere, ayrımcılığa, kayırmacılığa, mesleki şiddete ve değersizleştirmeye mahkûm eden bu bütçe teklifini kabul etmemiz mümkün değildir.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Açıkel, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri görüşmelere saat 13.00’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.10

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 13.03****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 18’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

HEDEP Grubuyla görüşmelere devam edeceğiz.

HEDEP Grubu adına Gülcan Kaçmaz Sayyigit.

Sayın Sayyigit, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, sunumunuzda, Mezopotamya’nın ve Anadolu’nun kadim halklarını görmedik maalesef; diller ve kültürler bahçesinde sadece tek bir çiçekten bahsettiniz. Bu sebeple, değerli hazırunu bugün ana dilimde selamlamak istiyorum. Keşke bunu Lazca, Arapça ve diğer tüm dillerde de yapabilseydik. “...” (*)

Şimdi, söz konusu Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi olunca, aslında sorun başlıkları o kadar fazla ki yirmi dakika içerisinde ne kadarına değinebileceğiz, o konuda da emin değilim.

Şu an eğitime baktığımız zaman aslında eğitim, herkese eşit koşullarda sunulması gereken temel bir insan hakkı olarak karşımıza çıkıyor, kamusal bir haktır ama biz 2024 yılı MEB bütçesine baktığımız zaman 1 trilyon 92 milyar olarak belirlenen bir bütçe var karşımızda; bu pay 2023 bütçesine göre 2 kattan fazla artmış gibi görünse de bu durum tamamen bir yanılsamadır çünkü eğitimdeki en temel ihtiyaçlar görmezden gelinerek hazırlanan 2024 Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin zorunlu eğitim harcamalarını bile karşılamaktan uzak olduğunu görmek mümkün. Eğitim bütçesinin millî gelire oranına baktığımızda da OECD ortalaması olan yüzde 6’nın yarısına bile ulaşmış değildir maalesef ve hâl böyleyken eğitim harcamalarının esas yükü büyük oranda maalesef velilerimizin sırtına yıkılmış durumda, zaten geçim sıkıntısı yaşayan velilerimiz bu son süreçte bu tarz politikalarla iyice bu yükün altında kalmak zorunda bırakılmıştır. Beraberinde bu neyi getiriyor? Okullarda, her ne kadar kabul edilmese de bağış, aidat adı altında bazı pratiklerin açığa çıktığını gösteriyor. Tekrar ediyoruz, velilerin yükünü bu şekilde daha fazla artıran politikalar maalesef son yıllarda AKP iktidarı döneminde fazlasıyla gündeme gelmeye başladı.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin büyük bir bölümünü personel giderleri oluşturuyor yani bunun yüzde 72,34’ünden oluşuyor ve sosyal güvenlik devlet primi giderleri de yüzde 8,63’e tekabül ediyor. Bu verilere de baktığımızda aslında her yıl bütçeden en çok payı eğitime ayırdığımızı iddia etseniz de bu payın yüzde 81’i zorunlu olarak personel harcamalarına giden bir bütçe. Millî Eğitim bütçesinden eğitime ayrılan paya baktığımız zaman 2002 yılında yüzde 17,18 iken bugün yüzde 9,16’ya kadar bir gerilemeyle karşılaşılıyor. Şimdi, bir de Diyanet Başkanlığının bütçesine bakalım, Millî Eğitime

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ayrılan bütçeden farkı ne? 2024'te Diyanet İşlerine ayrılan paya baktığımız zaman 91 milyar 824 milyonla 6 tane bakanlığı geride bırakan bir bütçeyle karşılaşıyoruz. Aralarında dinî vakıf ve derneklerin de olduğu TÜGVA, TÜRGEV, İlim Yayma Cemiyeti, Ensar Vakfı ve benzeri kamu yararı gütmeyen kuruluşlara aktarılacak kaynaklarla birlikte düşünüldüğünde iktidarın yıllardır aslında “tek din, tek mezhep” anlayışı temelinde kullandığı dinî faaliyetlere ayırdığı bu kaynakların 2024'te de artmaya devam edeceğini çok net bir şekilde görebiliyoruz. İktidara hizmet eden dinsel bir eğitim sisteminin inşası için maalesef bu bütçeler kullanılıyor, her geçen gün de bu bütçelerde artışlar meydana geliyor.

Şimdi, bu siyasi iktidarın eğitime yönelik ideolojik müdahalelerinden biri inanç istismarına dayanan pratik uygulama ve söylemleridir. AKP iktidarı “tek din ve tek mezhep” anlayışıyla aslında ideolojik amaçlarını eğitimin her alanında yaygınlaştırmak için elinden gelen her şeyi yapıyor, özellikle son yıllarda Diyanet İşleri, dinî vakıf ve cemaatler eğitim politikalarının oluşturulup uygulanmasında baş aktör rolünü üstlenmiş durumdadır. Bu süreçte vakıf ve derneklerle sayısız protokol imzalanıp eğitimin dinselendirilmesinde cemaatlere özel görevler verildiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Bununla beraber ne yapıyor iktidar? “Seçmeli” adı altında dinî içerikli derslerin dayatılması, cemaat ve tarikatların vakıf ve dernek adı altında okullara yerleştirilmesi, karma eğitime karşı söylemlerin fiilî uygulama örneklerinin artması, yine, “değerler eğitimi” adı altında okul öncesi öğretimden yükseköğretime kadar tüm derslerin, eğitim uygulamalarının dinsel içeriklerle donatılmasını görüyoruz ve bunu hiçbir şekilde kabul etmediğimizi de her defasında teşhir edeceğimizin de altını buradan bir kez daha çizmek istiyorum.

Şimdi, her ne kadar bu seçmeli dersler zorunlu değil denilse de ama zorunlu dersler olarak karşımıza çıkıyor. Size sadece bir velinin bize göndermiş olduğu bir yazıyı okuyacağım. “Yardıma ihtiyacım var.” diye başlıyor yazısında, “Kızım normal bir ortaokula gidiyor, sene başında öğrendik ki zorunlu seçmeli Kur'an-ı Kerim dersi var. Ben bu eğitimi bu şekilde almasının doğru olmadığını düşündüğüm için okul müdürüyle ve onun yönlendirmesiyle ders öğretmeniyle görüştüm.” diyor velimiz. “Çocuk derse katılacak ama ödevlerden ve görevlerden sorumlu olmayacaktı. Çocuğu dersten almamıza... Veya başka bir seçmeli derse yönlendirme yapılmıyor. Şimdi öğretmen derste çocuğu ayağa kaldırıp sorular sormaya başlamış, bir çeşit mobbing uygulanıyor çocuğuma; ne yapacağımı, nasıl yapacağımı gerçekten artık şaşırdım. Bakanın konuşmasını dinledim, yaşadıklarımın konuşma arasında ciddi farklar var. Lütfen, bana ve bizlere yardım edin.” diyor velimiz. Şimdi, bu nedenle, biz, özellikle son yirmi bir yıllık AKP-MHP iktidarının karma eğitimi hedef alan ve ÇEDES tarzı uygulamalardan vazgeçilmesinin altını tekrar tekrar çiziyoruz.

Aslında ben de bir eğitim emekçisiyim, eğitim emekçilerinin mücadelesini yıllardır yürüttüğüm ana dilde eğitim sorunumuz var Türkiye’de ve yıllardır bu noktada herhangi bir adım atılmış değil. Türkiye’nin biyokültürel zenginliğine ve etnik çeşitliliğine rağmen 2023 ve 2024 eğitim öğretim yılında maalesef bu zil yine tek dilde çaldı. Pedagojik kaygıları taşıması gereken Millî Eğitim Bakanlığı eliyle eğitim bizzat siyasi iktidarın kontrolüne alınmış ve bir kuruma dönüşmüş durumda. Yine, pedagojik realiteye, ülkenin bireysel ve toplumsal açıdan çok dilli bir ülke olmasına rağmen ana dilinde eğitim hâlen bu topraklarda yasaklı bir şekilde karşımıza çıkıyor. Kürtçe başta olmak üzere Lazca, Çerkezce, Arapça ve diğer dillerde eğitime maalesef yer verilmiyor. AKP iktidarı aslında ana dilinde eğitimin zorunluluğunu seçmeli derslerle geçiştirmeye çalışıyor. Oysa milyonlarca insanın ana dili olan, milyonlarca insanın konuştuğu bir dilin seçmeli ders olarak verilmesini biz kabul etmiyoruz. Kaldı ki yani her ne kadar görüntüde bunlar seçmeli ders olarak verilse bile fiilen işletilmemekte, materyal tedariki noktasında sıkıntılar yaşanmakta ve öğretmen ataması sınırlı tutulmaktadır. Bugün Kürtçe, Zazaca ve Kurmançça derslerini seçebilen öğrenci sayısı 80 binlerden maalesef 20 binin altına düşerken Lazca sınıf artık açılmıyor bile. Kürtçe öğretmen ataması da sembolik bir şekilde karşımıza

çıkıyor. Önceki yıllarda bir Kurmanci, bir Zazaca olmak üzere 2 atama yapılıyorken bu işte 2023-2024 eğitim öğretim sürecinde 50 atama yapıldı ama biz bu atamanın da yetersiz olduğunu buradan bir kez daha vurgulamak istiyoruz. Asimilasyon politikalarının yaratmış olduğu dilse tahribata rağmen Millî Eğitim Bakanlığı ana dilinde eğitim noktasında gerçekten ciddi bir adım atmamıştır ve atmamaya da devam ediyor. Özellikle müfredatta yer alması noktasında başka girişimlerin yapılması gerektiğinin altını çiziyoruz.

AKP iktidarının yine tek dil yaklaşımını terk ederek demokratik, bilimsel, çağdaş değerler üzerinde bir politika izlemesi gerektiğini vurguluyoruz. Bu tekçi yaklaşım, Kürt illerindeki başarı oranını da ciddi şekilde etkiliyor. Başarı sıralamalarına baktığımız zaman, yine Kürt çocuklarının yaygın olarak yaşadığı yerlerde başarı sıralamasının en düşük olduğunu da görmekteyiz. Eğitimde başarı sıralamasında son 10 ile baktığımız zaman Bitlis, Kars, Batman, Diyarbakır, Ardahan, Van, Mardin, Muş, Urfa, Ağrı, Şırnak, Hakkâri olarak karşımıza çıkıyor. Bu çocuklar aslında zehir gibi, çok zeki çocuklar ama az önce belirttiğimiz, ana dilinde eğitim başta olmak üzere bölgesel eşitsizlikler, yatırıma ayrılan paydaki eşitsizliklerden dolayı maalesef başarı oranında böyle tablolar her alanda olduğu gibi yine eğitim alanında da karşımıza çıkan bir tablo.

Şimdi, Sayın Bakan, ben KHK'li bir eğitim emekçisiyim ve bizzat sizin imzanızla ihraç edilen bir eğitim emekçisiyim. KHK'leri siz şu şekilde hayata geçirdiniz: 15 Temmuz darbe girişiminden sonra darbecilerle hesaplaşma, devletin FETÖ'den temizlenmesi gerekçesiyle ilan edilen OHAL, süreç içerisinde bizzat AKP tarafından kendi muhaliflerini susturmak, emek ve demokrasi güçlerini baskı altına almak için kullandığı bir yöntem hâline geldi. Bu süreçte toplumu en fazla etkileyen mevzulardan biri de binlerce kamu emekçisinin KHK'Lİlerle mesleklerinden ihraç edilmesi oldu. İhraçlardan darbe girişimi öncesinde hem Gülen cemaatine hem de AKP hükümetinin politikalarına karşı mücadele eden eğitim emekçileri de maalesef bundan payını aldı. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen OHAL kapsamında çıkarılan KHK'lerle 132 bin kamu emekçisini görevinden uzaklaştırdınız. İhraç edilen kamu emekçilerinin 41.705'i eğitim ve yükseköğretim kurumlarında çalışan arkadaşlarımızdan oluşuyordu. Bunun 34.393'ü Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde, 7.080'i de yükseköğretim bünyesinde çalışan arkadaşlarımız. Bu KHK'lerle ilgili şunları ifade etmek istiyoruz: Ülke tarihine kara bir leke olarak geçen KHK, dönemin bizzat yetkili ağızlarından dökülen "İdari tasarrufla ihraç ettik." Söylemi, kelimenin tam anlamıyla aslında sizin gibi düşünmeyenlere karşı nasıl bir hıncın, nasıl bir öfkenin, nasıl bir kinin dışı yansıdığını çok açık bir şekilde ifadelendiriyor. Bizzat sizin talimatınızla gerçekleştirilen bu ihraçlardan birisi de benim Sayın Bakan. 24 Ekim 2016'da verdiğiniz bir röportajda şu cümleler geçiyor; Size sorulan soru şu: "28 bin öğretmeni nasıl tespit edip görevden ihraç ettiniz?" Karşılığında verdiğiniz cevap şu: "Kamuoyunun şunu bilmesi gerekir ki Millî Eğitim Bakanlığı bu yöndeki hazırlıklarını yaklaşık üç yıl önce başlatmıştı. Dershane tartışması başladığında yani Kasım 2013'te MEB üzerinde vesayet uygulayan bu yapının temizlenmesi gerektiğine dair, Hükûmete, yetkililere ve yargı organlarına bizzat brifing vermiştik." Devamında da "Darbe girişiminden sonra da KHK'yle ihraç ve kapatma kararı uygulanacak." denildiğinde şunu söylüyorsunuz: "Bizim elimizde zaten oluşturulmuş olan bir liste vardı." Peki, size sormak istiyorum: İktidarınızın "Allah'ın lütfü" olarak nitelendirdiği ve sizlerin de bizzat ortak olduğunuz bu günaha, hakkında hiçbir soruşturma olmayan, darbeye ve darbecilere karşı yıllarca mücadele eden emekçileri ihraç ederken vicdanınız hiç sızlamadı mı?

Kendimle ilgili örnek vereyim. Beni açığa aldınız, yüz dokuz gün boyunca ben açıkta bırakıldım, sonra görevime iade edildim, sonra soruşturma gerekçesiyle müdür yardımcılığı görevim sonlandırıldı, sonra farklı bir okula gitmem noktasında zorlandım ve yeni okuluma sadece iki günde toplam beş saat derse girdim, sonrasında 686 sayılı KHK'yle, gece mesleğimden ihraç edildim. Madem bu iş bu

kadar titiz yürütülüyordu ben niye yüz dokuz gün açığa alındıktan sonra işime iade ediliyorum, niye bir yer değişikliği yapılıyor ve sonrasında niye bir ihraç oluyor? Bu, benim yaşadığım en basitinden çünkü bizim bu noktada ciddi sorun yaşayan binlerce emekçi arkadaşımız var. O kadar öngörülüsünüz ki ihraç edildikten sonra hakkında soruşturma başlatılan ve takipsizlik, beraat kararı almasına rağmen ihraça gerekçe gösterdiğiniz arkadaşlarımız var. Sayın Bakan, ihraç edilenlere bir savunma hakkı bile tanımadınız, bu hâliyle tam bir sivil darbe yaptınız, bunun altına imza attınız. Laik, bilimsel ve ana dilinde eğitimi savunan; emek, barış ve demokrasi mücadelesi yürüten eğitim emekçilerinden intikam alırcasına hareket ettiniz. 2017’de kurulan OHAL Komisyonunuz tam anlamıyla oyalama komisyonu görevi gördü. 22 Ocak 2023’te görevi sona eren Komisyona Aralık 2022 tarihi itibarıyla 127.292 başvuru yapılmış, yüzde 86’sının başvurusu reddedilmiş, sadece yüzde 14’ü kabul edilmiş; bu sonuç Türkiye için bir utanç kaynağıdır.

Sayın Bakan, en az 17 kişi hayatını kaybettikten sonra göreve iade edildi, bununla ilgili bilginiz var mı? Birkaç arkadaşımızın ismini okuyacağım: Kazım Kurnaz, Nasır Sönmez, Atilla Yalçıntaş, Zeynep Bilen, Bülent Uçar, Emine Yürükçü, Salman Taş, Aslan Duman; sadece arkadaşlarımızdan birkaçı. Birçok arkadaşımız bu ülkedeki politikalarından kaçmaya çalışırken boğularak yaşamını yitirdi, birçoğunun aile bütünlüğü bozuldu, birçok arkadaşımız annesi ve babası tarafından reddedilir duruma geldi, birçok arkadaşımız ağaç kabuğu yemesin diye ayakta kalmaya çalıştı ve ayakta kalmaya çalışırken iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi ve hâlen bu politikalarınız ısrarla devam ediyor. Yine, onlarca kişi sağlık sorunlarıyla mücadele etmek zorunda kaldı, bu insanları Resmî Gazete’de “terörist” diye yaftaladınız; bu iade ettikleriniz, yaşamını yitiren iade ettikleriniz için özellikle bunu söylüyorum. Şimdi, onların çocuklarına, öğrencilerine, arkadaşlarına ne diyeceksiniz; gerçekten çok merak ediyorum.

Ret alan yüz binlerce insan hâlâ OHAL komisyonlarında yani daha doğrusu OHAL mahkemelerinde sürecini beklemekte. Barış bildirisine imza attığı için ihraç edilen akademisyenlerimizi AYM kararlarına rağmen göreve iade etmiyorsunuz, göreve iade ettiğiniz akademisyenleri tekrar işten atmak için de çalışmalar yürütüyorsunuz, AİHM Yalçınkaya kararını ve diğer içtihatları uygulamaya bile yansıtıyorsunuz. Dün dediğimiz gibi, bugün yine ısrarla tekrar ediyoruz: KHK’ler gidecek, bizler kalacağız Sayın Bakan.

Şimdi, bu işin içerisinde ihraç ettikleriniz bir tarafa bir de hâlen görevde olup ciddi sıkıntılar yaşayan eğitim emekçileri var. AKP’nin iktidara geldiği 2002’den bu yana öğretmenlerin aydın yönü her geçen gün aşındırılmaya çalışıldı, öğretmenlik teknik bir mesleğe dönüştürüldü; bununla öğretmenlik mesleğinin toplum ve okul üzerindeki etkisi, ülkenin sosyopolitik gelişimindeki rolü maalesef görünmez kılınmak isteniyor. Siyasi iktidar, eğitim emekçilerinin özlük ve mali haklarını her geçen gün azaltırken öğretmenleri yoksulluk sınırının altında bir ücrete yaşamaya maalesef mahkûm etmiştir. Özellikle Temmuz 2016’dan sonra kadrolu atama yapmak yerine sözleşmeli atamalarla güvencesizliği eğitim emekçilerine dayatan politikalarla karşı karşıyayız. Yine, mülakat dayatmasıyla atamalarda hakkaniyet gözletilmemiş, hak ihlalleri yaygınlaştırılmıştır. Bugün yüzlerce öğretmen atamayı beklerken ücretli öğretmenlik üzerinden emek sömürüsü bizzat Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılıyor ve birçok öğretmen arkadaşımız asgari ücretin altında çalışmak zorunda bırakılıyor.

Yine, AKP iktidara geldiğinde ataması yapılmayan öğretmen sayısı 70 bin iken bugün 600 bin civarında ataması yapılmayan eğitim emekçisi var. Bununla yedek iş gücü sayısının artırılma, devlet okullarında ve özel okullarda öğretmenlerin güvencesiz, ucuz ve esnek çalışma koşullarına mahkûm edilmek istendiğini çok iyi biliyoruz. Bu nedenle ısrarla şunu söylüyoruz: Atanmayan değil, ataması yapılmayan öğretmen vardır. Dolayısıyla ciddi bir eğitim planlamasıyla öğretmenlerin atamasının

yapılarak eşit işe eşit ücret hakkının ve mesleki özlük haklarının tüm öğretmenler için uygulanması çağrısında bulunuyoruz. Bunun için de şunu ifade ediyoruz: Öğretmenin sözleşmeli, ücretlisi yoktur; öğretmen öğretmendir ve statüsü de kadroludur.

Yine, özel sektörde çalışan eğitim emekçilerinin yaşadığı sıkıntılar var. Özlük haklarının iyileştirilmesi, düşük ücretle çalışmaya son verilmesi sizlerin temel görevlerindedir Sayın Bakan. Öğretmenler geleceği yetiştiriyor ama maalesef bugün kendi geleceklelerini göremez duruma getirildi öğretmenler çünkü öğretmenlerin yüzde 95'i kredi kartı borçlusu, yüzde 90'ı da maalesef bankalara borçlu bir şekilde yaşamını idame ettirmeye çalışıyor. Eğitim emekçilerinin aldığı maaş ile asgari ücret arasındaki makas her geçen gün daralıyor. Enflasyonun resmî olarak yüzde 58 olduğu bir yerde öğretmenlerin mevcut koşullarda hak ettiği yaşamı kurması mümkün değildir.

Yine, eğitim içerisinde en çok sıkıntı yaşayan bir diğer kesim çocuklar. Türkiye'de bugün her 5 çocuktan 1'i derin yoksulluk sınırıyla karşı karşıya maalesef. Bu çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşamıyorlar. Türkiye, OECD ülkeleri arasında çocuk yoksulluğunda ilk sırada yer alan ülke. Bugün 20 milyonu aşkın çocuk eğitim görmektedir. Siz de kendi sunumunuzda bunu ifade etmiştiniz. Birçoğu biliyoruz ki okula kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçoğunun okulda hiçbir şey yemeden günü tamamladığını ve eve döndüğünü hepimiz kendi çevremizden, belki kendi çocuğumuzdan da biliyoruz. Bölgesel eşitsizlikleri de bunun içine koyduğumuz zaman ücretsiz 1 öğün sağlıklı yemek verilmesi zaruridir diyoruz.

Her geçen gün okul dışı kalan çocuk sayısında da ciddi bir artış yaşanmaktadır. 5 yaşta okullaşma oranı sizin verdiğiniz bilgilerde de açığa çıktı, yüzde 87; 6-9 yaş arası yüzde 98,59; 10-13 yaş arası yüzde 98,37; 14-17 yaş arası yüzde 94,50 yani Türkiye'de resmî olarak kayıtlı çocukların 609.817'si ya eğitimin dışında ya da okul dışında yer alıyor. Bu da beraberinde neyi getiriyor? İşçileştirilmiş çocuk oranının artırılmasını getiriyor maalesef.

Yine iktidarınızın engellileri dışlayan sağlamsı politikaları eğitime de doğrudan yansıyan çalışmalardan bir tanesi. Millî eğitim politikasının erişilebilir olmak adına yapması gereken altyapı düzenlemeleri neredeyse yok gibi. Veli, öğrenci, öğretmeni içeren bir engelli eğitim politikasının ciddi bir şekilde hayata geçirilmesi gerekiyor. Yine, engellilerin toplam nüfustaki oranı yüzde 8 ila 10 civarındayken okullarda istihdam edilen özel öğretim öğretmenlerinin kadro oranı yüzde 2 civarında karşımıza çıkıyor. Mülteci çocukların da bu noktada yaşadığı ciddi sıkıntılar var. Eğitime erişebilmeleri zaten zor. Erişebildikleri zaman da dil ve kültür problemiyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bununla ilgili düzenleyici çalışmaların yapılması gerekiyor.

Sayın Bakan, bize gelen bazı talepler var, onları size iletmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sayyığıt, iki dakika süre vereceğim, toparlayın lütfen.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 1416 sayılı Kanun kapsamında öğrenim görmek üzere yurt dışına gönderilenler artan döviz kurları nedeniyle mağdur çünkü yurt dışı bursları döviz olarak veriliyor. Sabit kur politikası da olmayınca birkaç yıl önceki burs borcu dolar-euro kuru nedeniyle katlanmış durumda. Bunun çözülmesi için Millî Eğitim Bakanlığının gerekli adımları atmasını bekliyoruz. YLSY bursiyerleri sizden çözüm beklemekte.

Yine, coğrafya öğretmenlerinin talepleri var. Coğrafya öğretmeni atama sayısının artırılması, liselerde seçmeli olan coğrafya derslerinin zorunlu olmasını talep ediyorlar.

Bir diğertalep, bilişim teknoloji öğretmenlerinden. “Bilişim teknoloji branşının öğretmenlik branşları arasında atama taban puanı en yüksek branş hâlini alması, teknoloji çağında teknoloji öğretmenlerinin değersiz görülmesine sebep olmaktadır.” diyorlar. “Bilişim teknoloji branşı önceki yıllarda yapılan öğretmen atamalarında her yıl binli sayıları görürken uzaktan eğitime mecbur kaldığımız, teknolojiye en çok muhtaç olduğumuz dönemlerde ve sonrasında, 2020, 2021, 2022 yıllarında yapılan toplam 100 bin öğretmen atamasında ani bir düşüşle toplamda 430 kontenjan alabilmiştir.” diyor arkadaşlarımız. “Eğitimde bir teknoloji hamlesinin yapılmaması, bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin artırılarak tüm kademelere yayılmaması, biz bilişim teknoloji öğretmenlerini ülkemiz adına kaygılandırmaktadır.” diyorlar. MEB’in bilişim teknoloji öğretmenlerinin yaşamış olduğu türlü mağduriyetlerin üzerine eğilmesini ve bir an evvel çözüm odaklı çalışmalar yapmasını temenni ediyorum diyorum.

Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sayyigit, teşekkür ediyorum.

Konuşmanız içerisinde “Kürt illerindeki çocuklar geri bırakılıyor.” gibi bir tanımlamada bulundunuz, bir ifade kullandınız. Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 3’üncü maddesinde devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu belirtilmektedir. Sayın milletvekillerinden yapacakları değerlendirmelerde Anayasa’nın bu hükmü doğrultusunda gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyorum. Türkiye’nin 81 ili hepimizin illeri; bunların bir kısmı Kürt illeri, bir kısmı Arap illeri, bir kısmı başka bir tanımlamaya tabi değildir. Yine, Anayasa’nın 10’uncu maddesi: “Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.” Anayasa’nın 11’inci maddesi: “Anayasa hükümleri, yasama yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.”

Teşekkür ediyorum.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sayyigit, söz verdim size yeteri kadar.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Bir dakika, daha az da olur.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, buyurun.

IV. AÇIKLAMALAR

1.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, kendisinin Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi üzerindeki konuşmasıyla ilgili yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, birkaç gündür burada Plan Bütçe görüşmeleri oluyor. Biz bugün haritayı çıkarmadık çünkü her geçen Plan Bütçe görüşmesinde aynı harita karşımıza çıkıyor ve bu, bilinçli bir politikanın açığa çıkarmış olduğu bir harita. Ben de konuşmamda tamamıyla ana dilinde eğitim üzerinden buna vurgu yaptım ve bunu burada ısrarla söylüyoruz yani ana dilinde eğitim bütünleştirir, hiçbir yeri bölmez; bunun tekrar tekrar altını çiziyorum.

Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sunat, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri ve Millî Eğitim Bakanlığının değerli bürokratları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bugün bütçeyi görüşüyoruz. Türkiye’de eğitime ayrılan kamu kaynakları, dünya genelinde kabul edilen minimum eşik değerinin hep altında olmuştur, yine bu dönemde de öyledir. Yüzde 81 oranında Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin personel giderleri ve Sosyal Güvenlik Kurumu giderleri değerlendirildiğinde, geriye kalan harcamalara baktığımızda özellikle eğitim yatırımlarına ayrılan pay her geçen yıl düşmüştür. Yani çok devamlı şekilde yapıyor iktidar mensupları; 2002’yle mukayese ediyorlar. 2002 yılında eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde 17,18’ken bugün 2024’te 9,16’la düşmüş durumdadır. Sonuçta, rakamlara boğmak istemiyorum; her ne kadar cüsseli bir bütçe gibi görünsün de alım gücünün düştüğü, ekonomik krizlerin yaşandığı, Türk lirasının çok değer kaybettiği günümüzde bu rakamın yeterli olmadığı ortadadır ve tabii, sonuçta bütün yük ebeveynlerin sırtına yüklenmiştir. Hane halkının yükünü azaltacak politikalar maalesef geliştirilmemektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye nüfusunun yüzde 26,5’u çocuktur; ülkemizin kabaca 23 milyon çocuk nüfusu var. Ekonomik krizle birlikte yoksulluk en çok çocukları vuruyor hepimizin bildiği gibi ve yapılan araştırmalarda çocukların çoğunun kahvaltı yapmadan okula gittikleri biliniyor. Velilerin önüne mikrofon geldiğinde neler söylendiğini zannediyorum takip ediyorsunuzdur. Evet, içinde bulunduğumuz ekonomik krizin yansımaları olarak kantin ücretlerinin, giderlerin, okul giderlerinin, kırtasiye giderlerinin durumu zamlarla göz önüne alındığında tüm günü okulda geçiren çocukların beslenmesinin eğitim çağında çocukları olan ailelerin öncelikli konularından biri hâline geldiğini de hepimiz biliyoruz. Eurostat’ın araştırmasında Türkiye’de çocukların yüzde 44,3’ü yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunmuş ve bu hızın yükseliş eğiliminde olduğu ifade edilmiştir ki bu geçen sene yapılan bir çalışmadır. TÜİK’e göre çocukların yüzde 33,7’si ciddi maddi yoksundur; yine bu geçen senenin araştırması. Bu yılın ekonomik krizi ve milletteki ekonomik sıkıntılar göz önüne alındığında giderek sıkıntılı bir duruma girilmiştir. O yüzden “Rüzgâr Gülü” adı altında bir proje geliştirmiştik; devlet okullarında, ilkokuldan liseyi de içine alacak şekilde öğlen ve sabah öğünlerinin verilmesi gerektiğini ve bunun -bir proje şekline getirilerek- hem de istihdam sağlayıcı bir yapıyı ortaya koyduğunu ifade etmiştik ama biz bu şeyde bir öğünün bile bütçe kalemlerinde olmadığını görmekten de üzüntü duyuyoruz. Eğer imkân olursa bu toplantılar sonucunda bunu dikkate almanızın önemli olduğunu ifade etmek istiyorum Sayın Bakan. Hani, geçen dönem 5 milyon çocuğa yemek verileceği ifade edilmişti; bırakın onu, anaokullarında katkı payları bile devam ediyor.

Sayın Bakan, Sayın Özer zamanında Millî Eğitim Bakanlığı eğitimde fırsat eşitliği ve kalite hedefi için öncelikler belirlemişti. Neydi bunlar? Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, mesleki eğitimin güçlendirilmesi, öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerinin iyileştirilmesiydi. Evet, doğru bir karardı bu öncelik olarak ama bu hedefler nitelikten çok niceliksel olarak değerlendirildiğinde sürdürülebilir ve güvenli olmadığı ortaya çıktı. Yani siyasetin cazibesine kapılıp bir an önce sayısal verileri çoğaltmak için yapılan çalışmalar faydadan daha çok zarar getiriyor.

Evet, tek tek ele alalım. Evet, Sayın Özer 5 yaş için bir yılda okullaşma oranını yüzde 99,9'a yükselttiklerini beyan etmişti. Bu oran Millî Eğitim Bakanlığı tarafından paylaşılan istatistiklerde görülmüyor maalesef. Görülen, 5 yaş için yüzde 84,95 özel ve resmî okullar olmak üzere. Okul öncesi eğitimde bir yılda 3 bin anaokulu, 40 bin de ana sınıfı hedefi konmuştu, olmadı; 2.176 anaokulu, yine bir yılda 16.045 ana sınıfı açıldığı söylendi ama açılan anaokulların ve ana sınıfları için yaklaşık 27 bin öğretmene ihtiyaç olmasına rağmen 8.805 öğretmen atandı yani 18.120 okul öncesi sınıfta kimler görevlendirildi? Herhâlde kölelik sisteminin örneği olan ücretli elemanlarla devam ediliyor diye düşünüyorum ya da bilemiyorum. Evet, gelişmiş ülkelerde 4 yaşın zorunlu olduğu okul öncesi eğitimde -ki fırsat eşitliği için de ülkenin geleceği için de çok önemli- 5 yaş okul öncesi eğitime başlama yaşı olarak yasal bir zemine kavuşturulmalı ve zorunlu eğitim kapsamına mutlaka ve mutlaka alınmalıdır. On Birinci Kalkınma Planı'nda "5 yaş zorunlu eğitim kapsamına alınacak." denilmesine rağmen maalesef başarılmadı, On İkinci Kalkınma Planı'nda 5 yaş için okul öncesi zorunlu eğitim içine alınmasından hiç bahis olmadığı gibi, hayırseverlerin okul öncesi eğitime katkı vermeleri çağrısında bulunuluyor.

Ana sınıflarının hızlıca, atıl kapasite kullanılarak hangi şartlarda açıldığı da muamma Sayın Bakan. Ayrıca, tarikat ve cemaatlerin merdiven altı sıbyan okulları olarak nasıl faaliyet gösterdiğini bilmiyorum denetliyor musunuz? Ki denetim mekanizmanız maalesef Millî Eğitim Bakanlığı olarak çok zayıfladı, eskisi gibi değil.

Sayın Bakan, çocuklarımıza mahkeme kararıyla da tescillenen andımızı tekrar, mutlaka okutmalısınız bu ülkenin geleceği için.

İkinci olarak, mesleki eğitim üzerinde duruldu. Yıllardır mesleki ve teknik eğitimde meslek edindirecek müfredatı neden oluşturamadık diye sormak istiyorum. Sanayide ara eleman arayışları sürüyor, kalifiye eleman bulunamadığından yakınıyor ama biz daha çok çıraklık okuluna önem verdik Sayın Özer zamanında. Bir önceki Bakan olan Özer mesleki eğitim merkezlerinde öğrenci sayısını bir yılda 159 binden yaklaşık 1 milyon 400 bine yükselttiğini iddia etti, öyle. Cumhurbaşkanı da Bakan Bey de her yerde bununla övündü. Nasıl mı yaptılar? Meslek liselerinden devamsız ve başarısız ve maddi yönden imkânı olmayan öğrencileri mesleki eğitim merkezlerine aktardılar. Hadi bu durum kabul edilebilir ama esas büyük kısım yani yüzde 60'lık kısım devletin teşvikinden, ki asgari ücretin yarısını devlete fatura etmek için yirmi yedi haftalık Ustalık Telif Programı'na iş yeri çalışanlarını iş yerleri kaydettirdiler. Bu, çırak, usta, kalfa yetiştirmek değil çalışanlarını bu kapsama alarak sigorta giderlerini ve asgari ücretin yarısını devlete fatura etmektir. Bu para nereden ödendi? İşsizlik Sigortası Fonu'ndan. Peki, gerçekten çırak, usta, kalfa olacak çocuklar yani dört yıl okuyan çocukların günahı ne, meslek öğreniyorlar mı? Hayır, getir götür işleri yaparak çocuk işçi oluyorlar ki bunlar yansıdı medyamıza da. Devletin desteğini tam olarak alıyor mu staj yaptıkları yerden? O da belli değil. 1 usta öğreticiye 40 öğrenci düşerse meslek öğrenmek mümkün müdür? Ki bu sayının artmasıyla herhâlde bir usta öğretici veya öğretmene 40 değil 100-150 öğrenciden fazla düşmüştür diye düşünüyorum, onun rakamlarını değerlendirmek gerekir. Evet, mesleki ve teknik eğitimin yükseköğretimle olan bağının zayıf olması ve mesleki eğitimin yalnızca akademik olarak başarısız öğrencilerin yönlendirildiği bir eğitim türü olarak görülmesi yüzünden ilgi olmadığını hepimiz biliyoruz. Ha, son yıllarda LGS'yle yüzdeler dilimi

alan birkaç tane yani belli konularda mesleki ve teknik liseler açıldı ama yükseköğretimde lisans ve ön lisans konusunda eksikler olduğunu Sayın YÖK Başkanı Vekilimiz de biliyordur zannediyorum. Yükseköğretim programları ile mesleki ve teknik liseler arasında müfredat bağlamında bir bütünlük yok, bu bütünlük mutlaka sağlanmalı ve Yükseköğretimin Millî Eğitim Bakanlığıyla konuları çok iyi tahlil etmesi gerekir ama uzun yıllardır Millî Eğitim bakanları ile YÖK başkanları arasında bu uyum ve iletişim maalesef sağlanmadı, birbirleriyle de iyi geçindiklerini söyleyemeyeceğim.

Evet, üçüncüsü, öğretmenlerin kişisel ve mesleki olarak gelişimleri konusu önemliydi. Ben tabii, 24 Kasım ile ilgili olarak da -önümüzdeki süreç olduğu için- fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür öğretmenlerin Öğretmenler Günü'nü de buradan kutluyorum. Tabii ki Başöğretmen'imiz, Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ü de rahmetle, minnetle ve saygıyla anıyorum. Evet, günümüzde hâlen eğitimin başat unsuru öğretmen; öğretmen yetiştirme üzerinde durmalıyız, yıllarca öğretmen yetiştiren birisi olarak söylüyorum. 100'e yakın eğitim fakültesi var; ihtiyaca uygun plan ve program yapılmadığından, kontenjanlar giderek artırıldığından, her yıl, ihtiyaç olmayan branşlarda 40-50 bin civarında mezun veriliyor. Ayrıca pedagojik formasyon da devam ediyor. Sonuç? Atanmayan yüz binlerce mezun. KPSS imtihanı yetmiyor, bir de mülakatla hak yeniliyor. Sayın Bakan, mülakat kalkacak diye öğretmen adayları seviniyordu. "Mülakatla ilgili benden öncekilerin sözleri beni ilgilendirmez, mülakatları mülakat gibi yapacağız." diyorsunuz. Ki bu, AKP'nin seçim beyannamesine bile girdi, artık hiç kimse hakkaniyetinize maalesef güvenmiyor. Öğretmen liselerini açın Sayın Bakan. Eğitim fakülteleri kontenjanlarını azaltın, bu kadar çok eğitim fakültesine de ihtiyaç yok. Okula girişlerde öğrenci seçiminde değerlendirmeyi yapın, mesleki ve teknik eğitim için öğretmen yetiştiremiyoruz. Hatırlarsanız, eskiden öğretmen yetiştiren kurumlar vardı, teknoloji fakültelerine dönüştü. Erkek teknik öğretmen ve kız teknik öğretmenler vardı, bunlar da kapatıldı. Şimdi, her türlü itirazımıza rağmen Öğretmenlik Meslek Kanunu bir an önce tekrar ele alınmalıdır Sayın Bakan, böyle bir öğretmenlik meslek kanunu olmaz; çok itiraz etmemize rağmen çıkarıldı, bu da siyasi bir popülizmin gereği idi.

Bir kere, ücretli öğretmenlik mutlaka ve mutlaka kalkmalıdır. Öğretmenleri "uzman öğretmen" "başöğretmen" adı altında böyle sınıflara ayırmanın da bir manası yok. PIKTES öğretmenleri kadro bekliyor; bütün branşlardan bize şikâyetler yağıyor; Sayın Bakan, en önemli konu bu. Usta öğreticiler var, hayat boyu öğretimle ilgili. Ya, bu insanlar 100 bine yaklaşmış, yirmi beş, otuz sene çalışanlar var; ne emekli olabiliyorlar ne tazminatları var yani gerçekten bunlara bir yol bulmak zorundasınız.

Sayın Bakan, psikolojik danışman, rehber öğretmen konusu çok önem arz ediyor. Akran zorbalığının, madde bağımlılığının, dijital bağımlılığın, istismardan ve işte, bu yoksulluktan kaynaklı sıkıntıların bir çözümü için veya bunların tespiti için rehber öğretmene ihtiyaç var. 25.700 okulda rehber öğretmen yoktu, 3.604 kontenjan verildi. Ee, peki, gerisi? Sayın Özer'in PDR Norm Kadro Yönetmeliği'ni Cumhurbaşkanına da yolladığı söylenildi ama yayınlanmadı. "Hangi tür olursa olsun 100 öğrencisi olan her okula 1 rehber öğretmen atanacaktır." dedi. Ya, devlette devamlılık var Sayın Tekin. Ne oldu, vaz mı geçtiniz biliyorum.

Sayın Bakan, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığının ÇEDES Protokolü var, bildiğiniz gibi. Bu kapsamda, imam ve vaizlerin manevi danışmanlığı yaygın hâle mi getirilmeye çalışılıyor? Geçenlerde basına bir şey intikal etti, karaman ilinde bir lisede derse giren vaizin Mustafa Kemal Atatürk'e hakaret ettiği, cumhuriyet değerlerine saldırdığı yazıldı; Atatürk'ün put olduğunu, Çanakkale Savaşı'nda hiçbir katkısı olmadığını söylediği iddia edildi. Bir soruşturma başlattınız mı?

İzmir’de her 3 okuldan 1’ine yani 842 okula manevi danışman atanmış. Özellikle İzmir pilot bölge mi seçildi? Yani dikkati çeken şeyler bunlar ama tabii, Diyanet İşleri Başkanlığının 10 Kasım’da dahi cuma hutbesinde Önder’imiz Atatürk’ün ismini dahi anmaması göz önüne alındığında yapılmak istenilen ortadadır.

Evet, Sayın Komisyon üyeleri, taşınmalı öğretim sistemi üzerinde de duracağım. Geçen dönem toplam 1 milyon 351 bin 827 öğrenci taşındı. Ekonomimizin ağırlaşan koşulları sebebiyle taşıma da yapılmayan yerleşim birimi bilgileri de geliyor. Şimdi, taşınmalı eğitim sisteminin mutlaka ortadan kaldırılması gerektiğini, köy okullarının yeniden açılması gerektiğini... Ki 2002 yılında 3 milyon 275 bin öğrenci köylerde okula giderken 20.400 köy okulunun kapanmasıyla bu sayının 610 bine gerilediğini biliyoruz. Yani köyler boşaltıldı, bu da bir projenin eseri idi. Geçen dönem, 2022-2023’te sadece yol masrafı, mazot parası yani servis parası 4 milyardı, bu yıl akaryakıt ücretlerinin ne kadar arttığı düşünüldüğünde devlete olan yükün de arttığını görüyoruz. Yani köylerde okullarımız açılıp öğretmen istihdam edilirse bu iş daha ucuza mal olur çünkü bu servis işlerinde de çok şeyin döndüğünü biliyoruz; zamanın olmadığı için o kadar fazla giremiyorum.

Evet, okul terklerinin minimuma inmesi ve okullaşma oranlarının artması için zorunlu eğitim çağındaki çocukların okula başlatılmaması durumunda hızlı ve sistematik takip gerekiyor. Cezaî yaptırımları ve uygulamasına yönelik yasal düzenlemeleri hayata geçirin Sayın Bakan. Ekonomik nedenlerle çocuklarını okula yollayamayanlara yeterli destek verilmeli. Evet, okullaşma oranlarına bakıyoruz; ne kadar doğru olduğuna emin olamıyorum çünkü yüzde değerleri ile net okullaşma sayısına baktığımda, ben, ilköğretim ve lise çağındaki okula gitmeyen öğrencinin söylenenden çok daha fazla olduğunu, çok daha fazla öğrencinin okula kaydının olmadığını görüyorum. Yani ilkokulda her 100 çocuktan 6-7’si ilkokula gitmiyor, her 100 çocuktan 9’u ortaokula gitmiyor, her 100 çocuktan 8-9’u ortaöğretimde değil yani geçen dönem yaklaşık 570 bin öğrencinin okulda olmadığı, zorunlu eğitimde olmadığı görüldü.

Evet, sizi tebrik ediyorum açık öğretim konusunda, açık lise ve ortaokullardaki şeyde geçen sene 1 milyon 400 bine dayanmıştı ama bir yönetmelikle bu yanlıştan dönüldü, iyi de oldu.

Deprem bölgesindeki okulların durumu perişan Sayın Bakan. 2023 yılında YÖK’ün depremzede gençlere 24.641 kontenjan ayırması yerinde bir uygulama, tamam ama bu kontenjanların deprem bölgesi fakülte ve yüksekokulları için ayrılması düşündürücü. Deprem bölgesi yükseköğretim kurumlarında kontenjan uygulaması, depremi yaşamış, yakınlarını kaybetmiş ve travma yaşayan gençlerin psikolojik durumlarının dikkate alınmadığı anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla alınan karar eksiktir, bunun üzerinde durmak gerekir. Oysa 34 Yaş Üstü Kadınlar Projesi yaptınız, güzel, hani pozitif bir ayrımcılık bu. Türkiye’nin en gözde üniversitelerinde bile kontenjan ayrıldı. Bakın, pozitif ayrımcılık bir kadın olarak... Hiç üniversite okumamış kadınlar içindi bu ama aynı bölüme yerleşen öğrenciler arasındaki puan farkı 400’e ulaşan yerler var. Eğitimde popülizm olmaz, bu projeyi eğitim sistemimizde popülizmin ne düzeye getirildiğinin de somut bir örneği olarak görüyorum.

Evet, deprem bölgesinde 191 okulun fay hatları üzerinde olduğu tespit edildi. Mesela İstanbul’da 93 riskli okulun boşaltılacağı söylendi. Ne kadar boşaltıldı ondan tam emin değiliz, her rakama da inanmak istemediğimiz için yani çok sayıda okulun iyi değerlendirilip başka yerlerde yeniden inşa edilmesi gerekiyor.

Evet, Bakanlık okullardaki derslik sayısının artırıldığını iddia ediyor olsa da sadece imam-hatip liselerindeki derslik sayısı veya işte, derslikteki öğrenci sayısı 15 de olan var, 10 da olan var ama meslek liselerinde hâlen derslikler yetersiz ve atölyelerde ders işlenmeye çalışılıyor.

Ya, bir şeyiniz var çok enteresan yani fizik kapasitesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sunat, süreniz doldu, iki dakika süre vereceğim, toparlayın lütfen.

Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Tamam, teşekkür ediyorum.

Mesela, fiziki kapasite ve okulların yetersizliğinden dolayı devamsız ya da başarısız öğrencilerin bir defaya mahsus üst sınıfa alınması talimatı var Bakanlığımızda 2022’de. Daha çok var örnek de vaktim yok, Sayın Başkan da bana vakit vermiyor.

Yükseköğretimde 3,5 milyon kişi başvurdu Sayın Başkan, 595 bini girmedi ama yükseköğretime geçiş sistemini merkezi olmaktan çıkarmanın zamanı gelmedi mi diye sormak istiyorum. İlgi, yetenek, ön elemeleri temel alan geçiş sistemine dönülmesi kaliteli eğitim bakımından daha uygun değil mi? Siz ne düşünüyorsunuz bu konuda? Her üniversite kendi kriterlerine göre öğrenci almalı. Baraj kaldırıldı, matematikten sıfır alan öğrenci matematik bölümüne girdi, fizikten eksi 5 alan fizik bölümüne devam ediyor.

Şimdi, bakın, dünyada ilk 500 içinde 1 üniversitemiz var yani gerileme var giderek. Ama On İkinci Kalkınma Planı’nda durum kestirilememiş, 2053 yılında yani otuz yıl sonra ilk 100 içine 5 üniversite girecek öngörüsünde bulunulmuş, komik durumdayız.

Barınma sorunu... Öğrencilerin durumu çok kötü yükseköğretimde yani KYK yurtları 876 bin kapasiteli ama yetmiyor, artık öğrenciler ev tutamıyor. Ekonominin kötü gitmesinden dolayı da öğrenciler okulları bırakıyor.

Yabancı dil eğitiminde yetersizlik var, bunu tekrar ele almalısınız Sayın Bakan. Bir de çok...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Sunat, açamıyorum, sebebi şu: Dün bir sayın milletvekiline bir dakika fazla verdik diye bütün gruplardan, sizin grubunuzdan...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Olay mı çıktı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – ...olay çıktı.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sizin gruptan da çok tepki gösterdiler. Ben kuralları uyguluyorum yoksa bizim süre vermekle alakalı elimiz çok kısıtlı değil.

Şimdi de Saadet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Mehmet Karaman.

Sayın Karaman, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika.

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, muhterem milletvekilleri, değerli Bakanlık yetkililerimiz ve katılımcılar; hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Eğitim en temel insan haklarından biridir. Eğitimle birlikte toplumsal meselelere çözüm üretebilmek için gençlerimizin düşünen, sorgulayan, ahlaki değerleri özümseyen, farklılıklara saygılı, çevreye duyarlı ve yeniliklere açık bireyler olarak yetişmesi asıl odak noktamız olmak zorundadır. Milletlerin gelişip kalkınmalarında da gerileyip yok olmalarında da eğitim sistemleri ve okullar vardır. Talim ve

terbiyenin gayesi iyi ve faydalı insan yetiştirmek olmalıdır. İyi ve faydalı insan olmak herkesin iyiliğini ve saadetini istemekle mümkün olur. Kişisel ve sosyal hayata barış, hürriyet, adalet, refah, itibar ve izzet ancak bu gayeye matuf insan yetiştirmekle mümkün olur. İnsan ve toplumun layık olduğu maddi ve manevi refaha ulaşılmasını sağlayacak yepyeni bir eğitim anlayışına ihtiyaç vardır, bu da ancak önce ahlak ve maneviyatla olur. 2 kere 2'nin 4 ettiğini herkes biliyor ama esas olan 2 helalin 4 haramdan büyük olduğunu bilecek nesiller yetiştirmektir.

Kıymetli arkadaşlarım, biz nerede ve kimlerle görüşsek ağız birliği yapılan bir husus varsa o da eğitimin bir devlet politikası olma gerekliliğidir. Bırakın devlet politikası olmasını, Hükümet politikası olmasını ne yazık ki bakan politikasına gelmiş durumdadır. 2002'den beri 8 Millî Eğitim Bakanı değişmiş, şimdi Sayın Profesör Doktor Yusuf Tekin Bey 9'uncu Millî Eğitim Bakanımız. Biz Sayın Bakanımızdan ve arkadaşlarımızdan bundan sonra devlet politikası hâline gelebilecek ve süreklilik arz edecek çalışmalar beklemekteyiz.

Eğitimde en önemli şey sebat etmektir, bir sistem eksik de olsa süreklilikle ve revizyonlarla işlerlik kazandırılabilir. Son yirmi beş yılda 15 kez sınav formatı ve katsayı değişikliği gerçekleşmiş; bu kadar yapboz tahtasına dönmüş bir sistemden ne bekliyoruz? Başta iktidar olmak üzere biz politika belirleyiciler olarak bir gencin milletine, vatanına ve kendisine faydalı olabilmesi için gerekli adımları atmalıyız, ne yazık ki bu gidişat işler acısı durumdadır ancak unutmamalıyız ki bunu da değiştirmek başta iktidar olmak üzere hepimizin elindedir.

Bakınız, kıymetli arkadaşlar, Türkiye'de, TÜİK 2022 verilerine göre 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 949 bin 817. Bu sayıyla Türkiye'nin genç nüfus oranının yüzde 15,2'yle Avrupa Birliği üyesi 27 ülkenin genç nüfus oranlarından da fazla olduğu görülmektedir. "Beka sorunu... Beka sorunu..." deniyor, biz Avrupa'nın en genç nüfusuna sahip ülkesiyiz, eğer ki biz bu gençlerimize eğitim veremezsek işte asıl beka sorunu o zaman ortaya çıkacak. Biz bu gençleri istihdam edemezsek, biz bu gençleri eğitemezsek, spora, sanata, ilime yönlendiremezsek ne olur? Bu övündüğümüz genç nüfusumuz gün gelir yetiştiği topluma zararlı ve suçlu bireyler olur. İşte görüldüğü gibi, genç nüfusumuz bir avantaj olduğu kadar yönlendirilmediği takdirde ciddi bir tehlike olarak da karşımızda olabilecektir.

Mesela, eğitime ne ölçüde yönlendirebiliyoruz diye bakalım. OECD tarafından yapılan değerlendirmeleri inceleyecek olursak ülkemiz birçok parametrede ne yazık ki uluslararası ortalamanın altında kalmaktadır. Sayın Bakanımızın da arz ettiği gibi, PISA raporuna göre 79 ülke içinde Türkiye okuma becerilerinde 40'inci sırada, matematik okuryazarlığında 42'nci sırada, fen okuryazarlığında 39'uncu sırada bulunmaktadır. Sadece uluslararası kuruluşların raporları değil ülke çapında düzenlenen YKS ve LGS sınavları da bize ciddi bir tehlikenin haberini vermektedir. 2022 LGS istatistiklerine göre, öğrencilerin yüzde 76'sı matematik, yüzde 54'ü Türkçe, yüzde 52'si fen testlerini çözememektedir. 2022 LGS sınavında 200 bin öğrenci sıfır çekmiştir. Sıfır çeken öğrenci sayısı sınavla okula kabul edilen öğrenci sayısını geçmiştir maalesef. Sınavla okula kabul edilen öğrenci sayısı 192.872; 200 bin bunu geçmiş oluyor. 2023 YKS'de ise durum çok daha farklı değildir, 100 binin üzerinde aday yarım net bile çıkaramadığı için puanları hesaplanamamıştır yani 100.271 gencimiz sınavda sıfır çekmiştir. Hâliyle bu veriler, ülkemizdeki eğitim sistemini ciddi anlamda sorgulamanın yanında eğitim sistemine yeni bir vizyon gerektiğinin en bariz göstergelerindendir. Eğitimde başarı istiyorsak bu, üçlü bir sacayağına bağlıdır. Nedir bunlar? Öğrencinin hevesi, öğretmenin nefesi, anne ve babasının da kesesi. Ne yazık ki öğrencide heves yok, öğretmenin ise nefesi kesilmiş ve anne-babanın ise kesesi boş. Haydi gelin, başarıyı bekleyin bu gençlerden, bu namümkün.

Şimdi, kademe kademe, başarısızlığımıza sebep olan bazı temel sorunlara da değinmek istiyorum. Seçim öncesi, 14 Mayıs'ta "Türkiye'nin hiçbir noktasında, ister tam gün isterse yarım gün eğitim yapsın, hiçbir ad altında okul öncesi eğitimden kesinlikle ücret alınmayacak. 2023-2024 öğretim yılı içerisinde bu ücretlerin tamamını kaldırıyoruz." açıklamasına karşılık, 14 Ekim'de Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'teki "Okul öncesi eğitim kurumlarında çocukların temel ihtiyaçlarını, öz bakım süreçlerini ve eğitim programının uygulanmasını desteklemek amacıyla katkı payı alınabilmesi sağlanacak." kararıyla aidat uygulaması geri getirilmiştir. Dört ay içinde geri adım atmış olan Bakanlık şimdi nasıl bir bütçe planlamasıyla okul öncesi eğitimin ücretsiz olacağını söyleyebilmektedir? Sermaye gideri için 100 milyar, mal alım satımı için 72 milyar bütçe ayrıldığı görülmektedir. Bu gösterilen bütçeyle velilerin aidat sorununun çözümü gerçekçi bulmuyorum. Ayrıca, okullarda ciddi oranda personel ve yardımcı hizmetli ihtiyacı olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

On İkinci Kalkınma Planı "Tablo 35"te yer alan verilere göre 4-5 yaş arası okullaşma oranı 2022 yılında yüzde 56,7; 2023 yılında yüzde 64,7 olarak verilmekte, hedef ise yüzde 85 olarak gösterilmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı 2022-2023 istatistik raporlarına göre okullaşma oranı yüzde 84,95 olarak verilmektedir. Bütçe teklifinizde ise ilkokuldan önce en az bir yıl okul öncesi eğitim almış öğrenci oranı 2022 yılında yüzde 100, 2023 yılında yüzde 80 olarak gösterilmektedir. Okul öncesi eğitimin tüm ülke sathında yaygınlaştırılarak okul ve öğretmen açığı giderilmeli, okullaşma hedefi yüzde 100 olmalı ve öğrencilerin ücretsiz eğitim alabilmesi için okullara gerekli finans desteği sağlanmalıdır.

Taşınmalı eğitim sisteminde, Millî Eğitim Bakanlığı istatistik raporlarına göre 1 milyon 279 bin öğrenci merkezî okullara taşınmaktadır, bunlardan 288.759'u ise ilkokul öğrencisidir. İlköğretim pansiyon oranları 2023 yılında yüzde 39 iken 2024 hedeflerinde ve sonrasında ise yüzde 39,5-40 olarak gösterilmektedir. İlköğretim pansiyon oranlarında eksiklik vardır ve bu da bir an evvel giderilmelidir. Bu problemin çözümü, eğitimde fırsat eşitliği kapsamında ilkokul öğrencilerinin taşınmalı eğitimine son verilerek gerekli altyapının oluşturulmasıdır. Mevcut ekonomik koşullarda beslenme sorunu yaşayan çocukların durumunu göz önünde bulundurarak tüm öğrencilerin sağlıklı ve doyurucu beslenme desteği sağlanmalıdır. Toplanılan merkezlerde, şu andaki durumda olduğu gibi, sadece öğrencilerin değil öğretmenlerin de ihtiyaçları göz ardı edilmemelidir; gerek beslenme gerek ulaşım konusunda öğretmenlerin de sorunları çözülmelidir.

Ortaöğretimde öğrenci sayısı 30'dan fazla olan şube oranı 2023'de yüzde 50 iken 2024 hedefi yüzde 51,5 gösterilmektedir, aynı durum mesleki ve teknik okullarda 2023 yılında yüzde 66, 2024 hedefi ise yüzde 60'tır. Açıkça görülmektedir ki acil ilave derslik ihtiyacı vardır ve Bakanlık ihtiyaç duyulan bölgelere yeni okullar yapmak durumundadır. 2023 bütçesi teklifinde ise ilköğretim ve ortaöğretim için 61 milyar, liseler için 11,5 milyar, temel eğitim için 47,7 milyar lira bütçe planlandığı görülmektedir. Bu rakamlar ihtiyaç duyulan derslik problemini çözmekten çok uzaktır. Bu hedefle bütçeler makul ve gerçekleştirilebilir düzeye çekilmez.

Bütçe haricinde, birçok eğitim kuruluşu ve yetkililerle yaptığımız istişareler sonucunda herkesin ortak kanaatlerinden olan "Nedir bu on iki yıl zorunlu eğitim? Okusam emeğimin karşılığını mı alacağım? Ülkeme bir faydam mı olacak? Torpilsiz iş mi olur? Ben yurt dışına gideceğim." gibi nedenlerle, gençler yaşadıkları buhranların neticesinde buradan kaçmak istiyor, kaçmasınlar diye de on iki yıl zorunlu eğitime tabi tutuyoruz. Bir de okullarımızın etrafını yüksek duvarlarla, tellerle sarıyoruz; tam bir hapisane. Soruyorum size Allah aşkına: Ne suç işledi bu gençler ki on iki yıl hapse tikiyoruz? Zorla güzellik olur mu? Genç belki mesleki anlamda kendini geliştirmek istiyor; ülkemizin de ikinci

kademe eleman ihtiyacı ortada. Öyleyse mesleki eğitim güçlendirilmeli, erken yaşta meslek sahibi olmak isteyen gençlerin önu açılmalı ve zorunlu eğitim gerekli hazırlıklar ve çalışmalar yapıldıktan sonra beş yıla indirilmelidir, gençlerimiz daha sonra yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmelidir. Bu, şahsımın değil, toplumun çoğunun beklentisi diye düşünüyorum.

TÜİK'in 2022 Yükseköğretim İstihdam Göstergelerine göre yükseköğretim mezunları arasında işsizlik oranı yüzde 11,3 olmuştu; buna göre geçen yıl 1 milyon 79 bin üniversite mezunu işsiz kaldı. Yükseköğretim mezunu işsizlerin oranı 2022'de yüzde 10,4 olan genel işsizlik oranının da üstünde bulunuyor maalesef. Görüyorsunuz işte, istihdama ve meslek kazanmaya yaramayan bir eğitimi kim, ne yapsın.

Mesleki ve teknik eğitim okullarının istihdam oranları ise 2023 yılında yüzde 59,5 iken, 2024 hedeflerinin yüzde 60'ta tutulması yeterli değildir. Küçük işletmeler ve sanayi kuruluşlarında bu kadar istihdam açığı olduğu bilinmekteyken neden hedef oran düşük tutulmakta ve neden artırılması için bir çalışma öngörülmemektedir? "Üniversite okumaya mecbursun." algısı artık ortadan kalkmalıdır çünkü bir kesim gencimiz üniversite sınavından ve üniversite diplomasından beklediğini alamadığı için hayattan kopmaktadır. Üniversite sınavına gelene kadar vakit kaybetmeleri yetmiyormuş gibi, yetenekli ve topluma katkı sağlayacak birçok genç üniversite eğitimini tamamlasa bile sıfır noktasında olmaktadır. Sonucunda ise 1 milyon 79 bin üniversite mezunu işsizler ordusuna katılmaktadır.

Mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin 2023 yıl sonu başarı ortalaması yüzde 60,45 olarak verilen tabloda, 2024 ve sonrası için belirlenen hedef ise yüzde 61 olarak görülmektedir. Öğrencilerin mevcut başarı durumu Bakanlığı rahatsız etmiyor olmalı ki artırmak için hedef yükseltilmesi düşünülmemiş. Tekrar ifade etmek gerekir ki mesleki eğitimlere ve öğrencilere gerekli önemi vermek mecburiyetindeyiz. O hâlde bu kabullenme ve inattan vazgeçip erken yaşta mesleki beceri kazanmaları için gençlerin önu açılmalı, zorunlu eğitim süresi düşürülmeli, yetenek, kurs, sertifika, mesleki eğitim esaslı meslek kazanımları sağlanmalıdır. Toplum barışında istihdam en az eğitim, ahlak kadar önemli olmanın yanında, ülkemizin de katma değerini artıracaktır.

Yukarıdaki kademelerde de ifade ettiğimiz üzere "Dostlar alışverişte görsün." tarzında lisans eğitiminden kaçınmalı ve her anlamda verimli bir üniversite eğitimi hedeflenmelidir. "Önemli olan nicelik değil niteliktir." düsturuyla hareket edilerek üniversitelere ayrılan AR-GE payı yükseltilmelidir. İleri teknoloji, dijital teknolojiler, yapay zekâ, yazılım AR-GE'leriyle ilgili akademik çalışmalar proje bazlı desteklenmeli, bölüm ve fakültelerin bu çerçevede güncellenmesi teşvik edilmelidir. Keza, genç nüfus yönünden -büyük göç sahibi olan- beyin göçünün engellenmesi için gerekli altyapı çalışmaları yapılmalı ve genç nüfus istihdamı desteklenmelidir. Gençlerimize milletine, vatanına canı gönülden hizmet edebileceği alanlar açılmalı ve destek olunmalıdır. Lisansüstü öğrenim ve sonrasında proje destekleri ve burs olanakları artırılmalıdır. Ülkesine dönerek hizmet edecek şekilde yurt dışı bursiyerlerin sayısı artırılmalıdır. Örnek vermek gerekirse, YLSY kapsamında 2019'daki 1.195 devlet bursiyeri sayısı maalesef 2022'ye gelindiğinde 321'e kadar düşmüş durumdadır. URAP'a göre dünyadaki en iyi 500 üniversite sıralamasında 9 üniversitesi olan ancak 6 milyon 950 bin 142 lisans öğrencisi bulunan ülkemiz öğrencilerinin üstün akademik eğitimler alarak ülkelerine daha fazla katkı sağlamaları için, öğrencilerimize, Millî Eğitim Bakanlığımız nezaretinde gerekli yönlendirme ve destek sağlanmalı, mevcut kontenjanlar artırılmalıdır.

Şimdi gelelim diğer bazı problemlere. Öncelikle sözlerden başlayalım, ne demişler: "Söz benim ağzımdayken söz benim esirim, söz ağzımdan çıktıktan sonra ben sözümün esiri olurum." Vatandaşımızın kendini güven içinde hissedebilmesi için vatandaş devletin kendisine verdiği söze itimat etmelidir, eğer bu söz verildiyse bu söz tutulmalıdır. "Ne sözü?" dersiniz hemen hatırlatayım: "Mülakatlar

kaldırılacak.” Bu söz tutulmalı, mülakat kaldırılmalı ve şeffaflık sağlanmalıdır. Bir öğretmenin yeterliliği kırk beş dakikalık kısa bir sürede değil, etkin bir teftiş mekanizmasıyla sağlanır. Bu teftiş aday öğretmenlikte sağlanamayacaksa ne zaman sağlanacak? Neden var o hâlde aday öğretmenlik?

Mevcut 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu tam bir öğretmenlik meslek kanunu değildir. Öğretmen, eğitim yöneticisi, müfettişler ve teftişle ilgili sorunlar gibi birçok konuda yetersizdir. 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanunu yerine, aday öğretmenin yetiştirilmesinden emekliliğine kadar kapsamlı ve kalıcı çözüm sağlayan bir kanun ivedilikle düzenlenmelidir. Meslek Kanunu’nda eğitim çalışanları, müdür, müdür yardımcısı, öğretmen ve benzeri görev tanımları net yapılmalıdır. Sadece kamuda değil, özel sektörde çalışan öğretmenlerimizle alakalı, kapitalist piyasa koşullarına ve işverenin insafına bırakılmayacak şekilde kalıcı çözümler getirilmelidir. Özellikle müfettiş ve şube müdürü maaşlarının uzman öğretmenlik kapsamı dışında kalmasından ötürü hizmet sınıfları arasında maaş dengesizliği meydana gelmektedir. Öğretmen kökenli eğitim çalışanları da uzman öğretmenlik şartlarından istifade etmeli ve bu doğrultuda tüm hizmet sınıflarının kariyer basamakları düzenlenmelidir. Memuriyet ilkelerinden biri olan kariyer ilkesi eğitim teşkilatında da etkin bir şekilde uygulanmalıdır. Tüm eğitim kademeleri nezdinde şeffaf, rekabete açık, başarıyı ödüllendirme temelli kariyer ve görevde yükselme sistemine geçilmelidir.

Ücretli öğretmenler yoluyla norm eksiği olan bölgelerde öğretmen eksiklikleri giderilmektedir ancak ne yazık ki görevlendirilen birçok ücretli öğretmenin pedagojik formasyonu bulunmamaktadır. Bu durum öğrencilerde olumsuz etkiler bırakabilmektedir. Dolayısıyla ücretli öğretmenlerde pedagojik formasyon şartı öncelenmelidir.

Genel itibarıyla, ücretli öğretmenlik sistemi yeniden düzenlenmeli, ilk aşamada kendilerine vad edilen yüzde 25 zam acilen uygulanmalı, özlük hakları diğer öğretmenlerle eşit hâle getirilmelidir. Çalışma barışını bozucu, insan haklarına aykırı personel görevlendirilmesinden vazgeçilmesi gerekmektedir.

Toplumu yetiştirmeye talip öğretmenlerimizin de yetişmiş olmasından emin olunmalıdır. Günümüzde imam hatipler ve Kur’an kursu öğretmenleri için uygulanan akademilerin öğretmen adayları için de uygulanması sağlanabilir. Sağlıklı bir psikoloji var olmadığı sürece, alınan eğitimler bir çözüm olmadığı gibi eğitim sonucunda toplum açısından daha patolojik bireyler türeyecektir. Bu sebeple, öğrencilerin ahlak, vicdan, din, aile, vatan sevgisi gibi mukaddes duygulara bağlı olması oldukça elzemdir. Okullardaki rehberlik hizmeti ve manevi danışmanlık daha aktif ve etkili hâle getirilmelidir.

6 Şubat depreminde 11 ilimiz genelinde okullarımızdan 72 tanesinin yıkılmış olmasından, 504’ü ağır olmak üzere 3.368 tanesinin hasarlı oluşundan hareketle, deprem riski yüksek olan başta Marmara Bölgesi gibi çok nüfuslu bölgelerimizde bu tablodan ders çıkarılmalı ve ivedilikle hazırlık yapılmalıdır. Okullardaki sosyal donatı alanlarının eksikliği, çok katlı oluşları ve okul başına öğrenci sayısının fazla olması gibi fiziki şartların iyileştirilmesi gerekmekte ve eğitim ortamının temizliği sağlanmalıdır. Okullarımızda yetersiz olan ve gerekmesine rağmen ihdas edilemeyen bütçe sebebiyle ihtiyacı kadar yardımcı personel ve güvenlik personeli sürekli istihdam edilememektedir. Bu durum düzeltilmeli ve sürekli istihdam sağlanmalıdır. Mevcut durumdaki hâliyle İŞKUR üzerinden görevlendirmeler yapılacaksa dahi bunlar eğitim öğretime başlamadan tamamlanmalıdır.

Evet, kıymetli arkadaşlar, sorunlar çok ve iktidar başta olmak üzere hepimiz çözüm için buradayız; o hâlde gayretle bu çözümler için çalışmalıyız. En başında ifade ettiğim gibi millî eğitim politize olmamalı, siyasetüstü ve bir devlet politikası olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaman, süreniz doldu. İki dakika vereceğim, sözlerinizi toparlayın lütfen.

Buyurun.

MEHMET KARAMAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum.

Bizlerin gayesi önce vicdan, ahlak ve maneviyat sahibi, vatanını ve milletini seven bir nesle ülkemizi emanet etmektir. Bizler gençlere bir ideal ve amaç etrafında toplanacakları bir yol çizmeliyiz ve her şeyden önce şuurulu bir eğitim vermeliyiz. Önemli olan tek şey sadece kariyer veya maaş değildir, önemli olan iyiyi ve kötüyü bilen ve iyiliğin hâkim olması için çaba sarf eden bir gençlik yetiştirmektir.

Bu vesileyle, 2024 yılı bütçesinin hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyor, hepinize saygı ve muhabbetlerimi sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun lütfen.

Sayın Aksu, süreniz yirmi dakikadır.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz için teşekkür ediyor, başarılar diliyorum.

Konuşmamın başında cumhuriyetimizin kurucusu, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, bölücü terör örgütü PKK tarafından şehit edilen Aybükü Yalçın ve Necmettin Yılmaz Öğretmenlerimizi rahmetle ve saygıyla anıyorum. Ebediyete irtihal eden, elleri öpülesi tüm öğretmenlerimize de Cenab-ı Allah'tan rahmet niyaz ediyorum.

Eğitim, sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. Bu doğrultuda, 2024 yılı merkezî yönetim bütçesinden en büyük pay yüzde 14,6'yla eğitime ayrılmış ve Millî Eğitim Bakanlığına 1 trilyon 90,2 milyar lira ayrılması öngörülmüş, yükseköğretim dâhil eğitim yatırımları ise yüzde 105 artışla 146,6 milyar liraya çıkarılmıştır. Bütçeden en büyük payın eğitime ayrılması eğitime, eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olmasına ve fırsat eşitliğinin sağlanmasına verilen önemin göstergesidir. En temel kamu hizmetlerinden olan eğitimin ülkemizin her yerinde, milletimizin her ferdi bakımından erişilebilir olması eğitimin temel amaçlarından biridir. Eğitimde fırsat eşitliğinin tüm paydaşlar bakımından tam erişim ve eşit faydalanma imkânı doğrultusunda sağlanması ve bu amaçla destek mekanizmalarının geliştirilmesi eğitim politikalarının önemli hedeflerinden biridir. Bakanlığımızın 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde okullar arası farklılıkların azaltılması, okulların çocuklar için yaşanabilir alanlar hâline dönüştürülmesi, sınav baskısının azaltılması, niceliğe dair atılımların nitelikle tamamlanması gibi hedefler öne çıkarılmıştı. Bütçenin gerekçesinde de eğitim alanındaki temel hedefler “Tüm bireylerin kapsayıcılık ilkesi esasında nitelikli bir eğitime ve hayat boyu öğrenme imkânına eşit şartlarda erişimi sağlanarak; akademik, sosyal ve mesleki becerilerinin uluslararası standartlara uygun bir şekilde geliştirilmesi; analitik düşünme, iş birlikçi çalışma ve liderlik alanlarında yetkinlik sahibi olmaları; millî, ahlaki, insani ve toplumsal değerleri içselleştirmiş, ait olduğu aile ve topluma karşı sorumluluk sahibi olarak yetişmeleri.” şeklinde belirlenmiştir. Temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır ve eğitim kurumlarımız hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese açıktır. Çocuklarımıza dinî inanç, etnik köken ve felsefi düşüncelerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanması, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda öğrenim görmesi esastır. Eğitim

politikaları, yüksek medeniyet perspektifine dayanan bir anlayışla kurgulanmalıdır. Bize göre, Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacı olmalıdır.

Eğitim sistemi çocuklarımızın hayatının her alanında milletimize değer kazandıracak, onu geliştirecek ve kalkındıracak bir donanıma sahip olmasını, bilgi toplumunun gerektirdiği beceriler ile uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücü olmasını sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözetken, çocuk güvenliğini ve çocuğun iyi olma hâlini destekleyen eğitim ortamlarıyla eğitim dışına çıkma ve okuldan kopma riski bulunan öğrencilere yönelik önleyici mekanizmalar oluşturulmalıdır. Çocukların erken yaşlarda yenilikçi düşünme becerilerini geliştirmeye, yaratıcı fikirler ortaya koymaya yönelik çizgi film ve eğitici içerikli bilgisayar oyunları ile eğitim teknolojileri geliştirilmeli ve uygulama yaygınlığı sağlanmalıdır.

Disiplinlerüstü bir yaklaşımla, iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma tüm öğretim programlarına dâhil edilmek suretiyle çevre duyarlılığı okul öncesi eğitimden başlayarak öğretilmeli, doğal kaynak kullanma bilinci geliştirilmelidir. Bu çerçevede, müfredat, eğitim mekânları, eğitim teknolojileri ve insan gücü imkânlarının nitelik ve nicelik açısından yeterli standartlara yükseltilmesi gerekmektedir. Öğretim programları bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerini aktarma yetenekleri geliştirilmiş, ekip çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınmalıdır.

Üstün zekâlı ve üstün yetenekli çocuklarımızın özel eğitim imkânlarına kavuşturularak bu öğrencilere yönelik stratejik bir kariyer planlaması ve yönlendirme sistemi uygulanmalıdır. Özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin tanımlanması, sınıflandırılması, özel eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması ve denetlenmesi ile eğitim programlarının günün ihtiyaçlarına göre güncellenmesi, özellikle özel kurumlarda çalışan bu yöndeki öğretmenlerin çalışma şartlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Sağlıklı bir eğitim politikası öğrenci, öğretmen, aile ve devlet gibi eğitim bileşenlerinin bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, aynı zamanda fiziki, teknolojik ve idari kapasitenin yeterliliği, müfredatın millî ve çağdaş gelişmelere duyarlılığı, sağlıklı bir eğitim-istihdam ilişkisi kurulması ve öğretmenlerimiz ile eğitim çalışanlarımızın mali ve sosyal haklarının yeterli hâle getirilmesiyle yakından ilişkilidir.

Ülkemizde son yıllarda eğitimde beşerî ve fiziki kapasitenin artırılmasına yönelik önemli iyileşmeler kaydedilmiştir. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2022-2023 öğretim yılında ilköğretimde 16, ortaöğretimde 12'ye düşmüştür; derslik başına düşen öğrenci sayısı da ilköğretimde 23, ortaöğretimde ise 22 olmuştur. Eğitime yapılan yatırımlar sonucu okullaşma oranında ciddi iyileşmelerle birlikte eğitime erişim de artmıştır. Net okullaşma oranı bir önceki eğitim öğretim yılında temel eğitimde yüzde 94,3; ortaöğretimde yüzde 89,6 iken 2022-2023 eğitim öğretim yılında sırasıyla yüzde 95,3 ve yüzde 91,7 seviyesine çıkmıştır. Önümüzdeki dönemde ise eğitim süreçlerinin daha nitelikli hâle gelmesi yanında eğitim-istihdam ilişkisinin dünyayla rekabet edebilecek, Türkiye'yi küresel bir güç, lider ülke yapacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak şekilde planlanması hayati önemdedir.

Mesleki eğitim müfredatı sektörün ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmeli, KOBİ'lere yönelik beşerî sermaye güçlendirilmeli, imalat sanayisinin ikiz dönüşüm çerçevesinde ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücü yetiştirilmeli, turizm ve imalat sanayisi başta olmak üzere sektörlerin ihtiyacının karşılanmasına yönelik uygulamalı eğitim programları geliştirilmelidir.

Öğretmenlerimiz eğitim sisteminin en temel ögesidir. Sorunsuz öğretmen sorunsuz eğitim, huzurlu öğretmen huzurlu öğrenci ve aile demektir. Bu doğrultuda, Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet İttifakı olarak, öğretmenlerimizin özlük haklarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, maddî ve

manevi beklentilerinin mümkün olan en üst seviyede temini amacıyla gayret gösterdik. Bu kapsamda, öğretmenlerimize 3600 ek göstergenin getirilmesi, Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun çıkarılması ve kariyer imkânlarının genişletilmesi ile mali ve sosyal haklarda iyileştirmeler gibi önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bunun yanı sıra, atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesini ve bu konunun sorun olmaktan çıkarılmasını gerekli görüyoruz. İlave olarak, ilerleyen zaman içinde öğretmenlerin mesleki olarak kendilerini geliştirme ve yenilemeleri, çağın hatta çocukların gerisinde kalmamaları için alanlarıyla ilgili gelişmeleri yakından takip etmelerine imkân sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu doğrultuda da parti olarak öğretmenlerimize "araştırma-geliştirme tazminatı" adı altında ilave bir ödenek verilmesinin doğru olacağını değerlendiriyor ve öneriyoruz.

Öğretmen yetiştirme eğitimi uzun yıllardan beri yükseköğretim çatısı altında devam etmektedir. Öğrencilerin iyi yetişmesi öncelikle nitelikli öğretmen yetiştirmeyi gerekli kılmaktadır. Bununla birlikte, öğretmen yetiştiren lisans programlarının bu anlayışa uygun olup olmadığı yine eğitimciler tarafından tartışılmalı bir husustur. Öğretmen yetiştirecek yükseköğretim kurumlarına uygun müfredat ve yeterli bilgi, beceri kazandırma yanında, mesleği seven, yeteneği bu yönde olan öğrencilerin alınması daha sonrasında da öğretmenlik mesleğinin ekonomik ve sosyal yönlerden desteklenerek cazip hâle getirilmesi; nitelikli, istekli ve memnun öğretmen profilini güçlendirecektir diye değerlendiriyoruz. Sunumunuzda YÖKAK'ın bu tür araştırma ve değerlendirmeler yaptığını belirttiniz; bu konuda yapılmış YÖKAK'ın bir değerlendirmesi var mıdır, bunu da bilmek isterim.

Kalkınma planı ve yıllık programda öğretmen yetiştirme ve geliştirme sürecinin mesleğe kabulden önceki eğitimden başlanarak mesleğe kabul, mesleki gelişim ve kariyer gelişimi gibi tüm aşamalarının ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden yapılandırılması; böylece öğretmenlik mesleğinin niteliğinin ve toplumsal statüsünün güçlendirilmesi ihtiyacının devam ettiği önemle vurgulanmıştır.

Beşerî sermayenin ekonominin ihtiyaçlarıyla uyumlu bir şekilde geliştirilmesi ve becerilerinin güncellenmesi hususunda mesleki ve teknik eğitimin kritik bir rolü bulunmaktadır. Mesleki ve teknik eğitimde niteliğin artırılması ve özel sektörün ihtiyaç duyduğu alanlarda müfredatın güncellenmesi rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacaktır. Diğer yandan, mesleki ve teknik liselerin fiziki altyapısını güçlendirmeye yönelik atölye ve laboratuvar donanımlarının teknolojik gelişmelere uygun olarak süreklilik içerisinde yenilenmesi de gerekmektedir. İmalat sanayisi başta olmak üzere her sektörde yeterli sayıda ve nitelikli eleman bulunamaması şikâyet edilen konuların başında gelmektedir. Türkiye, kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak bu sorunu çözmek, başta ara eleman olmak üzere, yeterli nicelik ve nitelikteki personel ihtiyacını giderecek eğitim yönlü tedbirleri almak durumundadır. Özellikle, Covid-19 sürecinde mesleki eğitimdeki üretim kapasitesi artışının ihtiyaç duyulan ürünlerin karşılanmasında önemli katkılar sağladığı görülmüştür. Bu kapsamda, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda 25 Aralık 2021'de yapılan değişiklikle mesleki eğitim merkezine devam eden öğrencilere ilişkin bir düzenlemeyle işveren üzerindeki maddi yükün kaldırılarak öğrencilere işletmeler tarafından ödenen tutarın devlet desteği kapsamına alınması üretim çerçevesinde mesleki eğitimin güçlendirilmesi açısından olumlu katkı yapmıştır.

Küresel ölçekte yaşanan ve özellikle son yıllarda beceri temelli eğitimin ön plana çıkmasıyla birlikte dijital, analitik ve sosyal becerilerin bireylere kazandırılmasında eğitim sistemine önemli bir görev düşmektedir. Dijitalleşmeye bağlı olarak öğrenci ve öğretmenlerimize yönelik eğitim sürecini destekleyecek, çağdaş gelişmelerle çocuklarımızı buluşturacak platformlar oluşturularak eğitim sisteminde ileriye dönük yapısal birtakım düzenlemelerin yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. 2024 yılı Cumhurbaşkanlığı yıllık programında da eğitimde teknolojinin doğru kullanımının sağlanması, teknoloji okuryazarlığının artırılması ve teknoloji kullanımından kaynaklı eşitsizliklerin azaltılması

yönünde teknoloji odaklı öğrenme senaryoları geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, eğitim sisteminin bilgi toplumunun gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmış, uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücünün geliştirilmesini sağlayacak şekilde yapılandırılması ile eğitim mekânlarının, eğitim teknolojilerinin ve insan gücü imkânlarının nitelik ve nicelik açısından bilgi toplumunun gerektirdiği standartlara yükseltilmesi ve kapasitenin artırılması gerekmektedir. Eğitim yeniliklere açık olmalı ve teknolojiyle birlikte ele alınmalı, gelişen teknolojiye uygun olarak eğitim müfredatından eğitim araç ve yöntemine, öğretmen kalitesinden fiziki ve teknolojik donanım kapasitesine kadar eğitimin her alanında uyumlaştırmaya dönük değişiklikler yapılması gerekmektedir.

Türk milletinin en büyük güç kaynağı kuşkusuz tarihin her döneminde koruduğu ve yücelttiği millî bağlılığı ve kardeşliğidir. Eğitim sisteminin bu anlayışın tesisine ve teşvikine katkı sağlaması gerekmektedir. Eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi öğretilmesine önem verilmelidir. Çocuklarımıza erken yaşlarda vatan ve millet sevgisinin, feragat ve fedakârlık duygularının, sevgi ve hoşgörünün, devlet malına sahip çıkmanın, iyi insan olmanın erdeminin öğretilmesi gerekmektedir. Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlânâ, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre gibi şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmalı, manevi ve kültürel yozlaşmaya ve sapkın akımlara karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılması sağlanmalıdır. Yurt dışındaki Türk çocuklarının millî kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için sağlanan eğitim imkânları artırılmalıdır. Millî bilincin güçlendirilmesi, ahlaki değerlerin kazandırılması ve ileriki süreçte eğitim başarısının daha da artırılması amacıyla okul öncesi eğitimin yüzde 100'e çıkarılması, buna yönelik gerekli altyapı imkânlarının süratle oluşturularak yeterli kapasitenin tesis edilmesi gerekmektedir. Son yıllardaki yaygınlaştırma faaliyetleri neticesinde bu oranı sunumunuzda da yer aldığı gibi yüzde 85'lere ulaştırmış bulunuyorsunuz. Başta İstanbul olmak üzere bu amaçla atılan önemli adımları takip ediyor ve teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; son yıllarda yükseköğretim kademesinde de eğitime erişimi destekleyen önemli adımlar atılmıştır. Eylül 2023 itibarıyla 129 devlet üniversitesi, 78 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 207 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bunu biz "208" diye biliyorduk, sunumunuzda 207 olarak ifade ettiniz, herhâlde 1'i kapandı. 8 milyon 300 bin öğrenci bu kurumlarda öğrenim görmektedir. Aynı şekilde bu kurumlarda 2022 itibarıyla 184.702 öğretim elemanı da bulunmaktadır. 2022-2023 döneminde toplam 1 milyon 846 bin 654 kişi yeni kayıt yaptırmış, bunlardan 620.688'i devlet üniversitelerine, 221.494'ü vakıf üniversitelerine, 4.472'si de vakıf meslek yüksekokullarına kaydolmuştur. Bu tablo dikkate alındığında üniversite sayısının artırılmasıyla geçmişte en büyük sorunlardan biri olan yükseköğretime ulaşılabilirlik sorunu çözülmüş ve fırsat eşitliği büyük ölçüde sağlanmış görünmektedir. Bu şekilde Türkiye sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek üniversite zenginliğine ve yeterliliğine de sahip hâle gelmiş görünmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak üniversite girişi sınavının kaldırılması, bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde öğrencilerin ilgi, yetenek ve beceri kabiliyetlerini dikkate alan etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatla ortaöğretim başarısını ve ortaöğretim sonunda yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan ve fırsat eşitliğini gözeten üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulmasını öngörüyoruz. Bu çerçevede, çocuklarımızın okul öncesi eğitimden başlayarak ilgi, yetenek ve becerilerine göre etkin bir rehberlik desteğiyle yükseköğretimde istedikleri bölümlere sınavsız girebilmelerini mümkün kılan adımların atılmasını, üç saatlik sınavla Türk gençliğinin geleceğinin şekillenmesinin doğru olmadığını değerlendiriyoruz. Ayrıca, üniversitelerin ülkemizin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, araştırma yaparak bilim ve teknoloji üreten, toplumsal gelişmeye önderlik eden, bilimsel yöntemlerle meselelere

çözüm üreten, dünya üniversiteleriyle yarışan eğitim kurumları hâline getirilmeleri esas olmalı; temel fonksiyonlarının yanı sıra, bilgiyi sanayileştiren ve ticarileştirilen bir yapıya büründürülmelerinin de temin edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, uluslararası rekabet gücünü artırmak amacıyla, Araştırma Üniversiteleri Destek Programı'nın etkin bir şekilde devam ettirilmesi önem arz etmektedir. Dünya üniversitelerinin akademik başarı sıralamasında, 2053 yılı itibarıyla, en az 5 üniversitemizin dünyanın ilk 100 üniversitesi arasında yer alması yönündeki kalkınma planı hedefine ulaşılması, hatta bunun daha önce başarılararak hedefin aşılması arzumuz ve de beklentimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Aksu, süreniz doldu, iki dakika ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sağ olun efendim.

On İkinci Kalkınma Planı'nda ve yıllık programda da belirtildiği gibi, yükseköğretim kontenjanlarında arz talep dengesinin yanı sıra, eğitim-istihdam bağlantısının da dikkate alınması, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylerin eğitim hizmetlerinden istifade edebilmeleri için beşerî ve fiziki imkânların güçlendirilmesi, mesleki ve teknik eğitimde üretime yönelik yapısal dönüşüm ve istihdam seferberliğine başlanması, tüm eğitim kademelerinde okulların nitelik ve imkânları artırılarak okullar arası başarı farkının azaltılması, çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerini gözeten eğitim ortamlarının oluşturulması önemli hususlardandır. Üniversitelerin buldukları bölgedeki kalkınma potansiyellerini harekete geçirmeleri amacıyla, tarım, hayvancılık, sağlık, tekstil, turizm, imalat ve ileri teknolojiler alanlarında üniversite-sanayi iş birliğinin güçlendirilmesi şarttır.

Özetle, Türkiye'de fiziki kapasite, okullaşma, eğitim teknolojileri, öğretmen sayısı gibi konularda eğitimin her kademesinde ve düzeyinde önemli mesafeler alınmıştır; bu durum erişilebilirliği ve fırsat eşitliğini artırmıştır. Bununla birlikte, eğitimin her kademesinde niteliğin ve yükseköğretim sisteminin kalitesinin artırılmasına yönelik ihtiyacın devam ettiği plan ve program yaklaşımlarıyla da ifade edilmiştir.

Bu belirttiğim amaçlarla yapacağınız her çalışmaya Milliyetçi Hareket Partisi olarak her türlü desteği vereceğimizi belirterek bütçenizin eğitim paydaşlarına, milletimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Orhan Erdem'e söz vereceğim, sonrasında grup adına konuşmalar bitecek ve Komisyon üyelerinin konuşmalarına geçeceğiz. Sayın Ümit Özlale, Sayın Selim Temurci, Sayın Cevdet Akay, Sayın Ejder Açıkkapı şeklinde gideceğiz, sonrasında diğer milletvekillerimizle, ondan sonra da Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimizle devam edeceğiz. Bayağı yoğun bir ilgi var, sizden istirhamım zaman kıstasına dikkat etmeniz.

Sayın Erdem, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, çok Değerli Komisyonumuzun üyeleri, değerli milletvekilleri, çok değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında... Fırsat buldukça her konuşmamda ifade ediyorum, tutanaklara geçsin. İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırısı bugün 39'uncu gününde; ne yazık ki İsrail'in Filistin'de yaptığı soykırım, katliam bugün de bütün gücüyle devam ediyor. Düne kadarki verilerde 4.630 çocuğun,

11.240 kişinin öldüğü bildirildi; Gazze Sağlık Bakanlığının verilerine göre de hâlâ 3.250 kişi ya kayıp ya da enkaz altında. Dünyanın duyarsızlığına, başta Amerika ve AB ülkelerine, İngiltere'ye diyecek söz bulamıyor, kınıyorum; Filistin'deki vatandaşlarımıza Allah'tan yardım diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkelerin en önemli ve sürdürülebilir sermayesi beşerî sermayesidir. Ülkemiz AK PARTİ'yle, dönemimizde bu konuya çok fazla önem verdi çünkü bizim beşerî sermayemizden başka bir şeyimiz yoktu; şimdi, çok şükür, Karadeniz'de doğal gaz, Gabar'da petrol müjdeleriyle, ileriki günlerde daha başka zenginliklerimiz de oluşacak ama cumhuriyetimizin yüz yılında bizi bu duruma getiren beşerî sermayemizdi, bunun da ne kıymetli olduğunu... Zenginlikleri olsa da beşerî zenginliği olmuyorsa bir ülkenin kalkınmadığına şahit olduğumuz çevremizdeki Irak'ı, Suriye'yi, Libya'yı verebiliriz; birçok kaynakları var ama yetişmiş elemanı olmadığı için bugün çok kötü durumdadır. Bakanlığımızın duvarında güzel bir tablo vardı bir ara. Orada yazardı: "İnsan insanın gölgesinde yetişir." Gerçekten bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı öğretmenlerinin gölgesinde, Bakanlığın çalışanlarının gölgesinde bu beşerî sermayeyi artırmak adına önemli görevler yapıyor.

Sürdürülebilir kalkınma ve rekabetçi ekonomiye sahip, evrensel kültüre sahip sağlıklı bir nesil iyi bir eğitim politikasıyla ancak sağlanabilir. Bu amaçla, tabii Cumhurbaşkanlığımızın da liderliğinde, 2002'li yıllardan bu yana her kademedeki okullaşma oranları, derslik başına düşen öğrenci sayısı OECD ortalamalarına ulaşmış veya yaklaşmıştır. Böylece fırsat eşitliğini artırma çabaları da sonuç vermeye başlamıştır. Bu işlerin başında iktidara gelir gelmez bilhassa kız çocuklarını eğitime kazandırmak için şartlı eğitim programı başlatılmış, bizzat anneye çocuğunu okula göndermesi kaydıyla her kademedeki eğitim desteği bir miktar ödenmişti. Yine ücretsiz kitap verilerek -inşallah daha artıracak- ücretsiz yemek verilerek ve pansiyon kapasiteleriyle de bu konuya imkân verilmiştir. En sonunda yardımcı kaynakları da ücretsiz vermeye başlayan Bakanlığımız, sosyal politikalarımız olarak önemli uygulamalara imza atmıştır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; diğer bir konu da her yıl en büyük bütçeyi -Sayın Bakanımız da ifade etti- 2002'den önce Millî Savunma Bakanlığı alırdı Türkiye'de; AK PARTİ iktidarlarında, 2002'den bu yana her zaman Millî Eğitime verilmeye başlandı. Bu dönemde, yirmi yılda 798.735; neredeyse 800 bin öğretmen atandı; toplam öğretmen sayımız kamuda 1 milyon 34 bin 946'ya çıktı; 74.502 okul, 742.323 derslik sayısına ulaşıldı. Bu sayıları vaktim olursa vereceğim. Cumhuriyet tarihinde yapılanın üzerinde sayılara ilave ulaşıldı.

Cumhuriyetimizin ilk yüzyılının son yirmi yılı bütçesi bize nasip oldu. Bugün ikinci yüzyılının ilk bütçelerini de biz yapıyoruz. Bu sürede geçmişten bugüne görev yapan tüm Bakanlarımıza ve dönemimizde mesuliyeti olan Bakanlarımıza ve bugün de görevde olan değerli Bakanımıza başarılar diliyorum, görev yapanlara da minnetimizi, teşekkürlerimizi iletiyorum.

İlk bütçesini yapan Sayın Bakanımız ve tüm çalışma arkadaşları inşallah başarılı bir hizmet dönemine sahip olacaklar ve deneyimleriyle inşallah beşerî sermayemizi geliştirmek adına yeni hizmetler yapacaklar. Cumhurbaşkanlığımızın açıkladığı Türkiye Yüzyılı vizyonunu gerçekleştirmek de inşallah ilk önce bu ekibe nasip olacak. Üreten, ürettiğini katma değere dönüştüren nesiller yetiştirebilmek için en önemli görev Millî Eğitim Bakanlığımızdadır, bunu bir daha vurgulamak istiyorum. Yeni dönemde Bakanlığın açıkladığı öğretmenlerin mesleki gelişimi, temel eğitimde fırsat eşitliği ana temalar olarak alınmış; yine mesleki eğitimde iyileştirmeler 3 ana temayla, alt başlıklarla inşallah uygulamalara geçecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz biliyoruz ki geleceğimizi ve nesillerimizi inşa eden öğretmenlerimize ne yapsak az olur, hiçbir ücretle haklarını ödeyemeyiz ancak devletimizin imkânları ölçüsünde gerekli adımlar atılmış ve -ücretlerini de biraz sonra söyleyeceğim- 2002'den

bu yana imkânlarımız ölçüsünde önemli katkılar verilmiştir. Şikâyet edilen kariyer mesleği olarak öğretmenlerimize aday öğretmen, uzman, başöğretmen olarak çıkarılan kanun tabii ki iyileştirilebilir. İnşallah, yeni Bakanımız bu konuda kapsamlı bir öğretmen meslek kanunu hazırlar, buna bir ihtiyaç var ama bu yapıları az görmenin ve bunu eleştirmenin haksızlık olduğunu düşünüyorum. Bu sayede öğretmenlerimize -her şey para değil ama- konu açıldığında hepiniz ne kadar az verildiğini, bazı imkânların yaratılmasını ifade etmekteydiniz. Hem kariyer basamakları açısından hem de öğretmenlerimizin kamudaki diğer görevlilerden farklı olmasını bu sayede sağlamış olduk. Maliye Bakanlığı ciddi bütçeler ayırdı ve bugün yeni başlayan bir öğretmen ek dersıyla 26 bin lira alırken, uzman öğretmenlerimiz 35-36 bin liraya ulaşan maaşlara geldiler. Yeter mi? Yetmez ama 2002'de bu ülkenin 407 liradan bugün bu rakamlara getirmiş olması öğretmenlerimize verdiği kıymetin bir değeridir.

Yine, bu kariyer basamakları çıkarılırken bütün dünya incelendi. Yeni bir şey değil, biz daha önce 2010'larda bu kanunu çıkarmıştık ama tüm öğretmenlere eşit uygulama imkânı olmadığı için Anayasa Mahkemesi iptal etmişti; şimdi daha kapsamlı yaptık. Bakanlığı yine tebrik ediyorum, Allah bize de nasip etti, içinde bulunduk; Türkiye Cumhuriyeti'nin en birikimli insanların olduğu, diğer bakanlıklara da çok önemli arkadaşları yönlendirebilen bir bakanlık. Bu işleri de beş ayda yaptı, beş ayda. Talebini aldı, eğitimi yaptı, sınavını verdi ve atamalarını, yeni kariyerlerini oluşturdu. Bunu dünyada başka örneklerde görmek mümkün değil.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2002-2003 yılında Bakanlığın 13 milyon 675 bin öğrencisi vardı. Geldiğimiz noktada 19 milyonun üzerinde bir öğrenciye sahibiz. Bunun içinde -biraz önce söylediğim- öğretmen atamaları sayesinde, resmî ve özel 1 milyon 160 bin öğretmenle Allah'a şükür, okullaşma oranlarında ve her kademede iyileşmeleri sağlamış olduk bu kadar yükselen öğrenci sayısına rağmen.

Bazı verileri ben de paylaşmak isterim. Bunları derken her şeyin bittiğini, her şeyi çok güzel yaptığınızı söylemiyorum; ben hep diyorum, iyi var, daha iyi var, çok daha iyi var. İyi bir noktaya getirdik, daha iyisine uğraşacağız, çok daha iyisi de bizim ulaşmak istediğimiz bir amacımız olacak. 5 yaşta 2002'de yüzde 11'den, 2023'te brüt oranlarla yüzde 95'e ulaştırmışız; ilköğretimde yüzde 91'den yüzde 98'e, ortaöğretimde yüzde 50'den brüt yüzde 120'lere, nette yüzde 91'lere ulaştırmışız. Okul sayımız da 2002'de 43.496 okulumuz varmış, bugün, 74.458 -kurum- okula ulaşmışız. Cumhuriyet tarihi boyunca, seksen yılda yapılanın üzerine bir o kadar daha okul yapmışız.

Tabii, Sayın Bakanım, bu konuda ben katıldığımız bütçede arkadaşları hep uyardım ama... Şimdi, Millî Eğitime çok ciddi bir bütçe ayırdık ve bunun oranlamalarını muhalefet, bizler kendi açımızdan söylüyoruz. Millî Eğitimin bütçesine Aile ve Sosyal Hizmetlerdeki taşıma ve diğer katkıları, yine, il özel idarelerinin yüzde 20 ayırdıkları bütçeleri, büyükşehirlerin katkılarını ve -katılsa da olur katılmasa da- hayırseverlerinkini de kattığımızda, inanın, çok farklı rakamlar çıkacak. Biz çok mütevazı, sadece Millî Eğitim rakamlarını vererek ek katkıları konuşmuyoruz. Bunun da aslında ayrı bir hesaplanması gerekir.

Tabii, bu iyileşmeler sadece inşaatla, fiziki yapılarla değil bu dönemde alınan kararlarla, kapsayıcılıkla, eğitimde eşitlik ve kalite yönünde kararlılıkla, eğitimde belli bir ölçülebilir oranlarla OECD ortalamalarını yakalamıştır. OECD eğitim raporuna göre, 2003'te 27 olan derslik başına düşen öğrenci sayısı 2021'de 23'e; öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2003'te 26 iken, 2021'de 13'e düşmüş. Eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama, gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranla 2002'de 3,8'miş, OECD ortalaması 5,8'miş, 2020'de biz bunu 4,7'ye çıkarmışız, OECD ortalaması da 5,1'miş. Herhâlde şu anda bu oranları yakaladığımızı veya geçtiğimizi düşünüyorum.

Yine, öğrenci başarı araştırmasıyla ilgili de OECD'nin 15 yaşta yapmış olduğu tüm araştırmalarda, son yirmi yılda sürekli döngüde puanını artıran bir ülkeyiz. Yine, daha iyi olabiliriz, olmak için gayret ediyoruz. TIMMS ve PISA sınavlarında da bu ilerlemeleri görüyoruz. Bütün derdimiz eğitimde fırsat eşitliğinin artırılması; bunu vurguluyoruz, buna uğraşyoruz. Okul öncesi eğitimin -biraz önce oranları söyledim- niye üzerinde durduk, niye Bakanlığımız bu konuda kararlı? Uzun vadede getirisi maksimum ama yatırım maliyetleri minimum olan bir eğitim kademesi. Son dönemde atılan adımlarla OECD ortalamalarına ulaştık hatta geçtiğimizi düşünüyorum çünkü 2.354 kurum bugün 18.244'e çıkarılmış; Bakanlığımızı tebrik ediyorum.

6 Şubat'ta hepimizin içini yaralayan, 11 ilimizde ağır hasarlar bırakan, bilim insanlarının "dünyada karada meydana gelen en şiddetli deprem" olarak ifade ettikleri bir depremi yaşadık. Bakanlığımız bu konuda da önemli işler yaptı; MEB AKUB kurtarma ekibini tebrik ediyoruz. Bakanlığın öğretmenleri illerde seferber oldu, birçok yardım faaliyetine öncülük ettiler. Okullar güzel örneklemelerle, örneğin Konya'da mesleki eğitim okulumuz seyyar fırınlar yaparak deprem bölgesine hizmet verdiler. Ne yazık ki 93 okul binamız yıkıldı; 1.022 ağır hasarlı, 476 orta hasarlı, 4.675 az hasarlı okul tespit edildi Çevre Bakanlığı verilerine göre, hasarsız 9.473 ama Bakanlığımız yine özveriyle 2023-24 eğitim dönemini aksatmadan başlattı. Bu arada da kısa sürede 117 bin derslik ilave etti; aldığım bilgilere göre de 2024 yılı sonuna kadar da bütün derslik ihtiyaçlarının bir kısmını çelik konstrüksiyon olarak yaparak bitirecek. Yine, bölgeye ciddi öğretmen atamaları yapılmış ve öğretmenlerimizin adaptasyonu için psikolojik destek ve motivasyon eğitimleri yapılmış; kalmaları için de öğretmenlerimize ciddi sayıda konteyner temin edildiğini görüyoruz.

Değerli Başkanım, çok değerli üyeler; Millî Eğitim Bakanlığının konusunu saatlerce konuşabiliriz. Ben ara ara söylüyorum, Allah nasip etti; vekil olarak 2002'de başladığımızda katsayı uygulaması olan, başörtüsü sorunları olan, eğitimde vesayetin farklı uygulamalarıyla karşı karşıya olan bir ülkeden bugün her kademedede özgürce eğitimin olduğu, arkadaşlarımızın şikâyetleri olsa da seçmeli derslerle Kürtçe, Zazaca, her ana dilde seçmeli eğitimin verilebildiği ve ücretsiz kitabıyla her yıl ciddi kaynaklar ayrılan, yeni spor salonlarıyla, pansiyonlarıyla, laboratuvarlarıyla önemli hizmetleri sürdüren bir Bakanlığımız var.

Tabii, sözlerimi bitirmeden, buradaki en büyük payın öğretmenlerimizde olduğunu biliyoruz. Konya'da büyüğümüz Hazreti Mevlâna der ki: "Bir mum bir mumu yakarak ateşinden bir şey kaybetmez." Bu Bakanlığın 1 milyon 160 bin öğretmeni de her gün yeni bir mum yakarak ülkemizi aydınlatmak için hizmet ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, toparlayın lütfen.

Buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) – Bakanlığımız da bu noktadaki koordinasyonuyla önemli işlere imza atıyor. Dediğim gibi, Meslek Kanunu'yla, 3600 ek göstergesiyle birçok eksiği giderdik, yapacaklarımız var.

YÖK ve ÖSYM'ye vaktim kalmadı ama orada da iyileşmeleri, rakamları biliyoruz. YÖK'ün 2002'deki bütçesi 2,5 milyar, bugün gelinen noktada 129 milyar. Her kademedede çok büyük ilerlemeler var. ÖSYM, dünyada birçok ülkede olmayan sınav yapabilme kapasitesine sahip.

Tüm kurumlarıyla Millî Eğitim Bakanlığımızı tebrik ediyorum, ekibinize başarılar diliyorum. İnşallah, akşam oylamamızla yeni bütçeniz hayırlı olur. Sizlere ve tüm Komisyon üyelerine saygılarımı, selamlarımı ileterek konuşmamı bitirmek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Şimdi de değerli milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar bitti.

Komisyon üyelerinin söz taleplerini karşılayacağız. İlk olarak Ümit Özlale’yi... Diğer isimleri de okuyayım: Sayın Ümit Özlale, sonra Sayın Selim Temurci, Sayın Cevdet Akay, Sayın Ejder Açıkkapı, Sayın Vehbi Bakırlıoğlu, Sayın Mustafa Erdem, Sayın Cavit Arı, Sayın Heval Bozdağ... İsimlere bakıyorum, burada olanları yazıyorum. Sıralamamız bu şekilde gidecek.

Sayın Ümit Özlale, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bana bu sunum için otuz saniye verseydiniz -ki bu çok hoşunuza giderdi bütün konuşmacılar için- şöyle bir şey anlatırdım...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Otuz saniye vereyim.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Yani son dönemdeki millî eğitime bakış açısını... “Bu ülkede okuma oranı arttıkça beni afakanlar basıyor. Ben her zaman cahil halka güvendim.” diyen bir öğretim üyesi bozuntusunu siz YÖK’ün Denetim Kurulu Üyesi yaptınız, dolayısıyla bu sizin bence eğitime yaptığınız en büyük hakaretlerden bir tanesiydi; böyle başlamak gerekiyor. Bütün öğretim üyeleri, sizler de eski bir rektör olarak bunu nasıl içinize sindirdiniz ben hâlâ anlamış değilim.

Şimdi başlayalım. Eğitimin iyiye gittiğini söylemek mümkün değil. OECD verisidir, TÜİK verisidir; bakın, kamu eğitim hizmetlerinden memnuniyet oranına baktığınız zaman yıllar içerisinde tamamen dibe vuran bir eğitim hizmetlerinden memnuniyet görüyorsunuz. Bunlar bizzat TÜİK’in, OECD’nin istatistikleridir; iyiye gitmiyoruz, tam tersine hızlı bir şekilde kötüye gidiyoruz.

Devam edelim, eğitim süresinde fazla vakit geçiriyor bizim öğrencilerimiz. İlk 80’inde 5-39 yaş arası eğitimde geçen ortalama süre var, fazlasıyla zaman geçiriyoruz.

Peki, PISA skorlarımız nasıl? PISA skorlarımız yerlerde, ortalamanın çok altında. Dolayısıyla biz çocukları okullara gönderiyoruz, okullarda da gayet fazla bir şekilde zaman geçirmesini sağlıyoruz fakat onlara herhangi bir şekilde beceri sağlayamadığımız için okullaşma, okulda geçirilen süre sayısı fazla; uluslararası skordardan alınan skorlar da performans da düşük.

Bakın, biraz önce Sayın Erdem de söyledi, doğrudur; bu eğitime sizin ticaret odaklı bir bakışınız olduğunu da biliyorum, eğitim getirisi en yüksek okul öncesidir; 1’e 7 verir yani bir tüccar zihniyetiyle yaklaşacak olursak. Baktığınızda OECD ortalamasında 3 yaşta okul öncesi okullaşma oranı yüzde 77’yken bizde yüzde 10,5. Yine, okullaşma oranı 4 yaşta yüzde 89,9’ken bizde yüzde 34,2. Sizler bütün bunları gördükten sonra -ki eminim aranızda eğitim bilimciler de vardır- okul öncesi eğitimden katkı payı istemenize ben inanın hayret ediyorum. Bugün okul öncesi eğitim 3 yaştan itibaren zorunlu ve ücretsiz olmalıdır. En yüksek getiriyi biz burada elde edebiliriz. Bütün eğitim bilimcilere sorun, 1’e 7 oranında bir yatırım getirisi vardır.

Devam edelim, şimdi, bakın, okul öncesi eğitimde zaten felaket durumdayız. Peki, bizim ilköğretimimiz nasıl yani temel bilimlerde nasılız onlara biraz bakalım. Her hafta beş saat matematik eğitimi alan öğrencilerin -Millî Eğitim Bakanlığının sayfasından aldım bu istatistiği- yüzde 8,21’i LGS matematik sınavında doğru yapamıyor, sıfır doğrusu var. Bakın arkadaşlar, burada 5’ten daha fazla doğru sayısı, doğru matematik sorusu çözen çocukların oranı yüzde 30; bizzat Millî Eğitim Bakanlığının istatistikleridir. Siz hangi eğitim kalitesinden bahsediyorsunuz?

Devam edelim, tek bir slayt aklınızda tutmak isterseniz bunu tutun. Bakın, öğretmenlerimizin durumu nasıl? Bakın, öğretmen adayları girdiği -ÖSYM Başkanı aramızda, onun “web” sayfasından aldım- sınavda 75 soru üzerinden -bu, öğretmen adayları yani bizim çocuklarımızı yetiştirecek olan öğretmenler- sadece 19,5 matematik sorusunu doğru yapmış. Fen bilimlerinde 75 sorunun 23’ünü doğru yapmış. Bu öğretmenler bizim çocuklarımızı yetiştirecek. Yıllardan beri dilimizde tüy bitti: “Siz eğitim fakültesine çok fazla destek verin, başarılı öğrencilere eğitim bursu verin; öğretmenlerin maaşlarını, yaşam kalitesini, itibarlarını artırın çünkü bu öğretmenler ondan sonra gelip bizim öğrencilerimizi yetiştiriyorlar, bizim çocuklarımızı yetiştiriyorlar; bize daha iyi bir gençlik vermekle mükellefler.” Bu öğretmen adayları gördüğünüz gibi matematikten 75 sorudan ortalama olarak sadece 19,5 doğru yapmışlar. Yani bu sunumdan aklınızda sadece tek bir slayt tutmak isterseniz bunu tutun. Bunu değiştirmedığınız sürece, öğretmenlerin kalitesini artıracak önlemler almadığınız sürece -ki arttıranlar var Finlandiya gibi, Singapur gibi- o zaman biz zaten eğitimde yerimizde kalırız.

Şimdi, bakın, bunun sonucunda da ne oluyor ben size söyleyeyim. Eğitimde, istihdamda çok büyük bir kopukluk oluyor, bizler “genç işsizliği” gibi “ev gençleri” gibi kavramlarla karşı karşıya kalıyoruz. Sadece şunu söyleyeyim size: 18-24 yaş arası gençlerden yüzde 31’i ne eğitimde ne istihdamda; her 3 gençten 1’i evde oturuyor. Bunun sebebi de şu: Çok berbat bir eğitim politikanız var, çok berbat bir yükseköğrenim politikanız var, mesleki eğitim deseniz yerlerde. Onun sonucunda, bizim, bugün 3 çocuğumuzdan 1’i ne bir eğitim kurumuna gidebiliyor ne de istihdamda; bizzat TÜİK’in hane halkı iş gücü anketidir.

Devam edelim şimdi, ben size mesleki eğitimle ilgili de birkaç tane slayt göstermek istiyorum. Şimdi, bakın, reel sektör nitelikli mesleki eğitim talep ediyor, haklıdır çünkü bizim millî gelirimizde imalat sanayisinin payı yüzde 20’nin üstünde, övünülecek bir şey. Peki, imalat sanayisinin nitelikli iş gücü için neye ihtiyacı var? Mesleki eğitim almış öğrencilere. Şimdi, nüfusta mesleki eğitim mezunu payı oranına baktığınız zaman, Türkiye bütün dünyada en kötü ülkelerden bir tanesi. Y eksenine bakın, mesleki eğitim mezunlarının istihdamdaki orana baktığınız zaman ortalamanın yarısının bile altında dolayısıyla bizim, zaten ilköğretimimiz, yükseköğrenimimiz yerlerde. Mesleki eğitimde de yani bizim imalat sanayimizin ihtiyaç duyduğu nitelikli elemanlarda da bizim kurumlarımız, daha doğrusu sizin kurumlarınız herhangi bir şekilde nitelikli eleman yetiştiremiyor, o yüzden de bizler rekabeti ucuz iş gücü, değersiz Türk lirası ve kayıt dışı ekonomi üzerinden kurmaya çalışıyoruz.

Bakın, cumhuriyetin bize verdiği en önemli değer fırsat eşitliğidir. Ben bir işçi anne babanın çocuğuyum, dar gelirli bir ailede büyüdüm, annem ilkökul mezunu ve ben bu devlet okullarında, sizin 70’li, 80’li yılları her dönemde ötekileştirdiğiniz, şeytanlaştırdığınız dönemde bir mahallenin ilkokulunda okudum. Oradan Bornova Anadolu Lisesine, İzmir Fen Lisesine, ODTÜ’ye beni devlet okuttu. Bugün, benim, bu yaşında bir profesör ve milletvekili olarak sahip olduğum şanstın oğlumun sahip olduğu şansın daha fazlasına ben 1980’lerde sahiptim. 1980’lerde “En iyi okul eve en yakın okuldur.” derdiniz ve bu okulların kalite oranı birbirine yakındı.

Bakın, şimdi, sağ tarafa bakın, bugün annesi-babası orta eğitime ulaşamayan yani ilkökul, ortaokul mezunu öğrencilerin sadece yüzde 10’u üniversite bitiriyor, 1’i üniversite mezunu olan anne-babaların yüzde 71’i üniversiteyi bitiriyor. Sizler cumhuriyetin en temel değeri olan bu fırsat eşitliğini eğitim yüzünden ortadan kaldırdınız. Bugün işçi bir anne-babanın çocuğu, dar gelirli bir anne-babanın çocuğu 70’lerdeki, 80’lerdeki bir işçi anne-babanın çocuğunun sahip olduğu fırsatların hiçbirine sahip değil. O yüzden de okuyan gençler dışarı gitmek istiyor, o yüzden de çocuklar devamlı bize şu soruyu soruyor: “Okuyacağım da ne olacak?”

Bakın, devam edelim, şimdi size yoksulluk döngüsünden de bahsedeyim. LGS'ye giren öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre sınav puanı ortalamalarına baktık, kaynak Millî Eğitim Bakanlığı. Burada, keşke annelerin eğitim düzeyine göre bu istatistiği verseydiniz, neden? Çünkü bir çocuğun gelişiminde annenin eğitim seviyesi, babanın eğitim seviyesinden daha önemlidir, literatür bunu söyler. Bakın, bugün eğer baba ilkökul mezunuysa bir çocuğun LGS'den aldığı ortalama 269, lisansüstüye 392 dolayısıyla burada bir yoksulluk döngüsü ortaya çıkıyor. Eğer, siz, fakir ve eğitimsiz bir anne-babanın çocuğusanız zaten devlet okullarından gelebileceğiniz yer çok sınırlı. Çocuklarımızın üzerinde maalesef bir cam tavan sendromu var ve böylelikle ne oluyor? Türkiye'de yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altındaki çocukların oranı tam yüzde 45, en kötü ülke durumundayız. Bakın, bugün, sizlerin bu kötü eğitim politikası sayesinde, kötü sosyal politikası sayesinde biz bu durumdan giderek daha kötüye gidiyoruz. 2016'dan 2021'e kadar yoksul veya sosyal dışlanma riski altında olan çocukların oranı yüzde 15 artmış, Avrupa'nın en kötü ülkesi durumundayız. Türkiye'de 7 milyon yoksul çocuk var arkadaşlar ve bütün bunlar olurken sizler eğitime daha fazla pay ayırdığınızı söylüyorsunuz; ya, sizler bir başka bir istatistiğe bakıyorsunuz ya da Mehmet Şimşek bize başka bir şey söylüyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ümit Bey, siz akademik anlamda manipülasyon yapıyorsunuz, yaptığınız karşılaştırmalar doğru değil.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Şimdi, siz burada atanmış bir bürokratsınız, bana cevap veremezsiniz, burada milletin vekiliyim ben.

(Gürültüler)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır, doğrudur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ne demek? O nasıl bir hitap?

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır, bir dakika.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Özlale, lütfen.

Sayın Bakanım, en son zaten söz alacaksınız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Ne demek yani atanmış...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır, bir dakika, beyefendi bir dakika.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Hükümeti temsil ediyor şu anda.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Beyefendi, bakın, bizler burada milletin vekiliyiz, sizler de bizler de milletin vekiliyiz, bir sunum yapıyoruz. Sayın Bakan, daha sonradan bizim sorularımıza cevap verecek zaten.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ha, öyle diyebilirsiniz.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Evet, tamam, budur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Hitap şekliniz doğru değil.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır efendim, doğrudur.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Çok yanlış davranış bu.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın milletvekilleri...

Sayın Özlale, devam edersek iyi olur.

Sayın Bakanımız, tabii ki cevaplayacak.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Tam tersine Ejder Bey, bugün Sayın Bakanımız burada atanmış bir bürokrat olarak bulunmaktadır. Bizler de seçilmiş milletvekilleri olarak buradayız.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Seçilmiş Hükûmeti temsil ediyordur burada.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır efendim, değil. Akademik manipülasyon da yapmıyorum.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yapıyorsunuz.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hayır, yapmıyorum.

Eğer sizlerin bu datalara, istatistiklere itirazınız varsa -bizzat kendi sayfanızdan aldım- ondan sonra itiraz edersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Özlale, süreniz doldu.

Bir dakika uzatıyorum.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Biraz artırmanız lazım bu tartışmalardan dolayı.

Şimdi, üniversitelere de gelmek istiyordum. 2001'den beri burada çok iyi üniversitelerde öğretim üyeliği yaptım, yurt dışında da öğretim üyeleri yaptım, bana ne olur AR-GE'den falan bahsetmeyin. Oxford Üniversitesinin AR-GE'den elde ettiği gelir 881 milyon dolardır. Bu gelir 5 tane teknik üniversitemize sizin uygun gördüğünüz bütçe teklifinin tam 2,2 katıdır. Onun dışında size bir şey daha söyleyeyim, üniversitelerimizin bütçesiyle ilgili bir şey anlatmak istiyordum: Ben size üniversitelerimizin bu bütçeyle nasıl araştırma yapacağını söyleyeyim. Bugün ODTÜ'ye uygun gördüğünüz mal ve hizmet alımı için teklif 23,3 milyon dolardır. Bugün küçük ölçekli bir kuantum bilgisayarının ortalama AR-GE maliyeti 10-15 milyon dolardır. Bakın, bugün, ODTÜ sizin uygun gördüğünüz ödenekle en fazla 1,5 tane küçük ölçekli kuantum bilgisayarı alabiliyor. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü bunun üçte 1'ini alamıyor. Siz bunlarla mı dünyanın ilk 100 üniversitesine 3 tane Türk üniversitesi koyacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bitiriyordum Sayın Başkanım.

Peki, ne olmalı? Son slayta gelelim, ben size söyleyeyim, son slaytta da şu: Üniversitelerin bütçesi ne kadar olmalı? Bakın, Harvard Üniversitesinin bütçesi 49,5 milyar dolardır. Bunlar, verilen bağışlarla beraberdir. Stanford Üniversitesinin yıllık bütçesi 8,9 milyar dolardır, bağışsız. Hadi diyelim, onlar Amerikan üniversitesi. Çin'in Sichuan Üniversitesinin bütçesi yıllık 10,5 milyar dolardır. Sizin Türkiye'de 200'den fazla üniversiteye uygun gördüğünüz ödenek 9,3 milyar dolardır. Yani sizler bir tane Stanford ya da bir tane Sichuan Üniversitesinin bütçesini 210 tane üniversiteye veremedikten sonra bu ülkede, Türkiye'deki üniversitelerin ilk 100'e girmesi hayaldir. Ya sizler kendinizi kandırıyorsunuz ya da bu bütçelerle bizi kandırmaya çalışıyorsunuz ama net bir şekilde söyleyeyim, bugün vatandaşlar ve gençler, hiçbir şekilde sizin eğitim sisteminize güvenmediği için çocukların üçte 2'si kendi hayallerini yurt dışında kuruyor.

Saygılar sunuyordum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim Sayın Özlale.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bugün biraz agresifin Hocam.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Temurci...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Ben yirmi sene üniversitede öğretim üyeliği yaptım. Bana Allah aşkına eğitimin iyi bir yere gittiğini söylemeyin. Benim eleştirilerimin yapıcı olduğunu bilirsiniz ama eğitim konusunda inanın, hakikaten doğru bir politika izlenmediği düşünüyordum, hele yükseköğrenim politikasında.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Temurci, buyurun.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, kıymetli bürokratlarımız, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum.

Tabii “Her şeyin başı eğitim.” diyoruz ve kalkınma planından hemen sonra bu salonda yaptığımız neredeyse bütün toplantılarda beşerî sermayemizin geliştirilmesi, kalitesinin artırılmasıyla ilgili olarak çok fazla cümle kuruldu. Ben şöyle başlamak istiyorum: Tabii, ben kısa bir değerlendirme yapacağım. Grubumuzdan Komisyondaki ilgili arkadaşımız konuştu. Ana başlıklar bence şöyle: Birçok konuşmacıdan sonra en son millî ve manevî değerlerle ilgili olarak gerek Milliyetçi Hareket Partisindeki arkadaşlarımız gerek AK PARTİ’deki arkadaşlarımız ciddi vurgular yaptılar. En son ona değineceğim ama şu ana kadar konuşulanlardan bence şöyle bir başlık çıkartabiliriz: Bence nicelik konusunda, okullaşma konusunda atılan çok ciddi adımlar var yani derslik sayılarında çok ciddi adımlar var. Yapmak konusunda gerçekten millî eğitimin son yirmi, yirmi beş yılına bakıldığında “devrim” diyebileceğimiz şeyler yapıldı yani bunlar inkâr edilemez. Bence nicelikle ilgili konuşmuyoruz, niceliği zaten çözeriz. Bence temel meselemiz nitelik. Bu nitelik konusunu biraz açmamız gerekiyor. Biraz da şu rozetlerden bağımsız bunu açmak gerektiği kanaatindeyim.

Şimdi, dünyadaki verilerden Değerli Bakanımız bahsettiler. Tabii, birçok uluslararası kuruluş rakamlar açıklıyor. Türkiye’nin, inşallah, 10’uncu büyük ekonomi olma hedefi var yani 2053 yılında en son kalkınma planımızda bunu söyledik. Şimdi, eğer bizim 10’uncu büyük ekonomi olma gibi bir hayalimiz varsa bizim en azından şöyle 10-15’lere gelmemiz lazım nitelik anlamında, sadece PISA’da değil. İşte, sizler çok daha iyi biliyorsunuz, birçok uluslararası rating kuruluşu eğitimle ilgili olarak, birçok alanda 70-80 ülkeyle yapılan gruplamalarda 35’in altında hiç Türkiye’yi biz görmüyoruz, genelde 38-45 arası bir yerdedir. Dolayısıyla nitelik konusunda ciddi bir sorun var.

Buradan hareketle başka ve ben çok önemli bir konuya vurgu yapmak istiyorum. Çok değerli bir ekip, birçok arkadaşımızı tanıyoruz, ya gerçekten yapılması gereken çok şey var eğitimde.

Şimdi, yıllar önce -Ümit Hoca söyledi, hepimizin bence geçmişinde böyle hikâyeler var- Anadolu’da bir ilçede, bir mahallede herhangi birimiz üniversite kazandığı zaman, hele hele tıp fakültesi, hukuk, siyasal bilgiler gibi, mühendislik gibi bölümler kazanıldığı zaman o aileye insanlar giderlerdi; annesi, babası tebrik edilirdi, muhtarla beraber gidilirdi, Anadolu’da böyle bir hikâye vardı. Şimdi, bu nitelik meselesi öyle bir hâl geldi ki bu fırsat eşitliği konusu bence Millî Eğitimin şu anda bize vermiş olduğu politika hedeflerinde, Sayın Bakanın konuşmasında her yerde var.

Şimdi, bakın, son 2012 yılından bu tarafa Türkiye’de özel okullaşmayla ilgili olarak bazı istatistikler verildi ama ben istatistiğe çok girmeyeyim, özel okul sayısının 4 kat arttığını görüyoruz. Şimdi, bu özel okullar niye artıyor? Bugün, OECD ülkelerinin neredeyse tamamında eğitim konusu, millî eğitim konusu devletin meselesidir. Türkiye’de özel okulların sayısı artarken aslında ne oluyor? Bakın, şunu söylememiz gerekiyor: Biz, gelir adaletinden çok bahsettik. Eğitim, aynı zamanda statü atlama meselesidir gelişmekte olan ekonomilerde. Gelirde adaletsiz olan bir ülkede eğitimde fırsat eşitliğini yaratamazsanız ve özel okullarla bu fırsat eşitliğini daha kötü bir noktaya getirirseniz adaletteki, gelirdeki eşitsizlikle birlikte desteklenen bir eğitimdeki eşitsizlik bu ülkeyi çok daha büyük bir felakete götürür. Onun için, ben bunun özellikle altını çizmek istiyorum.

Tabii, bu Öğretmenlik Meslek Yasası’yla ilgili olarak birçok şey söylendi, ben tekrar olmasın diye sadece şunu söylemek istiyorum: Çok fazla öğretmen dostumuzla, arkadaşımızla konuşuyoruz, ifade edilmediği için söyleyeceğim. İşte, bu “stajyer öğretmenlik” “uzman öğretmenlik” falan gibi tanımlar var ve bu öğretmenler odasının bölünme meselesi bilmiyorum Millî Eğitime hiç geliyor mu? Ya, bu yasayla birlikte öğretmenlerin sınıflandırılarak hatta bölünerek okullarda ayrıştırılması çok farklı bir sıkıntıya sebebiyet verdi, ifade edilmediği için bunu da söylemiş olayım.

Sayın Bakanım, şimdi, tabii, 2023'te bir eğitim vizyonumuz var. Ben, yaklaşık otuz küsur yıl sanayinin içinde bulundum. Yani 20 yaşında olan bir gencin eline tornavidayı verdiğinizde ona sizin bir meslek öğretme şansınız yok. Bence eğer bir devrim yapılacaksa ki bence Türkiye'de son yirmi, yirmi beş yılda hepimizin en büyük şanssızlığı... Yanlış hatırlamıyorsam siz şu anda 9'uncu bakanımızsınız yani her gelen bakan arkadaşımız tabii sistemde bu sorunları gördüğünde "Bu sistem değişmeli." dedi ama şu anda ben 2023 eğitim vizyonu ile ilgili meseleyi okuduğumda şunu belki bir soru olarak alabilirsiniz: Bir vizyonun, bir politika setinin başarısı, o vizyon belgesi hazırlanırken doğru bir araştırma, doğru bir öngörü, doğru bir değerlendirme yapılmış mıdır, tespitler doğru yapılmış mıdır? Eğer tespitler doğru yapılmışsa mesleki eğitimden başlayarak birçok meselemizi çözme imkânımız var ama bunun olabilmesi için önce süreklilik şart, önce güçlü bir ekip şart. Ben, iyi bir ekip olduğunu düşünüyorum açıkçası ama "Millî eğitimde Türkiye geçen yirmi, yirmi beş yılda ne yaşadı?" diye sorarsanız bana yani bir şey yapmaktan daha fazla bir politika, bir vizyon "Millî eğitimde şunu hedefliyoruz." noktasında bu değişimlerle birlikte sanki farklı iktidarlar iş başına geliyor gibi hep sil baştan yaptık ve maalesef, üzülmeye ifade edeyim, bu bize çok şey kaybettirdi.

Deprem meselesi konuşuldu. Bir İstanbul sevdalısı olarak şunun altını çizmem gerekiyor: 3 binin üzerinde okul, işte, o 11 ilimizde hasar aldı. Bunların 500'ü çok ağır hasarlıydı, birçoğuna gittik. Bakın, bugün İstanbul diken üzerinde, Marmara diken üzerinde; özellikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla birlikte özel bir ekip kurulması lazım, okullarımızın İstanbul'da elden geçirilmesi lazım. Ömer Faruk Bey bu konuda İstanbul'u en iyi bilenlerden biri eğitimde. Ya, gerçekten bu konuda bizim acil bir şey yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Tabii, burada şu ana kadar konuşuldu. Ben yabancı dille ilgili şunu söylemek isterim: Şimdi, Millî Eğitimde, okul öncesi eğitimde, özel okullar hariç, bilebildiğim kadarıyla -yanlışsa lütfen siz düzeltin-yabancı dil yok; özel okullar bunu veriyor. Bakın, eğitimde fırsat eşitliğini toplumun her noktasına yayacaksa bu kalite meselesini ve neredeyse yüzde 25'ine sahip olan bu özel okul meselesini bizim masaya yatırmamız lazım. Peki, ne oluyor şu anda? İşte "kadrolu" dedik, "ücretli" dedik, "sözleşmeli" dedik iki üç gün önce ücretli öğretmenlere zam yapıldı, şu anda aldıkları ücret asgari ücretin altında, asgari ücretin altında. Şu anda bütün öğretmenler gönderiyorlar bana, Komisyonunda olduğumuzu biliyorlar. Peki, sadece devlette mi böyle? Hayır. O yüzde 25, özel okulların ayakta kalabilmesi için artık orada öğretmenlerin daha ucuza çalıştırılması lazım. Burada da çok büyük bir sorun var. Özel okullarda da ayrıca bir kalite probleminin ortaya çıktığını söyleyebilirim.

Son olarak şunu söyleyeyim yani bizim aslında şunu biraz irdelememiz lazım: İşte, köy yaşam merkezleri, ben bunu çok kıymetli buluyorum. Yani burada özellikle tarım ve hayvancılıkla ilgili Millî Eğitim Bakanlığımızın bu konuda ilgili Bakanlıkla çalışma yapması çok kıymetli. Bazı üniversitelerin bazı konularda uzmanlaşması meselesi vardı, Millî Eğitimin böyle bir çalışması vardı. Siz konuşmanızda ifade etmediniz, belki bir bölümünde vardır, biz de atlamışızdır. Bence bunun Anadolu'ya yaygınlaştırılması lazım, yani marka şehirler ve marka üniversiteler noktasına doğru bu meseleyi mutlaka götürmemiz lazım.

Uzun yıllar akademide de bulunmuş biri olarak şunu söylemem lazım: Hangi görüşe, hangi inanişaya sahip olursa olsun, bence bir toplumun beşerî sermayesi, güçlü insan kaynağı özgürce düşünebilmeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİM TEMURCİ (İstanbul) – İki dakikam var ama.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakikanız var, lütfen toparlayalım.

SELİM TEMURCİ (İstanbul) – Tamam, toparlayayım.

Ya, burada insanların ne ürettiğine bakalım. Yani akademi Türkiye’yi terk etmesin, yetişen gençlik de terk etmesin.

Son sözümü şöyle toparlayayım, bence hepimiz, başta AK PARTİ’li dostlarımız olmak üzere, şu soruyu kendimize sormalıyız: Bu ülkenin Cumhurbaşkanı “Vatan, millet, bayrak, ezan, devlet.” dedi de ne oldu da bizim gençlerimizde şu yirmi yirmi beş yıl içerisinde, başta imam-hatipler olmak üzere, deizm bu ülkede arttı? Niçin bu ülkenin çocukları, bu ülkede yaşayabilecekleri bir iklime sahip olamadılar? Niçin eğitim bu şekilde sorgulandı? Bence söylediklerimiz ile yaptıklarımız birbiriyle uyuşmazsa o gençler, o bağısız gençler bizi daha fazla sorgulayacaklar. Ben dindar nesil meselesinin, millî ve manevî değerlere sahip gençlik meselesinin önce yaşayarak, yaşatarak, torpilsiz... Ve bu konuda da mülakat meselesi şu anda eğitim sistemimizin en önemli meselesi. Bunu da dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Temurci.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, Değerli Bakanımız, çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün gerçekten çok önemli bir Bakanlık bütçesini görüşüyoruz. Bu bütçenin öncelikle ülkemiz için güzel sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum.

Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti’mizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk’ün temel hedefi Türkiye’yi çağdaş medeniyet ve kültürün ortağı hâline getirmektir. Bunun yolunun da eğitimden geçtiğini biliyor ve her fırsatta dile getiriyordu. “En önemli, en esaslı nokta eğitim meselesidir çünkü eğitimidir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum hâlinde yaşatır ya da esarete ve sefaletle terk eder.” sözleriyle de bunun önemini ortaya koydu. Öyle ki cephede savaştığı zamanlardan sonra anında çağdaş eğitime ulaşmak için kararlı adımlar attı.

Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığından sonra en çok bakan değiştiren Bakanlık olmuş Sayın Bakanım. Bu ünvanı alan bir Bakanlıkta Bakan olarak görev yapmak da hakikaten zor ve meşakkatli, size bu konuda başarılı bir dönem diliyorum tekrar. Bakanlığınıza bağlı okullarda bulunan 19 milyon 904 bin öğrenci ve 6 milyon 950 bin üniversite öğrencisi olmak üzere toplam 26 milyon öğrenci var, siz de ifade ettiniz sunumda. Gerçekten Bakanlığınızın üstüne düşen, çağdaş uygarlık seviyesinin ötesinde öğrencileri yetiştirmek ve bu sistemi ülkemizde oturtmak. Bu bilinçle hareket edeceğinizi umuyoruz, bunu da buradan ayrıca ifade etmek istedik.

Yirmi bir yılda “eğitim reformu” adına sürekli aynı kararları alıp farklı sonuçlar beklemek biraz sıkıntılı bir ortam yaratıyor. İktidarımız döneminde eğitim sistemini 8 kere sil baştan değiştirdiniz, 19 kez değişikliğe uğrattınız, müfredatı da defalarca kez değiştirdik. Eğitimde büyük bir erozyon yarattınız; 6 kez lise, 3 kez üniversite sınavını değiştirdiniz; onlarca kez sınav soruları dışarı sızdı, öğrencilerimizin emekleri heba oldu. Pandemi ve yaşadığımız afet nedeniyle eğitime ara verildi, on-line olarak yürütülmek üzere başlayan eğitimde fırsat eşitliği sağlanamadı, internet altyapısı yetersizliğiyle birçok çocuk eğitimden koptu. Çocuk işçilik ve çocuk evlilikte de onarılması güç bir yara oluştu.

2024 bütçesinde eğitime üniversiteler dâhil 1 trilyon 435 milyar lira bütçe ayırdınız, genel bütçe içindeki payını önceki yıllara göre arttırdığınız için teşekkür ederiz; burada bir artış oldu. Fakat bazı Bakanlarınız “Yirmi bir yıl önce eğitime 10 milyar lira ayrılıyordu, biz rekorlar kırıyoruz.” diye bazı ifadelerde bulundu. Bunun böyle olmadığı şurada rakamlarla netleşecek: O tarihte merkezi bütçe yatırım ödeneğinin Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarına 2002 yılında ayrılan pay yüzde 22,34’müş. Yani MEB bütçesinin yatırımlara ayrılan payı da yüzde 17,18. Bu rakam, bugün bütçenin yüzde 14’üne tekabül ediyor, bunun da altını özellikle çiziyoruz. Şunu da sormak istiyoruz: Eğitime ayrılan paydaki artış eğitimin kanayan yaralarına merhem olacak düzeyde mi? Atanamayan öğretmenlerin atanmasına vesile olacak mı? Gerekli düzeltme eğitim sisteminde yapılacak mı? 6-17 yaş arasında 570.293 çocuğumuz eğitim dışında.

Bir de bazı verileri sizinle paylaşacağım: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün yani OECD’nin yayımladığı yeni rapora göre Türkiye, üst-orta eğitim yani lise kısmı harcamalarında 40 ülke arasında 38’inci sırada. Yani OECD ülkeleri açısından baktığımızda yeterli kaynak ayırmaya çalışsak da sıralamalarda alt seviyelerde kaldığımız da bir gerçek. OECD ortalamasında ilkokuldan yükseköğretime kadar öğrenci başına eğitim kurumlarının harcaması 11.680 dolar, Türkiye’de bu rakam 5.723 dolar Sayın Bakanım. Bu rakamda da yeterli seviyelerde değiliz. Sayın vekilimiz az önce bahsetti, PISA araştırması sonuçlarına göre yıllar içindeki duruma baktığımız zaman da, bu araştırmaya göre 2023 yılından bu yana okuma, matematik ve fen bilimleri alanlarının tümünde OECD ortalamasının oldukça altında kalmış durumdayız. 15-19 yaş aralığında yüzde 69 olan okullaşma oranıyla OECD ülkeleri arasında son sıralardayız. Bir de tabii Akademik Özgürlük Endeksi’ne göre de 175 ülke arasında 170’inci sıradayız Sayın Bakanım.

Bir de önemli bir konu, özel okullara kaynak aktarımına devam ediliyor. Özel okulları arttırmaya yönelik çalışmalara da son sürat hız veriliyor; oranını da yüzde 20’nin üzerine çıkarmak için çalışmalar olduğu basına yansdı, kamuoyuna yansdı. Özel okullarda boş kalan kontenjanların devlet okul öğrencilerine tahsis edilmesi için de yaptığınız çalışmalar olduğunu duyuyoruz. Özel okullara aktarılan kaynaklar, destek ve teşvikler devlet okulları için harcanmalı. Kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması uygulamasına bir an önce son verilmeli.

Sayın Bakanım, bütçede baktığım kadarıyla devlet parasız yatılı öğrencilerine 25 milyar 902 milyonluk ayrılan bir kaynak var. Bu kaynak gerçekten önemli bir kaynak ama biz bu kaynağın da yetersiz olduğunu düşünüyoruz. Ben de öğretmen çocuğuyum, parasız yatılı okuyarak bu günlere geldik. Dolayısıyla kimsesizlerin kimsesi olan cumhuriyette, Türkiye Cumhuriyeti devletinde taşradan, köylerden öğrencilerin yetiştirilmesi, onların okuyarak belli makamlara gelmesi için bütçedeki bu 25 milyarlık rakamın artırılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu konuyla ilgili olarak bugün önergemizi de vereceğiz, inşallah burada onaylanarak bu ödenek miktarının artırılmasının ben ülkemizin geleceği açısından da çok önemli olduğunu özellikle buradan ifade etmek istedim.

Öğretmenler özellikle büyükşehirlerde yaşıyorlar. Kira sorunları var, geçinmiyorlar yani hayat pahalılığı nedeniyle, gıda fiyatlarındaki artış nedeniyle yaşamlarında hakikaten çok büyük güçlükler var.

Yine, akademisyenlerimizin artık seslerini duymanızı istiyoruz, onlar da istiyorlar; bizler de size aktarıyoruz. Akademisyen taban maaşı yoksulluk sınırının 2 katı olacak şekilde düzenlenmelidir. Yurt içi, yurt dışı konferanslar için gerek üniversite gerekse TÜBİTAK gibi devlet kurumlarından yeterli kaynaklar, fonlar, burslar aktarılmalı, artırılmalı bunların tutarları. Yine, göstergeleri 1000 puan

artırılmalıdır, ek ders ücretleri en az 5 kat artırılmalıdır. Üniversite ödeneği, yükseköğretim tazminatı, makam tazminatı ve aile yardımı en az 5 kat artırılmalıdır. Aynı işi yapan akademik personel vakıf ve devlet ayrımı gözetilmeksizin yasa gereği eşit ücretlerde çalışmalıdır, burada farklılıklar var.

Atama bekleyen milyonlarca öğretmenimiz var, bu da ayrı bir konu.

Sayın Bakanım, bize Akademik Dayanışma Platformu bir rapor sundu, tahmin ediyorum Bakanlığınıza da ulaşmış olabilir ama ben toplantı sonucunda da size bunu takdim edeceğim, ileteceğim. Burada da özlük haklarıyla ilgili çok güzel çalışmalar yapmışlar, Bakanlığımızın bürokratları tarafından da incelenmesi ve dikkate alınmasını özellikle buradan istirham ediyoruz.

Önceki dönem Bakan zamanında verilen sözler vardı, onların yerine getirilmesini bekliyoruz. Öğretmenlerimizin bu taleplerinin yerine getirilmesi için öğretmenlerin hakikaten çok büyük beklentileri var. Mülakatın kaldırılmasıyla ilgili özellikle beklentileri var. Sayın Cumhurbaşkanımızın da bu konuda sözleri var, mülakat olayının kaldırılması gerektiğini özellikle buradan tekrar ifade ediyoruz.

Okul öncesi eğitim başta olmak üzere eğitimin bütün kademelerinde öğrencilere en az 1 öğün ücretsiz yemek verilmesi uygulamasının yaygınlaştırılması, pilot olarak başladığımız bu uygulamanın yaygınlaştırılarak bütün okullara yayılması gerektiğini özellikle buradan ifade ediyoruz.

Eğitim yatırımları artırılmalı. Tüm kamu emekçilerine ücretsiz okul öncesi kurumlar ve kreşler için bütçeden ekstra ödenekler aktarılması olayı önemli.

MEB ve Yükseköğretim Kurulu bütçelerinin millî gelire oranı en az 2 kat artırılmalı ve OECD ortalamasının üzerine çıkarılmalı.

Öğretmen atamaları hakikaten çok çok önemli. Az önce sayın vekilim de belirtti, Köy Yaşam Merkezleri Projesi İşbirliği Protokolü... Yani siz bu konuya önem vereceğinizi ifade etmişsiniz, bunun son durumunu da merak ediyoruz, bu proje ne aşamada; onu da cevaplırsanız çok seviniriz.

Bir de “cumhuriyet tarihimizin en büyük eğitim projesi” olarak nitelediğimiz FATİH Projesi vardı, bu projenin çıktısı ne oldu, bize getirisi ne oldu; bu konuyla ilgili de özellikle açıklama bekliyoruz.

Yine, ülkemizin en önemli sorunlarından biri depremle ilgili sorunlarımız biliyorsunuz. Ben size bir soru önergesi sormuştum Sayın Bakanım, seçim bölgem Karabük’le ilgili, okulların depreme dayanıklılığıyla ilgili son durumun ne olduğunu sormuştum; siz de cevap verdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) – Toparlayacağım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım.

CEVDET AKAY (Karabük) – Tüm Türkiye genelinde de okullarımızın depreme dayanıklı hâle getirilmesi gerçekten çok çok önemli. Bu konuyla ilgili çalışmalar 2000 yılı öncesindeki deprem yönetmeliğiyle ilgili başlamak üzere devam etmişsiniz ama yıkılacaksa yıkılması, yapılacaksa yeniden yapılması ve depreme bir an önce dayanıklı hâle getirilmesi gerekir.

Bir de Sayıştay raporundan bir şey söyleyeceğim. Sayıştay raporunda taşınmazlarla ilgili bir tespit yapılmış, Emlak Genel Müdürlüğünüzce belirlenen ve coğrafik bilgi sistemleri gereği o sisteme kaydedilen taşınmazlarımızın aktifte kaydolmadığı ifade ediliyor; bunların da bilanço kayıtlarının yapılması, reel durum ile mali tabloların uyumlaştırılması gerekiyor.

Bir de Sayıştay denetçilerimizin ortaöğretim pansiyonlarıyla ilgili tespitleri var. Buradaki insan kaynaklarının yetersiz olduğu, sosyal donatıların yetersiz olduğu ve ilgili tahsilatların ön muhasebe sistemi olmadığından sağlıklı bir şekilde muhasebe mekanizmasının çalışmadığı ifade etmişler.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Şimdi söz sırası Sayın Açıkkanı'da.

Süreniz on dakika.

Buyurun.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Çok Kıymetli Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, milletvekillerimiz, çok Kıymetli Bakanım, Bakan Yardımcılarım, çok kıymetli bürokratlarımız; öncelikle 2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını geride bıraktık. Tabii, biz bu ülkeyi çok zorluklarla inşa ettik, Millî Mücadele dönemini yaşadık, milyonlarca şehit verdik ve bu aziz vatan bizlere miras bırakıldı.

Gönül isterdi ki bugün eğitimle alakalı çok daha güzel şeyler konuşalım. Evet, maalesef Türkiye Cumhuriyeti devleti, bu ülkede vesayet odaklarının yıllarca defansı ile karşılaştı. İsterdik ki 1960'lı yıllarda OECD'nin ulaştığı yüzde 90'ın üzerindeki okullaşma oranına o tarihlerde bizler de ulaşalım. Ancak maalesef bu ülkede kimler güzel işler yapmaya başlamışsa, çalışmışsa bu vesayet odaklarının bu milletin karşısına dikildiklerine hep şahitlik ettik. 1960 darbesiyle 1 Başbakanımız, 2 Bakanımız darağacına gönderildiler. Zorlu şartlarda bugünlere kadar bir mücadele vererek Türkiye'mizi geleceğe, yarınlarımıza daha emin adımlarla taşımanın gayretindeyiz. Tabii, AK PARTİ hükümetleri öncesinde de birçok hükümetin geldiğini ve ülkemize çok değerli hizmetler kattıklarını, katmaya çalıştıklarını biliyoruz ancak ifade ettiğimiz bu vesayet odaklarının buna engel olduklarını hep birlikte görüyoruz, biliyoruz.

Tabii, AK PARTİ hükümetleriyle birlikte, özellikle eğitimde okullaşma oranının yirmi bir yıllık süreçte artarak, hayal ettiğimiz seviyelere ulaşmasa da yanına yaklaştığını görüyoruz. Özellikle, OECD ülkelerinin 50'li, 60'lı yıllarda ulaştığı okullaşma oranlarına 2002 iktidarları öncesindeki iktidarların bütün gayretlerine rağmen maalesef ulaşamadığını görüyoruz. AK PARTİ Hükümetiyle birlikte 5 yaş öncesi okullaşma oranının 2002-2003 eğitim öğretim döneminde sadece ve sadece yüzde 11,7 olduğunu görüyoruz. Yani o dönemde 5 yaş öncesi okullaşma oranında yüzde 89'a yakın bir eksikliğimizin olduğunu görüyoruz. Bu anlamda, bugün 2021-2022 eğitim öğretim yılında net yüzde 81,63'e, 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise net yüzde 84,95'e yükseldiğini görüyoruz. Bu, önemlidir, değerlidir, kıymetlidir ve AK PARTİ hükümetlerinin bu süre içerisinde 5 yaş öncesi evlatlarımıza ne kadar önem verdiğinin, ne kadar değer verdiğinin de bir göstergesidir.

Temel eğitimde okullaşma oranımıza baktığımız zaman, 2002-2003 eğitim öğretim yılında net yüzde 90,98'den 2021-2022 eğitim öğretim yılında net yüzde 94,34'e çıktığımızı görüyoruz, 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise net yüzde 95,29'a yükseldiğimizi görebiliyoruz. Ortaöğretimdeki okullaşma oranımıza baktığımız zaman ise 2002-2003 eğitim öğretim yılında net yüzde 50,57 iken 2021-2022 eğitim öğretim yılında net yüzde 89,27'ye, 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise net yüzde 91,70'e yükseldiğimizi görüyoruz. Öğrencilerin ait oldukları eğitim kademelerine bakılmaksızın hesaplanan yaş gruplarına göre ise net okullaşma oranının 2022-2023 eğitim öğretim yılında 5 yaş grubunda yüzde 87,17; 6-9 yaş grubunda yüzde 98,59; 10-13 yaş grubunda yüzde 98,37 ve 14-17 yaş grubunda ise yüzde 94,50 olarak gerçekleştiğini görüyoruz.

2023-2024 eğitim öğretim yılında 18.675 okul öncesi, 25.216 ilkokul, 18.088 ortaokul, 12.535 lise olmak üzere 74.514 okulumuzda 1 milyon 170 bin 699 öğretmen ve 19 milyon 229 bin 677 öğrenci eğitim ve öğretime devam etmektedir. Tabii, burada dikkat çeken bir konu olarak AK PARTİ iktidarları öncesindeki öğretmen sayımızın 500 binlerden yaklaşık 1 milyon 200 binlere getirilmiş olması da önemli ve kıymetlidir.

Türkiye’de eğitim sistemimizde yaşanan dönüşümü sağlarken kalite odaklı bir anlayışla hareket edilmiştir. Türkiye’de eğitim sistemimizde somut iyileşmeler sağlanırken, öğrenci sayılarımız artarken başarı oranlarından uzaklaşmaması da dikkat çekicidir. Uluslararası izleme çalışmalarında da bunu görmek mümkündür. OECD tarafından yapılan değerlendirmelerde Türkiye’nin PISA ve TIMSS performansının önemli bir artış eğiliminde olduğunu görüyoruz. PISA Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı’nda yapılan değerlendirmelerde 2003 yılında matematik alanında 41 ülke arasında 34’üncü, fen alanında 35’inci, okuma becerileri alanında 30’uncu sırada yer aldığımızı görüyoruz. Sonuçları açıklanan en son uygulama olan PISA 2018 uygulamasında ise ülkemiz 79 ülke arasında matematikte 42’nci, fen alanında 39’uncu, okuma becerileri alanında ise 40’inci sırada yer almıştır. Ülkemiz 2019 yılında yapılan TIMSS uygulamasında 4’üncü sınıf düzeyinde matematik uygulamasında 58 ülke arasında 23’üncü sıraya, fen uygulamasında ise 19’uncu sıraya yükselmiştir. Yine, ülkemiz 8’inci sınıf düzeyinde matematik uygulamasında 20’nci sıraya, fen uygulamasında ise 15’inci sıraya yükselmiştir.

Tabii, bunları çok daha fazla paylaşmak isterdim ama Sayın Bakanım, Elâzığ’la ilgili olarak da özellikle 24 Ocak 2020 depremi sonrasında inanılmaz bir çalışmaya imza atıldığını görüyoruz, bundan dolayı da Bakanlığınıza hassaten teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Açıkkanı, toparlayalım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – 24 Ocak depremi sonrasında 213 derslikli 23 okulumuz yıkılmıştı ve hemen akabinde 423 derslikli 31 okul yapıldı ve okul sayısında yüzde 8 artış olmasına rağmen derslik sayısında yüzde 100’e yakın bir artış sağlandığını görüyoruz. Ayrıca, 3 milyar TL’yi bulan bir yatırıma daha inşallah imza atılacak. 37 okul binasında 467 derslik... Bir okulumuzun daha inşallah 24 derslikli ihale süreci devam ediyor. 27 okulumuzda da yine inşallah 322 derslik için ihale süreci devam ediyor. Ben bundan dolayı Hükümetimize ve Millî Eğitim Bakanlığınıza teşekkür ediyorum. O acıları, yaraları hızla kapattığımız için hassaten teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Bakanımız, bütçenize baktığımız zaman Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin 1 trilyon 92 milyar lira olduğunu görmekteyiz. Eğitimin bütçesine baktığımız zaman Millî Eğitim Bakanlığı, YÖK, üniversiteler, ÖSYM, KYK, diğerleriyle beraber bu bütçenin de 1 trilyon 615 milyar lira olduğunu görüyoruz. Tabii, bunları kıyaslarken eğitimin bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranına bakıyoruz 2016 yılında yüzde 4,21 iken 2024 yılında 3,92’ye düşmüş bu. Eğitim bütçesinin bütçe içerisindeki payına baktığımız zaman 2016 yılında yüzde 19,24 iken 2024’te yüzde 14,56’ya düşmüş. Millî Eğitim Bakanlığının bütçe içerisindeki payı benzer şekilde 2016’da yüzde 13 iken 2024’te yüzde 9,84’e düşmüş. Gene, benzer şekilde gayrisafi yurt içi hasılaya baktığımız zaman da Millî Eğitim

Bakanlığının bütçesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2016 yılında 2,93 iken 2024 yılında 2,65'e düştüğünü görmekteyiz yani görece baktığımız zaman bir düşüş söz konusu. Bu bütçenin de yüzde 80'inin personel ve SGK devlet primi ödemelerine gittiğini görmekteyiz. Bu arada yatırım bütçesine bakıyoruz. Bu sene yatırım bütçesi 100 milyar lira gibi bir rakama yükseltilmiş yani ciddi bir artış var gibi gözüküyor. Ancak Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine baktığımızda yüzde 9,15'ine denk gelmekte oysa bu oran 2000'li yılların başlarında hatta 1990'lı yılların sonlarında yüzde 19 ile 20 arasında değişmekteydi.

Şimdi şöyle bir soru sormak istiyorum size: Seçim bölgem Manisa'da, bilhassa Akhisar, Kırkağaç bölgesinde çok ciddi deprem fırtınası yaşandı, binlerce deprem arka arkaya yaşandı ve okullarda çok ciddi hasarlar oluştu, kimi okullar yıkıldı. Daha sonrasında depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılması planlanan, yıkılan ve sağlamlaştırma yapılması için karar çıkan bir sürü okul var. Uzun zamandan beri Akhisar'da, Soma'da, Kırkağaç'ta okullar bu durumdan dolayı eğitim veremiyor ve ikili eğitim yapılmak zorunda, çocuklarımız sabahın kör saatlerinde çıkıp geç saatlerinde geri gelmek zorunda kalıyorlar. Bu bütçe yeterli olacak mı? Yani 100 milyar liralık yatırım bütçesi yeterli olacak mı? Önceki yıllarla karşılaştığımız zaman gayrisafi yurt içi hasıla içerisinde aldığı payda çok büyük bir değişiklik yok, daha önceki yıllara bakarsak düşüş bile olduğunu görmekteyiz. Bütçe içerisinde ayrılan payda çok büyük bir değişiklik yok hatta düşüş olduğunu da görmekteyiz. Yani Manisa'da ve Türkiye'deki bu sorun ne zaman giderilecek? Bunu gidermek için de bu bütçe yeterli olacak mı?

Biraz evvel LGS'deki oranlardan bahsedildi, ben ortalama doğru cevaplardan bahsedeyim: En sonki LGS sınavında 20 tane Türkçe sorusu sorulmuş, ortalama 9,99 yani çocuklarımızın 20 soruda doğru ortalaması 10 Türkçede; inkılap tarihinde 10 soruda 6,06; din kültüründe 10 soruda 6,29; yabancı dilde 10 soruda 4,91 -5 değil- matematikte 20 soruda 5,95; fende 20 soruda 9,01; önceki yıllardaki oranlar da üç aşağı beş yukarı aynı. Yani şimdi, bu tabloya baktığımız zaman bu ülkede eğitimin iyi olduğunu kim iddia edebilir? Yani Türkiye'deki çocukları sınava sokmuşuz, bu sınav sonucunda giren çocukların 20 matematik sorusuna doğru ortalaması 5,95.

Bir de biliyorsunuzdur Sayın Bakan, dün Ücretli Öğretmenler Platformu Ankara'daydı; benden önceki milletvekili arkadaşlarımız da bahsetti. Sizin de bildiğiniz gibi, burada herkesin bildiği gibi bu insanlar asgari ücretin altında maaş alıyorlar. Bakın, öğretmen bu insanlar, asgari ücretin altında maaş alıyorlar yani hangi devlet öğretmenini asgari ücretin altında bir maaşla istihdam eder? Asgari ücret ya! Bunların sigorta prim günleri çok az ve bu insanların emekli olabilme şansları, imkânları yok. Yani bu ücretli öğretmen uygulamasından bir an önce vazgeçilmesi lazım ve bu insanların da bir an önce kadrolu hâle gelmeleri lazım, kadrolu öğretmenlerin imkânlarından faydalanması lazım.

Ayrıyeten, bir de MESEM denilen Mesleki Eğitim Merkezi uygulmamız var; esasında, bakıldığı zaman, uzun zamandan beri var. Ancak son yıllarda çok ciddi bir artış var öğrenci sayısında; 2021 yılında 159 binmiş öğrenci sayısı, şu an 1 milyon 400 bini geçmiş durumda. Şimdi, sizden önceki Bakanın zannedersen bununla ilgili -"dual" eğitim, Almanya'daki ikili eğitim- kitapları da vardı ama yani bu uygulama ile amaçlanan arasında çok büyük fark var. Yani şöyle bir şey, bu çocuklarımız -bunlar 14, 15 yaşındaki çocuklar- haftada bir gün okula gidiyor, haftada 1 gün eğitim görüyorlar; kâğıt üzerinde dört gün ama beş gün de iş yerinde çalışan çocuklar var. Sayın Bakanım, bu çocuklarla çeşitli kanallarda röportajlar yapıldı, hiç onlarla böyle bir röportaja denk geldiniz mi, bilmiyorum. Ben sahada da denk geldim, çocuklar "Yoruluyoruz." diyorlar; 14 yaşında, 15 yaşında çocuklar "Yoruluyoruz biz, tatilimiz yok, dinlenemiyoruz biz." diyorlar. Bu çocuklar çok istediklerinden o eğitim merkezlerinde eğitim görmüyorlar çünkü bu çocukların ücretlerinde şöyle bir şey oluyor: Bu çocuklara ilk üç yıl boyunca asgari ücretin yüzde 30'u kadar ücret veriliyor, dördüncü yılda da yarısı kadar ücret veriliyor

ve bunun tamamı -geçen sene zannedersem bir yasal düzenleme yapıldı- İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanıyor. Zaten aileler çocuklarını örgün eğitime yollamakta zorlanıyorlar imkânsızlıklar yüzünden ve çocuklarımız da ister istemez, eskiden olduğu gibi -bundan otuz sene önce sanayide vardı "Eti senin kemiği benim."- çıraklık yapıyor, şu an yapılan şey ne yazık ki o. Bu âdeti bir çocuk işçiliğidir.

On İkinci Kalkınma Planı'nı incelemiştinizdir, orada 2053 hedefleri var; çok ciddi, iddialı hedefler var. Bu hedeflere ulaşabilmek esasında Bakanlığınızın, Millî Eğitimin performansına bağlı. Yani nedir bu? En büyük ilk 10 ekonomi arasında yer almayı hedefliyoruz, yüksek teknolojili imalat sanayisi üretiminin ihracat içindeki payını yüzde 3'ten yüzde 17'ye çıkarmak istiyoruz, en az 5 üniversitemizi dünyadaki ilk 100 üniversite arasına sokmak gibi bir hedefimiz var, en değerli 100 marka içerisine 5 tane Türk markasını sokmak gibi bir hedefimiz var; bu hedeflere ulaşabilmek için özüne baktığımız zaman fiziki sermaye kadar, belki fiziki sermayeden daha da önemli olan şey, beşerî sermaye yani üretim sürecine katılan iş gücüne ait olan, diğer üretim faktörlerinin daha verimli ve etkin kullanılmasına imkân sağlayan bilgi, beceri, tecrübe.

Şimdi, beşerî sermayenin Türkiye'mizdeki durumu ne? Dünya Ekonomik Forumu 2019 Küresel Rekabetçilik Raporu'nda mevcut iş gücü becerilerinde Türkiye'nin sıralamasını söyleyeceğim sizlere: İşbaşı eğitim konusunda dünyada 122'nciyiz, mesleki eğitimin kalitesi konusunda dünyada 128'inciyiz; bu, 2019, şu an yapsalar bence daha da aşağılarda çıkarız. Mezunların beceri donanımı konusunda 103'üncüyüz, dijital becerilerin varlığında -yani planda da ikiz dönüşümden bahsediliyor, dijital dönüşümden bahsediliyor- 116'ncı sıradayız. Peki, akademinin durumu ne? Ben daha önce başka bir bakanlık bütçesinde bir ilan okumuştum, gene okuyacağım size, yani üniversitenizde yayımlanan bir ilan. Gaziantep Üniversitesinde şöyle bir ilan yayımlandı: "Üniversitemiz Makine Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Profesör Doktor Nihat Yıldırım'ın kayınpederi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakülte Sekreteri Ayfer Yıldırım'ın babası, Meslek Yüksekokulu Öğretim Görevlisi Aykut Direzinci'nin dedesi, Rektörlük Özel Kalem Aysun Şahan'ın dedesi vefat etmiştir." Allah rahmet eylesin. Şimdi, bu ilan esasında bakıldığı zaman Türkiye'de akademinin ne hâlde olduğunu bizlere gösteren bir örnek. Bu ilan esasında nepotizmin akademi içerisinde hangi boyutlara geldiğini de bizlere gösteren bir şey, herkes akraba. Yani bir ilanda... Tabii, ben akrabalık ilişkilerini o kadar beceremiyorum da... Yani teyze çocukları, hâlâ çocukları falan da var anladığım kadarıyla. Neyse, durum ne yazık ki bu. Burada rektör...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Bakırlioğlu, süreniz bitti.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bir dakika daha verirseniz sevinirim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, rektör atamalarına bakıyorsunuz, bu atamalarda liyakatin olmadığını, tek kriterin de sadakat olduğunu görüyorsunuz. Yani öyle rektörlerimiz var ki makale yazmış, makalesine bir tane atıf yok. Şimdi, ben bir şey sormak istiyorum size: Hedef konulmuş 2053 hedefi, On İkinci Kalkınma Planı'nda ve demişiz ki "İlk 100 üniversitede 5 tane Türk üniversitesi olacak." Şu anda ilk 400'de yok zannedersem, ilk 500'de 3 tane üniversitemiz bulunmakta. E, böyle insanların rektör koltuğunu işgal ettiği bir ülkede bizim ilk 100'e 5 tane üniversite sokma şansımız, imkânımız var mı?

Her şeye rağmen bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Mustafa Erdem Vekilime söz vereceğim, daha sonra Heval Bey var, daha sonra Arı... Hazırlık açısından...

Buyurun.

Süreniz on dakika.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanlık bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Eğitim çok önemli, çok önemli olduğu kadar da bir sorunlar yumağı. Yeni Bakanımızın gelmesiyle beraber yine birçok şey değişti. Değişti derken de yanlış anlaşılmasın, çok isterdik ama olumlu anlamda değişen bir şey yok. AKP'nin eğitimle ilgili yaptığı değişiklikler hep ambalaj ve isim değişiklikleri. AKP iktidarı süresince tam 17 kez eğitim sistemi, 9 kez de Millî Eğitim Bakanı değişmiş. Yeni gelen Bakanımız okullarda yapılan sınavlarda yeni bir şey icat etti; senaryolar. Öğrenciler sınavları birinci senaryo mu, ikinci senaryo mu, üçüncü senaryo mu, ona göre yapacaklar. Öğretmen, öğrenci, herkesin kafası maalesef karışık. Ben de bu bütçe değerlendirmesini hangi senaryoya göre yapsam diye düşündüm, yine de halkın, öğretmenin, öğrencinin yaşadığı, anladığı senaryoya göre konuşmak istedim.

Sayın Bakanım, özellikle belirtmek isterim ki bütçe zorunlu ihtiyaçları karşılamaktan uzak. 2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi 1 trilyon 92 milyar lira olarak belirlenmiş. 2023'e göre 2 kattan fazla artmış ama işin aslı öyle mi? Tabii ki değil. Bu rakam, yüksek enflasyon ve Türk lirasında yaşanan değer kaybının etkisi. Her bütçe döneminde olduğu gibi yine "Aslan payını eğitime ayırdık." diyorlar. Öyle mi? Değil. Eğitim bütçesinin millî gelire oranı OECD ortalaması olan yüzde 6'nın yarısına bile ulaşmamış. Yirmi iki yıl içinde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezi bütçeye ve millî gelire oranı çok değişmediğinden bu yıl da eğitim harcamalarının esas yükü zaten ay sonunu getiremeyen, geçim sıkıntısı yaşayan velinin sırtına yüklenmiştir. Bakıyoruz, eğitim yatırımına ayrılan pay her yıl düşürülmüş. Şimdi, belki itiraz edeceksiniz ama okullar başlarken okul önüne giderseniz -gidenlerin de vardır- her okulun kapısında kolilerle kırtasiye malzemesi, tuvalet kâğıdı, temizlik malzemesi taşıyan veliler görürsünüz. Veli okula sabun götürmezse inanın tuvaletlerde sabun yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onlar değişti artık.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sizin orada değişmiş olabilir, o tarafta değişiklik var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Türkiye'nin her tarafında değişti.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Vekilim, sizden tarafta değişiklik var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onu yanlış biliyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Güneş, lütfen...

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Okulların temizlik ve güvenlik personeli bile velilerden toplanan paralarla tutuluyor, parayı vermezlerse temizlik için velilere haftalık temizlik görevi veren okullar var değerli arkadaşlar.

Şimdi size bazı veriler vereyim Antalya'dan. 65 okulumuzda hizmetli sorunu var, güvenlik görevlisi belki de en büyük sıkıntılarımızdan biri. Önceki yıllarda İŞKUR aracılığıyla okullara güvenlik görevlisi sağlanıyordu ancak tasarruf etme gerekçesiyle artık okullarımıza güvenlik görevlisi verilmiyor yani çocuklarımız Allah'a emanet. Değerli milletvekilleri, okulların durumunu konuşuyoruz. Yine, benim ilim Antalya'da 94 okulda on binlerce öğrencimiz ikili eğitim yapan okullarda eğitim görüyor. Neden?

Çünkü yeterli okul yok. İlimizde 53 okulda sınıf mevcutları 40 ve üzeri, yine, yüzlerce okulumuzda da sınıf mevcutları 30'un üzerinde. Soruyorum: Bu denli kalabalık sınıflarda sağlıklı ve verimli eğitim öğretim mümkün mü? Gerçi sizin çocuklar başka yerlerde okuyor olabilir, anlamıyor olabilirsiniz ama gerçekten bu mümkün değil. AKP eğitimi komple özelleştirdi, "Paran yoksa okuma." diyor vatandaşa. Bu mu eğitime ayrılan aslan payı?

Yine, hem kalkınma planında hem stratejik planlarda okul öncesi eğitim ve okullaşmadan bahsedip duruluyor. Sayın Bakanım, Türkiye yüzde 39'la 3-5 yaş aralığındaki okul öncesine ulaşmanın en düşük olduğu OECD ülkesi. Okul öncesine verilen bir öğün yemeği kestiniz Sayın Bakanım. Yandaş müteahhitlere milyar dolar ödemeler yapılırken çocuklarımıza bir elmayı, bir mandalınayı çok gördünüz. Bakın, değerli arkadaşlar, 4+4+4 sistemiyle düz liseleri kapattınız, sadece liselere girişlerde 5 farklı sınav sistemi denediniz, sınavlar sonucunda anadolu ya da fen liselerine yerleşmeyen binlerce öğrenciyi açıkta bıraktınız. Bu öğrenciler zorla imam-hatip liseleri, meslek liseleri ve özel okullara yönlendirildi. Bu kadar mı? Hayır. 13.800 köy okulunu kapattınız. Çocuklar "taşınmalı eğitim" adı altında eğitimden uzaklaştırıldı. Yatılı ilköğretim bölge okullarının sayısını azalttınız. Yoksul ailelerin çocukları merdiven altı gerici vakıf, cemaat ve derneklerin yurtlarına mahkûm edildi. Köy okullarında öğrenim gören çocuklar, mevsimlik tarım işçileri ailelerin çocukları, yoksul aile çocukları, çalışan çocukları derken eğitimden çekilme oranları arttı. Çocuklar eğitime ulaşmakta zorluk yaşadı, eğitim dışı kaldı ve inanım, bu eğitim dışı kalan çocuklar da bu ülkenin geleceği. Başta söylemiştim ya eğitimin hangi sorununu anlatsak, nereden başlasak diye; durum aynen böyle, nereden tutsak elimizde kalıyor. Ama en önemli konulardan biri, eğitimin bir taraftan paralı hâle getirilirken zaten zorunlu olan nitelikli bilimsel eğitimden uzaklaştırılması ve gericileştirilmesidir.

Sayın Bakanım, yine, Antalyadan bir veri vereyim: Uluslararası çapta üç yılda bir 15 yaşındaki öğrencilerin başarısının sınındığı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) var. Bu sınavda 2003'ten bu yana okuma, matematik ve fen bilimleri dâhil, tüm branşlarda OECD ülkelerinin altında kalmışız. Peki, bu 2023 yılı tesadüf mü? Neden 2023'ten bu yana eğitim hep gerilemiş; bunu da takdirlerinize bırakıyorum.

AKP iktidarının iktidara geldiği tarihten itibaren sistematik olarak ve senaryolar dâhilinde eğitim maalesef adım adım gericileştirilmiştir. Değerli milletvekilleri, eğitimde gericileştirme okul öncesine kadar indirildi, Millî Eğitim Bakanlığı âdeta okul öncesi eğitimi Diyanet İşlerine devretti. 4-6 yaş Kur'an kurslarının sayısı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulu sayısını geçmiştir; 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarının sayısı 2023 itibarıyla 5.561 iken Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulu sayısı 3.047'dir. Bununla kalmış mı? Hayır. Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları ile yatılı bölge okullarının pansiyon kısımlarına mescit açılması zorunlu hâle getirildi. Sayıştay raporları da ortada duruyorken, pansiyonların, okulların durumu ortadayken her şey bitmiş, mescit kalmış. Pansiyonlarda revir yok, yatak yok, ısınma sorunu var, yemek sorunu var ama mescit hemen ihtiyaç. Ben böyle deyince sakın benim inancımı sorgulamaya kalkmayın.

Peki, bitti mi? Bitmedi. 4+4+4 sistemiyle birlikte "seçmeli" adı altında zorunlu din derslerini artırdınız, müfredattan toplumsal cinsiyet eşitliği, evrim teorisi, felsefe derslerini çıkardınız. Yerine ne getirdiniz? Zorunlu, seçmeli din derslerini. Şimdi, bir de yeni müfredat hazırlıyormuş Bakanımız; yeni müfredatta coğrafyadan kimyaya, tarihten biyolojiye tüm dersler dinî referansla anlatılacakmış. Böyle bilim olur mu değerli arkadaşlar? Çağdaş medeniyetlere böyle nasıl ulaşacaksınız? Gerçi Bakanımıza bıraksak kız çocuklarını da erkek çocuklarından ayıracak.

Biti mi? Bitmedi. İktidar, gerici vakıf ve derneklere kaynak aktarmaktan, bu yapıları eğitimin içine sokmaktan vazgeçmiyor; protokol imzalıyor, imamları okullarda ders vermeye davet ediyor; protokol imzalıyor, öğrencileri bu yapıların kurslarına gönderiyor. Bu protokoller, Anayasa'mıza, yasalara, Milli Eğitim Temel Kanunu'na açıkça aykırıdır; laik, bilimsel eğitime de zarar vermektedir.

Arkadaşlar, mimarların hastanede ameliyat yaptığını düşünün, marangozun kuaförde saçımızı kestğini düşünün; okullarda dersi öğretmenler verir, eğitim bilimiyle ilgisi olmayan, pedagojik eğitimi olmayan kişileri okullara sokmak çok tehlikelidir ve bu uygulamalardan da derhâl vazgeçilmelidir.

Değerli milletvekillerimiz, üniversite öğrencilerinin sorunları saymakla bitmez ama ben burada zaman sınırlılığı açısından bir iki konuya değinip sözlerimi tamamlayacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – Sayın Başkanım...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) – İktidarın ekonomik ve sosyal politikaları sonucunda milyonlarca öğrencinin yatacak yeri, yiyecek yemeği yok; gençler öğün atlayarak yaşıyor. Avrupa'da öğrenciler aldıkları burslarla dünyayı gezerken maalesef bizim öğrencilerimiz aç.

Öğretmenlerle ilgili de Sayın Bakanım bir müjde vermiş, öğretmenlerimize bir önlük hediyesi yapacakmış 24 Kasım'da. Sayın Bakanım, gelin öğretmenlere o hediyeyi 1 maaş ikramiye olarak yasalaştırın, onların da geleceğini karartmayın diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Okuma yazma bilip bilmediğinden emin değilim arkadaşın.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Değerli Komisyon üyeleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, deprem bölgesine dair yaptığınız sunum bölgenin sorunları tamamen çözülmüş ve neredeyse eskisinden daha iyi bir tablo olduğu imajını yarattı. Haziran ayında, Gaziantep'te, Afet Koordinasyon Merkezinde, Afet Bölgesi Eğitim Öğretim Faaliyetleri Değerlendirme ve İl Müdürleri Toplantısı'nda eylül ayı başında deprem bölgesinde okul ve derslik sayısında afet öncesi koşullara yeniden kavuşulacağı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Öyle demedim.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Bu şekilde yazıyor, basında bu şekilde geçiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – 2024 Eylül ayı için...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Peki, ben de tekrar gözden geçireceğim.

Sonuç itibarıyla, geldiğimiz nokta tabii ki önemli ve 2024 eğitim yılı için...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yüzde 10 fazla derslik olacak öncesinde.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Mevcut derslikleri yakalayacağınızı söylemişsiniz, o şekilde tanımlanmış.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – “Yüzde 10 fazlasına kavuşacağız.” diyoruz 2024 eğitim öğretim yılı için.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Bakan...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Bu önümüzdeki eğitim yılı süresi de...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – En son yarım saat zaten söz vereceğiz.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Önümüzdeki bir yıl ve eğitim yılı süresi de çok önemli. Öğrencilerin hayatında bir yılın ne kadar önemli olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz. Ama tabii ki yirmi yıllık iktidarınız boyunca eğitimde gelişen siyaset, politika, eğitim politikaları bunu maalesef ki önemsiz kılmış durumda. O yüzden de bu bir yılı şurada tartışmak zorunda açıkçası kalıyoruz. Bir yıl çok önemli Sayın Bakan.

Şimdi Hatay’da görev yapan öğretmenlerin de tamamıyla görüşüleceği, eylül ayı itibarıyla işte konaklama ihtiyaçları dâhil olmak üzere bütün sorunlarının çözüleceği noktasında yine bir demeciniz var. Ve 210.215 öğretmenimiz tek tek aranmış, barınmaya ve ihtiyaçlarına ilişkin sorunlar çözülecek diye belirtilmiş. Deprem bölgesinde 4 milyona yakın öğrenci var, öğretmen sayısı 210 bin, mülteci öğrenci sayısı ise 358 bin. Depremi yaşadığı 11 il eğitim hayatı “normal” diyebileceğimiz bir netliğe kavuşmuş değil, okulların büyük bir kısmının tadilatları bitmiş değil, sağlam gibi gözükken okullarda güçlendirme çalışmaları tamamlanmış değil, eğitim öğretim yılının başladığı eylül ayı itibarıyla da okullar eğitime tam olarak açılmış değil; hâlâ çadır kentlerde, konteyner kentlerde okul uygulaması var. Maalesef ki önümüzdeki dönemlerde deprem illerinde ciddi bir biçimde okul terki ve devamsızlık oranlarının yüksekliği gibi bir sorunla karşı karşıya kalacağımız çok açık.

EĞİTİM SEN’in açıklamaları var, eğitimin durumu raporu ortaya koydular; okulların açılmasına çok az zaman kala öğretmenlerin tamamına ulaşılmadığını, barınma sorununun ve yüksek kiraların ciddi bir sorun olmayı sürdürdüğünü ortaya koyuyor. Özellikle Hatay’da içme suyu erişim bile bölge halkının olduğu gibi, eğitim emekçilerinin de ciddi bir sorunu olarak önlerinde duruyor. Deprem illerinde sadece eğitim emekçileri değil tüm kamu çalışanları emekçileri bu sorunlarla karşı karşıya.

EĞİTİM SEN Gaziantep Şubesinin yaptığı bir açıklama var: Bölgedeki birçok noktanın yeni eğitim ve öğretim yılına hazır olmadığı, yetkililerin hâlâ eğitim sorununu çözmedikleri, eğitim ve öğretimin hâlâ enkaz altında olduğu, eğitim öğretim yılı başlamasına rağmen birçok okulda tamiratların devam ettiği, bazı okullarda birkaç okulun bir araya getirilerek üçlü eğitimin yapıldığı ve bazı öğrencilerin de konteynerlerdeki sıkıntılı eğitime devam ettikleri yönünde.

Partimizin eylül ayında deprem bölgesine yaptığı bir ziyaret oldu ve ondan sonra raporları var: Adıyaman Üniversitesindeki görevli akademisyenlere ev bulunmadığı; öğrencilere yeterli yurt bulunmadığı; tıp fakültesinin, sağlık fakültesinin, mühendislik fakültesinin 3, 4, 5, 6’ncı sınıfları hariç olmak üzere tüm bölgelerde uzaktan eğitim yapılacağı noktasında bir tespit. Öğretmen açığı tam olarak giderilmemiş, eğitim öğretim yapılamayan hasarlı okulların öğrencileri başka bir okulla birleştirilmiş, aileler için öğrenci servisi ayarlamının mali yükü ağırlaşmış durumda. Devlet sadece konteyner kentlerdeki öğrenciler için ücretsiz servis uygulaması yapmakta, bazı yerlerde öğrenci servisleri ayarlanmış ancak 3 kilometreyle sınırlandırılmış, Okula uzak olan öğrenciler servis hakkından yararlanamamaktalar. Örneğin, Adıyaman Sincik ilçesi İnce (Geller) beldesi Çükan Mahallesi’nde okulların açılmasıyla öğrenci servisi ihalesi yıkım yaşayan köy merkezlerine göre yapılmış. Evi yıkılan ve köyden üç beş kilometre uzakta çadır kuran 24 ailenin çocukları servis hakkından yararlanamamakta. Yine Hatay’da eğitimine devam etmek isteyenlerin okul birleştirme gereği çok uzak, 50, 70 kilometre ötede okullara yönlendirildiği, konteyner kentlerden okullara ücretsiz servis sağlanırken mahallelerde, çadırlarda veya bağımsız konteynerlerde kalan ailelerin çocuklarının ücretsiz servisten faydalanamadığı tespiti yapılmış.

Bir diğ er önemli nokta ise deprem sonrası yaşanan travma ve çocukların, ailelerin, depremezdelelerin yaşadıkları posttravmatik stres, öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaç duyduğu psikolojik destek, rehabilitasyon faaliyetleri. Buna dair de bir açıklamanız var ve bu sorunun giderileceği, desteğin sağlanacağı noktasında. Fakat öğrencilere psikososyal destek anlamında sorun ve eksiklikler devam etmekte. Bunlar tam anlamıyla çözülmediği için çocuklar okula gitmekte ve binalara girmekte sıkıntı yaşıyorlar. Deprem bölgesinden farklı illere giden öğrencilerde ciddi anlamda ise uyum sorunu yaşanıyor. Oysa atanmayı bekleyen PDR öğretmenleri var ve ihtiyaca rağmen atamaları gerçekleştirilmiyor. Konteynerlerde kalan öğretmenler okullarına ulaşmada ciddi sorunlar yaşıyorlar; bu anlamda gerek öğrencilere gerekse öğretmenlere dönük yol, yemek ve barınma ihtiyacı tam anlamıyla karşılanmı ş değil. Eğitimdeki bu sorunların devam etmesi ailelere mevcut deprem travmasının üzerine ek bir stres ve ekonomik yük olarak dönmekte.

Sayın Bakan, Mezopotamya'nın kadim dili Kürtçe bugün maalesef yitip gitmekle karşı karşıya. Ana dilinde eğitim Kürtlerin en temel hakkı. Kürtçe 168 dil arasında 918.123 kelime hazinesiyle dünyanın en zengin dilleri arasında. Maalesef ki asimilasyon politikaları Kürtçe üzerine hiç olmadığı kadar büyük bir hızla etki yapıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kim yapıyor asimilasyonu?

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Ben uyguluyorum.

Kürt dil bilimcisi Zana Farqîni'nin çok çarpıcı bir ifadesi var, bakınız bir dil bilimci söylüyor bunu, "Kürtçe yağmura yakalanmı ş kar gibi eriyor." ifadesi çok çarpıcı. Çeşitli araştırmalar yüzyıla yayılan asimilasyon, yasaklama, engelleme politikaları sonucu Kürtçe konuşmanın dramatik bir düşüş içerisinde olduğunu gösteriyor fakat bunun tam tersine Kürtlerin ise dile ilgisi son zamanlarda oldukça artmı ş durumda ve ortak kanı ise bu durumdan çıkışın tek yolu dilin eğitim dili olması, ana dilinde eğitim. Kürt Çalışmaları Merkezinin geçtiğimiz haftalarda yayınladığı Kürt Barometresi'nin en çarpıcı bulgularından biri Kürtlerin ana dilinde eğitime dair yaklaşımları. "Sizce ana dili Türkçe değil de Kurmanci, Zazaki olanlar için okullarda eğitim dili nasıl olmalı?" diye sorulmuş; yüzde 44'ü "Hem Türkçe hem ana dilinde eğitim verilmeli." demişler, yüzde 27'si "Eğitim dili Türkçe olmalı, ana dili okullarda ayrıca öğretilmeli." demişler, yüzde 9'u ise "Ana dili eğitimi sadece ana dilde yani Kurmanci ve Zazaki olmalı." diye yanıt vermiş. Bakınız, yüzyıllık asimilasyon politikaları sonucunda dahi Kürtlerin yüzde 80'i ana dili talebinde ısrarcı durumdalar. Aynı soruyu yüzyıl önce sorsaydık eğer bu sorunun cevabı "yüzde 100" olacaktı. "Eğitim dili sadece ana dilinde olmalı." denecekti ve "Resmî dil ayrıca öğretilmeli." diye tanımlanacaktı.

Bugün ebeveynlere baktığımızda maalesef ki dillerine sırtlarını dönmek zorunda kalıyorlar çünkü Türkçenin geçerli olduğu bir eğitim ortamında çocuklarının geri kalmasını istemiyorlar. Bakalım İspanya'ya, Belçika'ya, İngiltere'ye, İtalya'ya, Fransa'ya hatta yanı başımızdaki Irak'a; durum böyle mi? Değ il. Oralarda insanlar kendi ana dilleriyle var olabiliyorlar. Ayrıca, bir ülkede birden fazla resmî dil de olabilir. Bir ülkenin birden çok resmî dilinin olmasının sakıncasını hâlâ anlamı ş değ iliz. Bu çok eski ve ilkel bir yaklaşım olarak önümüzde duruyor. Bir ülkede yaygın olarak birden fazla dil kullanılıyorsa bunlar o ülkenin zaafi değ il zenginliğidir; devlet eşittir tek dil olamaz. Türkler Kürtçe öğrenseydi halklar arasında bu kadar kutuplaşma ve ön yargı da olmazdı. Başka bir dil öğrenmek eğer sizi ana dilinizden uzaklaştırıyorsa orada muhakkak bir adaletsizlik ve eşitsizlik vardır ve Kürtler Türkçe öğrenirken Kürtçeyi unutupyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakika ek süre veriyorum.

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Yani ortada korkunç bir adaletsizlik ve eşitsizlik vardır. Kürtler de Türkler de hem birbirlerinin hem de başka halkların dillerini ama her şeyden önce kendi ana dillerini öğrenmeli, öğrenebilmeli; dile sınır vurulamaz. Kürtçe yasağına karşı tüm toplumun, Türklerin ve tüm halkların sorumluluğu var. Farklı diller halklar arasında bariyer değildir, tam tersine halklar arasındaki en büyük bariyer dilin yasaklanması, diğer dilin de zorunlu kılınmasıdır. Kürtlerin de kendi ana dillerini konuşma, her alanda kullanma eğitim talepleri meşru talepleridir.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı Orhan Erdem'in, Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Heval, daha önce de konuşmacılarınız, bilhassa HEDEP Grubundan, hassasiyetle uyarımıza rağmen, aynı ifadeleri kullanıyor; asimilasyon ifadeleri, kardeşliğimize, birliğimize, beraberliğimize faydası olan ifadeler değil. Elhamdülillah, bu ülkedeki huzur, kardeşlik -her kesim için- dünyanın hiçbir yerinde yok. Ayrıca, Anayasa'nın 3'üncü maddesinde devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olduğu belirtilmektedir. Sayın milletvekillerinden yapacakları değerlendirmelerde Anayasa'nın bu hükmü doğrultusunda gerekli hassasiyeti göstermelerini rica ediyoruz.

Şimdi söz sırası...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Sayın Başkan, ana dilinde eğitim talep etmek ülkeyi bölmez.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Onunla ilgili bir şey söylemedim, talebinizle ilgili. O, taleptir ama asimilasyon ifadeleri, bunlar yakışmayan ifadeler.

Teşekkür ediyoruz.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Anayasa'yı biliyoruz, hepimiz çok iyi biliyoruz maddelerini.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Biliyorsanız konuşmayacaksınız kardeşim! Yeter!

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Bu nasıl bir tavır!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Şimdi Sayın Ağbaba veya Arı; hanginiz müsait? Sayın Ağbaba, birbirinizi işaret ediyorsunuz, karar verin.

CAVİT ARI (Antalya) – Varsa bir başkasına söz verin, biz grup toplantısından geldik.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – İsmail Bey, uygun musunuz?

Buyurun.

(Gürültüler)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Bütün Kürtler Anayasa'yı biliyor. O konuda...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Biz de Anayasa'yı biliyoruz!

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Anayasa'ya uyun o zaman biliyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen, lütfen, tekrar yeni bir tartışma başlatmayalım.

Heval Bey, gerekli şeyleri konuştuk, şimdi...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Anayasa’yı biz sizden daha iyi biliyoruz. Anayasa ihlali yapan sizsiniz, her şeyi siz yapıyorsunuz.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ne yapıyorsunuz, Kürtleri siz mi savunuyorsunuz?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Siz mi savunuyorsunuz? Asimilasyondan başka politikanız yok, siz mi savunuyorsunuz?

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan, söz rica edebilir miyim?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Kürtleri savunmak size düşmez. Kürtler de bizim kardeşimiz. Ne asimilasyonundan bahsediyorsunuz; bin yıldır bu ülkede Türk, Kürt kardeş yaşıyoruz, ne asimilasyonundan bahsediyorsunuz!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Nerede kardeş yaşıyoruz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Değerli arkadaşlar...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bölücülüğü siz yapıyorsunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Katlettiğiniz Kürtler mi...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Değerli arkadaşlar, lütfen tekrar böyle karşılıklı tartışma yaratmayalım. Söylenecek ifadeleri belirttik kürsüden.

Sayın Güneş, sürenizi yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

(Gürültüler)

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bırakın!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Her şeye maydanöz olma! Ne konuştuğun da anlaşılmıyor.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Dışarıdan gelip konuşma! Terbiyesizlik yapma!

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Beyefendi, beyefendi, siz biraz terbiyeli olun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hocam, Baki Hocam...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ersoy, lütfen...

İsmail Bey, sürenizi tekrar başlatıyorum, başlarsanız memnun olurum. (HEDEP sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – İsmail Bey, lütfen başlayın.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Terbiyesizlik yapıyor!

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Cümlelerinize dikkat eder misiniz!

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – “Ne konuştuğu belli değil.” diyor, uyaracaksınız.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – O parmağınızı da indirin! Karşınızda çocuk yok sizin!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Sayyığit...

İsmail Bey, siz başlarsanız tartışmayı da sonlandırmış olacağız. Lütfen...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Baki Hocam...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bilinçli yapıyorsunuz, bilinçli yapıyorsunuz, olmuyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ersoy, lütfen...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Bir vekil nasıl konuşmalı, önce onu öğrenin!

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Söz verdim, tekrar gerekirse veririm.

Buyurun Sayın Güneş.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, çok Değerli Bakanımız, çok değerli milletvekillerimiz, değerli hazırun; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii ki eğitim gerçekten de çok zor bir iş ve yaptığınız değişikliklerin neticesini belki yıllar sonra alabileceğiniz bir alan ve aynı zamanda, hitap ettiğiniz kesim de çok büyük.

Tabii, AK PARTİ iktidarlarında hem altyapı anlamında olsun hem insan kaynağı anlamında olsun hem de eğitimin müfredatı konusunda çok büyük değişimler, dönüşümler yaşandı yani geriye dönüp baktığımız zaman, ülkemizdeki derslik sayısını 343.194'ten 613.875'e -neredeyse 2 katına- çıkarmışız, ilim olan Uşak'ta da 2.222'den 3.380'e çıkarmışız. Aynı zamanda da insan gücümüzü, öğretmenlerimizin sayısını da katbekat artırmışız; 350 bin civarında öğretmenimiz varken, 798.735 öğretmen atayarak bugün 1 milyon 34 bin civarında öğretmenimiz görev yapmaktadır. Tabii ki "Öğrenci sayımız ne?" dersiniz; 19 milyon ilköğretimde, ortaöğretimde öğrenci sayımız var; aşağı yukarı 207'ye çıkmış üniversite sayımız, yine, yaklaşık 8 milyonun üzerinde de yükseköğretimde okuyan öğrencilerimiz var.

Tabii, burada "Bu derslikler artırıldıktan sonra, derslik başına düşen öğrenci sayısı ne olmuş?" dersiniz; ilköğretimde 36'dan 23'e düşmüş, Uşak ilimizde de 16,5'e düşmüş; ortaöğretimde 30'dan 22'ye düşmüş, Uşak ilimizde de 17,41'e düşmüş.

Diğer taraftan, tabii ki eğitimde en önemli unsurlardan bir tanesi, bu atanamayan öğretmenleri hep dile getiriyorlar. Biz aşağı yukarı 800 bine yakın öğretmen atamışız ama hâlâ sorun çözülmüş mü? Çözülmez. Tabii, bu sorunu çözmek öğretmenleri atamakla olmaz; bu sorunu çözebilmek için mutlaka yükseköğretim kurumlarında bir planlamaya gitmek gerektiğini ben düşünüyorum.

Değerli Bakanım, özellikle eğitim, bizim gençlerimiz, yarınlarmız, her şeyimiz. Tabii, şimdiye kadar farklı siyasi partiler eğitim üzerinden ülkeyi dizayn etmeye çalışmışlar; biz bunun en yakın örneğini 28 Şubatta görmüşüz. 28 Şubat sürecinden sonra sekiz yıllık kesintisiz eğitime geçilmiş ve bunun neticesinde de meslek liselerinin önü kesilmiş. Dolayısıyla da bundan kim zarar görmüş dersiniz, ülke zarar görmüş, hepimiz zarar görmüşüz. İşte, katsayı adaletsizlikleri ortadan kaldırılmış ve dolayısıyla da herkese eşit fırsat verilmiş.

Sayın Bakanım, tabii ki eğitimde siz de büyük çaba sarf ediyorsunuz. Burada, ilkokuldaki öğrencilerimizdeki temel amacımız ne bizim? İlk önce ahlaklı, vicdanlı, dürüst, namuslu insanlar yetiştirmek; vatanını, milletini seven ve millet ve tarih bilinci olan insanlar yetiştirmek. Dolayısıyla da bu öğrencilerimize çok şey yüklememizin bir anlamı yok. Mesela, sizin Türkçeyle ilgili attığınız

bu adımları takdirle karşılıyoruz. Yani ben şunu gördüm: Gerçekten de ilkokul mezunu olup da adını, soyadını yazamayan vatandaşlarımız var bizim. Bu yönde, Türkçedeki geçme notunu 70'e çıkarmanız çok anlamlı.

Diğer taraftan, esas önemli olan konu, ortaokuldaki öğrencilerimizin daha çok becerilerini geliştirebilmesi, aldığı eğitimin hayatta onun için bir faydasının olması lazım. Çok fazla bilgi yükleyerek yani hayatta kullanılmayan bir bilginin ne kadar anlamı olabilir diye ben düşünüyorum.

Tabii ki bizdeki esas problem, meslek liselerinin sayısının az olması, Anadolu liseleri, fen liseleri gibi düz lise ayarındaki liselerin çok daha fazla olması ve öğrencilerin büyük kısmının üniversiteye yönlendirilmesi. Oysa biz, ortaöğretimdeki insanımızın büyük bir kısmını meslek liselerine göndererek bu sorunu aşabiliriz diye düşünüyorum. Burada, işte, Bakanlığımızın son dönemde hem eğitimdeki çiraklara asgari ücretin yarısı kadar ücret vermiş olması ve diğer taraftan kalfalara da asgari ücretin üçte 2'sini vermesi devrim niteliğinde adımlardır. Bunu, bizim mesleklerimizin geleceği açısından da çok önemli bir adım olarak ben görmekteyim Sayın Bakanım. Dolayısıyla da bunların sayısının daha çok çeşitlendirilmesi lazım, ortaokula giden insanların yatkınlıklarının tespit edilmesi lazım, neye yatkınsa o alanda meslek eğitimi alması lazım ve bu öğrencilere de aldığı eğitimin üzerinde üniversiteye geçişlerde de çok büyük kolaylıklar sağlanması lazım. Yani biz liseye kadar gidiyoruz, temel amacımız ne? Üniversiteyi kazanmak. Üniversiteyi kazanamazsak ne oluyoruz? Boşta kalıyoruz ve vasıfsız işçi konumuna düşüyoruz. Oysa, bugün gerçekten de meslek lisesi mezunu olup da mesleğini iyi yapan bir kaynakçının mühendisin 3 katı ücret aldığı yerleri biliyorum ben. Dolayısıyla da burada, Millî Eğitim Bakanlığımızın başlattığı, organize sanayi işlerinde endüstri meslek liselerinin açılmasıyla devletimiz önemli bir katkıda bulunuyor ve bunların sayısının mutlaka artırılması gerektiğini ben düşünüyorum.

Tabii ki AK PARTİ iktidarlarında biz eğitimde gerçekten de pek çok sorunu çözdük ama sorun tamamen bitti mi dersenez, bitmez çünkü hayat devam ettiği müddetçe her gün yeni bir şeyle karşılaşılıyor, yeni sorunları çözmek için çaba sarf ediyoruz. Tabii, özellikle belki şunu diyebilirsiniz: “İşte, okullarda taşınmalı sistemin olmasıyla ilkokuldaki, ortaokuldaki öğrencileri taşıyoruz, lisedeki öğrencileri taşıyoruz.” Eskiden köyde duran bir vatandaşımız liseye gittiği zaman ilçeye gitmek zorundaydı, onları falan da kaldırmış olduk.

Diğer taraftan, Sayın Bakanım -esas mesela- ders kitaplarını ücretsiz hâle getirdik. Biz de bu... Türkiye'de her ilde bir üniversite açılmasıyla üniversite sayımız 207'ye çıktı. Bu belki ilk anlamda “Ya, ne gerek vardı?” diyebilirler ama sonra sonra şunu göreceğiz biz: Başka ülkelere baktığımız zaman üniversite sayılarının ne kadar çok olduğunu görüyorsunuz. Biz bu alanda daha da gelişirsek, işte, üniversitemizi 2053'te 100 üniversite arasında 5 üniversiteyi girdirmeyi hedefliyorsak, diğer taraftan, 2028 yılı sonu olan On İkinci Kalkınma Planı'nda en başarılı 500 üniversite arasında 10 üniversitemizin olmasını istiyorsak Sayın Bakanım, yükseköğretimde mutlaka değişiklikler yapmamız lazım. Nasıl değişiklikler yapmamız lazım? Özellikle bizim öğretim elemanlarımızın devlet memuru zihniyetiyle hizmet vermemesi lazım. Şimdi, şöyle bir şey...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne demek “devlet memuru zihniyeti”, ne demek “devlet memuru” ya? Devlet memurlarını aşağılıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, öyle demiyorum ben.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Öyle diyorsun. Üniversitede hoca mı bıraktınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Neticede, performansı artırıcı sistemler olması lazım. Eğer siz bugün Amerika’yla, Almanya’yla, İngiltere’yle yarışmak istiyorsanız daha çok bilim üreten ve daha çok araştırma yapan öğretim elemanları olması lazım. Biz üniversitenin yönetimine buradan, üniversiteden para vermeyelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Devlet memuru” ne demek? Hoca mı bıraktınız?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ağbaba, şimdi söz alacaksınız, şimdi size söz vereceğiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz şöyle yapalım: Sayın Bakanım, daha önce de ifade etmişim, biz öğrenci başına her üniversiteye para verelim. Üniversitenin yönetimi hangi öğretim elemanı ile çalışacaksa kendisi karar versin. Biz maaşlarının alt ve üst sınırlarını belirleyelim ve dolayısıyla da burada daha çok öğrenci çeken, daha çok başarılı olan üniversiteler daha çok öğrenci alacaktır veya... Bir kriter de üniversitenin dünya sıralamasındaki yerini baz alabilirsiniz ve öğrenci başına, ona göre prim verebilirsiniz. Bu sisteme geçmediğimiz müddetçe...

Devlet memurlarını küçümsediğim için değil, vicdanlı devlet memurları canla başla çalışıyor, canla başla çalışıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Buna bir açıklama getir. Böyle bir şey olur mu ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben şöyle bir şey... Devlet memuru şöyle bir şey arkadaşlar: 657 sayılı Yasa’da...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan da devlet memurluğundan geliyor. Devlet memurlarının yüzüne bakarak hakaret ediyorsun ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, öyle bir şey yok. Veli Ağbaba, olayı sapıtma, olayı sapıtma.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – İsmail Bey, karşılıklı konuşmalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi şöyle bir şey...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dediğini bir tekrar etsene.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Benim ne demek istediğimi sen biliyorsun. Bir susarsan ben sana anlatıvereyim.

Arkadaşlar, şimdi şöyle bir şey, diyelim ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakika, hemen toparlayalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – On dakika versen toparlayamazsın. Yarım saat versen toparlayamazsın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Toparlarım.

Bizim öğretmenlerimiz var, bunların içinde canla başla çalışan öğretmenlerimiz var, çok gayretli öğretmenlerimiz var, bir de normal gayret gösteren öğretmenlerimiz var, bir de çok fazla kendini üzmeyen öğretmenlerimiz var, tamam mı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Milletvekillerinden de canla başla çalışan var, yayan var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diyelim ki bunların hepsine eşit maaş veriyoruz. Diyelim ki bunun performansını artırmak için arkadaşlar, performans sistemi...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Milletvekillerine de performans sistemi getirelim, çok konuşana çok para verelim; maaş alamazsın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bak, hastanelerde performans sistemi uygulandıktan sonra arkadaşlar, hekimlerimizin verimlilik oranı arttı.

Veli Ağbaba, sen bunları anlamazsın, bilmezsin, zaten onun için orada duruyorsun, hep muhalefette duruyorsun.

Dolayısıyla Sayın Bakanım, ben bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Milletvekilleri performansla maaş alsın acından ölürsün.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ağbaba, şimdi size söz veriyorum.

Buyurun.

Süreniz on dakika.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama hakaret oldu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yaptım? Ne dedim?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Acından ölürsün...”

VELİ AĞBABA (Malatya) – Performansa kalırsa maaş alamaz diyorum, performansa kalırsa maaş alamaz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Süreniz başladı Veli Bey.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sen biliyor musun...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben bilmiyorum; hepinizi biliyorum ben, herkesi biliyorum ben.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayı bitirelim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Güneş, büyük bir pot kırdın, düzeltmiyorsun da devlet memurlarına... Ne demek devlet memuru gibi?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yok, yok, düzelttim, düzelttim; hakaret etmiyorum, hakaret etmiyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Veli Bey, sürenizden gidiyor, artık konuyu anladık.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Gitsin, ne yapalım.

Maşallah üniversite de hoca mı bıraktınız? Dünyanın en ünlü bilim adamlarını üniversiteden attınız, KHK'yle bilmem neyle. Bir gecede Siyasaldan 35 hocayı attınız. Boğaziçini kendinize benzettiniz. Kayyum atadınız Boğaziçine, daha konuşuyorsun. “Devlet memuru” ne demek?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çalışkan, verimli pek çok hoca vardır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Niye attınız? Örneğin, İbrahim Kaboğlu'nu niye attınız? İbrahim Kaboğlu'nu niye attınız? Cem Say'ı niye attınız? Boğaziçi'deki hocaları niye attınız? Onun cevabını versenize.

Şimdi, tabii, eğitime ayrılan kaynaktan başlayayım, daha sonra Malatya'yla ilgili konuşacağım. Eğitime ayrılan kaynak maalesef her geçen gün düşüyor. 2016 yılında 17,8 iken 2024 yılında ayrılan pay yüzde 11,9'a gelmiş durumda. Eğitim hizmetlerinin özelleştirilmesi hızla devam ediyor. 2013 yılında eğitimden memnuniyet yüzde 70 civarındayken 2022 yılında yüzde 60'a düşmüş durumda. Eğitime aktarılan kaynaklar azaldıkça kamu okullarının yerini özel okullar aldı. Bu okullarda çalışan öğretmenlerin çalışma koşullarına bakıldığında korkunç manzaralarla karşı karşıya kalıyoruz. Özel okullarda çalışan öğretmenlerin koşulları her geçen gün kötüye gidiyor, basına yansıyan haberlerini de hep beraber görüyoruz. Öğretmenlerin çoğunluğu asgari ücret civarında ücret alıyor. Öğretmenlerin taban maaş talepleri var fakat ısrarla görmezden geliniyor. Öğretmenler yıllık sözleşmelerle

çalıştırılıyor, ertesine sözleşmenin yenilenmeyeceğinden korkan öğretmenler pek çok mobbinge katlanmak zorunda kalıyor. Öğretmenlerin düşük ücret nedeniyle ek işler yapmak zorunda kaldıklarını hep beraber biliyoruz. Elden maaş alma...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, eskidendi o, pazarda öğretmenler soğan, patates satıyordu...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen nerede yaşıyorsun ya, sen nerede yaşıyorsun?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Veli Ağbaba, Allah aşkına... Sen eskide kalmışsın.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Elden maaş alma, sigortaların eksik yatırılması gibi birçok sorunla karşı karşıya. Bir ülkede yetişmiş insan gücüne bu kadar eziyeti olmaz. Öğretmenlerin birçoğu hâlâ ek iş yapmak zorunda.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Eskiden limon satarlardı, limon.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Güneş, lütfen, insicamı bozmayalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, ücretli öğretmenler...

Senin tuzun kuru, sen bilmezsin. Bak, İsmail Güneş, ben sana bir ücretli öğretmen tablosu çizeyim, öğren biraz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben hepsini biliyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Haftada azami otuz saat ders verebiliyorlar, ders saati 61 TL, bir ayda eğer haftalık otuz saat çalışırlarsa alabildikleri maksimum ücret 9 bin TL; senin ayakkabı parayı karşılamıyor İsmail Güneş, kravat parayı karşılamıyor, hâlâ karşıma geçmiş konuşuyorsun. Ağırlıklar daha az, derse giriyorlar; örneğin haftalık yirmi saat derse giren bir öğretmen 5 bin civarında alıyor, haberin yok senin.

(Gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ücretli öğretmenleri çevirme şimdi, normal öğretmenleri söyle.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Dokuz ay çalışan bir ücretli öğretmen sadece iki ay tam ücret alabilmekte, tatillerde ek dersler ödenmemekte, SGK'leri ayda on altı-yirmi gün arası ödenmekte. MEB bünyesinde on beş- yirmi yıl hatta yirmi beş yıl çalışan öğretmenler bulunmakta.

(Gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen bilmezsin; Sayın Ök, sen de bilmezsin, senin de tuzun kuru. Bilmezsin ücretli öğretmeni, ücretli öğretmenin kim olduğunu biliyor musun? Bilmiyorsunuz laf atıyorsunuz bana. Bu insanlar yetmiş, seksen yıl çalışsa emekli olamıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir tek sen mi biliyorsun?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen, arkadaşlar, Sayın Bakanımız cevap verecek en sonunda.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, bu öğretmenler yetmiş, seksen yıl çalışsa emekli olamıyor. 2014 yılında özel sektörde dersane öğretmenleri beş yıl çalışarak KPSS şartsız atanma hakkı elde etmişler, devlete yıllarca hizmet eden emekli öğretmenler kadro dışı bırakılmışlar.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, bu ücretli öğretmenlerin birtakım sorunu olduğunu biz de biliyoruz, ücretlerinin düşük olduğunu biz de biliyoruz ama kadrolu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Normal öğretmenlerin ücretleri iyi mi?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Burada eğer biraz vicdanlıysanız, gelirsiniz Sayın Bakan, burada o ücretli öğretmenlerin kadro sorununu çözersiniz. Seksen yılda, doksan yılda ücretli öğretmenler emekli olamıyor, hâlâ sen hikâye okumaya devam ediyorsun. Tam bir sömürüyle karşı karşıyayız. “Atanamayan öğretmen” diyorsun, hâlâ bu intihar eden öğretmenlerden utanmıyorsun “Atanamayan öğretmen yok.” diyorsun. Bugün, 2023 yılında KPSS öğretmenlik durumuna başvuran aday sayısı 600 bine, tam sayısı 572 bine dayanmış durumda. Hâlâ, Millî Eğitimde öğretmen ataması yapmak yerine güvencesiz, düşük ücretli istihdam biçimleri tercih ediliyor. Ücretli öğretmenlikte eğitim bilimleri alanında mezuniyet şartı yok. Millî Eğitim Bakanlığı, alanında uzmanlaşmış öğretmenlere kadro atamak yerine, ucuz öğretmen çalıştırmayı tercih ediyorlar. Öğretmenler işsiz, öğrencilerine kavuşmayı bekliyorlar. Bu atanamayan öğretmen meselesi önemli bir mesele.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O konuda ben söyledim, sen dinlememişsin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, Sayın Cumhurbaşkanı söz verdi “Mülakata kaldıracamız.” dedi, Sayın Bakan geldi “Kaldırmayacağız, mülakata devam edeceğiz.” dedi. Bunun ölçüsü ne Allah aşkına, bunun ölçüsü ne? Neyine bakıyoruz, boyuna mı bakıyorsunuz, posuna mı bakıyorsunuz, rengine mi bakıyorsunuz? Neye baktığınızı da insanlar biliyor. Bu kamudaki mülakata kaldırmak herkesin boynunun borcu, bu konuda sizi kutluyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Siz milletvekillerini yazılıyla mı seçiyorsunuz?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bakın, sizler fakir insanlar arasında AKP’li, MHP’li diye ayırım yapmıyorsunuz Allah için. Kim için yapıyorsunuz? Eğer size yakınsa, milletvekili yeğeniyse devlete girebiliyor ama fakir fukara çocukları devlete giremiyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öyle bir şey yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yiğitseniz, gelir o mülakata kaldırırınız, karşımızda hikâye okumazsınız. Bu mülakat Türkiye’nin baş belasıdır, utancıdır, onu da söylemek istiyorum.

Tabii, okullardaki beslenme sorunundan da haberin yok senin. Bu öğle yemek uygulaması başlatılmıştı, bu uygulama kaldırıldı. Maalesef, çocuklar aç okula gidiyorlar, Türkiye’nin gerçeğinin farkında mısınız bilmiyorum ama maalesef insanlar, çocuklar aç, okulda okumak zorunda kalıyorlar.

Şimdi gelelim üniversitelere. Ya, bir gecede Mülkiyeden 35 hocayı ihraç ettiniz, attınız. Yüzlerce üniversite hocası ihraç edildi. Boğaziçine 2 kayyum atadınız. Kayyumda üzerinize düşen şey yok. Boğaziçiyle, ODTÜ’yle niye uğraşıyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü Boğaziçi’ndeki, ODTÜ’deki hocalar bilimsel, özgür üniversite hocaları; onları kaldıramıyorsunuz. Kendinize göre üniversiteler yaratmaya çalışıyorsunuz.

Şimdi, Sayın Bakan, bugün, biraz önce ODTÜ’lü öğrenciler yanıma geldi, yaşadıkları gerçekten işler açısı. Bu ülkenin geleceği, başarılı gençleri hak etmedikleri bir muamele görüyorlar. Depremzede öğrenciler konukevi olarak kullanılan binaya yerleştirilmişler ancak tek kişinin kalması planlanmış. 8 metrekarelik bu odalarda 3 öğrenci birden kalıyor. Odalarda hareket edecek alan olmadığını söylüyorlar. Bunlar depremdede, ODTÜ’den geldiler bugün. Bunun dışında hijyenle ilgili çok önemli sorunlar olduklarını söylüyorlar. Ben de bunları size söyleyeceğime söz verdim, size söylüyorum. Yurtta farelerin cirit attığını, tuvaletlerde sifonların bozuk olduğunu, temizlik konusunda çok ciddi sorun olduğunu ifade ediyorlar. Bu öğrenciler, üniversite sınavında en yüksek puan alarak ODTÜ’ye yerleşmiş öğrenciler, geleceğin parlak bireyleri, muhtemelen önemli işler yapacaklar, önemli görevlere gelecekler. Masa bile olmayan odalarda ders çalışmaya çalışıyorlar. Bu koşullarda ne kadar başarılı bir eğitim hayatı sürdürülebilir? Bunu da sizin takdirlerinize sunmak istiyorum. İlgiyorsanız memnun oluruz. Sayın Bakana iletteceğimi arkadaşlara, çocuklara, söyledim, ifade ettim.

Şimdi, biraz da Malatya'ya geleyim. Malatya'da 2020-2022 döneminde 159 okul projelendirildi. Bu okulların 10'u bitirildi, 21 okul yapılıyordu, maalesef yapılmadı. Bir de bilginiz olsun, daha önce yapılan ihalelerde güçlendirilmiş okulların yani 2020 depreminde, Elâzığ depreminde güçlendirilmiş okulların tamamı yıkıldı. Bunu yapanların da yaptırانların da kontrol edenlerin de mutlaka bir ceza olması lazım ki aynı sorunlar yaşanmasın.

Yeni yatırım programının da onaylanmasını bekliyoruz. Malatya'da 159 tane okulun yapımını bekliyoruz. Maalesef deprem bölgesinde deprem, en çok eğitimi vurdu. Malatya'da 2 okul yıkıldı, 46 okul ağır, 18 okul orta, 42 okul ise az hasar aldı. Ağır hasar alan okullar yıkılırken az hasar alan okullar onarıldı. Depremde ağır hasar alan okulların büyük bölümünün 2020 Elâzığ depreminin ardından güçlendirme yapılan okullar olduğunu... Böylece güçlendirmenin baştan savma olduğu da ortaya çıktı. On yıl garantisi olması gereken okul binalarından bazılarının birkaç yıl içinde ağır hasarlı olmasının Bakanlığınız tarafından nasıl değerlendirildiğini de merak ediyoruz. Malatya'da şubat ayından beri defalarca irili ufaklı depremler meydana gelmeye devam ediyor. Her depremin ardından okullardaki öğrenciler panikle sınıflardan tahliye ediliyor, bir süre okul bahçelerinde bekletiliyor. Maalesef Malatya depremlerle ilgili çok ciddi sıkıntı yaşıyor.

Ayrıca, bilginiz olsun, Malatya Öğretmenevi vardı, eski cezaevinin hemen yerinde nisan ayı başında yıkıldı. Depremden dokuz ay sonra bırakın yeni öğretmenevinin temelini atılmasını, yıkılan öğretmenevi arazisine iş yeri konteynerleri konuldu, öğretmenevi arazisi esnaf konteynerleriyle dolduruldu. Bunu da bilginize sunuyorum. Bakın, Malatya'da polisevi bitirilmek üzere ama öğretmeneviyle ilgili bir şey yok. Malatya'da depremden dolayı sosyal anlamda öğretmenlerin faydalanacağı bir şey olmadığı için mutlaka polisevinin yapılması gerekiyor.

6 Şubat depreminin ardından yaklaşık 3 bin öğretmenimiz tayin isteyerek Malatya'dan ayrıldı. Yine, atamayla yaklaşık 1.300 öğretmen Malatya'ya geldi. Norm fazlası öğretmenlerimizle açık kapatılmak istense de şehir merkezinde bazı branşlarda ücretli öğretmenlerle öğretmen eksikliği kapatılmak isteniyor. Deprem bölgesinde pozitif ayrımcılık uygulamasını, zaten zor şartlar altında yürütülen eğitim sürecine bir de öğretmen eksikliğinin eklenmesini istemiyoruz.

Yeni okul yapımı hızlandırılmalı. 855 derslikte eğitim gören 22 bin öğrencinin başka okullarla eşleştirildiği, 111 okulda eşleştirme yapıldığı; 158 okulda ikili, sabahçı-öğrenci şeklinde eğitim verildiği belirtiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – 111 okul, başka okulların bünyesine eklenerek eğitim görüyor. 1 okul için yapılan binayı 2 okulun paylaşması da sıkıntı yaratıyor.

Yine, servisle ilgili çok ciddi problemler var. Şehrin değişik bölgelerinde servisle ilgili sıkıntılar yaşanıyor hatta Malatya'nın Kuluncak ilçesinde 600'ün üzerinde öğrenci toplam 7 servisle taşınmaya çalışılıyor. 17 kişilik minibüse 34 öğrenci biniyor, can güvenliği de yok. Bu konuyu da dikkatinize sunmak istiyoruz.

Yine, Malatya'da kamu idarecisi sıkıntısı var. Depremin ardından okul yönetimlerinde büyük boşluk oluştu. Çok sayıda idareci tayinle ve görevlendirmeye şehir dışına çıkınca okullar idare konusunda sıkıntı yaşıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Malatya'nın sorunlarını çözmemişsin.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Öyle ki depremin en büyük yıkım yaptığı ilçelerden biri olan Doğanşehir’de kadrolu okul müdür ve yardımcıları olmadığı belirtiliyor, bir okulda bile ne müdür ne müdür yardımcısı var, bu görevler geçici görevlendirmeyi yürütülüyor, aynı sıkıntı Akçadağ ilçemizde ve sorunlarımız da devam ediyor.

Sanki iktidar benim, bana laf atıyorsun, ben mi çözeceğim? Ben sorunları söylüyorum, sen çözeceksin. Sen iktidar partisinin milletvekilisin ya.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ağbaba, teşekkür ederim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sanki Bakan benim, sanki Millî Eğitimi ben yönetiyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle bir havan var ama. “Ben bilirim.” diyorsun ya...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben bilirim işte bu işleri.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Her şeyi ben bilirim.” dediğin için...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ben biliyorum, ben fakirin fukaranın yanındayım, öğretmenin yanındayım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Biz de öyle, biz de öyle.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Veli Ağbaba, millet senin yönetemeyeceğini bildiği için zaten bize yönettiriyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sen çok yönettin ya.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Tabii, yirmi bir yıldır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Milletın başı göğe erdi. Fakirden haberin yok, fukaradan haberin yok, özel hastane sahibisin.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Karşılıklı atışmalarınız bittiyse... Şimdi değerli sözcülerimiz, Sayın Koçyiğit’in -HEDEP Grubundan- uçağına yetişmek nedeniyle araya söz talebi var, uygunsu vereceğim beş dakika.

Sayın Koçyiğit, süreniz beş dakika.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, Sayın Bakan ve Bakanlığın değerli bürokratları; öncelikle, hoş geldiniz ama eliniz hoş geldiniz.

Öncelikle, bütçenizin bu ülkede yaşayan, okuyan milyonlarca öğrenci açısından ve eğitim emekçileri açısından gerçek anlamda tam bir boşluk olduğunu ifade etmek istiyorum.

İkinci bir eleştirim, Sayın Bakan, oran olarak yüzde 3, yüzde 2 dışında gördüğümüz kadın bürokrat yok, erkeklerle çalışmayı seviyorsunuz herhâlde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yanlış sayıyorsunuz, burada kaç kişi var?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çok az, çok az. Ön sıranın hepsi erkek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Hayır, “Yüzde 3.” demeyin bari.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – En azından bir kadın Bakan Yardımcınız yok, bürokratlarınız da genelde erkek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bakan Yardımcımız var ama burada değil, şu anda UNESCO toplantısında.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bunu bir eleştiri olarak kabul edin Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekil, biraz özenip web sayfamıza baksaydınız 4 bakan yardımcımızın birinin kadın olduğunu görürdünüz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Bakan, ön sıra şu an hepimiz erkeksiniz, oranlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Bakan niye itiraz ediyor ki? Eleştiri yapıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hepsi de bıyıklı maalesef.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sonra cevap verecek ama hani en çok hanımların görev aldığı, kadımların görev aldığı bakanlık Millî Eğitim, o noktada hakkımı teslim edelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ezbere konuşmayın diyorum ya, web sayfasına baksanız göreceksiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yüzde kaç Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yüzde 25.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yüzde 25 bile değil.

Sayın Başkan, başlatır mısınız tekrardan?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Tekrar ek süre veririm, lütfen devam edelim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

Bozuyorlar Sayın Başkan, benimle ilgili bir mesele değil.

Şimdi, bunun kendisi aslında çok temel bir AKP yaklaşımını gösteriyor, Sayın Bakan buna çok ilk elden, yekten karşı çıkıyor ama oran olarak çok çok geridesiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yüzde 25’imiz kadın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, yüzde 20, yüzde 25. Tutun ki...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Hayır “yüzde 3” demeyin, yalan söylemeyin, ben onu söylüyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Bakan... Bu nasıl bir üsluptur Sayın Başkan?

CAVİT ARI (Antalya) – Yalan demek yakışmıyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ben yalan söylemiyorum ama sizin yaptığınız şeyin yanlış olduğunu ifade...

Burada, Sayın Bakan, milletin Meclisindesiniz, bir milletvekiline “Yalan söylüyor.” diyemezsiniz, sizi men ediyoruz, bu nasıl bir dildir, bunu kullanamazsınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bilimsel olarak ispat edilecek.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hayır, böyle bir dil kullanamazsınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yanlış söylüyorsanız yalandır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yalan değildir, bir tespit yapıyorum. Arkanızda oturan kadın bürokrat sayısına bakın. Bu kadar gocunuyorsanız kadın bürokrat alacaksınız, bu kadar gocunuyorsanız kadın Bakan Yardımcısı görevlendireceksiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – “Yüzde 3” dediniz.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Tekin, not alın lütfen, bunlara cevap vereceğiz sonra.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Böyle bir şey var mı Sayın Başkan? Sayın Başkan, böyle bir üslup olabilir mi? Lütfen, Sayın Bakanı uyarın. Ne demek “yalan”! Bu üslubu reddediyoruz, böyle konuşamazsınız Mecliste milletin vekilleriyle. Burası Meclis ve siz milletin vekiliyle böyle konuşamazsınız, böyle bir tarz olamaz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Milletin vekilleri doğru konuşsun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz şu anda buraya hesap vermeye geldiniz, üslubunuzu düzeltin Sayın Bakan. Bu üslubu reddediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Hesap vermeye gelmedik.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Diğer bir mesele, şimdi sunum yaptınız bakın, sunumunuzu dinledim. Sunumunuzda ne var biliyor musunuz Sayın Bakan? Koymuşsunuz “LGS başarısında İngilizce, yabancı dil başarı oranını arttıran şey ne?” diye oraya koymuşsunuz, ana dilinde eğitimi koymuşsunuz. Soruyorum: Milyonlarca Kürt çocuğu ne olacak? Milyonlarca Kürt çocuğunun ana dili olmadığı için, ana dilinde eğitim almadığı için LGS’deki başarısı ne olacak Sayın Bakan? LGS’deki başarı ortalaması ne olacak? Yerlerde olacak, değil mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bakın, Sayın Vekil, birazdan uçağa gideceksiniz, vereceğim cevapları duymayacaksınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, şunu söyleyelim: Siz, Bakanlık olarak, AİHM kararlarını uygulamayan, AYM kararlarını uygulamayan bir bakanlıksınız. Siz bu ülkedeki milyonlarca Alevi çocuğunu sistematik olarak, zorunlu din derslerinde asimile eden bir bakanlıksınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Size saygı duymam için cevapları dinlemeniz lazım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz, milyonlarca Kürt çocuğuna her gün sistematik bir şekilde ana dilinde eğitim vermeyen bir bakanlıksınız. Siz, özellikle de yeni dönemde ÇEDES uygulaması, TÜGVA, İHH gibi bazı cemaatler eliyle eğitimi paralel kurumlara teslim eden bir bakanlıksınız. Evet, paralel bir eğitim yürüyor Sayın Bakan. Nerede yürüyor bu paralel eğitim? Merdiven altlarında, cemaat yurtlarında, cemaatlerin dersanelerinde şu an Millî Eğitimin dışında bir paralel eğitim yürütülüyor ve siz bu paralel eğitime ne yazık ki ortaksınız, bu paralel eğitime göz yumuyorsunuz; bunu da açık ve net bir şekilde ifade edelim.

Diğer bir mesele, yine, koymuşsunuz buraya. Ya, gerçekten inanılmaz bir şey. Diyorsunuz ki: “Sağlıklı büyüyen Türkiye için...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, ek süre rica ediyorum, araya çok girildi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bir saniye...

Sayın Koçyiğit, bir dakika veriyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Beş dakika laf attı İsmail Güneş.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, yerinize bakan Başkanımız da bilir, sürekli kesildi konuşmam.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan da laf attı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle olmadı ama...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, şöyle: Süre uzatımı vermiyorum, bir dakika vereceğim.

Toparlayın sözlerinizi.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yani konuşmamın bölündüğünü biliyorsunuz, bu hakkaniyetsiz tutumunuzu eleştiriyorum Sayın Başkanım.

Şunu söyleyelim: Şimdi, bakın, siz söylemişsiniz “Sağlıklı büyüyen Türkiye için okullarda sağlıklı besleniyorum.” Ya çocuklar aç, aç. Hangi beslenme kültürünü öğreteceksiniz? Beslenme çantasına insanlar kuru ekmek koyamıyorlar, sabah okula aç gidip aç geliyorlar, servis parası bulamıyorlar ama siz burada sağlıklı beslenme kültürü kazandıracaksınız. Hangi çocuklara? Ayda 1 kere et yiyemeyen çocuklara, süt içemeyen çocuklara, meyve yüzü görmeyen çocuklara sağlıklı beslenme kültürü öğreteceksiniz. Vallahi, aklımızla dalga geçseniz herhâlde bu kadar olur. Bunu söylememiz gerekiyor.

Sağlığa bütçe ayırdığınızı söylüyorsunuz, bütçeniz büyüyor, şişiyor rakam olarak, neden? Çünkü çok geniş bir bakanlıksınız, yüzde 80’i personel giderlerine gidiyor. Yatırım harcamalarına ne kadar ayırmışsınız? 2002’den beri sürekli düşen bir eğilimdesiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Koçyiğit, teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu bütçede çocuklar yok, bu bütçede eğitim hakkı yok, bu bütçede ana dilde eğitim yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu bütçede asimilasyon var, bu bütçede dinsel eğitim var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Koçyiğit, teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ben teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi değerli milletvekilleri, Sayın Koçyiğit’in erken ayrılması gerekiyor, dolayısıyla kendisine öncelik verdik.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ama kendisi yine bizim tutumumuz konusunda... Eleştiri de olsun, eleştirsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şundan ileri geliyor Sayın Başkan, anlaşılın diye lütfen izah etmeme izin verir misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir müsaade eder misiniz. Beni bile kesiyorsunuz, ben bile konuşamıyorum yani.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yok, yok. Araya girildiği için, ek süre verileceği için ben onu söyledim Sayın Başkan.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aynen öyle, haklı ama, Sayın Koçyiğit haklı ama.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama bu süre içerisinde...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başka bir şey söylüyorum Sayın Başkan, anlaşılmak istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, konuşmanın hararetinden böyle şeyler olabiliyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Koçyiğit haklı vallahi.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan müdahale etti.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tabii, siz tecrübeli bir milletvekilisiniz, genelde bu laf atmalarda insicamınız pek bozulmuyor, onu da görüyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi değerli arkadaşlarım, şöyle bir şeyi ifade etmem gerekiyor: Buradaki millî eğitim politikalarıyla alakalı tabii ki, her parti eleştirisini... Bunlara bir şey söylemiyorum yani bu benim bir görev alanım değil ancak burada benim uygulamak zorunda olduğum bir İç Tüzük ve tabii olduğumuz bir Anayasa var hepimizin. Şimdi "Sistematik bir şekilde Kürt çocukları asimile ediyor, ana dillerinde eğitim verilmeyerek..." gibi bir ifade kullanılıyor. Değerli arkadaşlarım, Anayasa'mız "eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi"yle alakalı bu alanı madde 42'de düzenlemiş ve demiş ki: "Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez." Anayasa'mızın amir hükümü budur, dolayısıyla ne Hükümet ne de bizlerin bir sistematik asimilasyon gibi bir durumumuz söz konusu değil.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hükümet Anayasa'ya mı uyuyor Sayın Başkan? Anayasa'ya uymadığı için... Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyor yargı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Anayasa'nın 11'inci maddesi "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır." Bu hepimizi bağlar.

Teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, sayın basın mensupları; öncelikle ben de hepimizi selamlıyorum.

Sayın Bakan, önce Antalya'yla ilgili bir talebimiz var, onu daha öncesinde de soru önergesiyle Bakanlığınıza taşımaya çalışmıştım. Antalya ili Kepez ilçesi Karşıyaka Mahallesi 15.500 nüfusuyla ilçemizin 9'uncu büyük mahallesidir ve yaklaşık bin civarında ilkokul çağında çocuğumuz var ancak bu büyük mahallede, bir ilçe büyüklüğündeki mahallemizde bir ilkokul yok. Bu bin civarındaki

çocuğumuz ana arterlerden, ana yollardan karşıdan karşıya geçmek suretiyle başka mahallelerdeki okullara gitmek zorunda kalıyorlar. Acilen Kepez Karşıyaka Mahallesi'ne bir ilkokul yapılmasında ve bir an evvel de programa alınarak başlanmasında fayda olduğunu ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakan, sunum kitapçığınızda "Türkiye'de eğitim sisteminde yaşanan dönüşüm kalite odaklı gerçekleştirilmiştir." şeklinde bir cümle var. Aslında, eğitim sisteminin temelinde, bugün yaşanan sorunun temelinde kalite yatmakta. Yani eğitimle ilgili çok şey söylendi, söylenmeye de devam edilecek. Özellikle iktidarınız döneminde her bakan sanki iktidar değişmiş gibi yeni bir eğitim politikası uygulayarak geldi; bürokratlar değişti, eğitim sistemi değişti, her şey değişti. Öyle ki AKP iktidarı döneminde bir çocuk okula başladığında aynı eğitim sistemiyle okulunu tamamlayamadı yani böyle bir dönemi yaşıyoruz. Bununla birlikte, bu sistem içerisinde yetişen, bu sistem içerisinde okuyan çocuklarımızın maalesef en önemli sorunu kaliteli bir eğitime ulaşamama sorunudur. Bugün ülkenin en temel sorunu budur; gerek ilkokulda, gerek lisede ve özellikle de üniversitede kaliteli bir eğitim sorunu her şeyden daha önemli bir durumdur.

Şimdi, Sayıştayın geçtiğimiz dönemlerde bazı bulguları vardı, bunlardan bir tanesi ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığı ve yine akademik kadro ilanlarında objektif olmayan ek koşullara yer verildiği yani kısacası adrese teslim işe alımlar yani kadro verilme hususları Sayıştayın raporunda yazılıydı. Yani bu bulgu dahi, eğitimde sadece siyaseten kendinize yakın ama liyakati olmayan, torpilli kişilerin gerek müdür kadrolarına, gerekse üniversiteye öğretim üyesi olarak alındığının açık göstergesidir.

Sayın Bakan, üniversiteye giriş sınavlarındaki ortalamalara baktığımızda, aslında, bugün, kaliteyle ilgili durum kendisini açıkça göstermekte. Neredeyse 0, 1, 2 matematik sorusu çözmeye mühendislik fakültelerine girildiği bir dönemi yaşıyoruz yani böyle bir başarıyla hangi seviyede öğrenci yetiştirebileceğimizi ben sizlere ve kamuoyuna soruyorum.

(Uğultular)

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli arkadaşlar, biraz sessiz olabilir miyiz?

Sayın Bakan, taşınmalı eğitim konusu, önce onu da söyleyeyim, geçtiğimiz yıllarda... Bu dönemki sunum kitapçığınızda taşınmalı eğitim faslına direkt kaç para ayrıldığı yazılı değil ancak diğer hususlarla birlikte toplayarak bir rakam vermişsiniz. Daha öncesinde de çok söyledik, bakın, taşınmalı eğitimin bir taraftan zorunlu olduğu bölgeler var ancak bir taraftan da taşınmalı eğitimden kademe kademe çıkılması gerektiğini her fırsatta söylüyoruz çünkü taşınmalı eğitime ayrılan bütçeyle gerçekten yerinde bir okul yapılması ve de bu okullara atanamayan çok sayıda öğretmenimizin atanması yöntemiyle mezun olan gençlerimize de yeni iş alanlarının açılması imkânı doğacaktır.

İktidarınız döneminde 20 bin köy okulu kapatıldı -bunlar geçen dönemin verileri- sadece eski okulların onarılmasıyla 2 bin köy okulu tekrar açıldı, yenisi yapılmadı, sadece eski okulların onarılmasıyla. Yeni okullardan bahsedildi, evet, yeni okullar yapılıyor, yapılmıyor değil ancak ben buradan soruyorum: Ülkemizde bu yeni okulların -özellikle başta ilimiz Antalya olmak üzere- kaç hayırseverler tarafından yapıldı? Bunun da yeni yapılan okullar arasında çok ciddi bir sayıyı ifade ettiğini hepimiz biliyoruz, hayırseverler yeni okul yapımına çok büyük katkıda bulunmakta ülkemizde.

Bununla birlikte, Bakanlığımızın bir uygulaması var Sayın Bakan, imar planında okul alanı yani eğitim alanı olarak ayrılan taşınmazların satıldığı, özel okullara satıldığı bilinen bir gerçektir; bu uygulamanızdan vazgeçin. Önceki Bakan buradayken kendisine de söyledim, size de isim vermeyeyim ama çok sayıda alanların satıldığı bilinen bir gerçek; ben size nereler olduğunu da söylerim. Birilerinin

arkasından konuşmayı sevmem, önceki Bakanın yüzüne karşı da söylemişim, nereler olduğunu size de ada, parselini vererek... Gerek Antalya'da gerekse başka yerlerde de çok sayıda olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli Bakan, değerli arkadaşlar; eğitimde kalite dedik, eğitimde sistem aslında tartışılmalı bir taraftan da. İktidarınız döneminde gelinen nokta şu: Maalesef sizin eğitim anlayışınızda bilim, teknoloji yani fen önceliği yerine, eğitimin dinselleştirilmesine dönük uygulamalar yapıldığını hepimiz görüyoruz, izliyoruz. "Yatılı bölge okullarının pansiyon kısımlarında ibadethane açılmasıyla başlayan okul öncesi eğitim ve ilköğretim okullarında talep edilmesi hâlinde ibadet ihtiyaçlarını karşılayacak uygun mekânlar açılabilir." Şimdi, Sayın Bakanım, ben şunu anlamıyorum: Bakın "Okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumları..." Ya, bu okul öncesi çocuklarının kendini idare edecek bir hâli yok, daha bu çocuklar bakıma, ilgiye ihtiyaç...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Lütfen yönetmeliği okuyun ya, öğretmenler için olduğu yazıyor orada, öğretmenler için.

CAVİT ARI (Antalya) – Bunlar bu kurumların eğitim kalitesini zedeleyen konulardır. Biz de okullarda dinî eğitim, din dersleri aldık ancak bu çocuklara bu uygulamaların yapılması sonuçta eğitim kalitesini etkileyen faktörler olarak karşımıza çıkıyor.

Sonuç itibarıyla, şunu söyleyeyim: Eğitimin bütçesinin artırılması, öğretmenlerin hak ettiği şekilde ücrete kavuşması, atanamayan öğretmenlerin ihtiyacı karşılayacak seviyede atanması mutlaka çok önemli ama eğitimin doğru planlanması her şeyden daha da önemli. Bugün, bütün öğrencileri üniversiteye yönlendirerek teknik eleman açığı yaşanan bir ülke hâline getirdiniz. 207 üniversitesi olmasıyla övündüğümüz bir ülkedeyiz ancak 207 üniversitenin... On İkinci Kalkınma Planı'nı bu Komisyon da gördük. Önümüzdeki yıllarda ilk 100, ilk 500 üniversiteyi daha kaç yıl sonrasına planlandığı bir ülkedeyiz. Önemli olan, çok sayıda üniversite açmak değil, önemli olan açılan bu üniversitelerin kalitesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, süreniz doldu.

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir dakika ilave veriyorum.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan siz de biliyorsunuz, bilhassa, hepimiz kendi dönemlerimizin sayısı az olan devlet üniversitelerinde okuyarak yetiştik ama o üniversitelerin hepsinde belli bir eğitim kalitesi vardı. Örneğin, ben İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunuyum, o dönemlerde sayısız profesör vardı. Şimdi, özel üniversitelerin veya vakıf üniversitelerinin çoğunda ana derslerinde profesör olmayan fakülteler var. Bu konularla ilgili doğru düzenlemelerin yapılması ve eğitim kalitesinin artırılmasıdır esas olan, yoksa "Çok sayıda üniversite açtık." diye övünmenin kimseye bir faydası olmayacağını ifade ediyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, size geleceğiz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, sonra.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kalmadı kimse daha.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok, hayır, birkaç konu var, onu alıyorum; onun için, başka arkadaşta söz verirsiniz memnun olurum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, değerli arkadaşlar...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Beşer dakika konuşanlara...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hayır arkadaşlar, Komisyon üyelerini bitirdikten sonra. Sayın Sunat, bizde şöyle bir usul var: Komisyon üyeleri bittikten sonra diğer arkadaşlara geçiyoruz, bir daha geri dönmüyoruz -onu biliyor değerli arkadaşlarımız- bir düzenimiz var burada.

Sayın Ök...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Beş dakikalara geçmeden daha konuşacak kaç kişi var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şu an görünen Sayın Türel var sadece.

Sayın Ök, buyurun.

Sürenizi başlatıyorum tekrar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, çok Değerli Komisyon üyeleri; ben de sizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Tabii, burada, deprem bölgesine gittiğimizde, ben yaklaşık üç hafta kadar Kahramanmaraş'ta kaldım. Sayın Bakanım, biliyorsunuz, orada korunaklı olan, depremden etkilenmemiş kamu binalarında, okullarda oraya gelen öğretmenlerimizle karşılaştık. Ben buradan onlara bir kez daha teşekkür etmek istiyorum çünkü öyle öğretmenleri ki o okullarda kalan vatandaşlarımıza, oradaki depremzedelerimize yemek pişiren hatta sonrasında bulaşıklarını yıkayan öğretmenlerle tanıştım. Ben bu anlamda, bir kez daha deprem süresince cansiparane çalışan, o bölgede tanıştığım, tanışmaktan da çok büyük mutluluk duyduğum -hemen hemen her okulda vardı, her okulda görevlendirilmişti- öğretmenlerimize çok teşekkür etmek istiyorum.

Tabii, yakın zamanda da 24 Kasım Öğretmenler Günü, bu vesileyle de tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Tabii, bir ülkenin kalkınmasında ve gelişme göstermesinde eğitimin yadsınamaz bir yeri var. Biz de bu bilinçle, iktidara geldiğimiz ilk dönemde aynı sağlığa ve adalete olduğu gibi eğitime de özel bir önem gösterdik, bunun farkında ve bilincinde olarak da eğitimle ilgili ciddi anlamda yatırımlar yaptık ve destek verdik. Bugün, Türkiye 1 milyon 203 binin üzerinde öğretmen ve 20 milyona yakın öğrencisiyle belki de onlarca ülkenin nüfusundan daha büyük bir eğitim sistemine sahip. Hedefimiz, her bir öğrencimize eşit ve nitelikli eğitim imkânı sunarak onları dünyadaki akranlarıyla rekabet edebilir hâle getirmek, günün ihtiyaçlarına uygun bilgi ve becerilerle donatarak güçlü bir şekilde empati -aşında, empatiyi de çok önemsiyorum- yapabilen gençler hazırlamak.

Açıkçası, “Biz AK PARTİ olarak üniversite sayılarını artırdık.” vesaire o tarz “207 üniversite” denildi, işte “Övünüyorsunuz.” gibi eleştiriler geldi. Aslında biz iktidara geldiğimizde eğitimde en önemli şeyin fırsat eşitliği olduğuna inandık, o yüzden de üniversitelerin derslik sayılarını artırdık. Kız çocuklarıyla ilgili bir oran vermek istiyorum: AK PARTİ iktidara geldiğinde kız çocuklarının üniversiteye gidiş, okullaşma oranı yüzde 3,5; bugün bu oran yüzde 49,02. Bu bile o kadar büyük bir fırsat ki. Mesela, şimdi burada öz eleştiriler oluyor. Vay, işte, Bakanlıkta kadın bürokrat var mıdır, yok mudur? Yoksa, efendim, Bakan Yardımcısı ya da kadın çalışanıyla... Şunu söylemek istiyorum: Belki de Türkiye'nin en önemli sorunlarından biriydi kadınların eğitime tam olarak ulaşamaması. Niye?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Nilgün Hanım, 2 milyonun üzerinde çocuk anne var bu ülkede.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Dinlerseniz...

Bu ülkede görünümünden dolayı, kılık kıyafetlerinden dolayı yıllarca üniversiteye giremeyen kızlar oldu, kadınlar oldu. Dolayısıyla belki de eğitim hayallerini yarım bırakmak zorunda kalan kadınlar oldu. Şimdi, mesela kadının iş gücüne katılım oranı diyoruz; yüzde 36 küsurlarda. Belki o zamanlar insanlar eğitime ulaşabilseydi, bizim öğrencilerimiz, kadınlar tam anlamıyla eğitime gidebilseydi bu oranlar belki de -yüzde 44, yüzde 45- çok daha farklı oranlar olacaktı ki ona rağmen, bugün geldiğimiz oran çok iyi. İlkokul, ortaokul ve liselerde kadın öğretmen oranı yüzde 60, önemli; kamuda kadın çalışan oranı yüzde 44'e gelmiş, bu çok önemli ama keşke zamanında bu yasaklamalar, bu kısıtlamalar vesailer olmasaydı bence bugün çok daha farklı yerlerde olabilirdik. Dolayısıyla erişim engellerini de biz kaldırdık, bu yadsınmaz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – 2 milyon çocuk anne, son beş senede.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “2 milyon...” Ne dediniz?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Çocuk anne, 18 yaşının altında.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Onunla da ilgili biz mücadele ettik, hemen vereyim: İlk yaptığımız şey TCK'de düzenleme oldu, Türk Ceza Kanunu'nda. Çocuk yaşta evliliklerle ilgili, töre, namus cinayetleriyle ilgili 2005 yılında...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – 15 yaşlara indirdiniz rıza yaşını Millî Eğitim yönetmeliğiyle.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O rakamlar doğru değil, onunla ilgili çok ciddi oranlarda kanuni düzenlemeler yaptık. Bugün, o yaştaki evliliklerle ilgili oran yüzde 1'lerin altındadır, o da yadsınmaz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Nişanlanmanın önünü açtınız siz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, tüm kademelerde çocuklarımızın eğitime erişimini kolaylaştırmak ülkemizde özellikle son yirmi bir yıldır en önemli ilerleme kaydettiğimiz alanlardan biridir. Öncelikle okul öncesi eğitim, 5 yaş okullaşma oranı -Sayın Bakanımız söyledi oranları, bir kez daha söylemek istiyorum, önemli- yüzde 11 iken bugün yüzde 98'lere gelmiş durumda. Yine, ilköğretimde net okullaşma oranı yüzde 90'lardan net yüzde 91,70'e gelmiş, brütü ise yüzde 119,54. Yine, ortaöğretimde net okullaşma oranı yüzde 50'lerden yüzde 98'e gelmiş, bunlar önemli. Yine, yükseköğretimde net okullaşma oranı yüzde 14'müş -ben biraz önce kız öğrencileri verdim yüzde 3,5 diye- bugün bu net olarak yüzde 46'ya gelmiş durumda. Bu arada, kız öğrenciler yüzde 48'le daha başarılı. Tabii, okul öncesinden yükseköğretime kadar eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarında ciddi bir şekilde artışlar sağladık. Üstelik bu büyümede bir şekilde kaliteden de ödün vermeden, iyi bir şekilde, kalite odaklı, dünyada ne varsa onun gereksinimlerini öğrencilerimizin de almasını sağladık. Yeni eğitim öğretim yılında 2.050 yeni anaokulu ve 15.500 yeni ana sınıfı açarak okullaşma oranlarını artırma hedeflerimiz de var.

Evet, şunu söylemek istiyorum: Tabii, ben de 2 kız çocuğu annesiyim. Dolayısıyla kız çocuklarının okullaşma oranını ben çok önemsiyorum. Özellikle ortaöğretimdeki ve yükseköğretimdeki kız çocuklarının okullaşması önemli. Demek ki imkân verildiğinde bu ülkenin vatandaşları erkek çocuklarını nasıl okutuyorsa kız çocuklarını da okutabiliyor, bunu görmekten de çok büyük bir

memnuniyet duyuyorum. Şimdi, baktığımızda kız çocuklarının okullaşma oranı okul öncesinde yüzde 11,6'yımış, bu yüzde 85'e gelmiş. Ortaöğretimde, yine, yüzde 45'miş, yüzde 91'e gelmiş, bu önemli. Nitekim, ülkemizin PISA ve TIMSS performansları da bunları doğrular yönde. 15 yaş grubunda öğrenci sayısını en fazla artıran ülke olmamıza rağmen performansını da en çok artıran ülke Türkiye.

Yine, başka bir önemli gelişme ise derslik başına düşen öğrenci sayısı. Yine bu oran, derslik, 2002-2003'lü yıllarda ilköğretimde 36, ortaöğretimde 30, genel öğretimde 34, mesleki ve teknik öğretimde 26 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilköğretimde 23, ortaöğretimde 22, genel ortaöğretimde 24, mesleki ve teknik ortaöğretimde 20'dir; bu çok önemli. Ben 1976 doğumluyum, Denizli'de 74 kişiydi benim sınıfım, 74 kişilik sınıfta okumuştum. Öğrencilerimizin böyle 20 kişilik sınıflarda okumasından çok da büyük bir mutluluk duyuyoruz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Hangi okullar bunlar 20 kişilik? Acaba imam hatipler olabilir mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İmam hatipler değil, ortalama alınıyor hanımefendi, Sayın Vekil, ona göre.

Yine, öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında da başarılı oranlara geldik, öğretmen başına öğrenci sayısını 2000'li yıllardan çok daha iyi noktalara getirdik. Son yirmi bir yılda eğitim sistemine eklenen yeni okullar, yeni öğretmenler sayesinde OECD ortalamasını da aslında ilk kez yakaladık.

Yine, altyapı sorunlarımızı halletmekle kalmadık, nitelikli eğitimi sağlamak için birçok spor salonları da açtık yani 2002-2003 eğitim öğretim yılında 2.791 olan spor salonu var, bugün 15 bine yakın spor salonuyla öğrencilerimize hizmet veriyoruz. Yine, laboratuvar sayısını 3 kat artırmış durumdayız. Kütüphane sayımız, sınıf kitaplıkları hariç 14.478'den 43.022'ye ulaşmış durumda ve Z-Kütüphane sayımız da 3.745'tir. Yine, öğrencilerimizin pansiyon sayısını da 2 kattan fazla artırmış durumdayız. Öğrencilerimize, biliyorsunuz ücretsiz ders kitapları veriyorduk artık bunun yanında ücretsiz ek yardımcı kaynak kitaplarını da veriyoruz. Çocuklarımız okullara başladığı ilk gün ders kitapları masaların üzerinde hazır bir şekilde bulunmakta.

Yine, mesleki eğitimle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Sayın Bakanım, ben de önemsiyorum, yine sanayi bölgesinde, Denizli'de DOSTEK Kolejimiz var, oran vermek istiyorum, başarılı olduğunu da söylemek istiyorum. Yaklaşık bin öğrencimiz var DOSTEK'te, organize sanayi bölgesinde. Bunun yüzde 30'u direkt üniversiteye gidiyor, yüzde 75'i de direkt iş bulabiliyor yani hiç açıkta kalan yok, çok başarılı bir uygulama. Dolayısıyla bu meslek liselerinin artırılması çok önemli. Tabii, bu meslek liselerinin önünü açmak için de biz burada öğrencilerimize hem devlet olarak yüzde 50'sini karşılamak yönünde hem de oradaki özel sektörden de asgari ücretin yüzde 50'si kadar işletmeler tarafından ödenek ödenmesi devletin güvencesi kapsamında bunu da çok önemsiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ök, bitti mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bitmedi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir dakika daha uzatıyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bir dakika uzatalım, bir şey söyleyeceğim.

Şimdi, bizim bu DOSTEK'ten mezun olduktan sonra biz bir de burada bir vakfımız var, burada biz üniversite de kurmak istiyoruz ama butik bir üniversite yani buradan mezun olan öğrencilerimizin gidebileceği üniversite ve sanayi iş birliğinin çok iyi bir şekilde kurulabileceği, Denizli'de bunun

yeri de var, organize sanayi bölgesinde vakfımız da var. Biz bu üniversiteden yetişecek olan teknik öğrencilerin ya da hocaların, sonrasında çok büyük bir katkısı olacağına inanıyoruz çünkü DOSTEK Lisemizde çok büyük bir başarı elde ettik.

Bir tane daha bir şey söylemek istiyorum: Bizim bu özel mesleki okullarımız Meslekî Eğitim Genel Müdürlüğünün altında değil de Özel Öğretim Genel Müdürlüğünün altında. Burada bence bir çelişki var. Bence bu meslek okullarının da Meslekî Eğitim Genel Müdürlüğünün altına alınması gerektiğinin doğru olduğunu düşünüyorum.

Tabii, sürem bittiği için ben çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Bakanlık bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 17.20'ye kadar ara veriyorum, aradan sonra Sayın Türeli'yle devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 17.13

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.24****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 18’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Türelî’de kalmıştık.

Sayın Türelî, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Bakan, büyüme teorileri aslında son dönemlerde özellikle eğitimi gittikçe kapsayacak bir şekilde genişledi. Şimdi, biz baktığımız zaman hemen hemen tüm dokümanlarda ve çoğu zaman da günlük konuşmada da söylüyoruz “Türkiye’nin en büyük zenginliklerinden biri genç ve dinamik bir nüfusa sahip olması.” diyoruz. Doğru bir şey bu, gerçekten de genç ve dinamik bir nüfus aynı zamanda da bir “ataklık” demek “girişimcilik yeteneğinin daha yüksek olması” demek “yeniliklere açık olmak” demek ama burada önemli olan bu genç ve dinamik nüfusa sahip olmak kadar, onları da eğitebilmek, onlara doğru bir eğitim verebilmek ve bu eğitimi ülkenin ihtiyaçlarına göre planlayabilmek. Yani ülkenin gelecek vizyonu içinde ve bilimsel gelişmeler ışığında ne olacaksa ona göre bir eğitim sistemini kurmak gerekiyor, bizim en büyük problemlerimizden biri bu. Bugün Türkiye’de eğitim sistemi ile istihdam piyasası arasında ilişki son derece kopuk. Her gün, baktığımız zaman her yıl okullarımızdan, üniversitelerimizden insanları mezun ediyoruz ama sonuç itibarıyla istihdam piyasasında onlara yeterli imkânı, iş imkânını sağlayamıyoruz. Yani iş gücü arzı ve talebi arasında da bir uyumsuzluk var.

Diğer taraftan, 2023 vizyonu vardı, şimdi “2053 vizyonu” dedik, aslında bunların hepsine baktığımız zaman geleceğe ilişkin çok iddialı hedefler var burada. İddialı hedeflerin olması güzel bir şey ama bunun altını doldurabilmek lazım, eğer bunun altını dolduramıyorsanız o zaman o iddiaların hepsi çöpe gider. 2023 hedeflerinde nitekim öyle oldu, bütün o söylenenlerin hepsi bir biçimde bir süre sonra çöpe atıldı ve ondan sonra şimdi 2053 yılı, otuz yıl sonraya ertelendi, bu kabul edilebilir bir şey değil.

İktisat literatüründe büyüme teorilerinde 2 tane üretim faktörü vardır, iş gücü ve sermaye, bunlar denkleme konulur, o denklemde çözülür fakat gittikçe artan biçimde “içsel büyüme teorileri” de dediğimiz yapının içinde emeğin ve sermayenin yanına şimdilerde de beşeri sermaye yani eğitimi, eğitimin niteliğini de koyuyoruz. Bu anlamda eğitimin niteliğini yükselten ülkelerde de çok daha hızlı bir biçimde büyüme ve refah artışı sağlanıyor. Bakın, Güneydoğu Asya ülkelerinin hemen hemen hepsi bunu yaptı; Güney Kore bunu yaptı, Çin bunu yaptı, Hindistan bunu yaptı. Hem çok ciddi anlamda ülkede ciddi bir eğitim sistemi uyguluyorlar, müthiş bir matematik backgrounduyla eliyorlar. Özellikle yurt dışına gittiğimiz zaman görüyoruz oradaki o Çinli öğrencileri, Hintli öğrencileri yani konulara olan

hâkimiyetleri, aldıkları o bilimsel temel, analitik düşünme yeteneği, bunların hepsi aslında bir biçimde o ülkelerdeki yukarıya doğru çıkışın çok tetikleyicisi oldu. Yani sadece yatırım yaparak sermaye stokunu arttırmak yetmiyor, en az onun kadar önemli olan da eğitim sistemine, beşeri sermayeye yatırım yapmak.

Şimdi, tabii, Türkiye'nin şu anda bulunduğu yeri OECD ülkeleriyle karşılaştırmak her zaman doğru bir şey çünkü OECD sonuçta 38 ülkeden oluşuyor. Yani onun içinde gelişmişlik düzeyi bizden daha fazla olan ülkeler de var, bizim gelişmişlik düzeyimizde olan, bizim gibi benzer gelişmişlik düzeyinde olan ülkeler var ya da daha az gelişmişlik düzeyinde olan ülkeler de var. Bu anlamda bu bir ortalama aslında ama bir kıyaslama ve oraya baktığımız zaman aslında eğitime ilişkin bütün göstergelerde OECD ortalamalarının altındayız. OECD'de okullaşma oranı yüzde 98, bizde yüzde 90; ortalama eğitim süresi orada on iki-on dört yıl, bizde 9,2 yıl -ki on iki yıllık zorunlu eğitim olmasına rağmen- ne eğitimde ne istihdamda olanlar orada yüzde 14,7; bizde yüzde 33,5. Bunun gibi -birçok arkadaşımız da söyledi-baktığımız zaman uluslararası kıyaslamalar açısından Türkiye'nin yeri parlak gözüküyor.

Şimdi, tabii, başka bir konu da var, bunların içinde aslında özellikle AKP iktidarları döneminde, yirmi bir yıllık bir dönemde eğitim sisteminin yazboz tahtasına dönmüş olmasının da büyük etkisi var. Bakın, ben 24'üncü Dönemde milletvekilliği yaptım, 2012 yılında bir gün önümüze dört "4+4+4" adında yeni bir eğitim sistemi geldi. Fakat ilginç olan ne biliyor musunuz? Sonuç itibarıyla böyle bir şey olabilir tabii, bir hazırlık yapılıp, görüşülür, devletin resmî dokümanlarına girer bunlar fakat Sayın Bakan, ne hükümet programında buna ilişkin bir ifade vardı ne beş yıllık kalkınma planında vardı -ben plancıyım, DPT'de yetiştim- ne orta vadeli programda vardı ne yıllık programda ne kamu yatırım programında ne de Millî Eğitim Bakanlığının stratejik planında ya da bütçesinde vardı. Bir gün geldi ve bütün kamuoyunun, muhalefetin, bizim çok ciddi anlamda karşı çıkmamıza ve eğitimle ilgili bütün derneklerin, vakıfların, sendikaların karşı çıkmasına rağmen bu yasalaştı. E, ne oldu? Bir anda önce okula başlama yaşı aşağı indi. Bir taraftan neydi? İddialı hedefler vardı, sınıf mevcutları azalacak, birdenbire arttı, ikili eğitime geçildi yani aslında baktığımız zaman acayip bir şey oldu. Bu da şunu gösteriyor: Çok ciddi bir plansızlık var; eğitim sisteminde ne yapılacağına ilişkin kafalar karışık. Bu, aslında, her Bakan değişikliğiyle birlikte ortaya konan politikalarda da kendini gösteriyor; bir Bakan geliyor, bir politika uyguluyor, sonra gidiyor; başka bir Bakan geliyor, sil baştan, yeniden, başka bir şeyler yapıyor.

Kamu eğitim sistemi âdeta çöktü; bakın, birkaç rakam vereyim: Kamu eğitim yatırımlarının -kamu yatırımları içinde 10'lu sektör ayrımı vardır, bir tanesi de eğitim sektörüdür 10 sektörden- kamu yatırımları içindeki payı 2002 yılında yüzde 12,3'müş, 2022 yılında yüzde 10,8'e düşmüş. Kamu eğitim yatırımlarının bir de millî gelire payı olarak da bakmak istedim: Kamu eğitim yatırımlarının gayrisafi yurt içi hasılaya payı 2002 yılında binde 5,9'muş, 2022 yılında binde 3,5'a düşmüş. Kamunun eğitim harcamalarının -komple- gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 3,1'miş, yüzde 2,9'a düşmüş. Yani bakın, bu işin sonunda tabii yatırım önemli çünkü fiziki altyapıyı sağlayacaksınız, alet edevatı, hepsiyle birlikte düşündüğünüz zaman, kamu eğitiminin ciddi biçimde hem millî gelir içindeki payının hem de toplam kamu içindeki payının azaldığını görüyoruz. Bunlar çok vahim rakamlar, tam tersini beklerdik; eğitim, sağlık gibi alanların ki bunlar sosyal devlet olmanın da gereklidir, paylarının artmasını beklerdik. Hem nicelik hem de nitelik olarak yeterli eğitimi ve sağlığı vermek, bugün bir Hükümetin en önemli görevidir diye düşünüyorum.

Üniversitelerin durumu ortada. 2015 yılı programında şöyle bir ifade vardı Sayın Bakan, okuyorum: "YÖK başta olmak üzere, yükseköğretim sisteminin yeniden yapılandırılmaması ve buna bağlı olarak üniversitelerin idari ve mali özerkliklerinin sağlanamaması kaliteyi olumsuz yönde etkilemektedir."

ifadesi vardı. Bu, devletin resmî programına girmişti, ne oldu? Hiçbir şey olmadı. Tespit yapılmış, o tespitin gereğini yerine getirmediikten sonra tespiti yapmanın bir anlamı yok ki. Her ile üniversite açarak başarı sağlanamaz, önemli olan, önce; o kadroların yetkinliğidir, o kütüphanesinin zenginliğidir, üniversitenin geleneğidir.

Şimdi, burada, bakıyoruz, YÖK üniversite bütçesinin gayrisafı yurt içi hasıla içindeki payı 0,71'lerden 0,84'lere çıkmış; iyi ama Sayın Bakan, 2002'de 93 üniversite varmış, şimdi 208 üniversite var; tabii, bunun içinde hepsi kamu değil, vakıf da özel de var. Ama yani aslında, bakın, bu alanlar bizim sıçrama yapacağımız alanlar; bu alanlarda beklemeye, gecikmeye tahammülümüz yok. Üniversitelerin akademik, idari ve mali açıdan özerk olması gerekiyor, bu tespitler var; üniversitelerin özgür olması gerekiyor. Üniversiteler bilim üretilen yerlerdir fakat biz, Türkiye'de üniversitelerin başına neler geldiğini biliyoruz; Boğaziçi Üniversitesinin öğrencilerine, öğretim üyelerine reva görülenleri bilmiyor muyuz? Ben Mülkiyeliyim, Siyasal Bilgiler Fakültesi, bizim öğretim üyelerinin yarısı bir bildiriye imza attı diye okuldan atıldı, bir kısmı geri dönüyorlar yargı kararıyla. Böyle bir şeyin olduğu yerde başarı sağlamak mümkün değil.

Bakın, Türkiye'den yurt dışına ciddi bir beyin göçü var. Bu beyin göçünün nedenlerinden biri, tabii ki yurt dışında onlara daha iyi maddi imkânlar ve mesleklerini daha iyi icra edebilecekleri imkânların sağlanmasıdır ama bir taraftan da özgürlüktür, özgürlüğün olmadığı yerde bilim olmaz. Türkiye'nin buna ihtiyacı var, Türkiye'nin bir sıçramaya ihtiyacı var. Türkiye'den yurt dışına gidenlerin hemen hemen hiçbirisi geri gelmiyor; yurt dışında eğitim görenlerin... Millî Eğitim bursuyla gidenlerin hemen hemen hiçbirisi geri gelmedi. Giderken bunlara bir taahhütname imzalatmışlar; 2 kefil, memur kefil -ben tanıyım- bitirdikten sonra okulu, üniversiteyi, ilk işe girdikleri firma onlara toplu para verdi, hepsi onu yatırdı, geri gelmediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türelî, bir dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – “Sadece para da değil, önemli olan; bizim burada yaptıklarımızı Türkiye'de uygulayacağımız imkân yok, gittiğimiz zaman üniversitede nefes alamayacağız, üniversitede istediklerimizi söyleyemeyeceğiz, söylediğimiz zaman ‘tu kaka’ olacağız.” Böyle bir yerde nasıl olacak bilim? Ve son dönem daha da vahimi: Yurt dışında eğitim görenler gelmiyordu, şimdi Türkiye'de eğitim görenler de yurt dışına gidiyor. Yani bu, çok ciddi bir eğitim politikası gerektiriyor; derli toplu vizyonuyla, onun altındaki politikalarla, alınacak tedbirlerle, kadrosuyla, fiziki altyapısıyla ciddi bir sıçrama gerektiriyor. Ben ne yazık ki bu bütçeye baktığım zaman bu sıçramayı göremiyorum, bu sonuçta böyle bir iddialı hedef görmüyorum. Yani, baktığımız zaman, aslında, daha önce söylenen şeylerin burada yeniden tekrarlandığını görüyorum, bundan da büyük üzüntü duyuyorum. Bu alan önemli bir alan, daha çok kaynak aktarılması ve ülkenin gelişmesi, kalkınması için temel lokomotif olması gereken bir alandır diyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gürban, buyurun lütfen.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli hazırım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hain terör örgütü PKK tarafından şehit edilen öğretmenlerimiz Şenay Aybüke Yalçın ve Necmettin Yılmaz'ı rahmetle yâd ediyorum.

2023-2024 eğitim öğretim yılı Sayın Bakan Yusuf Tekin'in yaptığı radikal değişikliklerle başladı. Ancak "Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır." mantığıyla yeni göreve gelen Bakanlarımız ve Bakanlık yöneticilerimiz kendilerine göre bir sistem kurmaya çalışmaktadırlar. Eğitimde millî politikalarımız olması gerekirken artık şahsî politikaların uygulanmaya başladığını görüyoruz. Öyle ki son günlerde Millî Eğitim Bakanlığı mevzuat ve uygulama değişikliklerinin hızına yetişemez olduk. Bir gece yarısı Resmî Gazete'de yayınlanan yönetmelik değişikliğiyle veya Talim ve Terbiye Kurulunun bir kararıyla bütün bir eğitim sistemi altüst edilmektedir.

MEB; eğitim çalışanları, öğrenciler, veliler ve paydaşlarla beraber çok büyük bir kitleye hitap eden ve aldığı kararlarla ülke nüfusunun büyük çoğunluğunu etkileyen bir kurumdur. Dolayısıyla alınan kararlar ve yapılan değişiklikler "ben yaptım oldu" diyerek yapılacak düzenlemeler değildir. Alınan bu kararlar; öğretmenler, öğrenciler, veliler ve Millî Eğitim Bakanlığının paydaşlarının mağdur olmalarına neden olmaktadır.

2023-2024 eğitim öğretim yılı 4 Eylül 2023 tarihinde başlamış olup okul ve kurumlarımız tüm plan ve programlarını mevcut sisteme göre yapmıştır. Ancak 8 Eylül 2023 tarihinde yayınlanan Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği ve İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi'nde yapılan değişikliklerle öğrenci ve veliler açısından hak kayıplarıyla sosyolojik olarak mağduriyetlerin oluştuğu, eğitim çalışanları arasında ise çalışma barışının bozulduğu yönünde şikâyetlerin arttığını görmekteyiz. Bunun yanında, uygulama olarak anaokullarındaki ücretsiz yemek uygulamasının kaldırılması, taşımali eğitim kapsamına alınan adreslerin sürekli değişiklik göstermesi, yönetici atama ve aday öğretmenlere uygulanacak mülakat sisteminin kaldırılması yerine, daha da pekiştirilmesi gibi birçok keyfî uygulama MEB'in vatandaşlar nezdinde güvenilirliğinin de sorgulanmasına neden olmaktadır.

"Mülakatları, mülakat gibi yapmaya karar verdik." diyen Sayın Bakana soruyorum: Yirmi bir yıldır iktidarda olan partiniz AK PARTİ, bugüne kadar mülakatları nasıl yaptı? Bu sözünüz geçmişte yapılan mülakatlarda kul hakkı yendiğinin itirafı mıdır? 2014 yılında siz müsteşarken binlerce Türk milliyetçisi, Atatürkçü okul müdürü ve yardımcılarını görevden alıp yerine mülakatla atadığınız kişilerin torpille atandığını kabul etmiş mi oluyorsunuz? 2014 yılında görevden aldığımız bu idarecilere iadeitibar yapmayı düşünüyor musunuz? 2014 yılında yaptığımız mülakata dayalı 1.709 şube müdürü ataması uygulaması mahkemelerde defaatle iptal edilmesine rağmen, bugüne kadar uygulanmayan bu iptal kararlarını uygulayacak mısınız? Cumhurbaşkanımızın seçim öncesi "Kamuda mülakata son verilecek." taahhüdünü çiğneyecek gücü nereden alıyorsunuz? Sizi uyarıyoruz: Mülakat zulümdür, zulme rıza da zulümdür. Eğitim ve öğretimin amaçlarına ulaşması ve geleceğimizin teminatı olan yeni nesillerimizin iyi yetişmesi için duygusal ve sosyal zekâyı körelten sebepleri ortadan kaldırmak, yetkililerin önceliği olmalıdır.

Öğrencilerin günün büyük bir kısmını okulda geçirmesi, okulların çocuk bakımevleri gibi görülüp öğrencilerin neredeyse tüm gün okulda tutulması, okulları amacından çıkartmıştır ve okullar okul olma cazibesini yitirmiştir. Öğrencilerin okulda kalma süreleri kısaltılmalı, öğrencilere sosyal becerilerinin ve yeteneklerinin geliştirilmesi için okul binalarının dışında faaliyet alanları ve imkânları oluşturulmalıdır.

Ülkemizde üniversitelerimizde, liselerimizde, ortaokullarımızda ve ne gariptir ki ilkokullarımızda ders saati süresi kırk dakikadır. Ülkemizde çocuk, ergen, yetişkin ayırt etmeksizin, eğitimin tüm kademelerinde ders süresinin kırk dakika olması ne yazık ki akıllara ziyandır. Çocuk, ergen, yetişkin, hepsinin dikkat süresi eşit midir? Ülkemizde eğitim ve öğretimi planlayanlar, bu çelişkiyi görmüyorlar mı? Hâlen daha bazı okullarımızda ikili eğitim yapılmaktadır. Bakan Bey'e sormak istiyorum: Lise dengi okullarda günde sekiz saat ders yetmezmiş gibi "blok ders" dediğimiz; seksen dakika ders, on dakika teneffüs sizce ne kadar doğrudur? "Ülkemizde ikili eğitim yapan okulumuz kalmayacak."

denmesine rağmen bugün Ankara'nın merkezindeki okullarda bile hâlâ ikili eğitim devam etmektedir. Öğlen grubunda eğitim gören öğrencilerimiz ikili eğitim sisteminde yatsı namazına müteakip okuldan çıkıyorlar. Okullarımız sabah yedi buçuk, akşam yedi buçuk eğitim öğretim yapmaktadır. Bu konuyu ivedilikle kalıcı çözüme kavuşturmanız elzemdir. Etkili ve verimli bir eğitim için ülkemizde yaş ve dikkat süreleri dikkate alınarak eğitim kademelerinde ders süreleri yeniden planlanmalıdır. Ülkemizde eğitimin her kademesinde ne yazık ki amaca hizmet etmeyen, seviye ve yaş gözetilmeden hazırlanmış bir müfredat yoğunluğu bulunmaktadır. Ağır ve yoğun müfredat öğrencilerde başarısızlık korkusunu tetiklemekte, derslere karşı ilgisizlik ve odaklanma sorununa sebep olmaktadır. Eğitimin her kademesinde yaş ve zamanın gerektirdiği ihtiyaçlar öne alınarak eğitim ve öğretim müfredatı yeniden güncellenmelidir. Bireyleri mesleki eğitimlere yönlendirmeye özen gösterilmelidir. Mesleki eğitim ilkokuldan sonra başlamalı çünkü mesleki beceri küçük yaşlarda kazandırılır. Bu yüzden, meslek ortaokulları açılmalıdır.

Eğitim sistemi devlet politikası olarak süreklilik göstermelidir. Cemaat, vakıf ve derneklerin eğitim sistemi üzerinde müdahalesi olmamalıdır. Yer değiştirme sisteminde sürekli mağduriyet yaşanmaktadır. Özur grubundan il dışından gelenler düşük puanlarına rağmen merkezlere gelmekte, yıllardır köylerde çalışan meslektaşlarımız mağdur olmaktadır. Bu sebepten dolayıdır ki il içi atamalarda sıra tayini sistemine geçilmeli, özür grubu, norm fazlası veya isteğe bağlı yer değiştirmeler aynı anda yapılmalıdır. Her türlü atamalarda mülakata derhâl son verilmeli, liyakat esas alınmalıdır. 76'ncı maddeye göre yapılan atamalara kesinlikle son verilmelidir. Yönetici atamalarındaki Ek-1 Değerlendirme Formu'ndaki "son dört yıl" ibaresi kaldırılmalıdır. Eğitimde en çarpık uygulamalardan biri, proje okullarına keyfiyete göre yönetici ve öğretmen atamalarıdır. Özel statülü proje okullarına yapılan yönetici ve öğretmen atamaları tamamen yandaş kayırmaya dönüşmüş bir sistemdir. Bu uygulamadan vazgeçilmeli, proje okullarına yapılan tüm atamalar şeffaf bir şekilde, liyakat gözetilerek yapılmalıdır.

Eğitim öğretim ödeneği tüm eğitim çalışanlarına verilmeli ve tutar, 1 maaş karşılığı olmalıdır.

Özel eğitim ve ana sınıfı öğretmenleri ara teneffüs, dinlenme problemleri yaşamaktadır. Çalışanların yasal haklarından biri olan dinlenme hakkı ilgili öğretmenlerimiz için gerekli mevzuat düzenlemesiyle hayata geçirilmelidir.

Eğitim çalışanlarının tamamına öğlen yemeği için devlet katkısı sağlanmalıdır.

Zorunlu hizmet yapan eğitim çalışanlarına ek ödeme yapılmalıdır.

Faranjit, varis gibi hastalıkların sağlıkçılar tarafından öğretmenlerin meslek hastalığı olarak dile getirildiği dikkate alınarak eğitim çalışanlarına yıpranma payı verilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Farklı bir zorunlu hizmet bölgesine giden, zorunlu hizmetini tamamlamış bir öğretmen artırımlı hizmet puanı alamamaktadır. Bu durum, çalışanlar arasında hakkaniyete uygun değildir. 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gözden geçirilerek gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Yapboz hâline getirilen mevzuatlarla eğitim çalışanları mağdur edilmektedir.

Yüksek lisans öğrenimine hizmet puanı verilecek diye birçok kişi maddi imkânsızlıklara rağmen yüksek lisans yapmıştır, yüksek lisansa verilen bu ek hizmet puanları belli bir süre sonra iptal edilmiştir. Öte yandan, verilen bu ek hizmet puanlarıyla bir dönem atamalar da yapılmış, uygulamadaki birlik, adalet ve fırsat eşitliği unsurları kökten sarsılmıştır.

5510 sayılı Kanun'a tabi, 1 Ekim 2008 tarihinden sonra göreve başlamış olan ve emeklilik statüsü farklı memurların durumu da emeklilik maaşı ve ikramiyesinde mağduriyet oluşmayacak şekilde yeniden değerlendirilmelidir.

İçi boş olan Öğretmenlik Meslek Kanunu yeniden değerlendirilmelidir. Kurumsal adalet ve iş yeri barışı mutlaka sağlanmalı, eğitimin her kademesindeki kurum çalışanları bu konuya özen göstermelidir. Yıllardır yapboz hâline gelen eğitimimizde eğitim çalışanlarımız zaten mağdur edilmekte, bir de biz yapmayalım. 2004 yılında müfredat değişti, OKS geldi. 2007'de SBS geldi. 2009'da ÖSS gitti, YGS geldi. 2009'da SBS sadece 8'inci sınıflara yapıldı, katsayı kalktı. 2010'da düz liseler Anadolu lisesi oldu. 2012'de 4+4+4 geldi, çıraklık, kalfalık, ustalık öldü. 2014'te TEOG geldi, 2014'te öğretmen liseleri kaldırıldı, 2014'te binlerce okul müdürü bir gecede görevden alındı. 2015'te temel liseler açıldı. 2017'de TEOG kaldırıldı. 2018'de LGS geldi. 2019'da temel liseler kaldırıldı. 2022'de içi boş bir meslek kanunu çıktı ve bunun gibi, sayamadığımız birçok örnek var. Sabahları titreye titreye, tüylerimiz diken diken olarak gururla okuduğumuz Andımız'ı kaldırdınız.

Ülkemizin varlığını daha güçlü, refah seviyesi yüksek ve mutlu şekilde sürdürebilmesi için vatandaşlarımızın sürekli ve kaliteli eğitim almaları gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Bu gerekliliğe rağmen eğitim kadrolarındaki öğretmen açığı ücretli öğretmenlik uygulamasıyla kapatılmaya çalışılmaktadır. Ücretli öğretmenlerin gerek aldıkları maaş gerekse hazır bulunuşluk seviyesi göz önünde bulundurulduğunda bu durumda eğitimde fırsat eşitliği de zedelenmektedir. Öğretmenler nitelik, güvence ve seviye bakımından farklılık göstermekte olduğundan eğitimde fırsat eşitliği sağlanamadığı için kamu yararını sağlamak amacı sektöre uğramaktadır. Mevcut ekonomik buhranda çok düşük kalan ücretli öğretmenlerin ders saati başına aldıkları ücretlerin artırılması elzemdir. Ülkemizde atama bekleyen binlerce öğretmen varken ücretli öğretmenlik uygulamasında ısrar edilmemelidir. Atanamayan öğretmenlerimiz için cumhuriyetimizin 100'üncü yılında öğretmen ihtiyacı göz önünde bulundurularak 100 bin öğretmen atamasının müjdesini bugün burada sizden beklemekteyiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi Komisyon üyelerinden son söz Orhan Yegin'in.

Oraya geçmeden önce Orhan Yegin'den sonra Komisyon üyesi olmayan milletvekillerine geçeceğim, isimlerini okuyayım, arkadaşlarımız hazırlıklarını yapsınlar: Sayın Ömer Fethi Gürer, Sayın İlhami Özcan Aygun, Sayın Nail Çiler, Sayın Burcu Köksal, Sayın Filiz Kılıç, Sayın Yılmaz Hun, Sayın Sevda Karaca Demir, Sayın Zeynep Oduncu, Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu, Sayın Ünal Karaman, Sayın Nurten Yontar, Sayın Orhan Sümer, Sayın Tamer Osmanağaoğlu, Sayın Abdurrahman Tutdere, Sayın Mehmet Tahtasız, Sayın Aşkın Genç, Sayın Hüsmen Kırkpınar, Sayın Ferit Şenyavaş, Sayın Burcugül Çubuk ve Sayın Barış Bektaş. Bu arkadaşlarımız söz haklarını kullandıktan sonra geri kalan arkadaşlarımıza söz verip on beş dakika süreyle Sayın Bakana soru sorulacak, sonrasında Sayın Bakan soruları cevaplayacak.

Sayın Yegin, süreniz on dakika.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanımızı ve burada bulunan herkesi, bütün Komisyon üyelerini, bütün misafirleri saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Eğitimin yapboz hâle gelmesi tartışmaları sıkça Komisyon üyesi diğer arkadaşlardan gündeme getiriliyor ve zaman zaman bu hususta birtakım eleştiriler yapılıyor. Yaşadığımız yüzyıl hem teknolojik gelişmeler itibarıyla hem şehirleşmenin de ötesine giderek artık küreselleşmeye ilişkin, ülkeler arası, insanlar arası, kurumlar arası iletişimin çok yoğunlaşmasıyla beraber gerçekten büyük bir hızla bir değişim gösteriyor, eğitim araçları değişiyor, insanların yaklaşımları değişiyor, geleceğin mesleklerinden bugün söz ediliyor. Her şeyin korkunç bir hızla değiştiği bir ortamda eğitim hayatının da eğitim sisteminin de zaman zaman bu değişiklikleri yakalayacak veya bunun ötesine geçecek bazı yenilikleri, uzmanlarıyla, bu işin emek verenleriyle, bütün muhataplarıyla bazı değişimleri kendi çerçevesinde tartışıp bütün o ekosistemi nasıl bu hızlı değişimin gerisinde bırakmayıp hatta daha önüne geçirecek argümanları, araçları ve yöntemleri geliştireceğiz diye tartışmalar neticesinde ortaya çıkan uygulamalarla elbette değişiyor ve elbette olduğu yerde kalmayacak. Yani dünya bütün koşullarıyla olduğu yerde durmadığı için bizim bu sistemimizde de zaman zaman değişiklikler olacak. Dolayısıyla, bu değişikliklere dönük itirazlar, eleştiriler, yerinde bulmalar veya geliştirilmesi gerektiğine dönük eleştiriler olabilir ama ben “Yazboz tahtasına dönüştürüldü.” tarzı yaklaşımları, dünyanın yaşadığı bu hızlı dönüşüme ayak uydurma ve onun önüne geçme çabasını biraz yerinde görmemek olarak değerlendiriyorum.

AK PARTİ hükümetleri döneminde eğitimde daha önce burada çokça tartışmalar yapıldı işte, burjuvanın temsili, sermayenin temsili gibi, AK PARTİ’nin neyi temsil ettiğiyle ilgili karşı taraftan bize haksız ithamlar oldu. Biz de o zaman, AK PARTİ, sessiz milyonların sesi, kimsesizlerin kimsesi olma iddiasıyla iktidara gelmiş bir partidir ve bunu yaptığı uygulamalarla, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını ortadan kaldırmaya dönük uygulamalarıyla hayatın her alanına yansıtarak bunu gerçekleştirmiştir dedik ve işte, buyurun, millî eğitimde de bu çalışmaların hepsi aslında bu felsefe üzerine ortaya konulmuştur. Eğitim hakkına herkesin erişebileceği hem altyapı itibarıyla hem özgürlükler veyahut da engellerin ortadan kaldırılması itibarıyla, vatandaşın devletle, vatandaşın devletin kendisine bakış açısıyla her iki tarafın da barıştığı, barışacağı bir süreç yöneteceğinden bahsetmiş ve bunu millî eğitimde de ortaya koymuştur. İşte, Sayın Ekmen orada. “AK PARTİ iktidar olmadan önce ilkokulda, ortaokulda, lisede eğitime erişim neydi, bugün ne?” diye kıyas ettiğimiz zaman aslında çok önemli bir farkın ortaya çıktığını görüyoruz. Söyleyeceğim şeye ilişkin aşağı yukarı hepimiz katılacak yaştasınız gördüğüm kadarıyla: Acaba siz ilkokula giderken, ortaokula giderken, liseye giderken sınıflarınızdaki öğrenci mevcudu kaçtı, şu sıralarda kaç kişi oturuldu? 3 kişi mi, 4 kişi mi? Bunlarla bugünü kıyasladığımız zaman, evet, biz daha ötesine gitme iradesini ve çabasını ortaya koyuyoruz, geldiğimiz noktayı asla yeterli bulmuyoruz hiçbir anlamda ama korkunç bir mesafe aldığımızın da gerçekten altını çizmemiz gerekiyor. Bu bölgesel farklılıkları ortadan kaldırarak dün okulda öğretmenin bulunmadığı, masanın bulunmadığı, belki tahtanın bulunmadığı dönemlerden yavaş yavaş, yavaş yavaş ve hızlı bir şekilde bugün artık neredeyse her okulda eksiksiz öğretmenimizin olduğu, bugün 1 milyon 170 bine dayanmış öğretmen sayısı ve ilköğretimde 23, ortaöğretimde 22 kişilik sınıf ortalamasıyla eğitim sistemimizi oluşturduğumuz bir altyapıya kavuşmuşuz. Evet, spesifik olarak 23 kişiden fazla öğrencisi olan sınıflar var mıdır? Vardır. Hedefimiz en kısa zamanda onları bitirmek veyahut da ortaöğretimde 22 kişilik sınıfın ötesinde 25, 26, 27 kişilik sınıflar var mıdır? Elbette vardır ama bunlar artık marjinal, spesifik, parmakla gösterilecek örnekler olarak vardır, bütün şehirleri, bütün sınırlarımızı kapsayan bir gerçeklik olarak değil. Bugün 19 milyon 230 bin öğrencisi olan ve 1 milyon 170 bin öğretmeni olan Millî Eğitimin aslında öğrenci başına düşen öğretmen sayısına baktığımızda -az önce 22, 23 dedim ama- öğrenci sayısını öğretmen sayısına böldüğümüzde aslında total ortalamada 16,5 öğrenciye 1 öğretmen düştüğü bir eğitim sistemine Allah’a sonsuz şükürler olsun kavuşmuşuz.

Biz eğitimi özgürleştiren bir iktidara geldik. Biz iktidara gelmeden önce eğitime ulaşımında hem teknik altyapı sorunları vardı hem de özgürlük sorunları vardı. İnsanlar yaşam tarzlarına ilişkin bariyerlere takıldığından dolayı bu eğitim hakları engelleniyordu. Çok işlendi bu konular, tekrar altını çize çize vurgulamayacağım ama sadece öğrencinin yaşam tarzından dolayı eğitimden uzak kaldığını bazen söylüyoruz; öğretmenlerimiz de yaşam tarzından dolayı eğitim ortamından uzaktı, kılık kıyafetinden dolayı engellenen öğretmenler vardı, akademisyenler vardı üniversitelerden atılan. O dönem ülkenin yükseköğretim kurumu ülkeyi nereye taşıması gerektiği, ülkede nasıl bir sanayi, teknoloji, bilim altyapısı kurup ülkenin gençlerine yeni iş imkânları oluşturacak bir gelecek için mücadele vermesi gerektiğiyle ilgilenmiyordu; o dönemin YÖK'ü, cübbelerini sırtlarına giyip Tandoğan Meydanı'nda utanılabilecek bir hâlde orduyu göreve davet ediyorlardı.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Orhan Bey, bu arada, barış imzacılarını kim ihraç etti?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Öğrencilerin yaşam tarzlarını öğrenmek üzere araştırma görevlilerinden zabıtalık yapmalarını istiyorlardı. Elbette hepsi değil, bu söylediklerim... (Gürültüler)

Elbette hepsi değil diye özellikle söyledim ama bu o dönemin bir gerçeğiydi. Dolayısıyla Allah'a sonsuz şükürler olsun...

ŞENOL SUNAT (Manisa) – Şimdi neler var?

ORHAN YEGİN (Ankara) – İkna odaları vardı, bambaşka şeyler vardı, onları daha önce de çok konuştuk, üzerinde çok durmalıyım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bugün de atılanlar var, üniversitelerden ihraçlar var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi atılanlara gelelim, atılanlara gelelim.

Şimdi, az önce hanımefendi oradan seslendi, siz de az önce konuşmanızda söylediniz, dediniz ki: “Özgürlük yok ki ülkede. Akademisyenler bir bildiriye imza attı diye üniversiteyle ilişkileri kesildi, ihraç edildiler veya iş akitleri feshedildi.” Aslında iyi yapıldı ama Anayasa Mahkemesinden maalesef geri döndü. Niye, nasıl biliyor musunuz? Şöyle...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Olur mu öyle şey ya!

ORHAN YEGİN (Ankara) – Söyleyeyim...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aferin be kardeşim (!)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu da benim fikrim.

Bu ülkede Güneydoğu'da bazı şehirlerin sokakları kazılmış terör örgütü tarafından, onlara destek olanlar olmuş, devlet girmiş demiş ki: “Böyle bir şey olmaz.” Uyarılarını vermiş, bırakıp çıkmayınca da demiş ki: “Ben bu sokakları geri alacağım.” Bir harekâta başlamış, siviller canlı kalkan yapılmış bu eylemlerde; siviller terör örgütleri tarafından canlı kalkan yapılmış, devlet buna rağmen bir tane sivilin burnu kanamasın diye çok hassas bir operasyon yürütmüş. Günlerce sürmüş bu operasyon ve devlet, bir tane sivilin burnu kanamasın diye çok büyük bedeller ödemiş orada. Bütün bu çatışmayı üreten, terörü üreten, sokakları kazan yapıyla hep beraber, topyekûn mücadele etmemiz gerekirken bizim üniversitelerimizde öğrencilerimiz okutan kişiler, “barış akademisyenleri” diye bildiri yayınlanmış, -açın, lütfen bakın, o akademik bildiride ne yazıldığına- devlete “katil devlet” diyor, “Güneydoğu'da soykırım yapıyor.” diyor, etnik temizlik yapmakla devleti suçluyor, katliamla suçluyor. O kadar ağır ifadeler söylüyor ki. Kim söylüyor bunu? Sizin az önce, eğer onları kastettiyseniz “arkadaşlarımız” dediğiniz kişiler söylüyor bunu. Devlet de diyor ki: “Kardeşim, senin ekmeğini kesmiyorum, aşımı kesmiyorum, hastaneye geldiğinde seni tedavi etmeyeceğim demiyorum, çocuğunu çocuğunu okula

sokmayacağım demiyorum ama benim verdiğim bu mücadeleyle ilgili böyle düşünen insanların akademisyen olarak benim üniversitelerimde benim çocuklarımı eğitmesine gönlüm razı değil ve iş akdini feshediyorum.” diyor. Soruyorum size, yarın bir danışmanınız size hakaret etse... (Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değeli arkadaşlar, söz hakkınız gelecek, lütfen...

ORHAN YEGİN (Ankara) – 3 tane danışmanınız var -daha önce bu soruyu burada başka arkadaşlar da sormuştu- 3 danışmanınızdan 1’isi size hakaret etse, “Şöyle katliam yapıyor.” dese, “Böyle arsızlık yapıyor.” dese, dese, dese...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – “Nerede hata yaptık?” deriz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne yaparsınız? Ne yaparsınız arkadaşlar?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – “Nerede hata yaptık?” deriz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Devlet bu hakkını kullanıyor “Ben sizin ekmeğinizi, aşınızı kesmiyorum; havanızı, solğunuzu kesmiyorum...”

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – “Ayıbımız neydi bizim?” deriz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – ...sadece sizinle çalışmak istemiyorum arkadaş, bu da benim hakkım.” diyor ve feshediyor; Anayasa Mahkemesine gidiyor, Anayasa Mahkemesinden geri dönüyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Yegin, 80 darbesinden sonra 1402 sayılı Yasa da benzerdi. Üniversite öğrencisi, üniversite öğretim üyesi özgür olur, fikir özgürlüğüdür bu.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Şimdi, bakın, biz özgürlüğü ve güvenliği önemsiyoruz. Biz, güvenliğe özgürlüğün feda edilmemesini elbette önemsiyoruz, bunun bir dengede götürülmesinden tarafız her zaman ve yirmi yıldır bu ülkenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, sükûneti...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – “Yirmi yıldır sizinle çalışmak istemiyoruz.” diyen...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca, lütfen...

Şimdi, Sayın Yegin, bir dakika veriyorum.

Buyurun, toparlayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkan, bir de müdahalelerden dolayı süre eklerseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, siz üç dönemdir milletvekilisiniz, insicamınız bozulmuyor.

Buyurun, toparlayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla burada devletin tutumu buydu. Şimdi, bunları gelip burada “meleklermiş” “aman acayip özgürlük sevdalıları insanlarmış” “bu ülkenin gece gündüz hayrına düşünen, konuşan...” Bu başka bir şey, bu başka bir şey. Biz özgürlükleri güvenliğe feda etmedik ama bu ülkede, bu devlet özgürlük-güvenlik dengesini ısrarla tutmaya çalışırken birilerinin de bu özgürlüğü marjinalleştirerek kendi marjinal hedeflerinin, konuşmalarının ve yaptığı eylemlerin bu ülkedeki güvenliği... Hepimizin güvenliğini arkadaşlar, devlete taş atanın da güvenliğini, devlete vergi ödeyenin güvenliğini de hizmet edenin de sağlayacak ortamı, kusura bakmayın, bozamazdık. O zaman öyle yaptık, Anayasa Mahkemesinden döndü, ayrı şey.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu bakış Türkiye’yi bir yere götürmez, üniversiteyi bir yere götürmez.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu benim bakışım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Anladım ama bizim bakışımız öyle değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bu benim bakışım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hür irademle kendi bakışımı arz ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, herkes... Değerli arkadaşlarım...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam canım, Sayın Bakan bir cevap verir zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, Hükûmete sıra gelince Sayın Bakana söz vereceğim.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, yaklaşık 30 milletvekilimiz...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Danışmanınız size hakaret etse ne yaparsınız? Cevabını verin, sonra konuşalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım...

Bakın, Sayın Gürer...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Genel merkezinizde çalışan bir kişi böyle yapsa ne yaparsınız? Cevabını verin, konuşalım.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – İştten mi atarsınız? Söyleyin de...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Siz akademisyen meselesini hiç anlamamışsınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Konuşalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, Sayın Gürer'in...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Bilim insanlarını hiç anlamamışsınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Konuşalım.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Siz, akademisyeni ve bilim insanını kendi değerleriniz üzerinden...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, Sayın Gürer'in bir programı var.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Meseleyi hiç anlamamışsınız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekilleri, artık sizin söz sıranız geldi. Lütfen sıranızı bekleyin ve orada görüşleriniz ifade edin.

Sayın Yegin kendi değerlendirmelerini yapmıştır. Her bir milletvekili kendi değerlendirmelerini yapabilir, bir itirazım yok. Dolayısıyla bu değerlendirmeler herkesin hoşuna gidecek diye bir şey yok. Görüşlerinize müdahale etmiyorum ama Sayın Gürer epey zamandır bekliyor.

Şimdi, az önce okuduğum sıra şeklinde devam edeceğiz değerli arkadaşlar. Milletvekili arkadaşlarımız hazırlıklarını yaparsa ona göre güzel bir çalışma ortamı oluşturabiliriz.

Sayın Gürer, beş dakika içerisinde bitirmenizi bekliyorum.

Buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, size bir önerim var: Yanınıza hiçbir bürokratınızı almayın, valiye haber vermeyin; yalnızca tek başınıza şu Anadolu illerinden rastgele birkaç okula bir gidin. Eğitimin ne olduğunu ve ne durumda olduğunu en iyi göreceğiniz yerler oralar. Bakınız, ben

okullara gittiğimde şöyle bir durumla karşılaşıyorum, kapıdaki güvenlik karşıyor, diyor ki: “Vekilim, bizi on ay çalıştırıp iki ay işsiz bırakıyorlar.” Bahçeye geçiyorum, çocuk diyor ki: “Öğretmenimiz yok, bahçede zaman geçiriyoruz.” Okulun genelinde hizmetli olmadığı için temizlik sorunu var. Öğretmenler odasına giriyorum, öğretmenlerimizin kıyafetinden hangisinin ücretli, hangisinin kadrolu, hangisinin vekil olduğunu da çözebiliyorum. Genelde aldıkları ücret de yeterli değil ama eğitimle ilgili şunu söyleyeyim: Bu eğitim hepimizin çocuklarının geleceği olduğu için verilen eğitimin kalitesi o çocukların mezun olduğu okullardan sonra buldukları işle de ölçülür. Bu bağlamda, üniversite mezunu oldukları hâlde ne ülkenin tarihini ne de matematiği bilmeyen çok sayıda üniversite mezunumuz var. Bunları bire bir tanıyın, bunu siyaset olsun diye söylemiyorum, gördüğüm durumdan üzüldüğüm için anlatıyorum.

Bakınız, çalışanların dışında, kapanan köy okulları var. Köy okullarının kapandığını kabullendik, bu yıl Niğde’de 8 tane köy ortaokulu kapandı. Bunun için de Eminlik’te 2 öğrencimizin donması nedeniyle ODTÜ 2’nci sınıf öğrencilerinin 1964’te yaptığı da bir okul, çok da güzel bir okul. Buraya köylerden öğrenci buldular, denildi ki: “Ben açmıyorum okulu.” Bu ortaokul açılmadı, öğrenci bulunduğu hâlde açılmadı hatta şu denildi: “Bu gelen öğrencilerin bir kısmının kayıtları Adana’daymış.” Burası kırsal, hayvan bakımı yapıyorlar, tarla ekiyorlar. Şimdi, bu insanlar çocuklarını 30-40 kilometre öteye gönderiyor. Biliyorsunuz, “Taşmalı eğitimden vazgeçeceğiz.” dediniz, bunu sürdürüyorsunuz. Taşmalı eğitim şu demek: Velinin okulla ilişkisi bitmesi demek, öğrencinin erken saatte okula gitmesi nedeniyle performansının düşmesi demek, doğru beslenememesi demek, can güvenliği demek çünkü yolda kaza olur, ne olur ne olmaz, o küçücük çocuklar o yollarda telef olur. Bu taşmalı eğitim mantığından vazgeçip kırsaldaki okullarımızı yeniden açmanın yolunun sözü verildi, bu gerçekleşmedi. Yani verilen söz havada kaldı ve bu yıl 8 tane ortaokulumuz kapandı. İşin ilginç, kapanan ilkokulların içinde bazıları yeni yapılmış. Ya, kapanacaktı niye ilkokul yaptırıldı hayırsever insanlara? Bunu da anlamakta zorlanıyorum. Eğitim sisteminin doğal olarak içinde bulunduğu sorunların artarak sürdüğünü ifade etmek isterim.

Bakınız, tarım işçileri var, tarlanın kenarında arabanızı durdurun, oraya da varın, sorun, “İçinizde atanamayan öğretmenler el kaldırsın.” deyin. “Öğretmen kızlarımız atanamadığı için tarlada tarım işçiliği yapıyor. Niye okudu?” diyor babası annesi bize, bu soruyu soruyor. Şu anda kaç tane kadrolu olmayan öğretmen görev yapıyor, ne kadar açığınız var? Bunu da açıklarsanız hem kamuoyu da bilir. Yani eğitim sisteminin yalnızca eğitim sorunu yok, atanamayanları var. PIKTES öğretmenleri beş yıl 657’ye tabi proje elemanı olarak çalıştırıyorsunuz; yasal anlamda, ceza anlamında 657’ye tabi ama öğretmen değil. Ücretli öğretmenler her gün bütün milletvekillerine mail yağıdırıyorlar, bu arkadaşların sorunlarını çözün, çok fazla da değiller. Her dönem aynı sorunları gündeme getirmek de insanı yoruyor.

Ayrıca, şu çirak okulu ve staj yapan öğrencilerimiz var. Bunların da çalıştığı yere gidin bakın, bu gençlerin bedenine büyük iş yüklenip ucuz işçi olarak çalıştırılıyor. Bu ucuz işçilik yanında bari yaşlılık sigortasını işe başladığı gün başlatın. Bunları öğrenci sayıyorlar ama ağır işlerin yaptırılmasında o çocuklardan yararlanıyorlar. Sonra, o Afganlı, Iraklı, Suriye kökenli öğrencilerimiz var okullarda. Bana verilen bir yanıtta 1 milyon civarındaydı, şimdi kaç olduğunu, bunu da açıklarsanız öğrenmiş oluruz. Ama başka bir şey söyleyeyim; sizden önceki Sayın Bakan “24 Kasım da müjde, müjde, müjde...” dedi, öğretmen de ikramiye var sandı, 24 Kasım geldi geçti, ikramiye hâlâ gelmedi. Şimdi, bir önlük uygulamasına gidiyorsunuz. Anladığım kadarıyla, öğretmenin ekonomik durumu bozuk olduğu için en azından birbirleri arasında denge sağlayalım diye bir önlük olayı çıktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunun yerine bari 24 Kasım'da bir ikramiye verin, o arkadaşlarımız da o ikramiyelerden faydalansın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Gürer, süre doldu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ne zaman doldu?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bir dakika ek süre de Sayın Gürer'e verin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, sözlerinizi toplamak üzere ilave... Ama bu bir dakika şey gibi görünüyor hani 90+10 var ya. Ya, arkadaşlar, toparlayın diye veriyorum.

Buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Bakan, bizim zamanımızda münazara vardı, tarım dersi vardı, okulu sahiplenme duygusu geliştirilirdi, oraya ait olma anlayışımız vardı. Ben endüstri meslek lisesi mezunuyum sonra 2 üniversite birden bitirdim çünkü bizim endüstri meslek liselerinin özelliği sınavla alınan, özel eğitim verilen okuldu. Buna inanarak oğlumu oraya götürdüm, oğlum mezun oldu, mühendislik sınavına girecek, "Baba biz matematik görmedik." dedi. Hâlâ evladım açısından da vicdani sorumluluk çekiyorum. Şu endüstri meslek liselerini eski konumuna taşıyın, oradaki öğretmenlerimizin haklarını güçlendirin, özlüklerini iyileştirin. Eğitimi eğer eğitimi verenlerin sorunlarını çözmeden sürdürebileceğinizi sanıyorsanız kâğıt üzerinde verdiğiniz bilgiler o sizi tatmin eder, ülkenin geleceğini ve eğitimin sorunlarını çözmez.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın İlhami Özcan Aygun.

Sayın Aygun, buyurun lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını dileyerek konuşmaya başlıyorum. Sayın Bakan, 24 Kasım Öğretmenler Günü münasebetiyle baş tacı öğretmenlerimize en az 1 maaş ikramiye vermenizi buradan sizlere öneriyorum. Yine, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 100 bin öğretmen atamasını sizlerden bekliyoruz.

Sayın Bakan, müfredatla ilgili çalışmalarınızı merakla bekliyoruz. Müfredat Atatürk'ü, kurucu Önder'imiz ve Kurtuluş Savaşı liderini en doğru şekilde anlatmayı, çocuklarımıza saygıyı içselleştirecek şekilde gerçekleştirmelidir. Sözde değil özde Atatürk anlatılmalıdır. Atatürk'ün devrimleri, ülkemize kazandırdıkları aktarılmalıdır çünkü son dönemde okullarda ortaya çıkan bazı gelişmeler hepimizi derinden üzmektedir. Marmara Anadolu İmam Hatip Lisesinde çekilen ve hepimizi derinden sarsan görüntülerde kurucu liderimize büyük saygısızlık yapılmıştı. Bu, eğitimdeki bir sorunu da ortaya koymaktadır. Demek ki Atatürk'ü okullarda anlatamıyorsunuz. Bir çocuk o kadar nefret ediyorsa bunun altında yanlış öğretimin mutlaka izi vardır diyorum. Atatürk ilke ve inkılapların programdan ayıklandığı değil yoğunlaştırılıp içselleştirildiği bir müfredatı sizden bekliyoruz. Yakın coğrafyamızda yaşanan iç savaşlar, din-devlet yapısından kaynaklanan ayrışmalar Atatürk'ün kurduğu temel ne kadar doğru olduğunu ortaya koyuyor. Laiklik, kadın-erkek eşitliği, eğitim reformu, hukuk reformu Türkiye Cumhuriyeti'nin ne kadar doğru bir zeminde inşa edildiğini bizlere gösteriyor. Eğitimin bu rota için doğru bir pusula olması gerekir. Bu pusulaya uygun müfredat sizlerden bekliyoruz. Bu anlayışın

uzantısı olarak ÇEDES programlarına son verilmesi gerekmektedir. “Manevi danışma” adı altında, eğitim pedagojisi dışındaki kişilerin okullara sokulması yanlıştır. Okulda din öğretmenlerimiz vardır. Millî Eğitim Yasası’na aykırı protokoller bir an evvel feshedilmeli Sayın Bakan.

Üçüncü olarak, tüm ülke çapında tekli öğretime geçilmesini, teknoloji donanımının ve internet ağının güçlendirilmesini, tüm çocuklarımıza tablet dağıtılmasını sizden bekliyoruz.

Dördüncü olarak, deprem kuşağında yaşayan bir ülke olarak okullarımızın yurt dışında güçlendirilmesini, riskli tüm binaların yıkılmasını bekliyoruz. Ne var ki Tekirdağ’da hâlen ikili öğretim yapılmakta birçok okulun güçlendirilmesi yapılmadığı için çocuklarımız 70-80 kişilik sınıflarda okumaktadır. Bir kuşak böyle yitirilmektedir Sayın Bakan. Süleymanpaşa’da, Saray’da, Çorlu’da, Muratlı’da öğrencilerimiz ikili öğretim yapmaktadırlar. Sabah 06.00’da okula gidip akşam 20.00’de okuldan çıkmaktadırlar. Deprem güçlendirme çalışmalarının hızlandırılarak kalabalık sınıfların ortadan kaldırılmasını ve öğrencilerimizin hak ettiği koşula kavuşturulmasını sizlerden bekliyoruz. Ben Tekirdağ’daki riskli okullar için size bir önerge verdim. Siz, sağ olun, geçen ay Tekirdağ’a gidip toplantı yaptınız ancak burada Tekirdağ’da yıkılan ve yeniden yapılan okullara ilişkin verdiğiniz sayılar ile önerge verdiğiniz cevaplar maalesef örtüşmüyor Sayın Bakan. Buradan soruyorum; 26 Eylül 2023 tarihinde önerge verilen yanıtta Tekirdağ’da 91 okulun güçlendirme çalışmalarının devam ettiği, bu çalışma sonrasında tekli eğitime geçileceğini söylüyorsunuz; aynı önergede, depreme karşı dayanıklı 70 okul yapımının tamamlandığı, 6 okul binasının inşaatının devam ettiği, 4 okulun ise yapım işine başlamışken yüklenici firmanın bıraktığını söylüyorsunuz; 19 okul binasının yatırım programına alındığını, 15 okulun ise yatırım programı alınması için çalışmaların sürdürüldüğü bilgisini aktarmışsınız. Tekirdağ’da yaptığımız eğitim toplantısı sonrasında ise maalesef yanlış bilgiler verdiğiniz Sayın Bakan. Buradaki açıklamamızda 118 okulda güçlendirme yapıldığını, 64 okulumuzdan 48’inin de yıkılıp yeniden yapıldığını ifade ettiniz. Yani kafamızı karıştırdınız Sayın Bakan, hangi rakamlar doğru, ben merak ediyorum. Ben Gazi Meclisin bir temsilcisi olarak size söylüyorum: Bana verdiğiniz resmî cevaplar ile Tekirdağ’daki o basın toplantısında vermiş olduğunuz cevaplar birbiriyle örtüşmüyor yani bilgileri saklıyorsunuz, gizliyorsunuz.

Daha bitmedi Sayın Bakan, Tekirdağ Büyükşehir Belediyemizin 23/6/2022’de Saray’daki Küçükyoncalı Okulunun yapımıyla ilgili bir talep yazısı var; ondan iki ay sonra, 11/8/2022’de Valilik cevap yazısı yazmış, diyor ki: “Ben okul yapmak istiyorum, yıkılan okulun yerine okul yapmak istiyorum.” İki yıl geçmiş okul yapılmamış Saray Küçükyoncalı’da. Valilik diyor ki: “Bunu TOKİ yapacak.” Ondan sonra siz de benim soru önerge verdiğiniz cevapta diyorsunuz ki: “Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin böyle bir talebi yok.” Sayın Bakan, o zaman ben de size soruyorum: 23 Haziran 2022 tarihli E/91894630-770/164999 sayılı Yazı’ya ne oldu Sayın Bakan, merak ettim? Ha, isterseniz ben size buradan takdim edeyim o yazıyı; Valiliğin cevabını da vereyim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bende var ama siz nezaketen dinlerseniz...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben dinleyeceğim sizi Sayın Bakanım ama bakınız, bir milletvekilinin, seçilmiş bir milletvekilinin, ilin milletvekilinin iliyle ilgili sormuş olduğu sorulara siz yanıltıcı cevaplar verdiniz; bürokratlarınız sizi yanılttı. O kadar söylüyoruz, anlatıyoruz “Sınıflar üst üste, tıka basa sınıflar var.” diyoruz. Ya, en son Karacakılavuz Mahallemizde yine okul yıkıldı; bütün okullar yıkıldı. Kaç yıldan beri kafanızı kuma gömmüşsünüz maalesef, hikâye anlatıyorsunuz bizlere; hikâyeyi bırakın, gerçek ortada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, “hikâye anlatmak” falan; o ne biçim söz öyle ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen tamamlayalım, süreniz doldu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bitiriyorum Başkanım, bitiriyorum; son cümlem, toparlıyorum.

Sayın Orhan Bey az önce gitti, “20 kişilik sınıflar...” Ben Tekirdağ’da 20 kişilik sınıf göremedim Sayın Bakan.

“Tekli eğitim” dediniz. İkili eğitim... Sınıflar olmuş tıka basa, tost gibi sınıflarda... Öğretmen sayısında eksikliğimiz var. Tekirdağ gibi Avrupa’nın göbeğine açılan bir kapıda öğretmen açığı var; ortaokullarda, ilkokullarda kişi başına düşen öğretmen sayısı ortalamaların çok üstünde. Siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum ama gerçekler balçıkla sıvanmıyor, gerçekler ortada, işte, rakamlar burada, belgeler burada, sizin soru önergesine verdiğiniz cevap da burada, eğer arzu ederseniz iletirim Sayın Bakan ama lütfen arşivden çıkarın bunları da insan size bir daha sormasın Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bu yazıyı doğru okuyun! Bu yazıyı doğru okuyun, doğru! Yanılmayın, insanları yanılmayın! Bu yazıyı doğru okuyun!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ben okuyorum belgeyi. Bakınız, okuyayım yazıyı isterseniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Orada büyükşehir belediyesi “Okul yapacağız.” demiyor, “Siz okul yapın, biz destek olalım.” diyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, Sayın Bakan, cümlelere bakarsın. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, Türkiye’de ilk 10 bin tane okul yapan belediyedir Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Aygun, süreniz doldu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Neyse, yalan söylüyorsunuz demiyorum ama okuduğunuzu lütfen doğru anlayın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Lütfen cümleleri çarpıtmayın.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Aygun, süreniz doldu; konuyu Sayın Bakanla bire bir de görüşebilirsiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – En azından üniversitelerinde okuduğum öğretmenlerime saygısızlık yapmayayım, siz de öğretmenlere saygısızlık yapmayın. Belge burada.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Şimdi sıra Sayın Çiler’de.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Gerçekler acı böyle.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Siz beni dinleyin...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Okulları yapın, yıkılan okulları yapın, yıktığımız okulları yapın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Siz beni dinleyecek misiniz burada!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tekirdağ’daki yıkık okulları yapın Sayın Bakan!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Böyle soruyu sorup çekip gitmek yok Sayın Vekilim!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, okulları yapın! Çocuklarımız orada perişan!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Bakanım, lütfen karşılıklı konuşmayı da...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Başkan, soruyu soruyor, cevabımızı dinlemediği zaman biz sanki...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Bakan, ne dinleyeceğim?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Bakanım, tutanaklara geçecek hepsi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz Tekirdağ’da yanlış bilgi veriyorsunuz! Burada, Ankara’da yanlış bilgi veriyorsunuz ama Tekirdağ’da yine yanlış bilgi veriyorsunuz Anadolu Ajansının karşısında! Ya, yapılan ve yıkılan okulları bile doğru söylememişsiniz ya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Aygun, lütfen... Bitti bu konu, tekrar büyütmeye gerek yok.

Sayın Çiler, buyurun.

Süreniz beş dakika.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Komisyonun çok değerli üyeleri, kurumların çok değerli yetkilileri, basının çok değerli temsilcileri; ben de hepinizi sevgi saygıyla selamlıyorum. 2024 yılı bütçesinin Millî Eğitim Bakanlığına hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Ben burada bir eğitimci, bir iş insanı, aynı zamanda, 4 dönem bir oda başkanlığı yapmış birisi olarak konuşacağım.

Sözlerime başlarken tüm öğretmen arkadaşlarımın 24 Kasım Öğretmeler Günü’nü kutluyorum. Ben de cumhuriyetin 100’üncü yılında öğretmenlere bir can suyu, bir nefes olsun diye 1 maaş ikramiye verilmesini temenni ediyorum; eğer bunu Meclise getirirseniz arkadaşlarla hep birlikte destekleyeceğiz.

Şeyh Edebalı’nın çok güzel bir sözü var, der ki: “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” Evet, bugün biz diyoruz ki: “İnsanı eğit ki devlet yaşasın.” İnsanı eğitmezseniz devlet yaşamaz. Bireylerin eğitimi kurumların eğitilmesi demek, kurumların eğitilmesi demek bölgenin ve ülkenin gelişmesine katkı sağlamak demek. Ünlü düşünürün dediği gibi “Bir yıl sonrası düşünüyorsan tarlaya tohum at, on yıl sonrası düşünüyorsan fidan dik, yüz yıl sonrası düşünüyorsan insanı eğit.”

Evet, değişen küresel koşullara göre ezbere dayalı eğitim sistemi iflas etmiştir. Tekrar ediyorum: Ezbere dayalı eğitim sistemi iflas etmiştir. Artık, veriden değer elde eden, üretime katkı sağlayan, sürdürülebilir olan, yapay zekâya uyumlu eğitim modellerine ihtiyaç vardır. Otuz bir yıl önce Fransızlar, sonra da Amerika Birleşik Devletleri’yle savaşan Vietnam’daki eğitim modelini incelemenizi isterim son zamanlardaki. Artık, bir koyundan iki post çıkarmanın zamanı geldi ve geçiyor; eğitim için diyorum. Neden? Yeni nesil iş kolları hayatımıza giriyor, hibrit eğitim modeliyle tanıştık Covid döneminde, hibrit çalışma modeliyle de tanıştık; acaba Millî Eğitim Bakanlığı müfredatta buna ne kadar önem veriyor, onu öğrenmek istiyorum.

Bir diğer konu da mesleki eğitim. Değerli arkadaşlar, cumhuriyetin başkenti Ankara, sanayinin başkenti Kocaeli, Kocaeli’nin kalbi de Gebze’dir. Neden? Çünkü verilere baktığımız zaman, nitelikli, nicelikli eleman bulamıyoruz. Aranılan elemanı arıyorduk, şimdi ara eleman da bulamıyoruz çünkü mesleki eğitime çok önem verilmiyor. Kocaeli’de toplam 1.499 tane okul var, öğrenci sayısı 434.075, mesleki eğitim okul sayısı 1.499 okul sayısının yüzde 10’u bile değil; bildiğim kadarıyla 123 tane mesleki eğitim okulu var. Gebze’de 10 tane organize sanayi bölgesi var, 10 tane liman var, 4 tane teknoloji geliştirme bölgesi var, 110 tane AR-GE merkezi var, 14 tane tasarım merkezi var, 4 tane vergi dairesi var, 1 tane serbest bölge var, 65 ilin toplamından fazla ihracat yapıyor fakat okul ve öğrenci sayılarına geldiğimiz zaman, bölgede 307 tane okul, 165 bin öğrenci var ama mesleki okul sayısı 27. Biz diyoruz ki: “Yapay zekâya uyumlu mesleki eğitim okulları modellerine, teknolojik okullara önem vermek lazım ve Türkiye’deki gelişmiş kentlerde pilot eğitime geçilmesi lazım.”

Bir diğerk konu -süre çok kısa çünkü, kısaca anlatayım- şu: Depreme dayanıklı okullardan bahsediyoruz. Evet, bizim yetkililerin Ağustos 2023 tarihinde -başında falan da var- yaptığı açıklamalarına göre Kocaeli genelinde 28 okul depreme dayanıklı olmadığı için yıkım kararı alınmıştır. Okullara her ne hikmetse bugüne kadar hiçbir şey yapılmamıştır arkadaşlar, okulların ne durumda olduğunu bir milletvekili olarak bilmiyorum; bölgemdeki yetkililerden sordum, henüz bir cevap yok. Sayın Bakanım, bunlarla ilgili bir veri var mı veya bu okullar ne zaman yapılacak? Çünkü biz deprem bölgesindeyiz, 1999'da bir deprem yaşadık, Marmara depremi konuşuluyor; 28 okuldan herhangi birinin yapılmadığını gördük.

Bir diğerk konu Gebze Endüstri Meslek Lisesi. Çok acı bir gerçek, bu okulun temeli 1972 yılında atılmış, bina yorgun bir bina; üç dört yıldır sağlıklı bir eğitim yapılamıyor. 1975 yılında endüstri meslek lisesi olmuş; depreme dayanıklı olmadığı tespit edildiği hâlde inatla, para Avrupa hibe projelerinden geldi diye güçlendirme yapılıyor. Aslında, bu güçlendirmenin gelecekte yetişecek bizim çocuklarımızı mezar diye yapıldığını buradan söylemek istiyorum. Ben yetkililere söyledim bunu fakat maalesef yetkililer...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Çiler, tamamlayalım.

NAİL ÇİLER (Kocaeli) – Son bir dakika...

Sayın Bakanım, bir de Gebze Mevlana Mahallesi'nde Şerife Bacı Anaokulu var, çok enteresan -zaman kısa- Çolakoğlu Metalurji adlı paydaş, yardımsever bir firma burayı yapıyor; 2 katlı anaokulu. 2020 yılından beri önce binanın tamamını, son bir yılda da binanın üst katını kullanmakta. Millî Eğitime soruyorsunuz, "Kaydı yok." diyor; Diyanete soruyorsunuz, "Bizim ilişkimiz yok." diyor. İnsan bilmem ne vakfi çalıştırıyor Şerife Bacı Anaokulunu. Burada, Millî Eğitimde kaydı olmamasına rağmen devlet binasında usulsüz olarak paralı öğrenci kaydı almakta ve kayıt dışı çalışmakta; hiçbir devlet denetimi olmadan, vergi ödemedi, tam anlamıyla merdiven altı bir kurum olarak işletilmeye devam etmektedir; bu bir iddia, bunun özellikle araştırılmasını istiyorum çünkü çocuklar bizim geleceğimiz, geleceğimiz cumhuriyeti de onlara bırakacağız.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim Sayın Çiler.

Sayın Köksal, buyurun.

Süreniz beş dakika.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, merkezî yönetim bütçesi içerisinde 2016 yılından bu yana payı azalan Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi görüşülüyor. Merkezî bütçe yatırım ödeneğinden Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarına baktığımızda, örneğin 1998 yılında ayrılan pay yüzde 37 iken bugün, 2024 yılına gelindiğinde bu pay yüzde 12'ye düşmüş durumda. Bu da, bu payın düşüşü de bize neyi gösteriyor? Demek ki önümüzdeki dönem taşınmalı eğitim, ikili eğitim gibi sorunların çözülmeyeceğini, bilakis artarak devam edeceğini gösteriyor.

2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yüzde 81'i personel gideri için harcıyor, kamuda en çok istihdamı yapan Millî Eğitim Bakanlığı. En çok istihdamı yapan Bakanlık olmasına rağmen maalesef öğretmenlerimizin tamamı yoksulluk sınırının altında, bir kısmı da açlık sınırının altındaki maaşlarla yaşamaya mahkûm edilmiş durumda. Bakın, yirmi beş yıllık bir öğretmen 24.154 lira maaş alıyor. Peki, siz öğretmene ne veriyorsunuz? Beyaz önlük. Şimdi, buradaki herkes bilir, doktorların meslek grubunun simgesi olan bir beyaz önlük var. Şimdi, bir meslek grubunun simgesi hâline gelmiş

bir giysinin başka bir meslek grubu için önerilmesi bir kere uygun ve samimi bir öneri değil. Eğer öğretmen giysisini korumak istiyorsa istediği renklerde başka önlükler giyebilir, bu tamamen kendi kişisel tasarrufuyla olmalıdır, Bakanlık bu konuda herhangi bir yükümlülük getirmemeli.

Bir de yaptığımız bir ÇEDES Projesi var; Diyanet İşleri Başkanlığıyla, Gençlik ve Spor Bakanlığıyla beraber imzaladığımız Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum Projesi. Bu projeye imam, hatip, vaiz, Kur'an kursu öğreticisi, din hizmetleri uzmanı gibi kişiler ders vermek için görevlendirildi. Bu kişilerin pedagojik formasyonu var mıdır, ders vermeye yetkili midir? Ayrıca, yirmi beş yıllık bir öğretmen 24 bin lira maaş alırken ÇEDES Projesi'yle görevlendirilen kişilerin maaşı nedir, maaş artışları olmuş mudur, bu personelin maaşı hangi bakanlığın bütçesi tarafından karşılanmaktadır? Sayın Bakan, ataması yapılmayan 1 milyonu aşkın öğretmen atama beklerken, sözleşmeli öğretmenler kadro beklerken, ücretli öğretmenler açık sınırının altındaki maaşlarla yaşamaya mahkûm edilirken ÇEDES gibi bir projeye bütçe harcamanın tek dayanağı acaba laik eğitim sistemiyle oynamak mı?

Yine, siz birçok kez karma eğitime karşı olduğunuzu ifade ettiniz ve kız çocuklarının okula gönderilmeme gerekçesi olarak karma eğitimi gösterdiniz. Şimdi soruyorum: ÇEDES Projesi'yle kız çocuklarının okula gönderilme oranı artmış mıdır, azalmış mıdır? Kız çocuklarının okula devamsızlığının ve okul terkinin en önemli sebebi yoksulluktur. Bakın, TÜİK'in yayınlamış olduğu Çocuk İşgücü Anketi sonuçlarına göre 2019 yılında 5-14 yaş aralığındaki 53 bin kız çocuğu eğitim masrafları karşılanamadığı için okula gidememiştir. Yine aynı araştırma sonuçlarına göre 15-17 yaş aralığındaki 80 bin kız çocuğunun eğitime devam etmeme sebebi eğitim masraflarının karşılanamamasıdır. Sayın Bakan, bu ülkede çocuklar evlendiriliyor, çocuk yaşta okuyacakken doğum yapıyor ama siz buna karşı bir önlem almak yerine karma eğitimi suçluyorsunuz.

Yine, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Siz de dinlediğinizi anlamıyorsunuz, anlayışımız...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Lütfen dinleyin, dinleyin de bir şeyler öğrenin!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Dinle, dinle!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, olur mu, nasıl bir üslup bu?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Dinleyeceksiniz! Lütfen, sizi nasıl dinlediyseniz siz de dinleyeceksiniz!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, dinleyin, cevap verirsiniz siz de.

Böyle bir üslup var mı Sayın Başkan?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Dinle, dinleyeceksin!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir müsaade edin.

Bir saniye...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi İş Cinayetleri Raporu'na göre 21'i 14 yaş altı olmak üzere 44 çocuk bu ülkede hayatını kaybetti; okul sırasında olması gereken çocuklar iş cinayetlerinde hayatını kaybediyorlar.

80 bin öğretmen ücretli olarak çalışıyor bu ülkede, hâlâ kadro bekliyorlar. Okullarda temizlik görevlisi, güvenlik personeli yok; veliler aralarında topladıkları paralarla temizlik malzemesi alıyorlar, temizlik görevlisi çalıştırıyorlar.

Velilerin sırtına her gün başka bir yük binerken siz yandaş vakıf ve derneklere 2022 yılında 4,1 milyar lira bütçe aktardınız. 2024 yılı için de Türkiye Maarif Vakfı'na 5,7 milyar lira bütçe aktarmayı öngörmüşsünüz. Bu vakfa bugüne kadar 13,85 milyar lira para harcamışsınız ve Türkiye Maarif Vakfı öğrenci başına 112 bin 365 lira harcıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Maarif Vakfı yurt dışına mı...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir saniye...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bakın, lütfen, dinleyin, ben bir karşılaştırma yapıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Köksal, kayıtlara girmiyor sözleriniz, süreniz doldu.

İlave bir dakika süre veriyorum, toparlayın lütfen.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tabii.

Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî okullarda 15 milyon 887 bin 296 öğrenci bulunuyor ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine göre öğrenci başına maliyet hesabı yapıldığında Millî Eğitim Bakanlığı öğrenci başına 68 bin 742 lira kaynak ayırıyor yani Türkiye Maarif Vakfının öğrenci başına yaptığı harcama Millî Eğitim Bakanlığının öğrenci başına yaptığı harcamanın 2 katı kadardır.

Sayın Bakan, bu ülkede çocuklar beslenme çantasına yiyecek bulamadığı için karınlarını suyla doyuyorlar. Bir beslenme çantası minimum 50 lira maliyetle doluyor, 5'le çarptığımızda 250 lira ediyor. Bu sizin için belki çerez parası değil ama yoksul aileler için çok büyük bir para. Bu çocuklar bu beslenme çantalarını dolduramadıkları için yeterli ve dengeli beslenemiyorlar ama siz ne yapıyorsunuz? Sizden önceki Bakanın koyduğu, okul öncesi eğitimde 1,5 milyon öğrenciye verdiği ücretsiz öğünü Bakanlığınız döneminde kaldırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Köksal, teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Lütfen... Önemli bir konu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Hepsi önemli Sayın Köksal.

Teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ben bir soru sormak istiyorum. 2023 Mayıs ayında sizden önceki Bakan Sayın Mahmut Özer “Okul öncesi eğitim ücretsiz olacak.” dedi ama siz 14 Ekimde katkı payı uygulaması getirdiniz. Ayrıca “Tüm eğitim kademelerinde okullaşma oranı yüzde 99.” demişti sizden önceki Bakan ama sizin resmî sitenizde bu rakam yüzde 99 gözükmüyor, biz hanginize inanacağız?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Herkese söz veriyorum değerli arkadaşlarım.

Çok teşekkür ediyorum görüşleriniz için.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, Grup Başkan Vekilinin özelliği var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani Grup Başkan Vekili olduğum için hani burada bir dakika daha... Çünkü önemli, kamuoyu bunlara cevap bekliyor, bir dakika daha inisiyatif kullanırsanız sevinirim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, Sayın Köksal, kullandığım zaman bütün arkadaşlar birer dakika daha inisiyatif istiyorlar, ben sizi gayet iyi anlıyorum.

Grup adına arkadaşlar size bir söz organize edebilirlerdi.

Çok teşekkür ediyorum görüşleriniz için.

Değerli arkadaşlarım, şimdi Milletvekilimiz Sayın Filiz Kılıç Hanımefendi'ye söz vereceğim.

Sayın Kılıç, buyurun lütfen.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

“Öğretmen bayraktır, onun için öğretmenin olduğu yer vatanıdır.” şiarıyla hareket eden, cennet vatanımızın her köşesinde genç nesillerimizin yetişmesinde öncü rol oynayan, yeri geldiğinde anne baba, yeri geldiğinde şehit olan kahraman öğretmenlerimiz şüphesiz başımızın tacıdır.

Sayın Bakanım, 1 Kasım 2023 tarihinden geçerli olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında görevlendirilen öğretmenlerin ek ders ücretlerinde yüzde 25 artış sağlanması olumlu ve desteklediğimiz bir gelişmedir. Bu gelişmeye ilave olarak beklentimiz, Öğretmenler Günü'nü kutladığımız 24 Kasım tarihlerinde öğretmenlerimizi motive etmek ve ekonomik bakımdan desteklemek için 1 maaş ikramiye verilmesini içeren TÜRK EĞİTİM-SEN'in çalışmalarını da göz önüne almanızdır.

Sayın Bakanım, sizlere, hazırlamış olduğunuz illerimize dair bilgi notu için ben hassaten teşekkür etmek istiyorum. Seçim bölgesi olan Nevşehir konusunda da bu konuda ayrıntılı bilgilendim, teşekkür ediyorum.

Nevşehir'in incisi Avanos'umuzda Hükûmet Konağı binasının kullanıma uygun olmadığı tespitleriyle başlayan süreçte, Avanos Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemize ait bina adliye binası olarak tahsis edilmiş ve Avanos Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemiz, Avanos Anadolu Lisesi binasına taşınmıştır; şu an için aynı binada 2 ayrı okul eğitime devam etmektedir. Bu durum kapasite anlamında çeşitli zorlukları beraberinde getirmektedir. Özellikle Avanos Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemizin olmazsa olmazı atölyeleri için yer problemi had safhadadır. 2 okulun aynı binada eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmesi durumunda atölye problemi çözümsüz görünmektedir.

Sayın Bakanım, ilçemizde 16 derslik ve 3 atölyenin yerleşebileceği bir lise binasına acilen ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, TOKİ bölgesinde de 16 derslikli bir ilkököl binası için il millî eğitim müdürlüğünce talep yazıları hazırlanmış ve Bakanlığımıza sunulmuştur. Acil ihtiyaca binaen ilkökölümüzün kısa sürede faaliyete geçmesi hemşehrilerimizin en büyük arzusudur.

Sayın Bakanım, geçtiğimiz haftalarda Bakanlık olarak açıkladığımız Dilimizin Zenginlikleri Projesi'nin çok önemli olduğunu ve hem şahsımın hem de Milliyetçi Hareket Partisinin bu konuda gereken desteği vermek istediğini bilgilerinize sunmak isterim. Bugün yaşayan en eski dillerden biri olan Türkçemizin doğru kullanılması, gelecek nesillere daha da zenginleştirilerek aktarılması millî kültürümüzün yaşatılması açısından hayati bir öneme sahiptir. Ebeveynlerin çocuklarına Türkçeden önce özellikle Batı kökenli bir yabancı dili öğretme isteklerinin hızla artması, geleneksel Türk isimlerinin yerini yeni türedi, alafrağa fonetiği olan ve Türk millî kültüründe var olmayan isimlere bırakmaya başlamasını bir kültürel yabancılaşma eğiliminin çok önemli göstergesi olarak değerlendiriyoruz. Bu konuda da ivedilikle bütün bakanlıklar nezdinde çalışma yapılması gerektiğine inanıyoruz.

Değerli Bakanım ve değerli hazırım; bir eğitimci, kurucu rektör ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkan Vekili olmam hasebiyle öğretmenlerimiz ve eğitim politikalarıyla yakından ilgileniyor ve takip ediyorum. Atanamayan öğretmenlerimizin kademeli olarak atanması, şehit ve gazi çocuklarının eğitim harcamalarının devlet tarafından karşılanması, ilköğretim ve ortaöğretimdeki öğrencilerin yeteneklerini dikkate alan, yönlendirmeye bağlı olarak

olgunlaşma sınavının esas alınması, fırsat eşitliğini gözeten üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulması çalışmalarına çok önem verdiğimizizi belirtir, Cumhur İttifakı'nın bu sözlerimizi yerine getirecek güçte, kudrette ve iradede olduğuna inancımızın tam olduğunu ifade etmek isterim. Ayrıca, sözleşmeli öğretmenlerimiz ile öğretmenlikte mülakat durumunun tekrar değerlendirilerek bu durumla ilgili uygun bir zeminde buluşmak istek ve arzumuzdur.

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Öğretmenler, cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister." sözünün her daim öğretmenlerimize ilham verdiğini, bu ilhamın her bir öğretmenimizde mevcut olduğunu bilmek bizleri ziyadesiyle memnun etmektedir. Türk ve Türkiye Yüzyılı'nın emaneti gelecek nesilleri özveriyle yetiştiren öğretmenlerimizin kanatları altında ve asil Türk gençliğindedir.

Bu duygu ve düşüncelerle bütçenizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, görüşmelere beş dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati:18.32

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.40****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 18’inci Birleşimin 4’üncü Oturumunu açıyorum.

HEDEP Grubundan Sayın Yılmaz Hun.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

YILMAZ HUN (İğdır) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyon üyeleri ve değerli hazırun; MEB’de ülke tarihinin en yoğun siyasal kadrolaşma süreci geçtiğimiz yirmi bir yıl içinde AKP Hükûmeti döneminde yaşanmıştır. Eğitim alanında liyakatsiz atamalar, torpil arayışları ve yandaş kayırmacılığı devam etmektedir. 30 Aralık 2022 tarihli Resmî Gazete’nin yılın son iş günündeki nüshasında çeşitli illerdeki 86 üniversitede toplam 3.086 akademik kadro için ilan yayımlandı. Büyük bölümünün “Aranan şartlar” bölümünde belirtilen koşulların kişiye özel, adrese teslim olduğu gözlenen ilanlarda otopsi yardımcılığı kadrosu için gıda teknolojisi, süt teknolojisi veya beslenme, diyetetik bölümü mezunu olma şartı gösterildi. Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Halk Edebiyatı Ana Bilim Dalı doktor öğretim üyesi kadrosu için çıkarılan ilanda kadro için istenilen özellikler arasında aşçılık kültürü ve baytarnameler üzerinde çalışmış olmak şartına yer verildi. Yirmi bir yıllık AKP iktidarı döneminde mülakatlar torpil mekanizmasına ve yandaş atama kriterine dönüşmüş, derece yapmış adaylar mülakatlarda elenmişlerdir. “Ama”sız, “fakat”sız bir şekilde mülakat yöntemine son verilmelidir diyoruz. Üniversitelerde kadrolaşmak, yandşa yer açmak isteyen siyasal iktidarın yaptığı liyakatsiz atamalarda kişiye özel, adrese teslim kadro ilanları açılmasını da kabul etmiyoruz. Liyakati esas alan, şeffaf ve denetlenebilir bir sürecin işletildiği mekanizmaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı’nda ücretli öğretmen sayılarını araştıran TÜRK EĞİTİM-SEN’in 81 il valiliğinden talep ettiği ücretli öğretmen sayılarına ilişkin verilere göre 78 ilde ücretli öğretmen sayısı 76.485’tir. 2022 yılında KPSS Eğitim Bilimleri oturumuna başvuran kişi sayısı 421.140’tır ancak bu sayının 14 Mayıs 2023 seçimlerinden hemen önce atanmalar dâhil olmak üzere sadece yüzde 18,9’u atanmıştır. 2023 yılı KPSS Eğitim Bilimleri oturumuna başvuran kişi sayısı ise 572.020’dir, atanması yapılmayan öğretmenlerin sayısı ve ardışık sorunları kar topu gibi büyümektedir.

Başka bir fakülteden mezun olup pedagojik formasyonu alanlar dışarıda tutulacak olursa en az on altı yıl eğitim sisteminde kalan, lisans mezuniyet yeterliliği için staj yapan, KPSS’de 3 aşamalı sınava giren, tüm bunlar yetmezmiş gibi mülakata girmeye zorlanan ve atanması yapılmayan öğretmenler marketlerde kasiyer olarak, inşaatlarda işçi olarak, yemek sektöründe kurye, sokaklarda işportacı olarak çalışmaktadır; mesleklerini yapmalarına müsaade edilmeyen, üretemeyen ve geçinemeyen öğretmenlerin ekseriyeti ise aileleriyle yaşamak durumunda kalmaktadırlar.

Cumhurbaşkanı seçiminden önce “Atamalarda mülakatlar kaldırılacak.” açıklamasında bulunmuştu ancak Sayın Bakan mülakatın kalkacağı konusunda “Mülakat sürecini düzgün bir mülakat prosesine dönüştüreceğiz, mülakatlar artık mülakat gibi yapılacak.” ifadelerini kullanmıştı. Üniversitelerin de verdiği eğitimden tereddüt eden, yaptırdığı stajdan tereddüt eden, ÖSYM’den tereddüt eden Millî Eğitim Bakanlığının yıllardır ciddi iddia ve büyük şaibeler altında sürdürdüğü mülakat uygulamasının mülakat gibi olmadığını itiraf etmişsiniz Sayın Bakan.

Kocaeli’de ataması yapılmayan 23 yaşındaki Edebiyat Öğretmeni Aziz Alptekin kendisini astı, Mersin’de ise geçinmek için kuryelik yapan Sosyal Bilgiler Öğretmeni Hasan Cihan Aslan atanamayınca intihar etti. İdeolojik adam kayırma olan mülakat kaldırılmalı, öğretmen niteliğine ilişkin Bakanın yaşadığı kuşuklar staj döneminde giderilmeli diye düşünüyoruz.

Ücretli öğretmen uygulamasına son verilmeli ve öğretmenlerin ataması yapılmalıdır. Özel sektörde çalışan öğretmenlerin kayıt dışı çalışmalarına son verilmelidir. Taban maaşlarının en düşük kamu çalışanı maaşına sabitlenmesi gerekmektedir. Ataması yapılmayan öğretmenler için bütçeden pay ayrılmalı, ilk aşamada 200 bin öğretmenin mülakatsız ataması yapılmalıdır.

Gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar ana dilde eğitimin çocukların pedagojik gelişimine önemli oranda katkı sağladığını gösterirken yapılan birçok çalışma da ana dilde eğitim alan çocukların öğrenme yetisinin geliştiğini ve diğer dilleri daha kolay öğrenme becerisi kazandığını ortaya koymaktadır. Dünyada farklı kimlik ve dilleri inkâr etmek üzerine kurulan tek dil ve tek millet anlayışı birçok ülkede terk edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILMAZ HUN (İğdır) – Buna karşın ana dilde eğitimin yasal güvence altına alınarak verildiği ülkelerin uluslararası değerlendirme programlarındaki sıralaması ibret vericidir. Bugün Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütünün açıkladığı PISA sonuçlarına göre okuma becerileri kategorisinde Türkiye 72 ülke içerisinde 50’nci sırada yer almaktadır. Türkiye tarihi boyunca uygulanagelen asimilasyon politikalarının yerine biyokültürel çeşitliliğin korunup güçlendirilmesi, toplumsal barışın sağlanması, çocukların eğitim hakkından tam olarak yararlanması, daha başarılı olmaları için ana dilde eğitim temelli çok dilli eğitim hayata geçirilmelidir. Bu pedagojik ve psikolojik bağlamda yaşanan birçok sorunun çözümünü de beraberinde getirecektir diye düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Sevdâ Karaca Demir.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, hesap vermeye alışkın olmayan bir bürokrat olduğunuzu bu kadar belli etmeyin çünkü siz burada seçilmiş vekillere açıklama yapmak zorundasınız, her eleştiriye hakaretle yanıt veriyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Hakarete hakaret...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Bunu doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum.

Şimdi, yani, iktidarınızda milyonlarca insan açlığa mahkûm edildi ve o açlık en çok da çocukları etkiliyor. Devletin resmî verileri bile diyor ki: “Bu ülkede 0-17 yaş arası her 2 çocuktan 1 tanesi yetersiz besleniyor.” Bizzat devletin resmî verileri bunlar. Bu çocukların en azından okulda bir öğün ücretsiz

ve sağlıklı yemek yemesi için 2022 yılında Ekmek ve Gül bir kampanya başlattı ve bu kampanyaya memleketin dört bir tarafından on binlerce veli dört kolla sarıldı, Bakanlığınıza çocukların beslenmesi için imzalar gönderdi ve bu senenin başından beri imza toplamaya devam ediyoruz. Bakın, bu koca dosyanın içinde binlerce imza var, her kesimden insanın imzası bu çünkü ülkenin dört bir yanında insanlar çocuklarını besleyemiyorlar. Siz bile bu sese kulağınızı kapatamadınız ve sadece bir eğitim öğretim dönemi boyunca okul öncesinde yemek vermek zorunda kaldınız ama seçim bitti, yemek gitti ve siz sessiz sedasız bunun üstünü kapatabileceğinizi düşündünüz. Ama Bakanlığınızın yemek verdiği dönemden bu zamana gıda enflasyonu en az yüzde 85 artmışken elbette ki bunun hesabını halk size soracaktı. Açıklamak durumundasınız bu yemeği neden kaldırdığınızı bize. Açıklamadınız ama, açıklayamayacağınızı da düşünüyoruz çünkü 2 çocuklu bir aile için beslenme çantasının aylık maliyeti asgari ücretin üçte 1'ini aşıyor bugün ve biz sizin bütçe sunuş kitapçığına bakıyoruz ve Okulumda Sağlıklı Besleniyorum Programı'nı koyduğunuzu görüyoruz orada. Bu, açıkça Millî Eğitim Bakanlığı için utanç verici olmalı çünkü o programla internet sitesinde yayınladığımız öğrenciler için bir tek öğünü veliler sağlamaya çalışsa çocuklarına, asgari ücretin yarısını harcamak durumundalar. Neden böyle bir programı ortaya koyduğunuzu da acaba bir tek bürokratınız bile "Bakanım, biz bu sunuşa bunu koymayalım." diye size bir uyarıda bulunmadı mı diye de merak ediyorum gerçekten de. Yemeği kaldırdığınız yetmedi, üstüne bir de yine seçimde göz boyamak için kaldırdığımız okul öncesi katkı payını geri getirdiniz. Velhasil 2024 bütçe teklifinizde çocukların karnını doyuracak bir tek kalem bile yok ama olmak zorunda, çocukların hakkını istiyoruz.

Peki, çocukların boğazından kısılan bu kaynaklar nereye aktarılıyor? Ha bire bütçeden aslan payını eğitimin aldığı iddia ediyorsunuz ama bakın, patronların ödemesi gereken, sizin iktidarınızın kıyak yaparak tahsil etmeyeceğini söylediği vergilerin toplamı bile Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini 2'ye katlıyor, tam 2'ye katlıyor. Almadığınız bu vergilerin sadece binde 1'yle siz 20 milyon öğrenciye dokuz ay boyunca ücretsiz yemek verebilirsiniz. Neden bunu tercih etmiyorsunuz? Bize bunu da açıklamak zorundasınız.

Sadece vergi borcu da silmiyorsunuz, "teşvik" adıyla kaynaklar da aktarıyorsunuz, aynı patronlara özel okullarda kıyak geçmeyi ihmal etmiyorsunuz ve sadece bu kıyakla da yetinmiyorsunuz, çocuklarımızın emeğini de peşkeş çekiyorsunuz. "Mesleki ve teknik eğitim" başlığı altında "MESEM'leri organize sanayi bölgelerinde sektörle iş birliğini güçlendirmek için açtık." diyorsunuz. Vallahi, bu itirafımıza katılıyoruz, MESEM'leri sermayeyle iş birliği için açtınız, evet ve sermayenin iş birlikçisi olan iktidarınız yoksul emekçilerin çocuklarının emeğini de patronlara peşkeş çekiyor, MESEM'lerde bir kuruluş vermiyorlar, kendilerini çocukların güvenliğinden sorumlu hissetmiyorlar ve çocuk işçilerin ölümünden siz de en az patronlar kadar sorumlusunuz. Devlet okullarına ayırdığınız kısıtlı kaynağın aslan payını da din eğitimine veriyorsunuz ve bir taraftan da bunları bütçe sunuşunuzda uzun uzun cümlelerle anlatmışsınız.

Buradan sormak istiyorum: Neden din eğitimine ve din öğretimine ayırdığımız imkânları, bütçeyi diğer liselere faydalandırmıyorsunuz? Mali kaynakları neden oralarda etkin kullanmıyorsunuz? Öğrenci sayısı 30'dan fazla olan şube oranı bugün liselerde yüzde 52, imam-hatip liselerinde yüzde 12; bilimsel, sanatsal, sportif faaliyetlere genel liselerde katılım oranı yüzde 30, imam-hatip liselerinde yüzde 80.

Nilgün Hanım keşke burada olsaydı da cevap verseydi, hamasetle ifade ettiği şeyin gerçeklerinin ne olduğunu duyunca. Siz mezarı kazıyorsunuz, imam-hatipler bilimsel eğitime Fatiha okuyor.

Bir de arka bahçeniz olan sendikalarınızı öne sürerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca Demir, süreniz doldu.

Sözlerinizi toplamak için size bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Son olarak, İŞİD’e militan taşere ettiği bilinen İHH’yle en son imzalamışsınız protokolünüzü. Sadece cemaat, tarikat yurtlarına 563 milyon lira ayırdığınız yetmiyor, bir de bu gerçekler ortadayken gerçekten bu protokollere devam edip etmeyeceğinizi de çok merak ediyoruz.

En az 556 bin kız çocuğunu eğitimden uzaklaştırdınız, evliliğe ittiniz; sayısı 2 milyona varan çocuk anne yarattınız, bir de üstelik sizin bizzat kendinizin bireysel hayali olduğunu bildiğim karma eğitime karşı da savaş açmış durumdasınız. Bu savaşın bir karşılık bulmayacağını düşünüyor musunuz diye de sormak istiyoruz.

Son olarak da bizim apaçık bir gerçeğimiz var: Sizin sunuşunuzda gördük; planınızda ne öğrenciye ne veliye ne öğretmene ayrılmış bütçe yok; halkın cebinden oluşturulan kaynakları yine sermayeye, tarikatlara, cemaatlara çok güzel paylaştırmışsınız.

Bizim talebimizin özeti şu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Peki...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Ben, Bakana getirdiğimiz bu 10 bin imzayı vermek istiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca Demir, teşekkür ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Bu 10 bin imza ücretsiz yemek için toplandı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, o filmi keser misiniz...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Kadınlar bunu size iletmemi istedi. Buyurun, 10 bin imza sizin elinizde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Beni çok iyi tanıyorsunuz ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bu çekim yapan kim?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Milletvekili.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – İstanbul Milletvekili İskender Bayhan, tanışmıştık.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Milletvekili, burada siz film çekmek için bulunmuyorsunuz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Çekebilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye değerli arkadaşlarım...

Sadece siz kendi milletvekilinizi çekebilirsiniz ama Sayın Bakanla bir diyalog içerisinde çekme hakkınız yok. Siz milletvekilisiniz değerli arkadaşlar, danışman değilsiniz.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Bakanla diyalog olmadı zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Mutlaka... Bakın, ben milletvekillerimizin...

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Ha, ben danışmanlığımı yaparım Vekilimizin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bir saniye, bir saniye...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – İsterseniz diyalog kısmını keseriz, bir diyalog söz konusu değildi zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, değerli arkadaşlarım, milletvekillerimizin...

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Biz sadece imzaların yerine teslim edildiğini ispatlamak istiyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki, tutanaklara...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ben şikâyetçiyim, o görüntülerde bulunmayı özel hayatımın gizliliği olarak kabul ediyorum.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Eğer özel hayatınız zarar görürse mahkemeye verin.

(Gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, değerli arkadaşlarım...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – O 10 bin imzayı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Şov malzemesi hâline dönüştüremezsiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Ben vekil olarak bu 10 bin imzayı size ilettiğimi ispatlamak durumundayım. Neden gocunuyorsunuz? “10 bin imzayı aldım, başımın üstüne koydum.” demek bu kadar zor mu?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca Demir, böyle bir usulümüz yok.

(Uğultular)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, bir saniye...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Burası da Meclis ayrıca, özel hayat nedir ya?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca Demir, siz “İmzaları verdim.” dediğiniz zaman herhâlde sizin kitleniz size inanacaktır, burada bir şüphe yok ama başta bazı kuralları koyduğumuz zaman ben her bir milletvekilinden buna uymasını bekler ve bunun takipçisi olurum. Her biriniz kameranızı...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Yani bir Bakan neden on binlerce imzanın kendisine ulaşmış olmasının görüntülenmesinden rahatsız olur ben anlamıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaca Demir...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – İmzayla ilgili değil...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakan, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, burada Sayın Bakandan ziyade ben müdahale ettim. Ben burada bulunan her bir milletvekilinin, bakanın, Sayın Bakanın, diğer arkadaşlarımızın hukukunu korumak durumundayım ve kuralları uygulamak zorundayım, bu benim görevim. Bu uyarımı yapmış olayım.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

5.- Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, bir diğer konu, kaba ve yaralayıcı sözler söyleyen kimseyi başkan derhâl temiz bir dille konuşmaya davet eder. Burada yaptığınız konuşmada eğitim politikasıyla alakalı eleştirinize bir diyeceğim yok, onunla alakalı Hükümetin politikalarını Sayın Bakan açıklayacaktır.

“İŞİD’e militan taşere eden İHH’yle protokol yaptınız.” Şimdi, değerli arkadaşlar, siz bir milletvekilisiniz; İŞİD’e militan taşere eden İHH iddianızı ortaya koymanız lazım. Bu ciddi bir iddiadır, bununla alakalı elinizdeki belgelerinizi hemen buradan çıkınca savcılığa iletin, araştırsın bakalım. Yani ağır bir iddia, İHH’yi İŞİD’e...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Hemen söyleyebilirim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye, bana cevap vermeyin.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Hemen açıklayabilirim...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bana cevap vermeyin, evraklarınızı alın, savcılığa gidin. İŞİD’e eleman taşere eden İHH’yi ispatlayın, ondan sonra...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Zaten bir davanın içinde görüşüldüğü için özel olarak savcılığa gitmeme gerek yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bakanlığın sanki dolaylı olarak bir terör örgütüyle ilişkilendirmeyi doğru bulmuyorum.

İç Tüzük 67’ye uygun şekilde kanaatlerinizi ve görüşlerinizi ifade etmeye davet ediyorum.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Özel olarak savcılığa gitmemize gerek yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, şimdi de...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – 10 Ekim katliamı davasında bizzat belgelere girmiş bir şeyden bahsediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Savcılığa suç duyurusunda bulunacaksınız Sayın Milletvekili.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İftira atmak gibi kolay bir iş varken...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, yalan üzerinden siyaset olmaz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – İftira atmak en kolayı, o varken niye...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Bu bir yalan değil, 10 Ekim katliamı davası sürerken devam ediyor. Ortaya belgelerle konuldu 10 Ekim katliamı davasından.

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bu mahkemede zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, delillerinizi götürün. Hüküm konuşamazsınız, mahkemedeyse mahkemelerin kararını bekleyeceksiniz.

Doğrudan Türkiye’deki bir vakfı teröre...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Uygulamıyorlar onları.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Barış akademisyenlerine dair konuşan iktidar partisi milletvekiline bunu söylemediniz. Mahkemeler akladı, o mahkemelerin aklamasını kabul etmediniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım “İŞİD’e militan taşere eden İHH.” diye söyleyemezsiniz, Bakanlığın ilişkilendiremezsiniz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – 10 Ekim katliamı duruşmasının, 11’inci duruşmasında belgelerle ortaya konulmuş bir gerçekten bahsediyoruz. Valinin kendisi bunu bizzat söyledi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Karaca Demir.

Evet, mahkeme karar vermeden de kesin hüküm veremeyiz değil mi, biz hâkim değiliz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İktidar partisi milletvekillerini de bunda uyarınız lütfen ama.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Hanımefendi, ben iftira atmadım, fikir beyan ettim, doğru bulmadığımı söyledim.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – “Mahkemeler yanlış karar vermiştir.” diyerek suçlu olduklarını söylediniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Söylemedikleri ifadeleri söylemiş gibi davranmadım sizin gibi.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Bakın, aynı şey, suçlu olduklarını söylüyorsunuz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kıyasınız çok abes.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Oduncu, buyurun lütfen.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de uzunca bir süredir devam eden ekonomik ve sosyal kriz, yüksek seviyede fiyat artışları ve enflasyon rekorları bunlarla bağlantılı olarak yoksullaşmayı getirmiştir. Toplumun geneline yayılan yoksullaşmayı en derinden hisseden kesim ise gençler, özellikle de üniversite öğrencileridir. 2023-2024 eğitim öğretim yılında toplamda 898.024 öğrencinin üniversiteye yerleşmesiyle birlikte bugün üniversiteli olan öğrenci sayısı 8 milyon civarındadır. Üniversiteli öğrenciler barınmadan beslenmeye, eğitimden sağlığa çoklu sorunlarla karşı karşıyadır.

Kapitalist sistemin neoliberal politikaları çoklu krizler yaratarak kadınları gençleri çocukları, ezcümle tüm toplumu umutsuzluğa mahkûm etmektedir. Geleceksizlikle, umutsuzlukla baş başa bırakılan üniversiteli öğrenciler kendilerine yaşatılan bu çok yönlü şiddetten dolayı yaşamlarından vazgeçmektedir. Bunlara birçok örnek verebiliriz: Pamukkale Üniversitesinde mart ayında bir öğrenci intihara teşebbüs etmiş, Afyon’da ise bir başka öğrenci 9 Ekimde yaşamına son vermiştir. Eskişehir’de 2 öğrencinin ekim ayında beş gün arayla intiharlarından sonra, Çanakkale’de bir öğrenci kaldığı yurttan yaşamına son vermiştir. Yine 30 Ekimde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi İzzah Elif Zamir Khan yaşamına son verdi. Ekim ayı içinde Bartın’da bir öğrenci intihar girişiminde bulundu. Sadece ekim ayında 5 üniversite öğrencisi hayatından vazgeçmiştir. Ülkede yaşanan çoklu krizler gençleri ümitsizliğe sürükleyerek yaşamlarından vazgeçmelerine sebep oluyor.

Peki, bunu Bakanımıza soruyoruz: Bununla ilgili herhangi bir çalışmanız var mı? Gençlerin hem canından hem de ülkeden vazgeçmelerini, terk etmelerini nasıl açıklıyorsunuz, nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yaşanan sorunlar bir tek bunlar değil. Üniversite tercih sonuçlarının açıklanmasıyla birlikte hâlihazırda devam eden barınma sorunu tekrar gündeme gelmiştir. 822 yurdun 950 bin kapasiteyle 8 milyon civarındaki öğrencinin barınma ihtiyacını karşılayamayacağı iddiası abesle iştigaldir. Artan kira fiyatları ve devlet yurtlarının yetersizliği nedeniyle barınma sorunu yaşayan öğrenciler için özel

yurtlar neredeyse zorunlu seçenek hâline gelmiştir. Tarikat ve cemaatlerin büyük bir bölümünün Gençlik ve Spor Bakanlığıyla yaptıkları protokol doğrultusunda açtıkları vakıf yurtları bulunmaktadır. Bu yurtlarda kalan öğrenciler için ibadet ve dinî derslere katılma gibi zorunlulukların olduğu ifade edilmektedir. Üniversite öğrencilerinin sorunlarını çözmekle yükümlü olan iktidar ise barınma hakkını tesis etmek yerine, öğrencilerimizi kriminalize eden vasat ve tehlikeli bir dile yaslanarak sorunları derinleştirmektedir. İktidarın öğrencilere barınma hakkını tanıması kaçınılmaz anayasal ve siyasal bir sorumluluktur. Elbette üniversite öğrencilerinin sorunları barınmayla sınırlı değildir. Artan yemekhane zamlarıyla öğrenciler öğün atlayarak besleniyor. Çoğu devlet üniversitesi yüzde 100'e varan yemek zamlarıyla gündeme gelmiştir. Örneğin, Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü 8,5 TL olan yemek ücretini yüzde 76 zamla 15 TL'ye yükseltmiştir. 3 öğün için okul yemekhanesinden beslenme ihtiyacını karşılamaya çalışan bir üniversite öğrencisinin aylık yemek masrafı 1.275 TL'ye tekabül etmektedir. Sağlıklı ve ücretsiz yemek hakkından muzdarip olan öğrencilerin bu durumu aynı zamanda bir halk sağlığı sorunudur.

Üniversite öğrencilerinin sorunlarını çözmek için kapsamlı ve katılımcı gençlik politikalarına ihtiyaç vardır. Gençlere bütçeden daha fazla kaynak ayırmak, demokratik haklarına saygı duymak, evrensel hukuk ilkeleri çerçevesinde davranmak gerekmektedir. Öğrenciler için eğitim, barınma, sağlık ve ulaşım hizmetleri parasız olmalı, bütçe planlaması buna göre yapılmalıdır. Üniversite öğrencileri krizin ekonomik şiddetinden ivedilikle korunmalıdır. Her öğrenciye yetecek kadar yurt açılmalıdır ve yurtlar ücretsiz olmalıdır. Bin kişilik 500 adet yurt yapılmalıdır. Öğrencilere verilen burslar artırılmalı ve karşılıksız olmalıdır. Öğrencilerin KYK kredi borçlarının tamamının silinmesi gerekmektedir. Öğrencilerin ders kitapları ücretsiz dağıtılmalıdır. Öğrencilere ihtiyaç duydukları hâllerde destek olabilecek yeterli sayıda psikososyal uzmanları istihdam edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Oduncu, lütfen toparlayın sözlerinizi.

Buyurun.

ZEYNEPODUNCU (Batman) – Üniversite öğrencilerinin yani beyin göçünün daha fazla olmaması için ve gerçekten artık üniversitelerden intihar vakalarının sesi daha fazla yükselmeden Bakanlığın bu konuda bir çalışma yürütmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyigit, konuşma vermiyorum ama siz şu an Sezai Temelli'nin yerine sözcü olarak bulunuyorsunuz.

Buyurun lütfen, bir dakika veriyorum.

IV. AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- *Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Başkan.

Sayın Yegin az önce barış bildirisine imza atan akademisyenlerle ilgili bazı sözler sarf etti, biz HEDEP Grubu olarak kesinlikle bunu kabul etmediğimizi ifade etmek istiyoruz buradan.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne söz sarf ettim?

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Üniversiteler çok uzun zamandır zaten iktidarın kışkacı altındaydı; akademisyenler, aydınlar, demokratik kurumların hepsi aynı o şekildeydi. Sayın Cumhurbaşkanı da muhalif olan seslerden, akademiden rahatsız olduğunu zaten ifade etmişti ve barış bildirisi aslında buna vesile oldu ve hızlandırılmış bir şekilde süreç devam etti. Yani barış bildirisine imza atan akademisyenlerin talepleri şuydu: Yaşanan şiddetten ve ölümlerden dolayı barış akademisyenleri devlete seslendiler çünkü Hükümetin çatışmasızlık sürecini başlatma gibi bir gücü vardı. Tek amaçları çatışmasızlık olması ve ölümlerin olmamasıydı ve barışın olmasıydı. Bunun üzerine, zaten... Kürt sorununun çözümsüzlüğünü derinleştirdiğini düşünüyorlardı. Maalesef, bildiriden hemen sonra da KHK'lerle işlerinden ihraç edildiler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın Sayın Sayyığit.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Siz bu ihraçları haklı gördünüz az önce. Anayasa Mahkemesinin kararlarına rağmen bu arkadaşlarımızın birçoğu hâlen işlerine iade edilmiş değil. Sizlere buradan sesleniyoruz: Bağımsız yargıya saygı duymanızı talep ediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, her milletvekilinin görüşü vardır. Dolayısıyla her birimiz başka bir milletvekilinin görüşünü kabul etmek durumunda değiliz. Sayın Yegin'in de görüşleri ortadadır.

Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bir cümle ekleyebilir miyim?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Yegin, milletvekillerine vermiyorum, ben ifade ettim yerinize. Sayın Yegin bu meseleye yaklaşımını ortaya koymuştur. Dolayısıyla bu onun kendi görüşleridir, parti grubunun görüşleridir. Dolayısıyla sizlerin görüşleri farklı olabilir.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubu adına Yüksel Selçuk Türkoğlu...

Sayın Türkoğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan; ben bir öğretmenim, uzun yıllar da Türk Eğitim Sendikasında yöneticilik yaptım. Öncelikle, Sayın Bakan Yusuf Tekin'in aslında bu 2'nci Bakanlığı sayılır. 2013 ve 2018 yılları arasında müsteşarken de biz kendilerini “gölge bakan”

olarak bildirdik. O tarihten aklımızda kalan ve bilinen hadise şuydu: 2014'ün Ağustosunda çıkan bir yönetmelikle memlekette -milliyetçiler başta olmak üzere, TÜRK EĞİTİM-SEN'li, TÜRKİYE KAMU-SEN'li- yaklaşık 14.800 kurum ve okul müdürünü bu mülakat uydurmasıyla görevden aldı, haziranın 2015'inde de aşağı yukarı 5.400 kişi... Bu iki yıl içerisinde 30 binin üzerinde de müdür yardımcısını -Sayın Yusuf Tekin'in icadı "75 puan uygulaması" diye mülakatlar koydular- bu mülakatlarla görevden aldılar. Bu konuda sizin bu yakındaki açıklamanız var, "Mülakatları mülakat gibi yapacağız." derken geçmişte aslında yapmış olduğunuz bu hak gasplarının da bir nevi itirafı oldu. Efendim, sadece Bursa'da 138 kişinin mahkemesini ben kazandım ve ben o işlerin birebir içerisindeydim ve bu 138 mahkemeye alakalı kararların hiçbirisini uygulamadınız, tekrar biz mahkemeye gidince yeniden bir mülakat komisyonu kuruldu ve yine verilmedi. Pek çok eğitimci bu görevlerini terk etti, gittiler. O yüzden ben sizin mülakattaki ısrarınızı anlıyorum çünkü siz böyle bir mülakat geleneğinden gelen ve bunu icat eden bir Bakansınız.

Diğer taraftan -hani sizleri de tanımak adına- güç ve kadrolaşma noktasında belki de AK PARTİ iktidarının en mahir -önceden bürokratyı- Sayın Bakanıdır. Yanılmıyorsam, üniversite rektörlüğünüz de buna benzer, hatırlatmakta fayda var: Üç yıllık profesörlük şartına uymadığı için Sayın Bakan bir aylık profesörken kanun değişikliği yapılarak Hacı Bayram Veliye rektör oldunuz efendim. Bu arada, hâlen 2022 yılının nisan ayında Tarım ve Krediye bağlı TAREKS'in Yönetim Kurulunda bağımsız üye olarak devam ediyorsunuz, bilmiyorum; atanmıştınız, devam ediyorsanız hem buradan hem Bakanlıktan ne kadar ücret alıyorsunuz? Bu, kamuoyunun da sürekli merak ettiği bir konu.

Asıl benim sormak istediğim ve en çok kamuda sıkıntı çekilen konuya geleyim. Yıllarca paralel devlet yapılanmasından şikâyet etti iktidarınız. 76'ncı madde hâlen cari ve istediği zaman sayın bakanlar bunu kullanıyor; müdür, şube müdürü, okul müdürü hiçbir şarta bağlı olmaksızın atayabiliyorlar. Mesela, 1.500'ün üzerinde kurum müdürü, okul müdürü atanmıştı Hüseyin Çelik zamanında. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Biz onların çoğunu mahkeme ettik o zaman, ben de sınıf öğretmeniydim; onların pek çoğu 15 Temmuzdan sonra FETÖ'den atıldı, biliyor musunuz? Tabii, bu, böyleydi hep. İşte bu "paralel devlet yapılanması" diye adlandırdığımız şeyle çok uzun süre kol kola yürüdünüz. Bir devlet için en tehlikeli konudur bu paralel yapılanmalar. Devletin esası adalet üzerine oturmalıdır. Şimdi bu paralel devlet yapılanmalarının bittiğini mi zannediyoruz? Hayır, Allah da biliyor, kul da biliyor, buradaki bürokratlar da biliyor, milletvekilleri de biliyor şimdi hangi bakanlıkta hangi cemaatin, hangi grubun, hangi paralel yapının etkili olduğunu ama Millî Eğitimde yeni ve popüler bu yapı sizin de kurucusu olduğunuz Cihannüma. Neyse bu? Yani paralel devlet yapılanması mıdır bu diye bunu da hususen soruyorum. Bu Cühannümadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Bir dakika...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Türkoğlu, sözlerinizi toparlayın lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Cihannüma bir dernek.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) – Tamam, ben de ondan bahsediyorum, ötekiler de bir dernekti. Cihannümadan mı geçiyor bunlar? Herkes bir Cihannüma referansının peşine düşmüş. Yarın bir gün, bu Cihannümayla yürüdüğünüz yollarda, tıpkı çok öncesinde FETÖ'yle yürüdüğünüz yollar gibi, mahcup olmayasınız.

Sayın Bakan, şimdi, iki tane müjde bekliyor öğretmenler sizden samimiyseniz, önümüzde 24 Kasım var; bir, 24 Kasımda her öğretmene 1 maaş ikramiye bekliyorlar; iki, bu Öğretmenlik Meslek Kanunu (ÖMK) ve özellikle uzmanlık, başöğretmenlik kademeleriyle ilgili bu ucube, neye benzediği belli olmayan sınavdan değil de kıdem esasına göre; işte, on beş yılını tamamlayınca uzman, yirmi yılını tamamlayınca başöğretmen uygulamasını bir müjde olarak bekliyorlar.

Efendim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, sırayı okuyabilir misiniz acaba, ona göre hazırlanalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kadıgil, siz herhangi bir bildirimde bulunmamışsınız Divana.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Bulunayım o zaman, en sona yazın. Kaç kişi var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yaklaşık 20 kişi. Sona ekleriz sizi.

Şimdi, bunları yaptıktan sonra grubu olmayan partilere öncelik veriyorum. DEVA Partisi de buraya geldi, kendilerini yazdırmayı unutmuşlar, isimleri okuduğum için geri dönemiyorum.

MEHMET EMİN EKEMEN (Mersin) – Sabahtan beri buradayız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ekmen, ne yapabilirim, yazdırmamışsınız.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Karaman, buyurun.

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakanım, bürokrasimizin değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkeleri ayakta tutan, çağdaşlarıyla rekabetçiliğini arttıran ve ileri taşıyan yegâne unsur eğitimidir. İçerisinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında çok daha önemli hâle gelen eğitim, bizim için siyasetüstü bir meseledir. Yirmi bir yıldır iktidarda aynı parti olmasına rağmen nitelikli ve istikrarlı bir millî eğitim politikası uygulanmadığı ortadadır. Her biri aynı partinin bakanı olmasına rağmen bakandan bakana değişen bir eğitim ve sınav sistemimiz var. Göreve gelen her yeni bakan bir enkaz devralmış edasıyla yaklaşıp daha büyük bir enkazı ardından gelene bırakarak ayrılmaktadır. Eğitim her toplumun en millî meselesidir, yazboz tahtası hâline getirilmesi kabul edilemez. Nesiller yetiştiren, yetiştirdikleriyle yeni nesillere yön veren eğitimdeki problem, ülkenin her alanına ulaşan bir kelebek etkisi yaratır. Bir iktidarın geleceğe bırakacağı en önemli miras taş, demir, çimento değil; çağdaş ve akılcı millî eğitim sistemidir ancak görüyoruz ki iktidarın böyle bir gündemi yok. Bugün eğitimdeki sorunların çözümünü müfredatın azaltılmasına indirgemek, sorunu da çözümü de görmediğini ortaya koymaktadır. Büyük Atatürk'ün de söylediği gibi, nerede bir problem varsa hepsinin temeli eğitimedir. Eğitime yatırım yapmak, ülkenin yarınlarına yatırım yapmaktır. Bu doğrultuda, bir ülke ekonomide dünyanın en büyük 10 ülkesi arasına girmeyi hayal ediyorsa önce eğitimde kaçınıcı sırada olduğuna bakmalıdır.

Okul, çocukları hayata hazırlayan, millî ülkü, millî kültür, millî birlik aşıl原因 kurum olması gerekirken ülkemizde yalnızca sınavlara yönelik bilgilerin verildiği bir aracı kuruma dönüşmüştür. Çocuklarımıza konulara “Sınavda çıkar mı?” penceresinden bakmak dikte edilmekte, gerçek hayatta işine yarayacak konular ise pas geçilmektedir. Öğrencilerin iyi birey, iyi vatandaş olmaları ve sosyal gelişimlerine yönelik yatırımların yapılamamasının, yetenek ve beceri odaklı eğitimin ihmal edilmesinin Türk milletine faturası ağır olacaktır. Çocuklarımız yurttaşlık bilgisini, tarih şuurunu

sadece sınav kodlamalarıyla öğrenmektedir. Mevlâna'yı tanıyıp anlamak yerine, Anadolu Selçuklu devrinde yaşadığını ezberliyor; Hatay'ın neden millî mesele olduğunu anlamak yerine, yalnızca ilk cumhurbaşkanının kim olduğunu şifreliyor. Çocuklarımıza “Neden böyle yapıyorsunuz?” diye kızmaya hakkımız yok, bu düzensiz sistemin en büyük mağduriyetini bizzat onlar yaşıyorlar. Burada hesap sorulması gereken, yarış atı gibi sınavdan sınava koşturulan yavrularımız değil, onlara bu şartları reva görenlerdir. “Sınav için eğitim” anlayışının terk edilerek “iyi insan, yurduna bağlı vatandaş olmak için eğitim” modeline geçilmediği sürece istediğiniz kadar sistem, müfredat değişimi yapın sonuç değişmeyecek, eğitimde olması gereken kalite sağlanamayacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, devletimizin kurucu iradesi, cumhuriyetimizin ilanından çok önce bir yandan Sakarya Meydan Muharebesi'nde ateşle imtihan edilirken diğer yandan Ankara'da eğitim kurultayını toplayıp Türkiye'nin eğitim ateşini tutuşturuyordu. Yalnızca bu anekdot dahi millî eğitime verilmesi gereken önemin açık bir göstergesidir. Büyük Atatürk'ün de söylediği gibi “Bir millet eğitim ordusuna sahip olmadıkça savaş meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin o zaferlerin kalıcı sonuçlar vermesi ancak eğitim ordusuyla mümkündür.” Bu bilinçle, cumhuriyet, fırsat eşitliği sunmuş, eğitimi Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar yaymıştır. Bugün ise “taşınabilir eğitim” adı altında eğitim teşkilatı adım adım köylerden, kasabalardan çekilmiş, 20 bin köy okulu kapatılmış, köyler eğitimin ışığından mahrum bırakılmıştır.

Eğitim sadece okuldan ibaret olmadığı gibi, okul da sadece öğrenciden ibaret değildir. Köylerde öğretmenlerin bulunması tüm köy halkı için bir kazançtır. Köylerimizde okul olması, bahçesinde al bayrağımızın dalgalanması, millî bayramların coşkuyla kutlanması millî irfan ve millî şuurunu yükseltmektedir; aksi durum olan köy okullarımızın kapanması ise bilimden, ilerlemeden ve gelişimden mahrum kalmak demektir. Köylerimiz ülkemizin kılcal damarlarıdır. Bugüne kadar taşınabilir eğitime harcanan parayla hem köy okullarımız ihya edilir hem de en az 50 bin öğretmenimiz çocuklarına kavuşabilirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Karaman, toparlayın lütfen.

Buyurun.

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Hemen tamamlıyorum.

Çocuklar karda kışta çok uzaktaki okullara gideceğine devlet onun ayağına gitmeli, şefkatle kucaklayıp aşkla öğretmelidir. Çocuklarımızın hayallerini gerçeğe dönüştürmek devletin en temel görevidir. Çocukların okuması da iyi, güzel ve güçlü bir Türkiye'nin teminatıdır.

2024 bütçesinin eğitim teşkilatımız ve vatandaşlarımızı memnun edecek şekilde kullanılmasını temenni ediyor, bütçenin Türk milletine hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim.

Sayın Nurten Yontar... Yok.

Sayın Orhan Sümer, buyurun lütfen.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Sayın Bakanın birkaç hafta önce Adana'ya yaptığı ziyarette bir sözünü hatırlatmak isterim: Hasarlı okullarla ilgili bir soruya “Büyükşehir Belediyesini bize teslim edin, ondan sonra gereğini yaparız.” sözünü esefle kınadığımı bildirmek isterim.

Türkiye'nin eğitim sistemi, çocuklar ve gençlerin mutlu gelecekleri, umutlu olacakları bir eğitim ortamını sunmaktan maalesef çok uzaktır. Yıllardır okulların fiziki altyapı ve donatım eksikliklerini, öğrencilerin yurt meselesini tartışıyoruz. Öğretmenlerimizin atama sorununu, öğretmenler arasındaki "ücretli" "sözleşmeli" "kadrolu" ayrımının kalkması gerektiğini hatta ve hatta zincir marketlerde Millî Eğitim Bakanlığındaki kadar öğretmenin çalıştığını defalarca dile getirdik.

Eğitimin temelinde olmazsa olmaz öğretmenlerimizin acil çözüm bekleyen bazı sorunlarını dile getireceğim:

Öğretmene ve genelde kamu görevini yürüten çalışanlara yönelik saldırılar bu toplumun ayıbıdır. Geçen hafta yine Adana'da birçok okulda öğretmenlerimize saldırı oldu. Özellikle son zamanlarda artış gösteren şiddet hadiselerinin önüne geçebilmek için önleyici tedbirleri ve caydırıcı müeyyideleri getiren yasal bir düzenleme kaçınılmazdır artık.

Ayrıca "atanamayan" "ücretli" "sözleşmeli" "mülakatta elenen" "kadrolu" "kadroşuz" gibi söylemlerle sınıflandırılan ve her geçen gün ekonomik çarkın altında ezilen tüm öğretmenlerimize 24 Kasım'da 1 maaş Öğretmenler Günü ikramiyesi verilmesi gerekmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutladığımız bu yılda herhâlde kendisine yakışanı yapacaktır diye düşünüyorum.

Eğitim öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ayırım gözetmeksizin tüm eğitim çalışanlarına 1 maaş tutarında ödenmesi, tüm eğitim çalışanlarına yoksulluk sınırının üzerinde bir ücret artışı sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılması gerekmektedir. Kamuda mülakat uygulamasına son verilmesi; tüm eğitim çalışanlarına sosyal devlet ilkesi gereği ayırım yapılmaksızın giyim, ulaşım, barınma, beslenme, yakıt, kira yardımı yapılması ve aile, çocuk yardımı tutarlarının enflasyona göre yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Vergi dilimi adaletsizliğine son verilmesi; öğrencilerin en temel hakkı olan eğitim, barınma ve beslenme haklarının sosyal devlet anlayışıyla devlet güvencesine alınması ve kamusal eğitim sağlanması öğretmenlerimizin çözüm bekleyen sorunları arasındadır. Eğitimde yaşanan ve yapısal hâle gelen sorunlar her ne kadar iktidarınız ve MEB tarafından görmezden gelinmeye çalışılsa da eğitim sorunu ekonomik krizden sonra halkımızın en önemli ve öncelikli gündemi olmayı sürdürmektedir. Yaşanan ekonomik krizle birlikte ülkemizde halkın büyük bölümünün asgari ücret ya da asgari ücrete yakın bir ücretle çalıştığı dikkate alındığında velilerin öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandığı, özellikle de birden fazla çocuğu okula gidecek olan dar gelirli velilerin zorunlu ihtiyaçları dahi gidermesinin mümkün olmadığı görülmektedir. Bakanlığın bu gerçeklere göre mutlaka önlem alması gerekmektedir.

Eğitim öğretimde öne çıkan en önemli sorunlardan biri de öğrencilerin okullardaki beslenme sorunudur. Türkiye'de çok sayıda öğrenci okula maalesef kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçok öğrencinin okulda yemek yemeden günü tamamladığı ve eve döndüğü görülmektedir. Bu duruma da acilen çözüm bulunması gerekir.

Ayrıca, Sayın Bakan, Adana ilim, Pozantı Cumhuriyet İlkokulu üç dört yıldan fazladır yapılmayı bekliyor. Yıkılmıştı, bırakın yeniden yapılmayı ne yazık ki ihalesine bile giren olmuyor. Çocuklar maalesef Şehit Sefa İzbudak Ortaokulunda 2 okul birleştirilerek ders görüyor. Ayrıca Adana'da kış şartları Pozantı, Aladağ, Karaisalı, Feke, Saimbeyli, Tufanbeyli ilçelerinde çok çetin geçiyor. Burada elimde de ailelerin beraber yaptığı yazışmalar var. Maalesef daha kış gelmeden hemen para toplamaya, yakıt parası, yardım parası diye ciddi anlamda sorun var. Millî Eğitim Bakanlığı okullardaki yakacak ihtiyacını karşılamayacak durumda mıdır?

Ayrıca, Adana’da kaç tane köy okulu kapalı hâlde, kaç tanesinde açılmak için düzenleme yapılmakta ve açılacak köy okullarında kaç öğretmen çalışması planlanmaktadır? Ayrıca, Adana’daki önceki dönem İl Millî Eğitim Müdürünün de içinde bulunduğu, 200 kişinin gözüne alındığı, devleti de 60 milyonun üzerinde zarara uğratan konuyla ilgili soruşturma hangi aşamadadır?

Ayrıca son iki sene içerisinde ekonomik nedenlerle kaç öğrencinin okulu bırakmak zorunda kaldığı, öğretmen atamalarında uygulanan mülakat sistemini ve yapılan usulsüzlükleri yazılı soru önergemde 2 defa belirttim, maalesef 1 tanesine bile cevap gelmedi. Bu sorunlar özellikle ilim Adana’yla ilgili olduğundan cevaplarını bekliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Toparlayın Sayın Sümer, buyurun, bir dakika süre veriyorum.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ayrıca, ilim Adana, Suriyeli nüfusunun Türkiye içerisinde en yoğun olduğu 5 il konumunda. Bu durum eğitim ve öğretime de yansıyor. Adana’da maalesef bazı okullarda Suriyeli öğrencilerin Türk öğrencilerden sayı olarak daha fazla olduğu iddia ediliyor ve birkaçına da ben gittim, bizzat şahit oldum. Bu sorun hem öğrenciler hem öğretmenler arasında çeşitli problemlere yol açıyor. Adana’da son iki sene içerisinde kaç tane yabancı uyruklu çocuk eğitim öğretim görmeye başlamıştır? Bunlardan kaç erkek, kaç kız çocuğudur? Yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilerinden fazla olduğu okul var mıdır, varsa hangileridir, öğrenci sayısı kaçtır? Yabancı uyruklu ortaöğretim öğrencilerinin entegrasyonu için Bakanlığımızın uyguladığı projeler var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Değerli Komisyon üyesi milletvekillerim, Bakanlığımızın saygıdeğer bürokratları; hepimizi saygı ve muhabbetlerimle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, cumhuriyetimizin Türk ve Türkiye Yüzyılı’nın ilk bütçesini görüşürken Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin asra Türk mührünü vuracak olan evlatlarımız için, gençlerimiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Şüphesiz, eğitim, hayat boyu süren, öğrenim ihtiyacı ise hiç bitmeyen 2 husustur. Milletçe ortak ülküler etrafında birleşmenin yolu, ortak bir gelecek tahayyülünde bulunabilmenin şartı da huzur ve kardeşliğin emniyeti olarak gördüğümüz eğitimden geçmektedir. Bu sebeptendir ki aileden sonra evlatlarımızın ilk sosyal çevresi olan okullarımız ve içinde verilen millî eğitim gelecek tasavvurumuzun mihenk taşıını oluşturmaktadır. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin ifadesiyle “Eğitim ve öğretim hayatı bir milletin geleceğini aydınlatan meşale, ilim ve irfan yolunu açan, akıl ve ahlak yordamını gösteren kaynaktır. Vicdanlı, ahlaklı, hamiyetli, sorumlu, millî düşünen nesiller yetişiyorsa aşçı tutmuş demektir. Eğitim noksanlığı ise varlığımızın mezarını kazar.” Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî eğitime bakış açımızın özetini oluşturan Sayın Genel Başkanımızın bu ifadelerinin vicdan sahibi olan, kendisini mensubiyet şuuruyla Türk milletine ait hisseden her insanda karşılık bulacağına şüphe yoktur.

Şüphemiz olmayan bir diğer husus ise Cumhuriyet İttifakı’nın millî eğitim politikalarının yarım asırlık ve hatta yüz yıllık ideallerinin millî eğitimi de kapsayacağıdır. “Yaratılanı severim Yaradan’dan ötürü.” diyen Yunus’un sözünü öğüt kabul eden, Hoca Ahmet Yesevi’nin “Kalbi kırmak Allahutaala’yı kırmaktır. Gönlü kırık, zavallı ve garip birini görürsen yarasına merhem ol. Onun yoldaşı ve yardımcısı olmaktan çekinme.” öğüdünü idrak eden, “Asırlar var ki aydınlık nedir hiç bilmez afakım.” diyen

İstiklal Şairi'miz Mehmet Akif Ersoy'a kulak veren, istikbali sahiplenen nesiller yetiştirmek için tarihin ve talihin bize yüklediği inkâr edilemez en önemli sorumluluktur. Bu sebeple, Milliyetçi Hareket Partisi olarak evlatlarımız için, gençlerimiz için, geleceğimizin yazılması için, beklenen Türk tarihinin yeni sayfaları için atacağımız her türlü adımda yanınızda olduğumu ifade etmek isterim.

Sayın Bakanım, bu vesileyle seçim bölgem İzmir'imizle ilgili birkaç hususu da dile getirmek isterim. Malumunuz, 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir'imizde meydana gelen ve can kayıplarının da olduğu deprem felaketinde birçok binamız hasar görmüş, bazı binalarımız ise yıkılmıştır. Devletimiz bütün imkânlarıyla ve bütün organlarıyla İzmirli hemşehrilerimizin acısının hafifletilmesi ve yaralarının en kısa sürede sarılması için seferber olmuştur. Bu depremin etkilediği ilçelerimizin başında Bayraklı ilçemizde hasarlı okul binaları boşaltılmış, öğrencilerimiz başka okullara kaydırılmış ve binaların yıkımları tamamlanmıştır. Yıkılan okulların yerine yenilerinin yapılmasına ise çok kısa sürede başlanmıştır. Bayraklılı hemşehrilerimiz inşaat sürecinin bir an önce bitirilerek okullarının hizmete açılmasını dört gözle beklemektedir. Ayrıca Bayraklı Gümüşpala Mahallesi'nde bulunan Uğur Sarıkaya Ortaokulunun yıkılarak yerine fiziki şartları daha uygun olan bir okulun yapılması planlanmıştır. Okul mevcudunun artması da göz önünde bulundurularak bu sürecin hızlandırılması umut edilmektedir. Diğer yandan, Bayındır ilçemizde bulunan Şehit Oktay Ardıç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi de depremden sonra yıkılan binalarımızdandır. Daha önce yatırım programına alınan ancak yatırım programından çıkarılan Bayındır Mesleki Eğitim Merkezi binasının ve onaylanan fen lisesi projesinin yatırım programına alınması da beklentilerimiz arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Osmanağaoğlu, bir dakika veriyorum.

Buyurun lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Şu anda Gazi Lisesi tarafından geçici olarak kullanılan Muhsin Yazıcıoğlu İmam Hatip Lisesi binasına ek pansiyon yapılarak buranın fen lisesi olarak kullanılmasının temin edilmesiyle Karşıyaka ilçemize fen lisesi kazandırılmasının mümkün olabileceğinizi de takdirlerinize sunarım. Fen lisesi talebi olan ilçelerimizden biri de Aliağa ilçemizdir. Yine Aliağa ilçemize 1'inci, 2'nci, 3'üncü kademe özel eğitim uygulama okulunun kazandırılması, Aliağa ilçemize bağlı Yenimahalle'ye ilkokul ve ortaokul yapılması da Aliağalı hemşehrilerimizin arasındaki önemli beklentilerdir.

Sözlerime son verirken Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin Türk milletine hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, hepinize kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere...

Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, Sayın Başkan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde eğitim sisteminin içinde bulunduğu sıkıntıları, sorunları, öğretmenlerimizin sorunlarını, öğrencilerimizin sorunlarını partimizin Komisyon üyeleri, Sayın Türel ve diğer arkadaşlarımız ifade ettiler. Ben de deprem geçirmiş bir ilin milletvekili olarak deprem kentlerindeki birtakım sorunları Sayın Bakanım, sizlere aktarmak istiyorum: Sayın Bakan, deprem illerinde özellikle özel eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin ciddi sorunları var. Siz de takdir edersiniz ki özel öğretim, yani dersane...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Özel öğretim mi dediniz?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Evet, öğretim. Şimdi, burada çok sayıda okul yıkıldı, çok sayıda dersane yıkıldı, çoğu ağır hasarlı ve burada çalışan öğretmenlerimiz vardı, eğitim camiasının neferleri vardı; bunlar, sizin teşkilatınızın birer mensubu sayıldılar ama şu anda bu öğretmenlere ilişkin Bakanlığımızca bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmadı; ne olacak? Bu öğretmenler, sizlerden sınavsız bir şekilde kadroya alınmalarını bekliyorlar. Gerçekten yetişmiş bir insan gücü var ortada ve bu insan gücünün telef olmaması lazım ve bu öğretmenlerimizin bir şekilde eğitim sisteminin içine alınıp ülkelerine faydalı hizmetler üretmelerinin yolunun açılması lazım. Ben bu alandaki bütün öğretmenler adına bu talebi size iletiyorum, bütün aileleri de öğretmenler de sizden bu konuda bir çalışma bekliyor.

Bunun dışında Sayın Bakan, özellikle deprem illerinde öğrencilerimizin büyük bir çoğunluğu -siz de takdir edersiniz ki- konteyner kentlerde yaşıyorlar ve yaşamak zorunda kalıyorlar. Zaten konteyner kentlerin fiziki şartları çok olumsuz, kalabalık aileler bir arada yaşıyor, çocuklarımızın ders çalışacak ortamları yok, yeteri kadar kütüphane, yeteri kadar çalışma ofisleri de açılmadı. Bu konuda Bakanlığınızın, özellikle konteyner kentlerde gerekirse bir inceleme yaptırmak suretiyle buradaki öğrencilerin ders çalışma imkânlarını yerinde tespit etmesini talep ediyorum. Konteyner kentlerin büyük bir çoğunda internet yok, internet olmadan da öğrencilerimizin derslerini çalışmaları veya ödevlerini yapmalarının da imkânı yok. Bu internet konusunda ilgili bakanlıklarla da gerekirse bir iş birliği yapmak suretiyle bu sorunun da giderilmesini bekliyoruz.

Bunun dışında, benim seçim bölgem Adıyaman'da da diğer deprem illerinde de okullarda temiz suya erişim sorunu var; şebeke suları içilmiyor, öğrenciler yoğunluklu olarak kalabalık bir şekilde bulunuyorlar ve okullarda temiz suya erişim konusunda tedbir almanızı istiyoruz. Çocuklarımızın bu konudaki mağduriyetlerinin giderilmesini istiyoruz.

Sayın Bakan, bir konuda sizlere teşekkür etmek istiyorum. Özellikle seçim bölgem olan Adıyaman'a geçen yapmış olduğunuz ziyarette 15 adet 24 derslikli okulların yapılması konusunda Emlak Konutla bir anlaşma, bir protokol imzaladınız, bu gerçekten çok anlamlı oldu. Biz de bu işin takipçisi olacağız. Dileğimiz, kısa süre içerisinde bu protokolün gereğinin yapılması ve bu okulların açılmasıdır.

Bunun dışında, seçim bölgemde yine sizin Bakanlığınızın yetkisinde olan birtakım ihtiyaçlar var, ben bunları da size aktarmak istiyorum: Adıyaman'da, özellikle Adıyaman Lisesi ve Adıyaman Merkez Anadolu Lisesi yıkıldı. Adıyaman Lisesi, Adıyaman'la özdeşleşen bir lise, gerçekten bütün Adıyamanlıların gönlünde başka bir yeri vardı. O okulumuzun tabelasının bugün inmiş olması hepimizi derinden üzüyor. Bu 2 okulumuzun bir an evvel yatırım programına alınmasını ve bu liselerimizin yapılmasını bütün Adıyaman halkı bekliyor. Siz böyle bir çalışma yaparsanız belki bizim yaralarımızı biraz hafifletmiş olursunuz. Aynı şekilde öğretmenevinde de problemler var, öğretmenevimiz yarım kaldı. İnşallah, bu bütçeden öğretmenevinin yapılması konusunda da bir ödenek aktararsınız ve deprem bölgesinde zor koşullarda eğitim öğretim hizmeti veren eğitim emekçilerimiz en azından rahat bir ortamda çalışma imkânı bulurlar.

Bunun dışında Sayın Bakan, yine Adıyaman'da; Yaylakonak'ta, Kömür'de, Gölbaşı ilçemizin Yukarınasırlı köyünde lise binalarına ihtiyaç var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Söylediklerinizi duyamadım, özür dilerim.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Efendim, Yaylakonak, Kömür, Gölbaşı ilçemizin Yukarınasırlı köyünde lise talebi var. Buralarda öğrenci sayısı çok fazla, lise binamız yok. Bakanlık olarak bu konuda bir çalışma yürütürseniz iyi olur Samsat Doğanca köyünde de ilkokul yok Sayın Bakan. Daha önce 2017-2018 Samsat depreminde hasar görmüştü, o günden beri bu konuda bir çalışma yapılmadı, öğrenciler okula gidemiyorlar. Bunu da gündeminize almanızı bekliyoruz.

Bunun dışında Sayın Bakan, özellikle deprem illerinde öğretmenlerimizin barınma sorunu var.
(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tutdere, buyurun lütfen.

Bir dakika ilave süre veriyorum.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Yeni atamalarda problem yok ama daha önce deprem illerinde görev yapan öğretmenlerden o tarihlerde kira desteği alanlar şu anda konteynerden faydalanamıyorlar. Bu konuda ciddi bir sorun var, burada Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla da biz defalarca görüştük. Valilikler, daha önce öğretmenler kira desteği aldı diye konteynerden faydalandırmıyorlar. 24 Kasım Öğretmenler Günü geliyor, siz bu konuda bir çalışma yaparsanız öğretmenlerimizin daha önce kira desteği almış olsalar dahi vazgeçmeleri durumunda konteynerlere yerleştirilmelerini, barınma sorunlarının çözülmesini bekliyoruz çünkü bu konuda ciddi mağduriyet var. Düşünün, gidecek yeri olmayan, evi olmayan bir öğretmenin çocuklara ne faydası olacak. Bu konuda Bakanlığınızın harekete geçmesini bekliyoruz. Bu sorun bütün deprem illerinde var ve öğretmenlerimiz de bu konuda sizlerden çözüm bekliyorlar.

Ben bu bütçenin, deprem illeri başta olmak üzere bütün Millî Eğitim camiasına hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, size de çalışmalarınız da başarılar diliyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de yine Cumhuriyet Halk Partisinden Mehmet Tahtasız.

Buyurun lütfen Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Bakan, AKP Hükümetinin 9'uncu Millî Eğitim Bakanı olarak hoş geldiniz, hayırlı olsun diliyorum.

Evet, AKP'nin yirmi bir yıllık iktidarında 8 ayrı Millî Eğitim Bakanı gördük; Bakanlar 8 kez değişti, eğitim sistemimiz ise 17 kez değişti. Devlet politikası olması gereken eğitim sistemi yazboz tahtasına döndü. Yarattığınız eğitim sisteminden ve belirsizlikten öğrenciler, öğretmenler ve veliler kaygılı, umarım siz de kaygılısınızdır. Halkımız nasıl kaygılı olmasın ki bir gece sınav sistemini kökten değiştiriyor, tek adamın aklına düşüyor gece yarısı okulları tatil ediyorsunuz. 9'uncu Millî Eğitim Bakanı olarak siz de aynı kaygılısınız ki sistemi yeniden değiştirmek istiyorsunuz. Eğitim sistemimiz çok uzun yıllardır sistematik bir biçimde tarumar edildi. Siz kendi içinizde eğitim sistemimizle oynarken çocuklarımızın geleceğiyle oynadınız aslında Sayın Bakan. Depremde dayanıksız olduğu gerekçesiyle okullarımızı yıkıyorsunuz, haklısınız fakat yerine yenisini yapmayı çocuklarımızı ikili eğitime muhtaç ediyorsunuz. Okul yapıyorsunuz ne acıdır ne yazık ki Atatürk büstü yok, spor salonu yok, laboratuvarı yok, engelli rampaları yok, kütüphanesi yok, resim atölyesi yok, müzik atölyesi yok, köylerde bazı ilçelerde internet yok. Okul yapıyorsunuz bütçe vermiyorsunuz; hademesi yok, temizlikçisi yok, temizlik malzemesi yok. Üniversite yapıyorsunuz, öğretmen mezunu ediyorsunuz atama yok. Sözün özü, yapboza dönen eğitim sistemimizde olması gerekenler yok, sorun çok.

Sayın Bakan, şimdi size eğitim camiasının bazı sorunlarını aktaracağım: Millî Eğitim Bakanlığı, iktidarın ideolojik alanı olmaktan çıkarılmalı, bağımsız bir yapıya kavuşturulmalıdır. Her yıl, Öğretmenler Günü'nde öğretmenlerimize bir maaş ikramiye verilmelidir. Deprem bölgesinde tayin talebi olan öğretmenlerin talepleri acilen yerine getirilmelidir. Öğretmenlerin eş durumu ve mazeret tayinleri yapılmalıdır. Cumhuriyetin 100'üncü yılında en az 100 bin öğretmen ataması yapılmalıdır. Ücretli ve sözleşmeli öğretmen uygulamalarına son verilerek ücretli öğretmenlerin ataması gerçekleştirilmelidir. Her okula, güvenlik görevlisi, rehber öğretmen, hizmetli, teknoloji öğretmeni, sağlık görevlisi ve memur ataması yapılmalıdır. Köy okulları derhâl açılmalı, taşınmalı eğitime son verilmelidir. Bu maddeyi çok önemsiyoruz; tüm eğitim kademelerinde öğrencilere ücretsiz beslenme hakkı sağlanmalıdır. Sınav merkezli eğitim sistemine son vermelisiniz. Çorum ilimizin bazı talepleri var: Ortaköy ilçemiz Aşdağul beldesinde 86-87 eğitim öğretim yılında hizmete açılan, yirmi üç yıl boyunca binlerce öğrenciye hizmet veren Şehit Doğan Mutlu Yatılı Bölge Okulu 2009 yılında kapatıldı. On dört yıldır kaderine terk edilen yatılı bölge okulu bir dönem civarındaki köyler tarafından ahır olarak kullanıldı, şu anda da hırsızların uğrak yeri hâline geldi. Okulun kapıları, pencereleri, kalorifer petekleri, elektrik kabloları ve işe yarayan tüm eşyaları hırsızlar tarafından çalındı. Bir okula dahi sahip çıkamıyorsunuz Sayın Bakan. Şehidimizin ismi verilen okulun düşürüldüğü durum, şehidimiz Doğan Mutlu'nun ismine ve hatırasına saygısızlıktır. Bu durum bizim vicdanımızı yaralamaktadır. Yine, Laçın ilçemizin Narlı beldesindeki yatılı bölge öğretim okulu da kapatıldı. AKP iktidarı, 2012 yılında "Buraların açık ceza infaz kurumu olması için çalışma başlattık, müjde." dedi ama on yıl geçti hiçbir hareket yok. Çürümeye terk edilen bu okullarımızın ya yeniden eğitim yuvasına dönüştürülmesi ya da söz verildiği gibi açık cezaevi yahut huzurevi olarak hizmete açılmasını talep ediyoruz.

Sayın Bakan, soru önergesi de vermiştim belki haberiniz olmamıştır. Çorum'da Atatürk büstü olmayan okullarımız olduğunu biliyor musunuz? Çorum İl Millî Eğitim Müdürlüğü, ancak ben gündeme getirdikten sonra bu ayıbı temizlemek için çalıştı. Şu anda da bitirmek üzereler, bundan dolayı da Millî Eğitim Müdürlüğüme teşekkür ediyorum. Birçok ilçemizde, yıkılan okullar nedeniyle ikili öğretim var, ikili öğretimde de öğrenci ve öğretmenlerin erken gelip geç çıkması gibi sıkıntılar var. Teneffüsler ve öğle araları kısa tutuluyor. Yıkılan okulların bir an önce tamamlanmasını istiyoruz. Kargı ilçemizde Cumhuriyet Yatılı Bölge İlkokulu ve Cumhuriyet Yatılı Bölge Ortaokulu ile Atatürk İlkokulu ve Ortaokulu aynı binada eğitim görüyor. Cumhuriyet İlkokulu ve Ortaokulunun binası yıkıldı ancak yerine yenisi yapılmadı. Kargı ilçemizdeki öğretmenleri kapatıldı, Kargı halkı öğretmenlerini yeniden istiyor. İskilip Azmimilli Okulunun ortaokul kısmı yıkıldı, henüz yerine yapılacak okul için bir çalışma yok; ikili eğitim yapılıyor. İskilip Ebussuud Efendi İlkokulu yapıldı, yapımına yeniden başlandı; kız imam-hatip lisesi orada eğitim görüyor. İskilip Akşemseddin Lisesi yıkıldı, öğrencilerin bir kısmı ek binada, bir kısmı da Sultan Hatun Lisesinde eğitim-öğretim görüyor; Mecitözü Şehit Mahmut Daştan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi de aynı durumda. Hitit Üniversitesi Güney Kampüsü için 600 dönüm arazi 2017 yılında tahsis edildi ama yapılmadı, bu nedenle tıp fakültesi öğrencileri liseden bozma bir okulda, kütüphanesi dahi olmayan, imkânları kısıtlı binada eğitim öğretim görüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tahtasız, süreniz bitti.

Toparlayın sözlerinizi, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Bakanım, iş insanlarımızın sizden talepleri var: CNC torna meslek yüksekokulu, makine ve malzeme yüksekokulu, ütüculülük meslek yüksekokulu, evişleri meslek yüksekokulu, evde sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu, mücevher taş kesme meslek yüksekokulu, bahçe bakım meslek yüksekokulu, seracılık meslek yüksekokulu, tezgâhtarlık

meslek yüksekokulu, küçükbaş hayvan yetiştiriciliği meslek yüksekokulu, ev ve ofis temizliği meslek yüksekokulu, apartman yöneticiliği meslek yüksekokulu talepleri var. Kısacası mesleki eğitim veren, sanayiye ve iş hayatına kalifiye eleman yetiştiren meslek yüksekokullarının sayısının artırılmasını talep ediyoruz.

Tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü kutlu olsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aşkın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum.

Kayseri’de eğitim alanında yaşanan sorunları gündeme getirmek istiyorum.

Sayın Bakanım, seçim bölgem Kayseri 6 Şubatta yaşanan depremlerden büyük ölçüde olmasa da etkilendi. Özellikle Sarız -benim de ilçem- depremden etkilenen ilçelerimizin başında geliyor; Göksun ve Elbistan’ın hemen yanında, Maraş bölgesinde. Hem Sarız’da hem diğer ilçelerimizde depremden etkilenen, hasar gören okullarımız mevcuttu. Ben bazı okullara gittim, inceledim, oradaki velilerle buluştum. Bazı okullarımız yeniden yapıldı, bazı okullarımıza tadilat işlemi uygulandı, öğrencilerimiz taşınmalı eğitimle başka okullara sevk edildi, sonrasında bir kısmı tekrar okullarına döndü fakat merkezde 2 önemli okulumuz, Besime Özderici ve Kadir Has Okullarında bir türlü ilerleme sağlanamadı. Bunlar şehrin içerisinde çok önemli 2 okul, bunların akıbeti hakkında bilgi edinebilirsek çok memnun olurum.

Burada dikkat çekmek istediğim bir diğer nokta, deprem araştırmacıları Kayseri’nin fay hattı bölgesinde olduğunu, özellikle merkez bölgesinin ve Sarız’ın fay hattına yakınlığına işaret ediyor. Özellikle Sarız Fayı aktif bir fay ancak üzerine çok araştırma yapılamadığı için gündeme gelmedi. Bu bağlamda, başta kamu binaları olmak üzere kentteki yerleşime dair soru işaretleri mevcut. Kamu binalarının başında ise okullarımız geliyor. Sayın Bakanım, bu konuyla ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla ve yerel yönetimlerle ortak bir çalışma yapılabilir mi? Kayseri’de bulunan okullarımızın kaç tanesine deprem dayanıklılık testi yapıldı? Böyle bir test yapıldıysa bu okulların dayanıklılık durumu nedir? Yeniden yapılması planlanan okulumuz var mı, varsa sayısı nedir?

Sayın Bakanım, yine, Sarız’la ilgili bir diğer sorun, vekil öğretmenlik ve vekil kaymakamlık. Gerçi kaymakamlık noktası sizinle ilgili değil ama çok ciddi sayıda vekil öğretmen mevcut Sarız’da, bir türlü asil öğretmenleri gönderemiyoruz o bölgeye. Asli olarak bir öğretmenin izin vesaire gibi nedenlerle görevinden uzaklaşmasının ardından, o kişinin görevine bir vekil atanıyor. Sayın Bakanım, Sarız’da vekil öğretmen sayısı çok yüksek. Siz de çok iyi bilirsiniz ki eğitimde, özellikle ilkökul düzeyindeki eğitimde çocukların okula alışabilmesinin en büyük faktörlerinden biri öğretmenleriyle kurdukları ilişki.

Burada yine, bir diğer Kayseri Milletvekilimiz var, Sayın Baki Ersoy Bey. Ben de Sarızlıyım; o bölgede çalışmanın, iş koşullarının ne kadar zor olduğunu bilirim. İnsanların okumaktan başka bir şansı yok Sevgili Bakanım. Bu konuyla, özellikle Sarız bölgesiyle ilgilenebilirseniz çok memnun olurum. Şüphesiz ki her ilçemiz, her bir köyümüz çok değerli ancak Sarız’da vekil öğretmen sayısının çok fazla olduğunu dikkate almanızı önemle arz ediyorum.

Sayın Bakanım, kıymetli hazırım; eğitim alanında sorun yaşayan bir diğer ilçemiz de Sarioğlan. Bu da şehir merkezimize çok yakın bir ilçemiz. Sarioğlan’ın Palas Mahallesi ki bu ilçede de, bu mahallede de CHP çok az oy alır. Oranın muhtarı benimle temasa geçti bundan yaklaşık iki ay önce Sevgili Bakanım. Hayırseverler ile Büyükşehir Belediyesinin iş birliğinde, bir okul bitmiş, eğitime hazır hâle getirilmiş depremden sonra fakat arazisinin üzerinde, Sarioğlan Belediyesinin bir borcundan dolayı araziye haciz işlemi uygulanmış. O haciz kaldırmadığı için okul bir türlü faaliyete geçmiyor.

Ben bizzat yerine gittim, inceledim. İl Millî Eğitim Müdürüne de konuyu aksettirdik, Bakanlığa da aksettirdik. Okulun sırasına, tahtasına kadar her şey mevcut. Şu an ilköğretim çocukları yaklaşık bin metre mesafe yürüyerek bir lisede eğitim alıyorlar. Biliyorsunuz, lise çocuklarının boylarını, fiziklerini. O küçük yavruların o alanda eğitim alması gerçekten çok zor. Ben biraz önce, gelmeden yine muhtarı aradım, hâlâ açılmamış okul. Bu konuda istirham ediyorum, zannediyorum, o haciz işleminin çok büyük bir işlem olmaması gerekir.

Sayın Bakanım, onun haricinde, Anadolu'da, Anadolu'nun ilçelerindeki çocuklarımızın eğitimi çok ama çok önemli. Onları, buldukları yerlerde hayata hazırlayacak belki de tek kişi öğretmen. Hem vekil öğretmenlik konusu hem de okulların bakım onarım veya yeniden yapım sürecinde Kayserililer sizden özel hassasiyet bekliyor, ben de istirham ediyorum sizlerden.

Son olarak, özellikle ifade etmek istiyorum: Kayseri'den gençlerimiz var, öğretmenlerimiz var; Türkiye'nin her yerinden bize ulaşan arkadaşlarımız var; seslerini duyurmaya çalışıyorlar öğretmenlerimiz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında öğretmenlerimize verilen atama sözünün tutulması... Ayrıca, yine, seçimden önce mülakatın kaldırılacağına müjdesi verildi kamu çalışanlarımıza, öğretmenlerimiz de buna dâhildi ancak geldiğimiz noktada mülakatlar kaldırılmadı. Öğretmenlerimiz başta olmak üzere tüm kamu çalışanları mülakatın kaldırılmasını talep ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Genç, buyurun lütfen.

AŞKIN GENÇ (Kayseri) – Öğretmenlerimiz sizlerden atama bekliyor diyorum.

Bütçenin sizlere ve ülkemize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Aşkın Bey'e cevap vereyim de. Benim adımlı söyledi Aşkın Bey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, Sayın Ersoy; bir saniye, şöyle yapalım: Şimdi, biliyorsunuz, milletvekillerine -aşağıdaki- İç Tüzük 69 gereği söz vermiyorum, sadece siyasi partilerin sözcülerine... Sizin sözcünüz Mustafa Kalaycı, şu an olmadığı için onun yerine herhâlde siz görev yapıyorsunuz. Bu bağlamda söz veriyorum yoksa vermiyorum.

ŞENOL SUNAT (Manisa) – İşi gayet güzel hallettiniz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Sunat, Sayın Sayyigit'e de yaptım aynısını. Sezai Temelli olmadığı için o, şu an orayı organize ediyor.

Buyurun Sayın Ersoy.

IV. AÇIKLAMALAR(Devam)

3.- Kayseri Milletvekili Mustafa Baki Ersoy'un, Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Başkanım şöyle: Aşkın Genç Beyefendi Sarıoğlan'dan bahsetti, Palas'tan bahsetti; doğru, kendilerinin çok az oy aldığı bir yerdir, bizim de 1'inci parti olduğumuz bir yerdir. Sarıoğlan Belediye Başkanımızla şimdi telefonda konuştum, daha önce de kendisinin bir açıklamasından sonra açıklama yapmıştı Belediye Başkanımız; doğru, orada belediyenin haczi vardı. Haciz işlemi kalktı, ihtiyaçları da giderilmiş, pazartesi günü de açılıyormuş; kendisine müjde vereyim dedim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

- a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)
- b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)
- c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)
- ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)
- d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi de İYİ Parti Grubundan Sayın Hüsmen Kırkpınar.

Buyurun lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Bakan, değerli hazırım; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

AK PARTİ hükümetlerinin en başarısız olduğu alanlardan biri de maalesef bir türlü dikiş tutturamadığı eğitim. Bir nesli heba eden sistemin adı da 4+4+4'tür. 2012-2013 eğitim öğretim yılında hayata geçirilen 4+4+4 eğitim sistemiyle sekiz yıllık zorunlu eğitim son buldu. Genel liseler tarih oldu, devlet okullarının sayısı azaldı, açık öğretime yönelim başladı. Bu sistemle pedagoji ve bilime aykırı olarak 72 aydan küçük yani 60 aylık çocuklar okula başlatıldı. Yirmi bir yıldır Türkiye’de eğitim diye bir şey kalmadı. 2023 yılında cumhuriyetin 100’üncü yılına girerken Türkiye’deki 85 milyonun eğitim ortalaması orta 2 seviyesine geriledi. Yaklaşık 20 bin civarında köy okulu kapatıldı, taşınmalı sisteme geçildi.

Değerli arkadaşlar, tüm ideolojik görüşlerden arındırılmış bir eğitim modeliyle eğitim tam anlamıyla ulusal değerlere bağlı olmalı, parasız eğitimle fırsat eşitliği sağlanmalı ve millî çıkarlarımız için tüm imkânlar seferber edilmelidir. Mesleki eğitim tamamen yok edildi. İktidar “Mesleki eğitimi yeniden canlandırıyoruz.” diyor, yirmi bir yıldır bunlar neden yapılmadı? Diploma zengini değil, beceri zengini gençler yetiştirelim.

Biz, İYİ Parti olarak, devlet okullarında okuyan çocuklarımıza sabah kahvaltısı ve öğle yemeği verilmesini parti programımıza koyduk. Okullarda yeniden en azından bir öğün bedava yemek verilsin diye düşünüyoruz. Zonguldak Ereğli’de bulunan 2 Anadolu lisesinin kantininde “askıda simit” uygulaması başladı. Sadaka kültürü yerleştirilmeye çalışılıyor.

Her ile bir üniversite sözü verdiniz ancak fiziki olarak bina ve kampüsleri yaptınız, bilimsel anlamda yetersiz personel ve hocalarla öğrencilere eğitim vermeye çalışıyorsunuz. Tabela üniversitesi olmaktan öteye geçemeyen, hoca bulamadığı için fakülte açamayan, bazı bölümlerinde eğitim öğretime başlayamayan pek çok üniversite var. Her ilçeye meslek yüksekokulu da yaptınız, onu da AB normlarına uyabilmek adına yaptığımız için bu okullar sadece ilçelerde ticaret hayatını canlandırdı, evlerini kiraya verenleri sevindirdi fakat mesele sonradan anlaşıldı ki siz işsizliği azaltmaya yönelik yapmışsınız yani dört yıl ve iki yıl sonra iş aransınlar diye ama bu fakülte ve yüksekokulları bitirenlerin iş bulması bir mucize oldu. Onlar da iş bulamayınca yüksek lisans ve doktora başladılar ve mezun oldular, yine iş yok. Dünyanın 500 üniversitesi içinde yer alan kaç üniversitemiz var acaba?

Sayın Bakanım, müfredat değişikliğine gideceğinizi ifade ettiniz. Maalesef, bu da yapboza benziyor, sonunda boşluğa bakılacak gibi geliyor.

Büyük illerdeki üniversitelerde akademisyenlik yapan, milletvekili seçilen, milletvekilliği görevi de sona erdiğinde tekrar çalıştıkları üniversitelere rektör olarak atanan bazı eski milletvekilleriniz kendi başlarına buyruk hareket ediyorlar. Öyle ki yapılan harcama ve icraatları dahi Sayıştay denetimlerine sunmaya tenezzül etmiyorlar.

Önceki Bakanın 2022 yılı KPSS sınavıyla ilave atama sözü vardı, tutulmadı. 100 bin atama istiyoruz. Öğretmen atamalarında adil dağılım da çok önemli. Ücretli öğretmenler ek ders karşılığı görev yapıyor, girdikleri ders sayısı kadar ücret alıyor ve SGK primi yatıyor, yasal sosyal ve özlük hakları bulunmuyor.

Bugün Meclisteki odamda beni ziyarete gelen Bursa Ücretli Öğretmenler Derneği yöneticilerinin yaklaşık kırk beş dakika dertlerini dinledim. Emek on-on beş, yirmi-yirmi beş yıl; yaş 40-45-50-55; deneyim uzman, on yıldan fazla; talep ise yaş ve emeklilik esaslı kadro.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayın lütfen.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - SGK primlerini kendileri gösterdiler; en uzununu sadece yirmi bir gün. Ücret, asgari ücretin altında. Aylık 7 bin civarında ücret alan da var, 9 binin biraz üzerinde alan da var. Sabır, sebat ve sevgiyle sizden Türkiye Cumhuriyeti devletinin Bakanı olarak beklentilerini burada dile getirmemi istediler. Mutlak surette bu konuda da bir hamle yapacağınızı düşünüyor, hazırunu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Ferit Şenyaşar, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonunda bulunan herkesi ve bu Komisyon toplantısını takip eden dışarıdaki bütün basın emekçisi arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyoruz.

Evet, Türkiye’de eğitim sorunları bir derya olmuştur. Ben de seçim bölgem olan Urfa’da sekiz yıl ücretli öğretmenlik yaptım ve burada ücretli öğretmenlerin sesi olacağım, yaşanan ayrımcılığı ve ne tür zorluklar çektiklerini ben yaşayan birisi olarak anlatacağım.

Eğitimin kanayan yarası ücretli öğretmenlerin yaşadıkları sorunları ve talepleri şimdi gündeme getireceğim. Türkiye’de 80 bin ücretli öğretmen var. Sadece Urfa’da 4.750 ücretli öğretmen görev yapıyor. 2023’te Türkiye’de açlık sınırı 13.300, yoksulluk sınırı 43.400, asgari ücretlinin maaşı 11.414 lira, ücretli öğretmenlerin aldıkları maaş ise maksimum 8.500 TL. Ücretli öğretmenler kendilerini “Millî Eğitimin gönüllü köleleri” olarak görüyorlar ve bu şekilde kendilerini tanımlıyorlar Sayın Bakan. Tekrar okuyorum: Ücretli öğretmenler kendilerini “Millî Eğitimin gönüllü köleleri” olarak tanımlıyorlar. Ücretli öğretmenler resmî tatil istemiyorlar çünkü resmî tatillerde aktif derse giremedikleri için o iş gününün ücretini almıyorlar. Sigorta primleri eksik yatırılıyor. Bu koşullarda çalışan öğretmenlerin emekli olmaları mümkün değildir.

Ücretli öğretmenler bu köle koşullarında çalışırken seçim bölgemde ücretli öğretmenlerin bir sorununu da burada gündeme getireceğim. Şu fotoğrafta görünen kişi bir AK PARTİ ilçe başkanı değil, Suruç İlçe Millî Eğitim Müdüdür. Anayasa madde 68: “Devlet memuru siyasi faaliyetlerde bulunamaz.” 657 sayılı Kanun’da devlet memurları tarafsız olmak zorundadır. Suruç Kaymakamıyla iş

birliği yaparak kendi siyasi görüşünde olmayan ücretli öğretmenleri bu Millî Eğitim Müdürü görevden alıyor. Bu fotoğrafı da soru olarak size soruyorum Sayın Bakanım: Bu İlçe Millî Eğitim Müdürü hakkında herhangi bir işlem yapacak mısınız ya da bu olaydan haberiniz var mı?

8.500 TL'ye ücretli öğretmen çalıştırmak, öğretmenlik mesleğinin haysiyetine, vicdanlara ve de Anayasa'nın eşitlik ilkesine sığamayacak bir durumdur. Hiçbir meslek grubunda "ücretli" kavramı yoktur, bir tek Millî Eğitim Bakanlığında "ücretli" kavramı vardır. Haziran ayı geldiğinde "Haydi, sizinle işimiz bitti." deyip ücretli öğretmenleri işsiz bırakıyorsunuz. Millî Eğitim Bakanlığı olarak aldıkları ücretlere 2 bin TL zam yaptınız, yüzde 25 zam yaptınız ve bu koşullarda bile ücretli öğretmenlerin aldıkları ücret 10 bin lira olacak ve asgari ücretin altında kalıyor. Bu bir çözüm değildir.

Hiçbir sosyal hakkı olmayan, "ücretli öğretmen" adı altında çalışan öğretmenlerimizin KPSS şartı aranmaksızın atamalarının yapılmasını talep ediyoruz. 600 bine yakın öğretmen adayı atama bekliyor. Mülakat şartını ortadan kaldırıp KPSS puanına göre atamalarının bir an önce yapılması gerekiyor.

Evet, Sayın Bakan, burada, sunumunuzda nitelikli eğitimden bahsettiniz. Ben gene Urfa'mda yaşanan bir sorunu gündeme getirmek istiyorum. Ensar Vakfında yaşları 8 ile 10 arasında değişen 45 çocuğa cinsel istismar olayında hakkında dava açılan Asım Sultanoğlu şu an Urfa Millî Eğitim Müdürü. Yüz kızartıcı suçtan kendisi hakkında soruşturma açılan bir Millî Eğitim Müdürü şu an Urfa'da görev yapıyor ve bu, yasaya da ahlaka da aykırıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın şenyaaar, süreniz doldu, mikrofonunuzu açıyorum.

Toparlayım lütfen.

FERİT şENYAŞAR (şanlurfa) - AK PARTİ'nin bir milletvekili Millî Eğitim Müdürünü ziyaret ediyor, halktan tepki görünce de bu paylaşımı siliyor. Atanamayan bir öğretmen seksen dört gündür Urfa Millî Eğitim Müdürlüğü önünde nöbet tutuyor ve bu Müdürün, şaibeli Müdürün bir an önce atamasının geri alınmasını istiyor, Urfa halkı bu Millî Eğitim Müdürünü kabul etmiyor.

"Seçmeli ders" diye, "ÇEDES" diye bir proje çıkardınız, on binlerce öğretmen atama bekliyor ve imamları okula atadınız. Urfa'da Akçakale Müftüsü bir çocuğu okulda taciz ediyor ve şu an o müftü tutuklanmıştır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

şimdi de Sayın Burcuğül Çubuk.

Buyurunuz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Komisyon üyeleri; sokaklar göçmen, mülteci çocuklarla dolu, çok büyük bir kısmı da eğitime ulaşmıyor; bunu hepimiz biliyoruz. Eğitim öğrenime erişebilen mülteci çocuklar ise adaptasyon sorunu yaşıyor, ana dilinde eğitim göremeyen bu çocukların bilgi edinme kapasiteleri devlet politikasıyla yok ediliyor. Mülteci çocukların önemli bir kısmına bu nedenle "özel gereksinimli öğrenci" deniliyor, böylece tamamen eğitim dışına itiliyorlar. Bu, aslında, özel gereksinimli çocuklar için de bilimsel bir eğitim politikası olmadığını gösteriyor çünkü bir çocuk ana diliyle eğitim görmediği için mi öğrenemiyor yoksa farklı bir eğitim biçimine ihtiyaç mı duyuyor açığa çıkaramıyor eğitim politikası. Mülteci çocukların yüksek oranda işçileştirildiğini görüyoruz, meslek liselerine ve MESEM'lere yönlendiriliyorlar ve asgari ücretin üçte 1'ine emekleri sömürülüyor. Adalet Bakanlığı hapisaneleri, MEB okulları sanayi tesislerine çevirmiş durumda. Sağlamcılık bir devlet politikası, eğitimde de büyük ve ağır yansımaları var. Bizlere ulaşan birçok sıkıntı var, ailelerin ulaştırdığı: Birincisi, okulların fiziki sıkıntıları, okula giriş çıkışlar, sınıflar, tuvaletler, varsa atölye ve

spor alanları özel gereksinimli çocukların kullanabileceği şekilde düzenlenmiş değil. Hem fiziksel hem de malzeme açısından yetersiz öğrenim alanları temel sorun ve çözüme dair gerçekçi bir adım göremiyoruz. Sizin milyonlarca malzeme iddianız var sunuşunuzda fakat bunun pratikte bir karşılığı ne yazık ki yok. Kaynaştırma öğrencileri özel gereksinimli öğrenciler olarak görülüyor, öncelikle okul yönetimleri tarafından baş belası ve kurtulması, başından atılması gereken unsurlar olarak görülüyorlar, akran zorbalığı çok yaygın. İletişim yetenekleri ve toplumsallaşmaları farklı düzeylerdeki kaynaştırma öğrencilerine sınıflar hazırlanmıyor, sınıftaki diğer öğrencilerin de uyum sağlaması gerektiği atlanıyor, gerekli önlemler alınmıyor. Görece iyi şartlar için aileler taşınıyor başka şehirlere, bir nebze iyi eğitim için, daha doğrusu bazen okullara çocuklar kabul edilmediği için sadece eğitim için başka şehirlere taşınmak zorunda kalıyorlar. Çocuklar okullarda barındırılmıyor.

Millî Eğitim Bakanlığının İzmir bilgi notunda, geçen dönem ilköğretimde taşınan öğrenci sayısı İzmir için 8.154 olarak belirtilmiş. Taşınmalı eğitimde özel gereksinimli öğrenciler yer bulabiliyor mu bir örnekle açıklayacağım: Kemalpaşa'nın Ansızca köyünde bir kaynaştırma öğrencisi 3 yaşında geçirdiği kazadan kurtuluyor, ağır bir kaza, beyin hasarı alıyor, rehabilitasyonla eğitim hakkından okula giderek yararlanacak duruma geliyor, böyle bir gelişim gösteriyor fakat taşınmalı eğitim mağduru. Merkez Cumhuriyet İlkokulu öğretmenlerinin yaptığı program servis şoförü tarafından kendisine uygun bulunmuyor ve Feride iki haftayı aşkındır okula gidemiyor; böyle binlerce öğrenci var, ya okula ulaşamıyor ya veliler kabul etmiyor ya okul yönetimleri kabul etmiyor.

Yine İzmir'de 6 özel eğitim anaokulu varmış -aynı nottan öğrendik- İzmir'in bütün ilçelerinde yok demektir bu, İzmir'in çünkü 30'dan fazla ilçesi var fakat yine İzmir'de Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 110 kurs var okul öncesine dair. ÇEDES 2023'teki ek protokolle de okul öncesine inmişti, bunu hatırlıyoruz hepimiz. Neydi ÇEDES? Dindar ve kindar nesil projesi. TÜGVA ve benzerleriyle yürütülen proje ve protokollerle birlikte görmemiz gereken bir proje. Öyle ki manevi danışman olarak görevlendirilen imamlar öğretmenleri atlayıp velilerle düzenli görüşüyor yani MEB'in bütün fonksiyonlarını rahatça kapatabiliyoruz yani okulları Diyanete bağlamanın önünde engel kalmamış, değerler eğitimi veriyor imamlar. O zaman rehberlik öğretmenleri neden var? Resmen işlevsiz hâle getirilmiş durumlar, idari işlere hapsedildiler, öğrenciler ise imamlara bırakıldı. ÇEDES kapsamında manevi danışman olarak görevlendirilen -az önce Ferit Vekilimiz de belirtti, kendi seçim bölgesi- Urfa Akçakale Müftüsü Halil Bilik çocuk istismarı nedeniyle tutuklandı, ÇEDES kapsamında görevlendirildiği okulda bir çocuğa istismarda bulunduğu için. Bunu neden belirtiyorum? Bu bir istisna değil. Ensardan başlayarak birçok kamuya yansıyan çocuk istismarı vakası var. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde "tek din, tek mezhep" düsturuyla Sünni Hanefilik dışında kalan Aleviler, Bektaşiler -"kültürel değer" diyeceğim ama aslında bir çeşitlilik olarak gösteriliyor- devamında da gayrimüslim olarak etiketlenen Ezidiler, Ermeniler, Yahudiler, Süryaniler, Hristiyanlar ve sayamayacağımız çok kadar inançtan topluluk yok sayılıyor, hatta düşmanlaştırılıyor. Çoğumuz hatırlar "Sınıfta Alevi var mı?" sorusunu din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin.

Millî Eğitim Bakanı "Gerekirse kız okulları açabilmeliyiz." demişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çubuk, süreniz doldu, toparlayın lütfen sözlerinizi.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Devam eden dinselleştirme projelerinin bir hedefinin de bu olduğu açık. Ben de ilköğretimden üniversiteye kadar devlet okullarında okumuş birisi olarak hiç cinsiyetlendirilmiş okula ihtiyaç duymadım ama şunlara ihtiyacım oldu: Eşit, parasız, bilimsel,

demokratik, ana dilinde eğitim istiyoruz; buna ihtiyaç duyduk, böyle bir öğrenime ihtiyaç duyduk. Bundan sonrası için Bakanlık böyle bir harekete geçer mi bilmiyoruz fakat bizim bu yönde mücadelemiz sürecektir.

Teşekkürler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Şimdi de Sayın Barış Bektaş.

Sayın Bektaş, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, eğitimci bir ailenin ferdi olarak, tabii, öğretmenlerin esas motivasyonunun moralleri ve itibarları olduğunu yakından biliyorum, bu noktada başta, tabii, özlük haklarının mesleğin onuru ve vakarına uygun davranmaya, yaşamaya yetmeyen bir seviyede olması temel unsur. Ayrıca, öğrencilerinin düşük sosyoekonomik koşullar içinde olması, yine velilerle, idareyle olan problemleri, fiziksel şartlar bunların başında geliyor. Bu noktada 24 Kasım'da Bakanlığınızın öğretmenlere önlük değil 1 maaş ikramiye gibi en azından onların moral değerlerini artıracak bir yaklaşımını, müjdesini bekliyoruz.

Tabii, eğitimin sorunları büyük ama kısaca birkaç sorundan bahsetmem gerekirse okul öncesi eğitim konusunda OECD ülkeleri içerisinde Türkiye neredeyse son sıralarda, 3-5 yaş arasındaki çocukların okullaşma oranının yüzde 39'dan yüzde 100'e çıkarılması lazım ki gelecek nesillerin motivasyonu ve eğitim sürecine dâhil olması 3 yaşından itibaren başlayabilsin. Okul öncesi öğretmenlerin diğer branşlarda görev yapan meslektaşlarından farklı bir durumları var; teneffüs hakları yok, teneffüs yapmadan kesintisiz eğitim yaptıkları için meslektaşlarına nazaran bir saat fazla mesai yapmaktalar ve bütün dünyada okul öncesi öğretmenlerinin yardımcı personeli var Sayın Bakanım. Bu konunun da dikkate alınmasını talep ediyoruz.

Yine görüyoruz ki 19 binden fazla köy okulunun kapatıldığı bir yirmi bir yıllık süreç gerçekleşti, bunun yanlışlığının siz de bence farkındasınız; bu noktada köyden kente göçü yavaşlatacak ve tarım ve hayvancılık başta olmak üzere Türkiye'nin yeniden bir göç problemini yaşamaması için köy okullarının acilen yeniden inkişaf edilmesini, yeniden sisteme kazandırılmasını ve bu noktada da atanamayan öğretmenlere bir umut olmasını öneriyoruz.

Yine çeşitli öğretmenlik tarzları var, "eşit işe eşit ücret" prensibinin ihlal edildiği ve âdeta bir emek sömürüsüne dönen ücretli öğretmenlik sisteminin kaldırılması ve atanamayan, atanamayan öğretmenlerin atanması ve öğretmenler arasında statü farklılıklarının giderilmesi lazım.

Yine, Sayın Bakanım, ciddi bir şekilde ülkemizde gelir adaletsizliğinin olduğu, gelirler arasında uçurumunun olduğu bir vaka. Bu noktada, artık, zekâ geriliğini bırakın, bodurluk ve boy kısalığına giden bir seviyede öğrencilerimizin yetersiz beslenmesi var. Bu noktada Mecliste de bu tartışıldı, iktidar ve ortağının oylarıyla reddedildi ama ciddi bir şekilde böyle bir ihtiyacın da varlığı muhakkak; okullarda ücretsiz bir yemeğin de sağlanması lazım.

Yine, eğitimin ulaşım kısmıyla ilgili de ciddi bir sorun var. 2023-2024 sezonunun başında -kendi seçim bölgem olan Konya'dan örnek vermem gerekirse- en kısa mesafe servis ücreti yıllık 9.900 lira olarak belirlenmiş. Yani 3 çocuk sahibi bir ailenin yıllık bütçesine 30 bin lira gibi bir yük eklendiğini

maalesef görebiliyoruz. Bu noktada, sosyal devletin gereği olan, çocukların sadece beslenmesi değil, eğitimi konusunda da bir sorumluluk alınması gerekiyor iktidar tarafından. Yoksulluk sınırının altında yaşayan yurttaşlarımızın eğitim gören çocuklarının bu şekilde bir standartla belirlenmesi mümkün.

Yine, kırtasiye ve kitap yardımı bizim açımızdan olumlu bir şey yani hep olumsuzları saymak durumunda değiliz. Ücretsiz kitap örneğinde olduğu gibi yemek ve ulaşımın da sosyal devlet ilkesinin gereği olarak acilen sistemin içerisine kazandırılması ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir dakika süre veriyorum.

Buyurun.

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – ...Anayasa önünde eşitlik ilkesi gereği herkesin, Türkiye Cumhuriyeti'nde doğan her yurttaş çocuğunun bu eğitimden meccani, ücretsiz olarak her bölümüyle, servisi ve yemeğiyle birlikte faydalanması zaruridir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi diğer listemizi okuyorum ve bu şekilde bitiriyorum: DEVA Partisinden Sayın Mehmet Emin Ekmen, Sayın Evrim Rızvanoğlu; Türkiye İşçi Partisinden Sera Kadıgil -arkadaşlar, grubu olmayan partilere öncelik veriyorum, biliyorsunuz- Sayın Ali Karaoba, Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, Sayın Tuğba Işık Ercan, Sayın Sibel Suiçmez, Sayın Beritan Güneş Altın, Sayın Mustafa Adıgüzel, Sayın Mehmet Akalın, Sayın Latif Selvi, Sayın Ali Gökçek, Sayın Mustafa Sezgin Tanrikulu, Sayın Talat Dinçer, Sayın İsmet Güneşhan ve Sayın Mahmut Tanal.

Sayın Ekmen, buyurun.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, siz ve heyetiniz bugün Meclisimize hoş geldiniz diyeyim. Doğrusu, konularımız ve başlıklarımız çok ama beş dakikada kaçını ifade edebileceğimi bilemiyorum. Bazı konuları günü gününe size iletmek amacıyla özel kaleminizle irtibata geçtiğimizde de sizinle görüşemedik, olağan suçlu özel kaleminizi burada ifade etmiş olalım, birçok zaman karşılaştığı bir sorun mutlaka.

Sayın Bakanım, ben birkaç konuyu önceliklendirerek ifade etmek istiyorum. İlki, seçim bölgesi Mersin'de sanayinin en önemli problemlerinden biri olan mesleki eğitim konusu. Ben eminim ki bu dönemde mesleki eğitimi odağınıza alarak Türkiye'de üniversite öğrencilerinin iş bulamadığı ama aynı zamanda sanayinin de eleman bulamadığı bu kötü açmaza son verecek politikalar geliştirebilirsiniz. Sayın Bakanım, mesleki eğitimi desteklemek üzere Bakanlığınız 2012 yılında -zannediyorum, bu da sizin önceki görev döneminize tekabül ediyor doğru hatırlıyorsam- devlet destekli özel mesleki ve teknik Anadolu liseleri için bir destek programı açıklıyor, bu destek programı kapsamında bu okullara öğrenci başına 4.500 TL destek veriliyor, "İlaveten öğrenciden para alınabilir." deniyor ama genelde eğitim durumu düşük, aynı zamanda ekonomik durumu düşük ve üniversiteye gitmekten umudunu kesen çocuklar buraya geldiği için bu okul sahiplerinin ek bir para alması genellikle söz konusu değil.

Sayın Bakanım, 2012'de verilen destek 6,42 asgari ücrete tekabül ediyorken bu oran hızla eriyor, geçen yıl 0,99'a düşüyor, bu yıl ise güncellenmiş rakam 1,39. Kendinizi bir yatırımcı yerine koyun, asgari ücretin 12 bin lira olduğu bir memlekette bir öğretmene minimum ne maaş verilebileceğini varsayın ve 1,39 asgari ücrete tekabül eden bu destekle bu okulların nasıl sanayiye ara eleman yetiştireceğini lütfen hesap edin. Özel Meslek Liseleri Federasyonu diye bir yapılanma var; sizden istirhamımız, bu arkadaşları dinleyerek bu hususta birtakım düzeltmeler yapmanızdır. Şimdi, herhangi

bir iddia gündeme geldiğinde Sayın Başkan doğal olarak “Lütfen, delilleri masaya koyun.” diyor, ben de delilleri masaya koymadan şu hususu incelemenizi istirham ediyorum: MESEM Programı hakkında inanılmaz suistimal haberleri var; çocuklar suistimal ediliyor, eğitim suistimal ediliyor, işletme sahipleri ile okul müdürleri arasında garip ilişkiler dönüyor. Lütfen, kendi teftiş sisteminiz içerisinde MESEM Programı’nı sıkı bir denetime alınız.

İkinci konu, Kürtçe ve Zazaca eğitimi konusu. Sayın Bakanım, biliyorsunuz, 2012 yılında tanınan bu hakkın neredeyse 10’uncu yılını bu yıl geçirmiş oluyoruz. Ancak ne gariptir ki “-mış” gibi yapmanın en garip örneklerinden biriyle karşı karşıyayız. Bakanlığınız 2017, 2018, 2019 ve 2020 yılında Kürtçe ve Zazaca öğretmenlerinden 1 atama yapıyor, 2021 yılında hiç yapmıyor, 2022’de 15 yapıyor, bu yıl 50 yapıyor. Tam 10’uncu yılında Sayın Bakanım, toplam atanan öğretmen sayısı 132. Bugün 1 milyon 201 bin 138 rakamı güncel ve doğru ise bu rakam içerisinde Kürtçe ve Zazaca öğretmeni atamasının 132’yle sınırlı kalmasını nasıl izah edebiliriz? İnanıyorum ki Bakanlığınız döneminde bu on yıllık ihmalin özellikle son altı yılda 1 ya da boş veya pas geçilen atama sayısının düzeltileceğine inanıyorum.

Bir başka sorun Sayın Bakanım, Muş Alparslan Üniversitesindeki öğrenciler formasyon alamıyor çünkü Muş’ta onlara rehberlik yapacak Kürtçe öğretmeni yok. Bu konuyu Bakanlığınızın ilgili birimleri ile görüştüm, “YÖK’le çözülmesi gereken bir mesele.” diyorlar. Şimdi, öğrenci mezun oluyor ama formasyonu alamadığı için başvuruda da bulunamıyor. Dolayısıyla bu ve benzeri sorunların halledilmesi ve önümüzdeki yıl yapılacak atamalarda Kürtçe ve Zazaca... Özellikle Zazaca dilini kullanan vatandaşlarımız burada ikinci kez bir ayrımcılığa tabi tutulduklarını düşünüyorlar. Mersin’de de bu konuda çaba gösteren bir derneğimiz var ve bize bu konuyu iletmemiz için özel olarak ricada bulundular. Sayın Bakanım, bu konulara duyarlı olmanızı istirham ediyoruz.

Sayın Bakanım, sürem dolmak üzere. Bir başka konu ise mevsimlik tarım işçileriyle ilgili yürütülen METİP I projesi. Ana sorumlu Çalışma Bakanlığı. İnanılmaz, dört başı mamur ve mükemmel bir genelge var ancak uygulanmıyor. Dün Tarım Bakanımıza da söyledim, lütfen METİP I projesini bürokratlarınız projeksiyon altına alsın ve bu projenin gereği olan, çocuklar ve yetişkin eğitimi... O kadar güzel bir genelge var ki yetişkinlerin dahi bu dönemde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ekmen, buyurun lütfen, toparlayın sözlerinizi.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – ...hayat boyu nasıl ilave bir eğitime alınabileceği düzenlenmiştir. Lütfen, Sayın Bakanım, Bakanlık bürokratlarımız bu konuda bir katkıda bulunsun diyorum.

Aslında, üniversitelerimizle ilgili bir değerlendirmem olacaktı, onu soru-cevaba bırakıyorum.

Sayın Bakanım, benim kızım Tefvik İleri İmam Hatip Lisesini ve ardından Atatürk Anadolu Lisesini bitirdi. Bütün çocuklarımı devlet okullarında okutuyorum; devlete çok güvendiğimden olmasa gerek, sosyolojik bir tercih olarak bunu yapıyorum. Sayın Bakanım iki okulu da gördüğümde çok ciddi bir üvey evlat muamelesi yapıldığını düşünüyorum Atatürk Anadolu Lisesine. Arkadaşlarımız -Atatürk Anadolu Lisesinden mezun oldu kızım- lütfen ziyaret etsinler ve bu okulun yeniden inşası dâhil, altyapısıyla ilgili gerekli tedbirleri alsınlar çünkü çok seçkin öğrencilerimiz Türkiye derecesiyle oraya giriyorlar ama altyapısı maalesef yetersiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Evrim Rızvanoğlu, buyurun lütfen.

EVRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok değerli milletvekilleri ve çok kıymetli bürokratlar, basın mensupları; ben de bugün daha farklı bir noktaya dikkati çekmek istiyorum: Okullardaki su tüketimi.

Şimdi, gelişim yaşındaki çocukların çok uzun zamandır yeme içmesinden konuşuyoruz ama aslında çok basit bir ihtiyaç olan suyu belki yeteri kadar konuşmuyoruz. Şimdi, şöyle bir baktığımızda, eğitim sistemimize göre çocukların günde ortalama yedi ila sekiz saati okullarda geçiyor. Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesine (EFSA) göre günlük su ihtiyacı çocuklarda ortalama 2 litre. Bu arada, tabii ki EFSA -biliyorsunuz- Sağlık Bakanlığının son Türkiye Beslenme Rehberi'nde de kullandığı bir referanstı. Şimdi, böyle baktığımızda, çocuklar okula geliyor, özellikle dar gelirli ailelerin çocukları yanlarında bir matarada su getirebiliyor ve mataralar genelde 0,6 lt civarında oluyor yani 1 litre bile olmuyor, eşittir tüketimin 1/3'ü. Şimdi, okulda geçen zamanı göz önünde bulundurduğumuzda, çocuk okula geliyor, elindeki su bittiğinde bir şekilde okuldan parayla su satın almak zorunda kalıyor. Şimdi, parayla su satın almadığında diğer bir ihtimali okulun tuvaletinde olan sudan içmesi ve bu da tamamen tabii ki risk teşkil ediyor. Böyle baktığımızda aslında Millî Eğitim Bakanlığı bu durumun ciddiyetinin bir zamanlar farkındaydı çünkü 2008 yılında bir yönetmelik çıkmıştı; okul öncesi eğitim hayatında içilebilir ve kullanılabilir suyun bulundurulması zorunlu tutulmuştu ancak çocuklarda düzenli su içmenin önemi ortadayken bu yürürlükteki son yönetmelikle geriye gidilerek sadece su depolarının temizlenmesine yer verildi burada. Şimdi, tüm bunlara baktığımızda, ben size geçenlerde de bir soru önergesi yöneltmişim 10 soruluk Sayın Bakan, fakat maalesef gelen cevap üç satır ve çok yetersizdi. Ben tekrar soruların cevaplarını sizden alırsam çok mutlu olurum. Şimdi, Türkiye Anayasa'da sosyal devlet olarak geçiyor ama biz okul çağındaki çocuklarımızın gelişimi için, gerek fiziki gerek zihinsel gelişimi için en temel konulardan bir tanesi olan suyu çocuklarımıza ücretsiz veremiyoruz. Bu, aslında bütçede yer ayrılması gerektiğine inandığımız bir konu. Burada tek yapılması gereken, yurt dışında birçok örneği olan normal sistemin yani su sisteminin filtrelenerek depolar aracılığıyla su çeşmelerinde çocukların doyasıya su içebilmesinin önünü açmak. Bu konuyla ilgili bütçenizde bir şey göremedik, acaba böyle bir tasarınız, planınız olur mu? Ve aynı zamanda, bu çocuklara, okul çağındaki çocuklara biz eğer bugün sadece çok temel bir insan hakkı olan suyu veremiyorsak biz nasıl onların beslenmesini ve onların eğitimini önceliklendireceğiz?

Ben bu konuya bir dikkat çekmek istedim ve umut ediyorum ki bütçede olmasa da bu dönem tüm okullara bu sistemi sokarız; çocuklar doyasıya sularını içerler ve gelişimlerini tamamlayıp daha konsantre bir şekilde okullarına devam ederler.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi de değerli arkadaşlar, yaklaşık 14 milletvekilimiz daha var konuşacak olan. Dolayısıyla şöyle sükûneti tesis edelim, sonra soru kısmına, sonra Sayın Bakana süre vereceğiz.

Şimdiye kadar intikal eden 12 önerge var. Artık ne kadar daha gelir bilmiyorum, bir de bu önerge işlemleri var.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Geliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Dolayısıyla yarın sabah biz gene saat 10'da buradayız Komisyon milletvekilleri olarak.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Kamu hizmeti...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sükûneti tesis edelim Sayın Tanal. Sizlerden istirham ediyorum, lütfen... Şimdi, Türkiye...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakale) – Tanal’a söz verin, konuşunca gider zaten.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şöyle: Sayın Tanal... Kuralları aşamıyoruz değerli arkadaşlar.

Sayın Sera Kadıgil, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yusuf Bey, kıymetli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Normalde böyle zamanlarda fikrî takip yapmaya çalışıyoruz bakanlıklarla ilgili ama saray rejiminden beri gömlek değiştirir gibi Millî Eğitim Bakanlığı müfredatı ve bakanı değiştirdiği için böyle bir şey mümkün olmayacak ama derin de bir müsteşarlık geçmişi var şu an Bakanlık koltuğunda oturan Sayın Yusuf Tekin’in. O yüzden oraya bir göz atmak gerekir belki diye düşündüm çünkü çeşitli detaylara milletvekili arkadaşlarım girdiler. 2013 senesinde Sayın Yusuf Tekin Millî Eğitim Bakanı Müsteşarı olarak görevlendiriliyor, aynı sene tesadüf Andımız kaldırılıyor. 2014 senesine geliyoruz, 6528 sayılı Kanun’la Yusuf Bey hariç merkezi ve taşradaki tüm eğitim yöneticileri, yaklaşık 50 bin kişi görevden alınıyor; aynı kanunla özel okul öğretmenlerinin devlette çalışan öğretmenlerden daha düşük maaş almasının önü açılıyor; aynı kanunla MEB’in teftiş sistemi çökertiliyor. 2014-2015 senesine geliyoruz, “özel okullara eğitim desteği” adı altında öğrenci başına destek verilmeye başlanıyor, devlet okullarına ve devlet okullarında okuyan çocuklara bütçe ayıracağımızı 8 milyar TL’yi özel okullarda okuyan çocuklara ayırıyoruz. 2016 yılına geliyoruz “Maarif Vakfı” adı verilen ve “gölge bakanlık” olarak adı geçen yer kuruluyor, burada öğrenci başına 770 bin lira harcanırken Millî Eğitim Bakanlığının öğrenci başı bütçesi 23 bin lirada kalıyor. Yine aynı düzenlemeyle “sözleşmeli öğretmenler” denen garabet icat ediliyor. Ne olduğunu benden daha iyi biliyorsunuz, daha bu sabah Meclisin önünde bir sözleşmeli öğretmen kadın arkadaşım vardı, şöyle seslenmiş: “Ben bu ay 6 bin lira maaş aldım öğretmenlik karşılığında, 3 bin lirayı çocuğuma baksın diye tuttuğum bakıcıya, -ki bu fiyata bakıcı da yok- 2 bin lirayı faturaya verdim. Ben bu ay bin liraya bu ülkede öğretmenlik yaptım.” Bir kadın öğretmen söylüyor bunu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – 6 bin liraya sözleşmeli öğretmen mi alınmış?

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Sonra bitince cevap verirsiniz Sayın Bakan. Bu benim sürem.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yalan söylüyorsun! 6 bin liraya sözleşmeli öğretmen olmaz.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Basına yansıdı, basından aldığım bilgi; öğretmen arkadaşımın beyanını alayım, önünüze koyayım, daha sonra şey yapın. Herhâlde asgari ücretin altında fiyatla çalışan öğretmenler olduğunu yadsımıyorsunuz. Ücretli öğretmen, tamam, teşekkür ediyorum, ücretli öğretmen. Devam ediyorum, aynı dönem dönemde -müsteşarlık döneminizden bahsediyorum- ortaokul düzeyinde özel yurt açılması için yasal düzenleme yapılıyor; Ensar Vakfıydı, oydu buydu, özellikle merkezden uzak çocukların tutulduğu, o merdiven altı yerlerin önü böyle açılıyor, aynı yıl okullara mescit zorunluluğu geliyor. 2017 yılına geliyoruz, siz yine Müsteşarsınız, TEOG’da 17 bin 1’incimiz oluyor, sadece Batman’da bir sınıfta 10 kişi var, Müsteşarımız bu durumu normal karşılıyor. 2017 yılına geliyoruz, Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği değiştiriliyor, okullar ve okullar arası ve uluslararası organizasyonların yerini TÜGVA, Ensar, İlim Yayma Cemiyeti gibi cemiyetlerin yaptığı saçma sapan etkinlikler alıyor. Aynı sene Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim ve Yurt Faaliyetleri için Üst Hakkı Tesis Edilmesi Yönetmeliği çıkıyor. Sizin Müsteşarlığınız döneminde binlerce kamu taşınmazı bu vesileyle tarikatların ve cemaatlerin hizmetine giriyor. Gençlik ve Spor Bakanlığında

-burada konuştuk, övünüyorlardı yurt sayısı arttırmakla- aynı dönemde tarikatların yurt sayısı yüzde 93 oranında artıyor. 2018 yılına geliyoruz, müsteşarlık kalkıyor ve görevinizden ayrılıyorsunuz. Bu görevinizden ayrılmadan sadece on gün önce 4 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkıyor, rektörlerin en az üç yıl profesörlük yapanların arasından atanacağı hüküm altına alınıyor, aradan çok değil iki ay geçiyor, 13 Eylül 2018’de 17 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle bu üç yıl şartı kalkıyor ve siz bundan sadece iki gün sonra, yalnızca iki gün sonra Hacı Bayram Veli Üniversitesine rektör olarak atanıyorsunuz. Ben hukukçuyum Sayın Tekin, hukukçuyum, harika çocuk yasası vardır, tarihimizde bir kere çıkarılmıştır kişiye özel kanun; İdil Biret ve Suna Kan. Bunun yanına altın harflerle isminiz gerçekten yazılıyor. Devam ediyorum, bundan sonra ne yapıyorsunuz, bakan olduktan sonra? İki ay geçiyor, Ensar’da Karaman İl Millî Eğitim Müdürü olacak Asım Sultanoğlu isimli şahsı alıyorsunuz, Urfa’da İl Millî Eğitim Müdürü olarak atıyorsunuz. Ben Ensar’da avukat olarak görev yaptım biliyor musunuz Sayın Tekin? O Asım denen adamın makamına ikinci günü gittim, haberiniz var mı dedim burada Ensar Vakfı diye bir vakıf, merdiven altında bir yer açmış, burada 40’a yakın çocuğun başına bunlar gelmiş, siz bunları biliyor musunuz dedim. Benim yüzüme -arkadaşınız belli, gidince sorun- “Olur mu öyle şey canım, bizim bundan haberimiz olur mu efendim?” çeken bu insan ve bu sürede tam bu sebeple görevden uzaklaştırılan bu insan sizin Bakan olmanızdan iki gün sonra iş yapmış gibi, marifetmiş gibi Urfa’ya yine İl Millî Eğitim Müdürü olarak atanabiliyor. Bunların hepsi sizin döneminizde oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kadıgil, buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan, toparlıyorum.

Bu açıdan bence siz diğer bakanlara benzemiyorsunuz, siz önemli bir Bakansınız çünkü bence Recep Tayyip Erdoğan’ın Mustafa Kemal Atatürk’ün lafını dinlediği tek yer var, o da “Cumhurbaşkanı olmasaydım Millî Eğitim Bakanı olurdu.” dediği cümledir. Sizi bu görevde tutmasının sebebinin bu olduğunu düşünüyorum. Bütün bakanlıklar arasında dışıyla tırnağıyla, tam olarak saray rejiminin istediği düzeni getirebilmek için yıllarca çalıştığınız için şu an o sandalyede oturuyorsunuz ve ben burada gelen herkese “Sayın Bakan” diye hitap ederken size “Sayın Tekin” diye hitap etmemin sebebi de tam olarak buradan kaynaklanıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Çok da umurumdaydı, çok umurumdaydı.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Siz bu ülkedeki çocukların eğitimi için değil, siz bu ülkedeki çocukların kendi istediğiniz gibi yaşamasına ve yetişmesine hizmet etmek için varsınız.

Bunun yanı sıra bir başarınız daha var, yazmıyorsunuz kitapçıklara ama yüzde 1 olan özel okul sayısını yüzde 9’a kadar artırdınız yani bir yandan dindar ve kindar nesil yetiştireceğiniz adı altında bir yandan Türk eğitim sistemini sermayeye peşkeş çektiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ali Karaoba, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – O yüzden bu kadar cesursunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ben de size “Sera Hanım” demiyorum.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Adımı ağzınıza almayın zaten!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sen de benim adıma ağzına alma!

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Kadıgil, süreniz doldu, Sayın Karaoba konuşuyor.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve bürokratlar; kurucu Önder’in ve liderin “Cumhurbaşkanı olmasaydım Millî Eğitim Bakanı olmak isterdim.” dediği bir koltukta bugün bizlere Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini sundunuz. Arkadaşlarımızın da söylediği gibi bu koltukta beş aydır oturuyorsunuz, beş yıllık Müsteşarlık deneyiminizin dolaylı faaliyetlerini az önce sayın hatip anlattı. Ne yazık ki yirmi bir yıllık AKP iktidarının bize getirdiği noktada en güzide kurum olması gereken, en sağlam temellere sahip olması gereken Bakanlığımız büyük bir yapboz ve deney tahtasına dönmüştür. Öğretmenlerimiz temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzak kalan özlük haklarıyla siyasi bir baskı ve sürekli değişen müfredatla mücadele etmekten bitap düşmüşlerdir. Genç öğretmen adaylarımız, çalınan sınav sorularıyla, “Kaldırılacak.” denen mülakatlarla mücadele etmekten yorulmuştur. Her yaşta öğrencimizin eğitim sistemine güveni kalmamış, zorla konulan seçmeli dersler ve bilimden uzaklaşan anlayış yüzünden PISA skorları yerlere düşmüş, çocuklarımız âdeta yarış atına çevrilerek sınavdan sınava koşmaktadır. Deprem bölgesindeki öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz, eğitim emekçilerimiz ve velilerimiz unutulmuş, afet bölgesinde cumhuriyetin 2’nci yüzyılına yakışacak eğitim öğretim planlaması hâlâ tamamlanamamıştır. Her ay okullarımızdan şiddet haberleri gelmekte, okullardaki şiddet olayları sürekli artmaktadır. Tüm bunların yanında Millî Eğitim Bakanlığı maalesef tarihteki en büyük taraflı sendikacılık anlayışıyla hareket etmekte, EĞİTİM-BİR-SEN üyesi öğretmenler ile diğer sendikalara üye öğretmenler arasında açık bir şekilde taraf tutmaktadır.

Seçim bölgem olan Uşak’tan bazı örnekleri Sayın Bakana ve bürokratlara aktarmak isterim. Uşak’ta en büyük sorunumuz depreme dayanıksız okulların hızlı bir şekilde yapılamaması. Öğrenciler ve öğretmenlerden her hafta telefon alıyoruz. Bozkuş’ta ilk ve ortaokul iki yıldır yapılamamıştır. Ömer Bedrettin Uşaklı Ortaokulu, 23 Nisan Ortaokulu, Miralay Halit Akmansü İlkokulu tadilatları, şehrin birçok bölgesinde tadilatta olan okullar ikili eğitim yüzünden yüzlerce öğretmenimizi ve binlerce öğrencimizi mağdur etmektedir. Sayın Bakanı ve değerli bürokratlarımızı istedikleri zaman Uşak’ta ağırlar, bu okulların yerlerini gösterir, tarihi Uşak tarhanasından da içirebiliriz. Kurulduğu günden bu yana sayısız başarıya sahip olan Uşak Orhan Dengiz Anadolu Lisesi, Uşak Lisesi öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz için Uşak’ın en ulaşılabilir yerindeyken, en tercih edilen okullar arasında gösterilirken millet bahçesi ısrarıyla yok olan birer tarih yarattınız.

Çok ama çok önem verdiğim bir konuyu daha paylaşmak istiyorum. Millet bahçesi için yıkılan, içinde özellikle öğrencilerimizin birçok materyali kullandığı Endüstri Meslek Lisemiz şehrin dışına taşınmıştır. Ancak bu taşınma sırasında öğrencilerin malzemeleri, okulun kullanılabilir durumda olan hurdaları resmî olmayan bir şekilde satılmış, kamu kaynakları talan edilmiştir. Bu konuyu gündeme getirmek isteyen namuslu öğretmenlere baskı yapılmış, maalesef konu kapatılmıştır. Bunun takipçisi olmanız gerektiğini düşünüyoruz.

Değerli arkadaşlar, bu kaynaklar hepimizin kaynakları. Bu kaynakları savunanlar da bu ülkenin el üstünde tutulması gereken dürüst insanları. Bizler, az çok demeden bu kaynaklara sahip çıkmalı, bu insanları el üstünde tutmalıyız. Üzerinden ne kadar zaman geçmiş olursa olsun, Bakanlığımızın bu konuya dâhil olmasını ve gerekli soruşturmaların yapılmasını talep ediyorum.

Bir diğer önemli konu, az önce de bahsettiğim gibi sendika konusu. Uşak’ta uzun yıllardır EĞİTİM-İŞ üyelerine haksızlık yapıldığıyla ilgili sürekli şikâyetler ve belgeler gelmektedir. EĞİTİM-İŞ üyelerinin haksız yere cezalandırıldığı, en ücre yere sürüldüğü görülüyor. Neden “haksız yere”

diyoruz? Çünkü bu öğretmenler sürekli davaları kazanıp hak ettikleri yere tekrar geri dönmektedir. EĞİTİM-BİR-SEN üyeleri ceza aldığımda, yer değişikliği teklif edildiğinde daha iyi yere getirilerek ödüllendirilmektedirler hatta yer değişikliği teklifi uygulanmamaktadır.

Bazı örnekleri vermek isterim: Banaz Yenice Köyü'nde Okul Müdürü olarak görev yapan N.K. EĞİTİM-İŞ üyesine uyguladığı şiddet ve mobbing yüzünden ceza almış, bu değişiklik ve cezaya rağmen daha düşük puanlı bir yere verilmesi gerekirken Dikilitaş merkeze verilmiştir. EĞİTİM-BİR-SEN üyesi Nuri Şeker İlkokulundan E.B. ve A.Ç. ceza alıp yer değişikliği verilmiş, bu öğretmenler altı ay geçmesine rağmen hukuksuz bir şekilde okulunda görev yapmaya devam etmektedir, merkez dışına gönderilmemişlerdir. EĞİTİM-BİR-SEN üyesi Borsa İstanbul Ortaokulu Müdür Yardımcısı E.Ç. ceza alıp yer değişikliği istenmesine rağmen altı aydır hukuksuz bir şekilde görevinin başında ve merkez dışına bir yer değişikliği yapılmamıştır. Sendikasına bakılarak taraf tutulmaktadır. Ülkemizin muasır medeniyetler seviyesine çıkarılacağını umuyor ve bekliyorum. Bu yüzden yapıcı eleştirilerimize kulak vermenizi, bu eleştirilerimizi dikkate almanızı öneriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Evet, tamamlayalım.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Yaklaşan 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü, başta eşim olmak üzere tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum.

Öğrencilere öğle yemeğini mutlaka verin. Ücretli öğretmenlerin sorununu çözün, 100 bin atama yapın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu? Yok.

Tuğba Işık Ercan...

Sayın Ercan, buyurun.

Süreniz beş dakika.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kıymetli Bakanım ve Millî Eğitim Bakanlığımızın çok değerli mensupları; sözlerimin başında öğretmenlerimizin, yani meslektaşlarımızın çok yakında gelecek Öğretmenler Günü'nü gönülden kutluyorum.

Her yıl eğitime en büyük bütçeyi ayıran, öğretmen sayısını 500 binden 1 milyona, derslik sayısını 300 binden 600 bine, okul sayısını 50 binden 100 bine artıran, okul öncesi eğitime katılım oranını yüzde 10'dan yüzde 85'e çıkararak, okullaşma oranını ilk okulda yüzde 95'e, ortaokulda yüzde 91'e, lisede yüzde 85'e yükselten, FATİH Projesi'yle tüm okullarımızı akıllı tahta, tablet, internet ve eğitim yazılımlarıyla donatan, böylelikle eğitimde teknolojiye ulaşım imkânını her kademedeki öğrencilerin erişimine sunan, mesleki ve teknik eğitimi güçlendirerek sanayi ve iş dünyasıyla iş birliği yapan, hayat boyu öğrenmeye destek vererek halk eğitim merkezleri, açıköğretim, uzaktan eğitim gibi imkânlar sunan, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere özel eğitim okulları, sınıfları, rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sağlayan, ülkemizin geçmişinde yaşanmış eğitime erişimin önünde kara bir leke olan başörtüsü başta olmak üzere kat sayısı problemlerini kaldıran AK PARTİ'nin bir milletvekili olarak bugün Gazi Meclisimizde bu konuşmayı yapmanın haklı gururunu yaşıyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına adım atarken AK PARTİ olarak yirmi bir yıllık iktidarımızın ve milletimizin 15 seçimidir bize verdiği destekle, öğretmenlerimizin mesleki gelişimine büyük önem verdik. Uzman ve başöğretmenlik sınavlarını başarıyla tamamlayan öğretmenlerimiz, mesleki kariyerlerinde yeni basamaklara yükselmenin gururunu yaşadılar. Eğitimde fırsat eşitliğine verdiğimiz önemle okul öncesi eğitime yapılan yatırımlar ve kontenjanlar artırıldı. Bu alandaki eğitim daha da güçlendirildi. Bu sayede, 2002 yılında yüzde 11,7 olan okul öncesi eğitim oranı bugün yüzde 98'e hükümetlerimiz döneminde çıkarıldı. Okul öncesi eğitimin yaygınlaşması demek ebeveynlerin istihdama katılım oranını arttırmak demektir. Bu bağlamda, iktidarı süresince kadınların eğitime katılımı ve meslek edinmesi noktasında proje ve hizmetleriyle daima ön planda olan AK PARTİ'nin bir kadın milletvekili olmaktan gurur duyuyorum.

İktidara geldiğimizde her 100 kızımızdan sadece 39'u ortaöğretime devam ediyorken bizim iktidarımızda bu sayı yüzde 95'e yükseldi. Bizler, bu noktada çalışmalarımızı daha da artırarak kadınlarımızın eğitimine ve istihdamına olan desteğimizi devam ettireceğiz. AK PARTİ hükümetleri olarak son yirmi bir yılda eğitim sisteminde gerçekleştirdiğimiz reformlarla birlikte yapısal değişikliklere giderken temel hedefimiz öğrencilere daha çağdaş, kaliteli, rekabetçi ve herkese eşit yaklaşımda eğitim sağlamak oldu. Başörtülü başörtüsüz tüm kızların eşit şekilde eğitim alma ve çalışma haklarına erişmesi AK PARTİ hükümetleri sayesinde olmuştur. Bunun en güzel örneğini eşit şartlarda eğitim alan öğrencileri, eşit haklara sahip öğretmenleri, çalışanları ve bürokratlarıyla Millî Eğitim Bakanlığımızda görmekteyiz.

Ülkemizde bu gelişmeleri sağlarken dünya çapında da Türkiye Maarif Vakfı özverili çalışmalarıyla 52 ülkede 50 binden fazla öğrencisiyle Türk Bayrağı'nı gururla dünyanın dört bir yanında dalgalandırmaktadır. AK PARTİ Hükümetinin benimsediği kamusal diplomasi politikaları sayesinde bu başarı çok kısa bir sürede elde edilmiştir. Maarif Vakfı okulları tıpkı ülkemizdeki Fransız veya Alman okulları gibi buldukları ülkelerde özel okul mantığıyla işletilmektedir.

Ayrıca, Maarif Vakfında öğrenci başı ayrılan ücreti doğru şekilde değerlendirmek gerekir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Paralel yapı, paralel.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Nasıl ki -Dışişleri Bakanlığımız- yurt dışında çalışan memurların maaşı buldukları ülkelerin konjonktürüne göre değerlendiriliyorsa, Türkiye'dekilerle karşılaştırılmıyorsa Maarif Vakfında öğrenci başına düşen maliyeti de aynı mantıkla karşılaştırmak hakkaniyetli olanıdır. Ülkemizin her bir vatandaşı Vakfın küresel başarısıyla gurur duymalıdır. Çünkü bu, ülkemizin eğitim alanındaki uluslararası en önemli temsilcisidir. Buradaki tüm milletvekillerimizden Maarif Vakfımızın okullarının bulunduğu ülkelere gitmeleri hâlinde lütfen bu okullarımızı ziyaret etmelerini rica ediyorum. Belki, böylece Türkiye Maarif Vakfına çamur atmak yerine bu okullarımızda yapılanlarla gurur duyabilirler.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Millî Eğitim Bakanlığımıza paralel yapı.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Ben bu vesileyle, başta eğitime verdiği değerle ve vizyonuyla bize liderlik eden Sayın Cumhurbaşkanımıza, sunumları ve katkılarından dolayı Sayın Bakanımıza ve ekibine teşekkürlerimi sunuyorum, yeni bütçenin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Paralel Millî Eğitim Bakanlığımıza da çok teşekkür ederiz(!)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Ercan, teşekkür ederim.

Sayın Gergerlioğlu gelmiş. Şimdi, Sayın Gergerlioğlu'na beş dakika söz verip arkasından bir on dakika ara vereceğiz.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, yurtlarda çok sorun var, daha öncesinde gündem etmiştik. Soru önergeleriyle size ilettiğimiz başvurular bize de geliyor. Mesela, Sakarya Muhammed Fatih Safitürk Yurdunda yemeklerde çıkan kurtlar ve diğer birçok yurttaki yemek sorunları önemli, lütfen bunlara müdahale edelim diyorum.

Yine, mülakat konusu için bugün, bakın, birçok öğretmen Meclisteydi. Mülakat konusu çok büyük bir acımasızlık, günah, vebal, suç; dünya görüşünüz neyse öyle anlayın, kabul edilecek bir durum değil. Zamanında da farklı ideolojik kesimlere uygulandı, şimdi siz, başka ideolojik kesimlere bunu uyguluyorsunuz. Büyük bir haksızlık Sayın Bakan, lütfen bu mülakat kalksın; işin özeti bu. Mülakatın öylesi böylesi olmaz, mülakat kalksın Başarılı öğrenciler; 1'inci, 2'nci, 3'üncü olan öğrenciler maalesef hayat dışı kalıyor, bırakın görev dışını.

Yine, diyetisyen arkadaşlarımız çok başvuruyor. Obezitede Avrupa'da 1'inciyiz ve diyetisyen atamaları konusunda soru önergesi verdim. Bir miktar atandı ama çok büyük eksiklik var; bu eksikliği gidermenizi bekliyoruz.

Akademisyen maaşları yine düşük kalıyor, burada da bir düzeltme yapmaya gerek var sanırım.

Üniversitelere göre mahpusların -mesela, hukuk ve diğer bölümleri okuyan- mağdur edilme oranları değişiyor. Kimi üniversite devam mecburiyeti getiriyor, kimisi getirmeden idare edebiliyor. Yani cezaevindesiniz düşünün -Herkes belki 1 kez cezaevine girmiştir veya girecektir bu ülkede- ya, orada oturup üniversite okumak istiyorsunuz, hukuk okumak istiyorsunuz, şikâyet ettiğiniz uygulamalar için biraz hukuk öğrenmek istiyorsunuz “Devam mecburiyeti var, şu var, bu var.” diye okutturulmuyorsunuz, olacak iş değil. Üniversiteler arasında da farklı uygulamalar var. Lütfen bu konuda...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Açık öğretim okumalarına bir engel yok Sayın Vekilim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Diğer okullarda...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Orada zaten devam zorunluluğu var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama işte, o konuda belki bir şey getirilebilir yani sınavdan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bir taraftan eğitimin kalitesini konuşup bir taraftan da örgün öğretim...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tamam, fakat devam mecburiyeti getirilmediği zaman tamamen kalite düşecek diye bir şey yok. Mahpuslar dezavantajlı kişilerdir yani tıbben de böyledir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Haklısınız da Sayın Vekilim, bunlar için açık öğretim var, açık öğretime devam edebilirler.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – “Açık öğretimden başka bir yer seçemeyecek.” dediğiniz zaman vatandaşlık hakları çiğnenmiş olur. Biz orada onların sadece özgürlüğünü kısıtlıyoruz, vatandaşlık haklarını kısıtlamıyoruz.

Sayın Bakanım, lütfen devam edeyim.

Bakın, ücretli öğretmenler bana çok başvuruyor, birçok başvuru var ve diyorlar ki: “Vekilim, alabildiğimiz en yüksek ücret 6.300 lira, tam zaman çalıştığımız zaman durum bu.” Birçoğu daha da azını alıyor. Olacak iş değil, bu devirde bu parayla geçinmek.

Ana dilde eğitim konusu bu ülkenin dev sorunu, anayasal sorunu ve biz bunu dile getirmeye devam edeceğiz. Sadece Kürtçe için değil, diğer tüm diller için de ana dilde eğitim olsun diyoruz. Bu çok barışçıl bir yaklaşımdır ve o yüzden damgalanmaması gereken bir yaklaşımdır.

Depremzede öğretmenler bize çok başvuruyor. Oralarda özel okullardaki öğretmenler çok mağdur ediliyor ve kamu hakkı istiyorlar, alamıyorlar.

Yine ifade özgürlüğü açısından işte 5-6 tane “tweet”i “retweet” etmiş, HAGB almış, bakıyorsunuz güvenlik soruşturması “uygunsuz” çıkıyor, bir türlü atanamıyor öğretmen. Bakın, burada var işte, size verebilirim. Önergelerde bize başvurmuş. Olacak işler değil yani gençlerimizi bu kadar karamsar, kötümser, üzücü bir hayata itme hakkımız yok, Bakanlık olarak sizin de yok.

Yine KHK’yle ihraç edilmiş binlerce öğretmen var ve eğitim dünyasından uzaktalar, hiçbir formülü bulunmuyor. KHK’yle ihraç edilen doktorlar özel hastanelerde çalışırken KHK’yle ihraç edilen öğretmenler büyük bir haksızlığa uğruyor. Bu çifte standart da kabul edilecek bir şey değil.

Yine, zamanında bir kurumda öğretmenlik yaptı diye çalışma izni iptal edilen 20 bin öğretmen var ve yedi yıldır büyük bir haksızlığa, zulme uğruyorlar. Yani düşünün -siz de öğretmensiniz- bir iş aramak için çıkmışsınız yola, bir okula gidip öğretmen olarak çalışıyorsunuz, daha sonra o okul kapatılıyor ve siz de damgalanıyorsunuz, çalışma izniniz iptal ediliyor. “Beni yargılayın.” diyorsunuz, yargılanıyorsunuz, beraat alıyorsunuz yine öğretmenlik yapamıyorsunuz. Ya, böyle bir ülkede millî eğitim var mıdır Sayın Bakan ya, size sorarım yani olacak bir iş midir? Öğretmene bu kadar zulmün olduğu bir yerde eğitimin adı bile geçmez diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Evet, bir dakika ek süre veriyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yine, azami süre meselesinde bilhassa tıp öğrencileri bize çok başvuruyor. Ben de bir hekimim ve tıp öğreniminin ne kadar zor olduğunu bilirim. Yani bu öğrencilerimize “Dokuz yıl geçti, tamam, artık bir daha okuyamayacaksınız.” denmemeli; olacak bir iş değil.

Yine, Kocaeli eğitimde 51’inci sırada şu anda, bilimsel araştırmalar bunu gösteriyor. 32’nci sıradaydık geçtiğimiz yıl, şu anda 51’e düşmüşüz. Kocaeli Milletvekili olarak bunu da soruyorum: Nedir Kocaeli’nin bu hâli?

Yine 2022’de öğrenci affından tıp ve diş hekimliği öğrencileri faydalanamadı. Bununla ilgili bir gelişme olacak mı diye soruyoruz. “Açıköğretim fakültesi sınavları bilhassa 19 Ağustosta on-line yapılsın, çok büyük sıkıntılar var, deprem bölgesi ve diğer birçok sıkıntı var.” dendi ama yüz yüze yapıldı ve binlerce kişi mağdur edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Gergerlioğlu, süreniz bitti.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir dakika daha, hemen bitiriyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Çok arkadaşımız var, siz hızlıca bitirin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Kimya bölümü mezunları bize çok başvuruyor. Çok önemli bir bölüm ama birçok kimya bölümü öğretmeni atanamıyor.

Yine üniversite stajı ne zaman SGK borçlanmasına dâhil edilecek Sayın Bakan? Bu da çok önemli. Üniversitedeyken staj yapıyor. Neden yani SGK borçlanmasına niye dâhil edilmesin?

Bir de en son olarak da Kocaeli Üniversitesinde bir ihale yapıldı. Bu ihalede EĞİTİM-SEN temsilcisi de ihaleye katılmak istedi ve Kocaeli Üniversitesi Rektör Yardımcısı tarafından darbettirildi. Olacak bir iş değil, eğitimci bir arkadaş, akademisyen bir arkadaş, EĞİTİM-SEN temsilcisi darbedildi. Sayın Bakanım, haberiniz var mı yani Kocaeli Üniversitesi ne yapıyor?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Öğretim üyesi ihaleye nasıl giriyor anlamadım?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Görevli kimliğiyle.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Yani görevli olarak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Görevli olarak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – İhaleyle ilgili deyince böyle ticari olan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – EĞİTİM-SEN temsilcisi kendisi.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Süreniz bitmek üzere, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – EĞİTİM-SEN temsilcisi ihaleyle ilgili, sendika adına giriyor ve burada çok üzücü bir olay yaşanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim, sağ olun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben de çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, çok sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Şu an 10 konuşmacı var.

20.57’de toplanmak üzere birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.47

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.02****BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)****KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)**

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Komisyon üyeleri, 18’inci Birleşimin Beşinci oturumunu açıyorum.

Şimdi söz sırası Sibel Suiçmez’de.

Buyurun.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; herkesi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Eğitim sisteminin ve toplumsal yaşamın bütün alanlarını dinî kural ve değerler doğrultusunda şekillendirmek isteyen iktidar, laik eğitim ve laik yaşama maalesef Millî Eğitim Bakanlığı aracılığıyla meydan okumaktadır.

Sayın Bakan, yirmi iki yıllık iktidarın 9’uncu Millî Eğitim Bakanısınız. Her bakan yaklaşık iki yıllık bir süreçte görev almış. Bu süreç ideal bir millî eğitim sistemi oluşturmak için kısa, var olanı yıkmak, laik eğitimi ortadan kaldırmak içinse uzun bir süredir. Bu süreçte maalesef Millî Eğitim Bakanlığının ne millîliği ne de eğitimi kalmıştır.

Sayın Bakanım, Sera Vekilim sizinle ilgili olan şeyleri anlattı, biz de sizi dikkatlice takip ediyoruz. Siz göreve geldikten sonra özellikle laik eğitim konusunda yapmış olduğunuz, ortadan kaldırılmasına yönelik yaptığınız çalışmaların dikkatimizi çektiğini söylemek isterim. Birçok sorunun farkındasınız, sabahtan beri milletvekillerimiz dile getiriyor, ben bunlardan bahsetmek istemiyorum ancak aynı şeyleri tekrarlayarak farklı bir sonuç alınması mümkün değildir. Bu iktidar daha önce yargıyı, Millî Eğitim Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını cemaatlere ve tarikatlara teslim etti ve sonucunu gördü. Yine dikkatinizi çekmek isterim ki Millî Eğitimde yuvalanan tarikat ve cemaatler birkaç yıl sonra karşınıza aynı şekilde çıktığında “Yanılmışız, Allah’ım beni affetsin.” diyecek bir yüzünüz de kalmayacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, ben sözlerimi daha fazla uzatmadan Trabzon EĞİTİM- SEN’in hazırlamış olduğu, benim de katıldığım talepleri size buradan dile getirmek istiyorum. Eğitim öğretimin herkese eşit ve parasız, bilimsel, demokratik, laik esaslara göre yapılmasını, MEB ve Millî Eğitim Müdürlüğümüz tarafından çeşitli cemaat tarikatları ve vakıflarla yapılan iş birliği protokollerinin iptal edilmesini, ÇEDES projesinin iptal edilmesini, eğitim planlamasının, yönetiminin, denetiminin ve atamaların siyasal kadrolaşma yoluyla değil, liyakat esasına göre yapılmasını, köy okullarının yeniden açılmasını, 25 kişilik sınıflar esas alınarak yeni derslikler yapılmasını, öğrencilerin ihtiyaçları kadar devlet yurdu yapılmasını, öğrencilerin özel tarikat ve cemaat yurtlarına değil, devlet yurtlarına teşvik edilmesini, okullarımıza öğrenci sayısı esas alınarak yeterli bütçe ayrılmasını, okullarımıza kadrolu yardımcı personel ataması yapılmasını, öğrencilerimize ücretsiz ulaşım ve yemek sağlanmasını, öğrencilerimizin özel okullara mecbur bırakılmadan devlet okullarına yerleştirilmesini, bütün Millî Eğitim çalışanlarının kadrolu olarak atanmasını talep ediyoruz. Ayrıca, eğitim emekçileri açısından Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun iptal edilmesini, kariyer basamaklarına yönelik uygulamanın kaldırılmasını, tüm

öğretmenler arasında eşit işe eşit ücret uygulamasına geçilmesini, tüm eğitim emekçilerine kira ve ulaşım yardımı yapılmasını, tüm eğitim emekçileriyle ilgili banka promosyonlarının güncellenmesini, eğitim öğretim ödeneğinin yılda 2 defa bir maaş tutarında tüm eğitim emekçilerine ödenmesini, tüm eğitim emekçilerine yoksulluk sınırının üstünde, insanca yaşayacak maaş ödenmesini ve ÇEDES projesinin iptal edilmesini talep ediyoruz.

Herkese saygılarımı sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Suiçmez, teşekkür ediyorum.

Sayın Altın...

Süreniz beş dakika, buyurun.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, Değerli Başkan, Komisyon üyeleri; önümüzdeki günlerde 20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü var. Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin çekince konulan maddeleri de dâhil özellikle ana dilde eğitim hakkı başta olmak üzere tüm maddelerine, tüm çocukların haklarına erişilmesini buradan bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Bugün genel hatlarıyla üniversitelerden, üniversite öğrencilerinden ve üniversitelerdeki kayırmacılıktan bahsetmek istiyorum. Biliyorsunuz 7 milyondan fazla üniversite öğrencisi var ve üniversite öğrencilerinin yaşamsal problemleri var. Bu sorunları Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde de konuşmuştuk ama bugün burada bir kez daha konuşmak istiyoruz çünkü bu sorunların birbiriyle ilişkili olduğunu biz biliyoruz. İsterseniz bilimsel olarak da bu konuya hep birlikte bakalım. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisini eminim biliyorsunuzdur; Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin temel basamağında olan barınma, beslenme ve güvenliğinin... Gençlerin ya da Millî Eğitim Bakanlığının hedeflerine ulaşabilmesi için ilkin bu temel basamaktaki problemlerin çözülmesi gerektiğini, ardından eğitim ve akademik başarının ancak gelebileceğini buradan vurgulamak istiyoruz. Bu vesileyle Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığının ortak protokollerle, iş birliğiyle barınamayan tek bir üniversite öğrencisi kalmayana kadar çalışmalarını sürdürmelerini, aynı zamanda beslenme hakkı olan bir öğün ücretsiz yemeğin de gençler için çalışmalarla sağlanması gerektiğini buradan vurgulamak istiyoruz. Bu sorunlar çözülmediği takdirde, barınma sorunu, beslenme sorunu devam ettiği takdirde hem toplumun ruh sağlığının hem de gençlerin ruh sağlığının çok ciddi risk altında olduğunu vurgulamak istiyoruz. Sizler de haberlerde görüyorsunuz ki intihar bir salgın gibi toplumumuzda gençler arasında yayılıyor ve bunun uzun vadede nasıl çözüleceğinden aslında az önce bahsettim, kısa vadede de psikosozal destek programlarıyla bu noktada eğitim almış, pedagojik formasyonu alan, ruh sağlığı eğitimi almış PDR'ci ve psikolog ataması yapılarak -ki binlerce atama bekleyen PDR'ci ve psikolog olduğunu buradan vurgulamak isterim- Bakanlığın bu noktada çalışmalarını da sürdürmesi gerektiğini, psikosozal destek çalışmalarına önem vermesi gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyoruz.

Şimdi, konuşmalarınız esnasında dediniz ki “Gençlerin aktif birer özne olması gerektiğini savunuyoruz.” Biz de savunuyoruz, katılıyoruz. Peki, gençler nasıl aktif birer özne olacaklar? Elbette kendi hayatları, eğitimleri, üniversiteleri, yurtları, kampüsleri hakkında söz kurarak, bunlar hakkında fikirlerini beyan ederek, problemleri ortaya koyarak bu noktada aktif birer özne olacaklar. Ne zamanki karar alma süreçlerine dâhil olduklarında, en temel hakları olan kendi yaşam alanları için söz kurduklarında ve bir noktada çözümsüzlükle karşılaştıklarında bunu protesto ederek ya da eylemsellik yaparak bunlar engellenmediğinde ancak kendi hayatlarının da eğitimlerinin de üniversitelerin de kampüslerin de aktif birer öznesi olabilirler. Bu noktada, ben söz kurmak isteyen gençler önündeki bu engellemelerin kaldırılmasını da engellenmesini de sizin tarafınıza bildirmek istiyorum, bu çok

demokratik bir haktır diye de vurgulamak istiyorum. Ben gençlerin sorunlarını bastırmak, yurtlarda tutanak tutmak ya da okullardan atmak yerine gençlerle birlikte sorunların tespit edilmesini, gençlerle birlikte aktif çözüm mekanizmalarının kurulmasını ve gençlerle birlikte aktif birer özne olarak çalışmaların sürdürülmesi gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Bu noktada bir de nepotizmden bahsetmek istiyorum. Sayın Bakan, biliyorsunuz, üniversiteler deyince artık akla ilk gelen şeylerden biri oluyor kişiye özel açılmış kadrolar. Bu ülkede çok kıymetli, uluslararası yayınları olan, liyakat sahibi, nitelik sahibi yüzlerce akademisyen KHK'lerle ihraç edildi, biliyorsunuz ve bu ihraçların ardından bu kadroları nepotizmle doldurdular, kişiye özel kadrolar açıldı yani göz rengi, saç rengi, belki bıyık şeklinin -kaldı ki o artı- kadro alımlarında bahsi geçmesin. Bunlar uzun vadede eğitimin niteliğini, kalitesini düşüren, gençlerde umutsuzluğu, liyakatin olmadığı fikrini pekiştiren düşünceler ve bu düşünceler sebebiyle gençlerin, meslek sahibi kişilerin yüzlerini başka ülkelere döndüklerinden bahsedebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Tamamlayalım.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Gidişlerinin ben kesinlikle para sebebiyle olduğunu düşünmüyorum, bizatihi uygulanan politikalar sebebiyle olduğunu düşünüyorum, sorunun iyi analiz edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu, aynı zamanda en büyük toplumsal zarara sebep olan konulardan biridir. Eğer gençlerin sorunlarını çözmek istiyorsak, eğitimin niteliğini arttırmak istiyorsak ideolojik saiklerle değil, gençlerle beraber eğitim yaşamını yeniden organize etmemiz gerektiğini belirtiyorum.

Sayın Bakan, sondan başlayarak birkaç çözüm önerisi sunmak istiyorum: Engeli olan mülteci çocuklar Türkiye'ye geldikleri günden beri rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alamıyorlar, bu çocukları eğitimden mahrum bırakıyorlar, bu çok önemli bir konu ve bunun ivedilikle çözülmesi gerekiyor. Tüm kademelerdeki öğrencilerin en az bir öğün ücretsiz, nitelikli, sağlıklı yemek verilmesi gerektiğini; üniversitelerdeki yemekhane zamlarının geri çekilmesi gerektiğini, üniversite öğrencilerinin barınma krizinin aşılması gerektiğini, üniversitelere açılan disiplin soruşturmalarının, uzaklaştırma kararlarının derhâl kaldırılması gerektiğini belirtiyorum, saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ediyoruz Sayın Altın.

Sayın Adıgüzel, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Tabii, hükümetleriniz sırasında 9 bakan değiştirmiş çok kötü bir millî eğitim sürecini beş dakikaya nasıl sığdırabiliriz... O yüzden en azından bugün, günümüzde öne çıkan bazı konulara notlar hâlinde değineceğim.

Öncelikle, personel rejiminizi ele alalım. Atanamayan öğretmenler var. Şu anda yani bugün seçmen olarak baksak sayıları 10 milletvekili çıkarıyor. BİM'de, A101'de ve Şok markette Millî Eğitim Bakanlığında daha fazla öğretmen çalışıyor, sayıyı anlatmak için söylüyorum. Ücretli öğretmenlerimiz var, biraz önce bahsedildi. Tabii "eşit işe eşit ücret" şiarı gereği aynı işi yapıyorlar ama hem sosyal haklarda hem de ücretlendirmelerde eşit değil. Mesela, bir örnek, seksen yıl çalışan bir ücretli öğretmen emekli olamıyor.

Şimdi, PDR konusu var, psikolojik danışman, rehber öğretmen... Rehber öğretmen neden gerekli? Bir kere okullarımızda ekran zorbalığı var, uyuşturucu, sigara, alkol bağımlılığı var, doğal afetlerin psikolojik etkileri var, ekran ve dijital bağımlılığı var, cinsel istismar var. Mesela, Ordu'nun Fatsa ilçesinde bir cinsel istismar vakası gene bir rehber öğretmenin yardımıyla ortaya çıkarılabildi. O yüzden bu rehber öğretmen meselesi önemli.

Şimdi, ilkokullarda 300 öğrenciye, ortaokul, lisede 150 öğrenciye uygulanan... Bir önceki Bakan Mahmut Özer 100'e indirme sözü verdi, Millî Eğitim Bakanlığının sitesinde de görseli var. Şu anda 25 bin okulda rehber öğretmen yok. Şimdiki Bakan Yardımcınıza -ismini vermeyeyim- bu rehber öğretmenlik için başvuran öğretmenler gittiğinde "O sözü önceki bakan vermiş, kendisi şimdi Millî Eğitim Komisyonu Başkanı, gidin onunla görüşün." dediği ifade ediliyor; bu da şık bir durum değil Sayın Bakan. Yani devlette devamlılık esastır, sonuçta bir önceki bakan da sizin AK PARTİ'li bakan. Eğer böyle bir uygulama yapılmış, bu Millî Eğitim Bakanlığı sitesinden de açıklanmışsa bunu takip etmek gerekir diye düşünüyorum.

Bir de bu beslenme meselesi var. En azından okul öncesi çocuklara bir beslenme vardı, 19 milyon öğrenciden 1,8 milyonu idi... Bu tüm ilköğretim ve ortaöğretim okullarına yaygınlaşsın diye beklerken hem de yine bir önceki Millî Eğitim Bakanı Özer 1 Şubatta yaptığı açıklamayla "Biz bunu ilk aşamada 5 milyona çıkaracağız." derken şimdi onlar da iptal edildi. Ben Türkiye İstatistik Kurumunun 2022 Türkiye sağlık araştırmasına göre 5 yaş altı çocuklardaki raporunu söylüyorum size: Zayıflama oranı yüzde 2'ye yakın, gelişme geriliği yüzde 5 yani bizim gelişme geriliği... Bu çocukların daha iyi beslenmelerini sağlamalıyız, sağlıksız bir toplum riskini ortadan kaldırmamız lazım.

Yine, personel meselesinde... Okullarda sağlık, temizlik ve güvenlik görevlisi açığı var, bunu defaatle söyledik, daha önceki Bakan Ziya Selçuk'tan itibaren bütün bakanlara bunları söyledik, hepsi bunu olumlu buldu fakat bir türlü uygulamaya geçmedi. Özellikle kamu okulları pandemi dönemini sağlık personeli yokluğu içinde geçirdi. Siz, mesela, okul öncesi dönemdeki kurumlara bile mescit zorunluluğu getirirken okullara düzenli ve donanımlı bir sağlık kabini ya da bir tesisini ve onda da bir sağlık görevlisini çok görüyorsunuz. Güvenlik çok önemli. Birçok gencimiz uyuşturucu batağında. Okulların çevresi tehlike dolu ve temizlik görevlisi eksikliği var.

Şimdi, bir de uygulamalarınızda laik eğitime karşı böyle dinî bir hassasiyetlerle yönetim anlayışınız var. Bazı vakif ve cemaatlerle ilişkili yapılar ve onlarla bir protokol yapıyorsunuz, Diyanet İşleri Başkanlığıyla da böyle iç içe geçmiş durumdasınız, yani o kadar iç içe geçmişsiniz ki görev bakımından bunlar âdeta paralel bir eğitim kurumu hâline geldiler. Şimdi, 27 milyon vatandaştan oy almışsınız ama bu ülke 85 milyon yani siz sadece 27 milyona hizmet ediyor gibi davranıyorsunuz, hâlbuki bu ülke homojen değil. Yani din eğitimine mesafeli bakan insanlar var, hiç istemeyen insanlar var veya belli bir ölçüde kabul eden insanlar var. Sizin istediğinize göre değil, buradaki çağdaş normlara uygun, çağdaş, bilimsel ve laik eğitim peşinde olmalıyız. Eğer böyle yapmazsak daha sonra bu eğitim eksikliğinden ve bu tek taraflı eğitimden yine bu işin sıkıntısını çekecek olan bizleriz. Bir müfredat değişikliğinden bahsettiniz ama bu müfredat değişikliğinde de yine muhtemelen din eğitimi ağırlıklı bir değişim gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bu ÇEDES meselesini çok önemsiyorum. Bu ÇEDES, Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum... Ya, bunu yapacak olan kişiler kim? Din görevlileri. Bunların çevreyle ilgili bir eğitimi mi var, neyin nesidir bu anlamak istedik, sonra bu işin rengi ortaya çıktı. Ben size göstereyim şimdi ÇEDES'i: Bakın, birkaç ilden böyle resimler geldi, çocuklar

temizlik görevlisi olarak çalıştırılıyor; Tekirdağ'da, Batman'da arkadaşlar halıları siliyorlar, mihrabı temizliyorlar, arka tarafta da namaz kılan bir vatandaş var, o namaz kılmaya devam ederken burada bu çocuklar temizlik yapmaya devam ediyorlar. Buradaki çevre meselesini anlamış olduk. Meğer bu çevre neymiş? Çevre, camilerin içinde ve çevresinde bir muntika temizliğiymiş. Yani bu çocukları bu yaşta, çalışma kanununa aykırı bir şekilde çalıştırmak da suç çünkü bunlar eğitim saatindeler. Okulun dışında ne işleri var? Eğer din eğitimi verilecekse okullarda zaten din öğretmenlerimiz var. Bu işi neden yapıyorsunuz, artık bu işe bir son verin.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Akalın, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET AKALIN (Edirne) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bürokratlar, değerli milletvekilleri, kıymetli basın mensupları; son yıllarda eğitim sistemimizdeki sorunlar giderek artmakta ve bu sorunlar genç nesillerimizin geleceğini tehdit etmektedir. Öncelikle öğretmen atamalarındaki yetersizliğe ve ücretli öğretmenlerin yaşadığı sorunlara değinmek istiyorum. Ülkemizde her yıl milyonlarca öğrenci yeterli sayıda öğretmenin olmadığı sınıflarda eğitim almaya çalışıyorlar. Özellikle kırsal bölgelerde öğrencilerin nitelikli eğitim alabilmesi için öğretmen ihtiyacının karşılanmaması eğitimde büyük bir adaletsizliğe neden oluyor. Öğretmen atamalarındaki gecikmeler, yeni mezun öğretmenlerin istihdam edilememesi gibi sorunlar geleceğin teminatı olan öğrencilere eğitimde eşit fırsat sunma amacından uzaklaşmamıza neden oluyor. Öğretmen açığı sorununu çözmek adına sıkça başvuru alan ücretli öğretmenlik uygulaması ise kendi sorunlarını beraberinde getiriyor. Bu öğretmenler, genellikle düşük ücretlerle çalışmak zorunda bırakılıyor ve sosyal haklardan yeterince yararlanamıyorlar.

Şimdi sormak istiyorum: Millî Eğitim Bakanlığının öğretmen atamalarındaki eksiklik ve ücretli öğretmenlerin karşılaştığı sorunlara yönelik eleştirilere rağmen, bu konudaki sorunların çözümüne yönelik atılan somut adımlar nelerdir veya bu konu hakkında düşünceleriniz nelerdir? Ücretli öğretmenlerin karşılaştığı ekonomik zorluklar öğrencilere daha düşük kaliteli bir eğitim sunmalarına neden oluyor mu? Bakanlığınız bu durumun eğitim sistemine olan etkilerini değerlendirmiş midir? Öğretmen açığı sorununu çözmeye sıkça başvuru alan ücretli öğretmenlik uygulamasının avantajlarını ve dezavantajlarını nasıl görüyorsunuz, lütfen rakamlarla açıklar mısınız?

Bu sorunlar sadece öğretmen atamaları ve ücretli öğretmenlikle sınırlı değil; aynı zamanda, müfredatta yapılan sadeleştirme planları da önemli bir konudur. Müfredatta sadeleştirme eğitim sistemimizde önemli bir değişiklik olarak karşımıza çıkmakta ancak bu değişikliğin eğitimde olumlu sonuçlar doğurup doğurmayacağı ve potansiyel sıkıntıları göz önünde bulundurularak dikkatlice değerlendirilmesi gerekiyor. Birçok eğitimci, müfredatta sadeleştirmenin farklı sosyoekonomik düzeydeki öğrenciler arasındaki eğitim eşitsizliklerini artırabileceğini düşünüyor; Bakanlığınız bu konuda ne düşünüyor? Umarım, müfredat sürecini kısaltıp bu döneme yetiştirme gayreti içerisine girmezsiniz. Sonuca ulaşmamış, başarılı olmamış bir müfredatla daha karşılaşmayı hiçbirimiz istemeyiz. Müfredat sadeleştirme adına yapılan değişiklikler eğitimde gerçekleşebilecek potansiyel sıkıntıları beraberinde getirebilir.

Burada cevaba muhtaç bazı sorular yöneltmek istiyorum: Sadeleştirilmiş müfredat öğrencilerin farklı öğrenme tarzlarına uygun hâle getiriliyor mu? Sadeleştirilmiş müfredat öğrencilerin bilgi kazanma miktarını azaltabilir mi? Sadeleştirilmiş müfredat öğrencilere eleştirel düşünme ve analitik yeteneklerini

geliştirmek için yeterli fırsatlar sunuyor mu? Eğitimciler bu değişikliklere uyum sağlamak için yeterli destek ve kaynaklara sahip mi? Müfredatın sadeleştirilmesi farklı sosyoekonomik düzeydeki öğrenciler arasındaki eğitim eşitsizliklerini artırabilir mi? Evet, bu soruları da göz önünde bulundurarak müfredat sadeleştirme planlarını dikkatlice değerlendirmemiz gerekiyor.

Ayrıca, seçim öncesi, mülakatları kaldıracığınıza söz verdiniz, parti programınıza da aldınız, verdiğiniz sözde durup mülakatları tamamen kaldırarak mısınız? 25 bini aşkın okulda psikolojik danışman yok, çok sayıda PDR mezunu atama talep ediyor ve bekliyor.

Biraz da seçim bölgem Edirne'den ve Trakya bölgesinden bahsetmek isterim. Köy okullarının kapatılması tarım faaliyetlerinin sekteye uğramasına sebep olmuştur. Edirne başta olmak üzere, Trakya bölgesi hepimizin malumu olduğu üzere bir tarım bölgesidir. Kapanan köy okullarının bölgemizin tarım meslek lisesi ihtiyacını ve mevcut okullarımızın durumunu da göz önünde bulundurursak kapanan köy okullarını yeniden açacak mısınız? Bakanlığınızın planları arasında bölgemize tarım meslek lisesi açmak var mıdır? Edirne'deki mevcut okulların yetersiz dersliklerinin tamamlanması için bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

Son olarak da YÖK, lisansüstü tez yazım dili üzerinde yeni bir düzenleme yapmıştır. Buna göre, Türkçe programlarda bazı şartları taşınması hâlinde yabancı dille tez yazımı mümkün olacaktır. Adım gibi eminim ki yabancı öğrencilerin Türkçe tez yazımı rafa kaldırılacaktır; bu çok yanlıştır, Türkçe'ye bunu yapmayalım. Bakın, bununla başımıza daha büyük sorunlar açılıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım, süreniz doldu.

MEHMET AKALIN (Edirne) – Bunu yaparsanız sonuçları oluştuğunda “Demişti.” dersiniz.

Yine de bütçemizin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Akalın, teşekkür ederim.

Sayın Selvi, süreniz beş dakika.

Buyurun.

LATİF SELVİ (Konya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli basın; bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, eğitim her ülkenin en önemli meselesidir. Bu anlamda da çocuklarımızın çağ nüfusuyla rekabet edecek seviyede yetişmesi hepimizin görevi. Bu anlamda, AK PARTİ iktidarları döneminde, çocuklarımızın eğitime erişiminde, aşağı yukarı OECD ortalamalarına bütün okul türlerinde gelmiş bulunuyoruz; okul öncesinde buna yaklaştık, yükseköğretimde de yüzde 5'le devraldığımız süreç yüzde 45'lere gelmiştir. Eğitimde yapılan her şey elbette ki azdır ve daha da geliştirilmesi gerekir. Yine, derslik sayımızdaki artış OECD ortalamalarına gelmiştir. Yine, öğretmen başına düşen öğrenci sayısını dikkate aldığımız zaman, öğretmen alımlarında da ciddi bir noktaya geldik.

Değerli arkadaşlar, elbette ki çocuklarımızın yetişmesi için bütçeler son derece önemli. Ancak, buradan bazı açıklamaları yapmamız gerekiyor. Bütçeler, bir, cari giderler için, diğeri de yatırım için planlanır. OECD ortalamasına baktığımız zaman, yatırımlar yüzde 10, yüzde 90 da okulun zaruri giderleri ve personel giderleri için harcama yapılır. Bunun yaklaşık yüzde 70'i çalışanlar için verilir. Bunun böyle olmasına rağmen, eğitime dair çok cümle kuran, televizyonda pek çok yorum yapan

kişilerde de şunu gördüm: “Eğitim bütçesi öğretmenlere ödeniyor, yatırıma bir şey kalmıyor ki.” gibi cümleler kuruyorlar, bunların sistemi bilmediğinden kaynaklandığını değerlendiriyorum. Türkiye’nin de yatırımlara yüzde 12 ayırmış olması önemli, bu daha da artarak devam edecektir.

Değerli arkadaşlar, tabii, aslan payı kime gidiyor? Ben anlamıyorum... Aslan payı her zaman mesleki eğitime gider; her dönemde böyledir. Çünkü pahalı yatırım mesleki eğitim yatırımlarıdır, bu anlamda, mesleki eğitimde de 28 Şubat döneminin sendromunu atlatan Türkiye, OECD ortalamasını yakalamıştır. Eğer meslek liselerimizi, özellikle sınavla öğrenci alan meslek liselerimizi ziyaret ederseniz okulların ne kadar üst düzey eğitim verecek hâle geldiğini de değerlendirirsiniz.

Değerli arkadaşlar, din eğitimi isteğe bağlıdır, dünyanın her yerinde ortak uygulama isteğe bağlıdır. Onun için de gerek imam hatip liselerini tercih eden öğrenciler gerekse de din eğitimiyle ilgili bu uygulama devam ediyor. Din kültürü eğitimi dünyanın genelinde zorunlu eğitimidir. Bu anlamda, Türkiye’de de din kültürü eğitimi zorunlu olarak verilmektedir ancak şunu belirtmiş olayım: Din kültürü eğitimi dâhil olmak üzere OECD ortalamasının altında din eğitimi verilmektedir; özellikle ilkokul seviyesinde bunun artırılması gerektiğini değerlendiriyorum.

Değerli arkadaşlar, yine bir başka konu: Kredi ve Yurtlar Kurumuyla ilgili gerçekten dünyada örnek bir uygulama yapıyoruz. Müracaat eden öğrencilerimizin yüzde 95’i yerleşiyor, ayrıca bu yurtlarda kalan öğrencilerimizin gerek kahvaltıları gerekse yemekleri kendileriyle de istişare edilerek bir ay öncesinden yayınlanıyor ve her birine, belli kalori düzeyi tespit edilmek suretiyle veriliyor.

Değerli arkadaşlar, “Eğitimde mutsuzluk oluşuyor.” Mutsuzluk oluşmaz çünkü eğitiminde seviye alan her öğrencimiz daha iyi iş imkânı elde ediyor; özellikle belirtmiş olalım.

Değerli arkadaşlar, tabii ki yapılması gereken şeyler var. İstihdamda güçlük çekilen bölgeler mutlaka desteklenmeli, eğitimde şiddet konusu masaya yatırılmalı -bu konuda, geçmişte, sendika başkanlığım döneminde verdiğimiz önerilerimiz olmuştur- ve öğretmenlere kira desteği verilmeli. Yine, bir başka ifade edeceğim husus da usta öğreticiler ve ücretli öğretmenlerin durumu yeniden değerlendirilmeli.

Sayın Başkanım, bir konunun üzerinde durayım. Ömer Bey geldiğinde “ihale” diyerek ifade ettiği husus, sanıyorum, promosyon ihalesiydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Toparlayın, süreniz doldu.

LATİF SELVİ (Konya) – Çünkü sendikalar ihalelere girmezler, sendikalar ticaret yapamaz. Bu da sanıyorum o konuydu ama kavga niye oldu, onu bilmiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Gökçek, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli hazırun, 2024 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, başta Başöğretmen, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm öğretmenlerimizin gelecek 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü kutluyorum.

Tabii, siz unutmuş olabilirsiniz ama yirmi bir yıllık iktidarınızda yitirdiğimiz; atanamadığı için intihar eden, çalıştığı inşaatta iş cinayetlerine kurban verdiğimiz öğretmenlerimizi de saygıyla anıyorum. Belki de bugün en çok, İsmail Öğretmen, FEDAİ öğretmen ve yitirdiğimiz daha onlarca öğretmenimizin sorumluluğuyla, vicdanlarımızda bıraktığı yükü bugüne çözüm üretmeye çalışıyoruz. Ne yazık ki yirmi bir yıllık iktidarınızın politikaları sonucu 24 Kasım, öğretmenler için kutlanacak bir gün olmaktan çıktı, sorunlarının tartışıldığı bir güne dönüştü.

Benim elbette beş dakika içerisinde öğretmenlerin bütün sorunlarına değinmem mümkün değil ancak hazır Sayın Bakanı da bulmuşken şunu özellikle söylemek istiyorum: Sayın Bakan, öğretmenler sizden beyaz önlük değil, yoksulluk sınırı altında kalan maaşlarına çözüm üretmenizi istiyor.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Bir dakika...

Sayın Gergerlioğlu, lütfen... Vekilimiz Bakanımıza hitap ediyor.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Özel okul öğretmenleri asgari ücreti bile öğretmene çok gören düzene “Dur!” demenizi bekliyor.

Özetle, Sayın Bakan, öğretmenler sizden önlük değil, özlük haklarının ve kazançlarının iyileştirilmesini istiyor. Öğretmenler atama bekliyor, öğretmenler eğitimin ücretli köleleri olmak istemiyor. Sayın Bakan, öğretmenler son dakika kararlarıyla müfredatı güncellemek yerine, böylesi önemli kararlarda öğretmenlerin de sözü olsun istiyor.

Değerli milletvekilleri, iktidar her fırsatta bütçeden eğitime ayrılan payla övünüyor ancak gerçekler tam tersini işaret ediyor; önümüzdeki tablo, eğitime yapılan kamusal yatırımların daraldığını gösteriyor. Şöyle ki: 2016 gayrisafı yurt içi hasıla içerisindeki payı yüzde 4,21 olan eğitim bütçesinin 2023 yılı içindeki payı 3,48'e gerilerken, yine aynı yıl eğitime merkezî yönetim bütçesi içerisinde yüzde 19,24 olarak ayrılan pay 2023'te yüzde 14,53'e gerilemiş. Benzer biçimde, merkezî bütçe yatırım ödeneğinden 2022'de Milli Eğitim Bakanlığı yatırımlarına yüzde 22 oranında pay ayrılırken bu oran 2023'te yüzde 13'e gerilemiş durumda. İktidarınız ne zaman kemer sıkmaya ihtiyaç duysa aklınıza ne hikmetse ilk eğitim geliyor. Eğitimin maliyeti ailelerin sırtına yüklenmiş durumda; 2020 yılında eğitim harcamaları içerisinde hanelerin yaptığı harcamaların payı yüzde 20 iken 2021 yılında yüzde 22'ye çıkmış. Bu, bize zorunlu eğitimin maliyetinin beşte 1'inden fazlasının ailelerin bütçelerinin üzerinden karşılandığını gösteriyor. Veliler çaresiz; asgari ücretin açlık sınırı altında kaldığı bir ortamda, artan enflasyon karşısında veliler, çocuklarının en temel ihtiyaçlarından beslenme ihtiyacını bile karşılayamıyor, öyle ki okul çağındaki çocukların en az dörtte 1'i okula aç gidiyor. Peki, siz ne yapıyorsunuz? Seçim öncesi vadettiğiniz ücretsiz 1 öğün yemek vaadinizi hâlen gerçekleştirmediniz. Sayın Bakan, bu ülkede çocukların aç kalmasından daha önemli ne görüyorsunuz? Bu uygulamayı hayata geçirmek için neyi bekliyorsunuz? 1930'lu yıllarda bile, yeterli beslenemeyen öğrenciler için seferberlik ilan eden bu ülke, bugün nasıl oldu da çocuklarını bile besleyemeyen bir ülke hâline geldi? Bugün bizim her şeyi bırakıp uzun uzun bu konuyu konuşup, tartışıp çözüme kavuşturmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, iktidar cumhuriyetimizin en önemli kazanımlarından biri olan nitelikli eğitimi yoksul çocuklar için erişilemez hâle getirdi, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında 6-17 yaş grubunda 570.293 çocuk eğitim dışı kaldı. Okul sıralarında olması gereken çocukları ucuz iş gücü olarak inşaatlarda, atölyelerde, sokaklarda çalışmak zorunda bıraktınız.

Tabii, işin bir diğer vahim boyutu da çocuk evlilikleri. Bakan Göktaş'ın son açıklamalarına göre, 2022 yılında, yalnızca bir yılda 11 bin çocuk evliliği yaşanmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Sayın Gökçek, bir dakika içinde toparlayalım.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım.

Hükûmetiniz bir avuç yandaşa kaynakları akıtırken bu ülkenin çocukları yatağa aç giriyor, okula gidebilenler boş beslenme çantalarıyla okula gidiyor, geleceğimiz dediğimiz çocuklarımız çalışmaya zorlanıyor, okul sıralarından, derslerinden, arkadaşlarından koparılıp evlendiriliyor. Bundan en ufak bir hicap duyuyor musunuz? Ben küçük bir kız babası olarak, okula gönderilemeyen, zorla evlendirilen, okuluna aç giden, okul sıraları yerine sokaklarda, atölyelerde, sanayi köşelerinde, tarlalarda ailelerine destek olmak için çalışmak zorunda kalan bütün çocuklar için herkesi birazcık vicdana davet ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Sezgin Tanrikulu'ya söz verdikten sonra 4 arkadaşımız kalıyor; Dinçer, Güneşhan, Tanal ve Güzelmansur.

Sayın Tanrikulu, buyurun.

Süreniz beş dakika.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, Sayın Bakan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şunu ifade etmeliyim öncelikle: Tabii, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini konuşuyoruz; ben, başka bir açıdan bakmak istiyorum -ne kadar konuşuldu da bilmiyorum- yani Türkiye'nin en temel meselelerinden bir tanesi Kürt meselesidir. Kürt meselesi, bir terör meselesi değildir; terör, şiddet, çatışma bunun bir boyutudur ama asıl mesele Kürtlerin kendi kimliklerinden kaynaklı haklarının, sonuçta eşit yurttaşlık temelinde tanınmamasıdır. Bütün dünyada bu sorunları yaşayan ülkeler bakımından bu sorunun en temel parametrelerinden bir tanesi de ana dil meselesidir; ana dilin yasakçı politikalarla mı, yoksa tanıma politikalarıyla mı bu sorunların çözümüne hizmet edip etmediğidir. Sonuçta, öteden beri, Türkiye'de, bu cumhuriyetin yurttaşları olan Kürtlerin -ki öyle tahmin ediliyor ki yaklaşık olarak nüfusun beşte 1'ini oluşturuyorlar- ana dilleri sürekli yasaklanmış, ana dil bir korku meselesi hâline dönüştürülmüş ve ana dil, cumhuriyet bakımından da hep bir bölünme korkusu hâlinde taşınmış. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılına girdik, maalesef bu korkuları aşamadık, bunların en başında da ana dilin eğitiminde nasıl kullanılacağı meselesi geliyor.

2008 yılında, Diyarbakır Barosu Başkanırken, Yönetim Kurulu kararıyla Dicle Üniversitesine başvuru yaptık ve YÖK Yasası uyarınca Dicle Üniversitesinde Kürtçe, ana dille ilgili bir bölümün kurulmasını istedik ama Dicle Üniversitesi buna ret kararı verdi fakat daha sonra, çok cesaretli bir Mardin Artuklu Üniversitesi rektörü vardı -şimdi soy ismini hatırlamıyorum, Bedii olması lazım- onun bizden belgeleri istemesinden sonra da ilk ana dille ilgili “Yaşayan Diller” adı altında bölüm Artuklu Üniversitesinde açıldı. Yine, 2008'in Nisan ayında, Sayın Başbakanla, şimdiki Cumhurbaşkanıyla, Sayın Erdoğan ile Diyarbakır'daki sivil toplum örgütleri olarak, bu binada, Başbakanlıkta, Başbakanlık odasında görüştük ve bütün tartışmamız ana dil meselesinde Hükûmetin atacağı adımlardı. O zamandan bu zamana on beş yıllık zaman geçmiş. Önümde bana gelen belgeler var, bu işle ilgili arkadaşlarımızın getirdiği belgeler var, işte, en alt düzeyde başlandı, 2012-2013'te seçmeli ders olarak başlandı. Bu cumhuriyetin... Bakın, nüfusun beşte 1'i diyorum ve eğitimde önemli bir nüfus var 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci sınıflarda; bu dersi alabilen öğrenci sayısı 30 binden daha az. Bu “Biz tanıdık, talep gelmedi.” değil, bir anlamda yasakçı politikaların millî eğitimde devam etmesidir, öğretim alanlarının en azından en aza düşmesidir ve özellikle bu dersin seçimi konusunda -benim de tanık olduğum, Diyarbakır Milletvekili olarak tanık olduğum- özellikle okul müdürlerinin bir vesileyle velileri caydırması ve başka dersleri tercih etmeye yöneltmesidir. Eğer bu mesele, Türkiye'de gerçekten şiddet dışında, terör dışında

çözülecekse ana dil meselesi diğer meselelerin yanında en temel parametrelerden bir tanesidir ve en alt düzeyde başlayan bu meselede yaklaşık on yıldır, bakın, tam on yıldır 2012'den bu yana bir mesafe katedilememiştir. Bu, Adalet ve Kalkınma Partisi siyasal iktidarının Türkiye'nin Kürt meselesine sonuçta çözüm odaklı bakmadığını, hâlen devraldığı yasakçı politikaları bir vesileyle yarı tanıma ve yok etme politikalarıyla sürdürdüğünün göstergesidir. Ana dille ilgili olarak, millî eğitim dışında da birçok yasaklayıcı alanlar var, onlara şimdi buradan girmeyeyim ama benim size bu cumhuriyetin bir yurttaşı olarak, bir avukat olarak, bu ülkeyi iyi takip etmiş bir yurttaş olarak ve bir milletvekili olarak sonuçta Türkiye'nin birlik ve bütünlüğünden yana bir milletvekili olarak aynı zamanda önerim, ana dil meselesinde yasaklayıcı, önleyici politikalarından tanıyan ve bu işin önünü açan politikalara gitmenizdir, gidilmesidir yani Adalet ve Kalkınma Partisi bu iktidarda olmasa da benim önerim bu olur ama yaklaşık yirmi yıldır iktidardasınız, Türkiye'nin bu meselesinde katettiğiniz bir mesafe yok maalesef. Biraz önce aşağıda dinledim yani "Türkiye'nin Kürt meselesi yoktur, terör meselesi vardır." dendi yani sonuçta Adalet ve Kalkınma Partisi sözcüleri tarafından. Bu biçimde tanıma, bu biçimde söylem bu meselenin çözümüne maalesef yardımcı olmuyor, bugüne kadar da yardımcı olmadı. Dolayısıyla millî eğitim bunun en temel basamaklarından bir tanesidir. Yani iki dilde eğitim ve de ana dilde eğitim falan onları bir tarafa bırakıyorum en temel düzeyde, en alt düzeyde başlanan bu yolda bile alınan bir mesafe yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN ORHAN ERDEM – Lütfen toparlayalım. Süreniz doldu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Toparlıyorum efendim.

Bende iki örnek var, bana gelen örnekler var. Yani ana dille ilgili öğretmen atandığı yerdeki talebin nasıl arttığı, ana dille ilgili öğretmenin başka bir okula tayin edildiği ortamda ise bu dersin nasıl seçilmediği konusunda iki çok önemli örnek verilmiş. Dolayısıyla şu anda yaklaşık 500 öğretmen bu bölümlerden mezun ve atama bekliyor. Tezsiz bölümlerden mezun olan, yüksek lisanstan mezun olanlarla birlikte yaklaşık 1.500'dür. Dolayısıyla 1.500 kadro Türkiye bakımından büyük bir kadro değil, eğer bu meselenin gerçekten bir algı olarak çözümünden yanaysanız en azından bununla ilgili olarak bu somut adımı atarsınız, kadro yaratırsınız, aralık ayında seçmeli dersle ilgili talepler toplanacak, ona göre atama yapılacak hiç olmazsa böyle bir niyeti aralık ayından itibaren de Millî Eğitim Bakanı olarak gösterebilirsiniz.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Ayrıca Diyarbakır'la ilgili olarak da bir bilgi notu göndermişsiniz onun için de teşekkür ederim. Karşılaşacağım daha sonra eğer bir bilgi ihtiyacı olursa sizinle paylaşacağım.

BAŞKAN ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Dinçer, buyurun.

Süreniz beş dakika.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok Değerli Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri ve değerli bürokratlar; ben de öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce de başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm öğretmenlerimizin yaklaşan Öğretmenler Günü'nü şimdiden kutluyorum.

Sayın Bakan, eğitim anayasal bir haktır; devletin denetim ve gözetimi altında yapılması da zaten gerekmektedir. Şimdi, eskiden bizim köy okullarımız vardı, biz de köy okullarında eğitim alarak bugünlere geldik. Şimdi, sonra köy okulları kapatıldı, köylerde büyük sıkıntılar başladı. Şimdi, hep

kentlerde deriz ki: “Kente göç çok oluyor.” Şimdi, bu köy okullarının kapatılması demek, kırsaldan da kente büyük bir göç yoğunluğu olması demek. Köy okullarının açılmasının aynı zamanda köyün gelişmesine hem kültürel ve sosyal açıdan gelişmesi hem o köydeki üretimle ilgili öğretmenlerimizin çok büyük katma değerleri vardı, bunların hepsi de bir bir yok oldu.

Diğer taraftan, özel okullar icat edildi. Devletin verdiği eğitim özel okullara geçti, devlet de buna büyük teşvik verdi. Özel okullarımız da maalesef halkımızı sömürmeye başladı. Şimdi, en küçük bir ailenin bile özel okula giden, koleje giden bir öğrencisine 100 bin liranın, 150 bin liranın üstünde maalesef masrafları var. Yani özel okullar ticarileşti, ticarethane hâline geldi. Özel okullar kendi kullandıkları öğretmenleri bile, eğitimde kullandıkları öğretmenleri bile sömürmektedirler. Asgari ücretin altında ücret ödüyorlar, cumartesi, pazar da çalıştırıyorlar, bunlara da herhangi bir şekilde bir mesai ücreti bile vermiyorlar ve öğretmenler orada büyük sıkıntı içerisinde. Bu durumun bir an önce düzeltilmesi gerektiğini, bu özel okulların en azından devlet eliyle yürütülmesi devlet okullarına bu okullarımızın aktarılıp oradaki öğretmenlerimizin devlet kadrosuna alınıp ve atanmayan öğretmenlerimizin de bir an önce atanması önem arz ediyor Sayın Bakan.

Şimdi, ben iş dünyasından geldiğim için hemen bir mesleki eğitim parantezi açmak istiyorum. Ben Esnaf Odaları Birliği Başkanlığı yaptım, 5 dönem. Bu esnaf sanatkarımızın içerisinde büyüdük. Bizler ahilik geleneğinden gelen insanlarız. Ahilik, bizim ta Selçuklulardan tutun 12’nci yüzyıldan Osmanlı’nın son dönemine kadar çırak-kalfa-usta hiyerarşisi içerisinde eğitimci yetiştiren, meslek elemanı yetiştiren bir kurumdur. Şimdi, buraya dayanarak, 3308 sayılı Kanun kapsamında bir çıraklık eğitim merkezleri çıkardık. Çıraklık eğitim merkezlerimizde daha önceki dönemlerde oturacak sıra bulamazdık, öğrencilerimiz o kadar yoğundu ve hep ek sınıf açmak için mücadele ederdik ama bugün, günümüze baktığımızda, çıraklık eğitim merkezleri çok güç kaybetti. Şimdi, bizim 192 meslek dalı, 3308 sayılı Kanun kapsamında ama bugün görüyoruz ki birçok dalda, meslekte sınıf açamıyoruz. Yaptığımız düzenlemeyle biraz olsun, bu meslek liselerindeki bu imkânlarla alakalı, yani çıraklık eğitim merkezinden mezun olan çocukların ortaöğretim kapsamında görülüp lise diploması alması biraz bu işi hareketlendirdi ama yine de yeterli değil. Yani 4+4+4’ün içerisinde bizim bu çıraklık sistemini geliştirecek bir sistem bulmalıyız Sayın Bakan.

Şimdi, merkezde, bizim Mersin ilimden bahsedecek olursam Mersin ilimde sadece bağımsız 1 tane meslek eğitim merkezi var, yeni adı “Meslek Eğitim Merkezi” de bizim hâlâ dilimizde ve özümüzde “çıraklık eğitim merkezi” diye geçer. Mersin’e bu 1 tane meslek eğitim merkezi az geliyor, yani bunun sayısını biraz arttırmamız gerekiyor. Aynı zamanda bu meslek liselerindeki 22 yaş üstü öğrenciler ile evli olanların da, bu yönetmelik gereği biliyorsunuz, bağımsız meslek eğitim merkezlerine nakilleri yapılacak. Bu bakımdan, yani Mersin’de sadece 1 tane bağımsız meslek eğitim merkezi var merkezde, bunun artırılması yönünde de bir çaba sarf etmemiz lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN ORHAN ERDEM – Sayın Dinçer, toparlayalım.

TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Bakanım, işsizlik aldı başını gidiyor ama biz sanayide maalesef nitelikli eleman bulamıyoruz. Meslek eğitim merkezlerimize biraz daha ağırlık verilerek bu bütün meslek dallarımızla bizim çırak, kalfa yetiştirmemiz gerekiyor, yoksa biz yarınlarda maalesef evimizdeki musluğu değiştirecek adam bulamayacağız.

Bir konu da bu çıraklarımızla alakalı, biz bunu her zaman dile getiriyoruz. Bizim bu çıraklarımız ve stajyerlerin özellikle bu çıraklığa başlama gününün SGK kapsamına alınması gerekiyor, daha sonra, bu, emeklilik keseneğiyle ödenerek en azından bu insanlar ve çocuklarımıza ilerde emekli olma imkânını sağlar.

Ben bütçemizin öncelikle Bakanlığımıza ve memleketimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.
Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN ORHAN ERDEM – Teşekkür ederim.

Sayın Güneşhan, buyurun.

Süreniz beş dakika.

Buyurun.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri ve Bakanlığımızın çok değerli bürokratları; sözlerime başlarken hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Türkiye maalesef, cumhuriyet tarihimizin, siyasi tarihimizin en ağır, en derin ekonomik krizinin içinden geçmekte. Bunun merkezî yönetim bütçesine ve dolayısıyla da millî eğitime de çok ciddi bir yükü olacak.

Burada güzel güzel rakamlar veriliyor, bütçede eğitime ayrılan kısmın artışından bahsediliyor ama maalesef gerçekler böyle değil. OECD ortalamasına göre öğrenci başına yapılan harcamada son sıralardayız. Somut bir rakam vermek gerekirse, eğitim bütçesinin millî gelire göre oranı OECD ülkelerinde ortalama yüzde 6, bizde ise bu rakam yüzde 2,6 yani 2024 Millî Eğitim Bakanlığının bütçesi 2023'e göre 2 kattan fazla artmış gibi görülse de bu durum tamamen bir yanılsamadır. Aslında bu rakamlar iktidarın ülkemizi kötü yönetmesi nedeniyle yaşadığımız enflasyonun sonucudur.

Bakın, değerli arkadaşlar, AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılında Millî Eğitim bütçesinin eğitim yatırımlarına ayırdığı pay yüzde 17,18'di. Yani 2002 yılında 17,18 eğitim yatırımlarına ayrılan paydı, 2024 yılında ise bu pay yüzde 9,16'ya gerilemiş durumdadır.

Tabii, sürenin çok dar olmasından dolayı sadece birkaç konuya değineceğim: Şimdi, ilki taşımali eğitim sistemi. Maalesef, bu konu ülkemizin kanayan bir yarasıdır. Geçtiğimiz günlerde Millî Eğitim Bakanlığı örgün eğitim istatistikleri yayımlandı. Buna göre 2001-2022 döneminde taşınan ilkökul ve ortaokul öğrenci sayısı 677 binken, geçtiğimiz dönem bu sayı 744 bin olmuş yani sayı daha da artmış.

Taşımali eğitim her açıdan büyük bir mağduriyet yaratıyor. İstisnai olması gereken bu uygulama maalesef AKP iktidarı döneminde eğitim sisteminin aslı unsuru oldu. Bu sistemin en büyük mağduru ise maalesef kız çocuklarımızdır. Taşımali eğitim kız çocuklarımızın okula gönderilmemesi için bir bahane hâline gelmiş durumdadır. Dolayısıyla taşımali eğitim sisteminden bir an önce vazgeçmek zorundayız. Yani kapanmış olan köy okullarımızın açılması gerekmektedir. Bugün Türkiye'de binlerce öğretmen atama bekliyor. Şimdi, bu köy okullarımızın belirli bir program dâhilinde açılmasıyla birlikte atama bekleyen öğretmenlerimizin de bu okullara ataması yapılırlar ve dolayısıyla köylerimiz hem okullarına hem de öğretmenlerine kavuşmuş olur.

Derhâl çözülmesi gereken bir başka konu ise açık öğretim. Şimdi, değerli arkadaşlar, lise öğrencilerimiz aldıkları eğitimi yeterli bulmayıp üniversite sınavına daha verimli hazırlanabilmek için maalesef açık öğretim liselerine geçiş yapıyor. O arada özel öğretmenlerden ders alıyor, dersanelere gidiyor ve üniversitelere o şekilde hazırlanıyor. Bakın, burada somut bir örnek vermek gerekirse açık öğretim liselerine giden öğrenci sayısı geçtiğimiz eğitim öğretim yılında 1 milyon 566 bin 255'e ulaşmış durumdaydı. Bu sayının 262 bin 365'ini 14-17 yaş grubu yani lise çağındaki öğrenciler oluşturuyor.

Kimi öğrenciler ise eğitim masrafını karşılayamıyor ya da aile ekonomisine katkı sağlamak amacıyla okulu açığa alıp çalışmaya mecbur kalıyor. Daha da önemlisi kız çocuklarımız açık öğretim liselerine gönderiliyor. Açık öğretim liselerine giden 18 yaş altı öğrencilerin yüzde 50,2'si kız çocuğu. Şimdi "Neden mi?" diye soracak olursak çünkü bu çocuklarımızın bir kısmı evlendiriliyor, bir

kısına ev işleri yaptırılıyor, bir kısmına da çocuk baktırılıyor. Bugün eli kalem tutması gereken kız çocuklarımız evlendirilmeye mecbur bırakılıyor. Evet, bu veriler çocuklarımızın okulda olmadığını çok açık, net bir şekilde bizlere gösteriyor. Şimdi, sormak istiyorum: Peki, bu çocuklarımız okullarda değillerse neredeler?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Güneşhan, bir saniye.

Sözlerinizi toparlayın.

Buyurun, lütfen.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Evet, şimdi bir önceki Bakan Sayın Mahmut Özer ve Genel Başkanınız Sayın Recep Tayyip Erdoğan seçimlerden önce ve seçim meydanlarında bas bas bağıarak mülakatı kaldıracaklarını söylediler. Şimdiki Sayın Bakanımız mülakatları kaldırmadığı gibi bir de şunu söyledi: “Mülakatları mülakat gibi yapacağız.” Şimdi, mülakatları mülakat gibi yapacaksak bundan önceki mülakatlar nasıl yapılıyordu? Bunu ben buradan sormak istiyorum. Yine bir önceki...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Yazılı sınavdan aldığın puana göre.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Mülakatlar devam ediyor, kaldırılmadı, kaldırılmadığına göre...

Sayın Cumhurbaşkanının bakın, seçim zamanında söylediği laf aynen ortada “Mülakatları kaldıracakız.” dedi, kaldırıldı mı? Kaldırılmadı, şimdi ona bakmak lazım.

Yine aynı Bakan Sayın Mahmut Özer 100 öğrencisi olan her okula psikolojik danışman ve rehberlik öğretmeni alma sözü vermişti. Geldiğimiz noktada da bu sözün tutulmadığını görüyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mahmut Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Değerli Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Bütçemiz hayırlı olsun diyorum.

Değerli Bakanım, bana bugün Şanlıurfa Birecik ilçemizle ilgili gelen bir mesaj var, aynen şu şekilde geçiyor: “Şanlıurfa Birecik Halk Eğitim Merkezinde gereksiz ve usulsüz usta öğretici görevlendirmeleri yapılmakta, devletin kaynakları peşkeş çekilmekte. Birecik gibi küçük bir ilçede binin üzerinde kadın ve kısmen de erkek usta öğretici olarak görevlendirilmektedir.” Yani binin üzerinde usta öğreticiyi Birecik gibi bir yer nasıl kaldırır? Burada devlet nasıl soyuluyor? Sizden istirham ediyorum buraya bir müfettiş görevlendirin. Gerçekten Birecik’te nasıl böyle bir şeye ihtiyaç var? Halk Eğitim Merkezine eğitim durumları yetersiz ve vasıfsız olan çok sayıda kişinin usta öğretici olarak görevlendirildiği söyleniyor. Yani orada usta öğretici olarak görevlendirilen arkadaşlarımızın eğitim durumu ne, statüsü ne? Bunları bir gözden geçirmek lazım.

Ayrıca kurs açılmadan, eğitim verilmeden, işe gitmeden, hayalî olarak açılan kursların ek ders ücretini usta öğreticilerin evinde oturarak aldığı söyleniyor. Ne derece doğru, bilemem; bu bana WhatsApp’tan gelen yazı Değerli Bakanım.

Eğer devletin kamu kaynakları bu şekilde usulsüzce harcanıyorsa buna hakikaten göz yummamak lazım, bu sorunu ortadan kaldırmanızı sizden bekliyorum, istirham ediyorum.

Ayrıca “SEUP” dediğimiz Sosyal ve Ekonomik Uyum Projesi var. Bu genellikle Avrupa Birliği fonlarından, Suriye’den gelen sığınmacıların çocuklarıyla ilgili, nedir? Benim bölgem olan Şanlıurfa’da Haliliye ilçesi Turgut Özal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi var, ben gittim. Haliliye’de Borsa İstanbul Çok Programlı Anadolu Lisesi, Urfa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Eyyübiye GAP Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi de var. Şimdi, bu liselerde Değerli Bakanım eğer 200 Suriyeli öğrenci varsa okulun nüfusu 500’se veya binse 200 Suriyeli nüfusa karşı 200 Türk öğrenciyeye yemek veriliyor, çanta veriliyor, ayakkabı veriliyor, giysi veriliyor ama diğer Türk vatandaşlarımız da onlara bakıyorlar ve diyorlar ki: “Kardeşim verecekseniz, hepimize verin; vermeyecekseniz bu şekilde, okul içerisinde bir ayrımcılık oluyor, veliler arasında ayrımcılık oluyor, öğrenciler arasında ayrımcılık oluyor.” Hatta ben kimliğimi belirtmeden gittim o yemekhanede yemek yedim ve bu gayet rahat oldu. Ama diğer öğrenciler gelip “Bize niye vermiyorsunuz?” şeklinde kapıda bekliyorlar. Bence bu uygulama eksik. Yani evet, bu uygulamayı, tamam, Avrupa Birliği yapıyor ama biz Avrupa Birliği kadar olamayacak mıyız? Burada, Urfa’da 4 tane okul var. Yani o zaman, bu 4 tane okulun tamamına yemek verin, Suriyeli öğrenci sayısı kadar yemek verilmesi doğru bir şey değil.

Kütüphanelerle ilgili, mesela biz kütüphanelere gidiyoruz, kütüphanede internet yok değerli Bakanım; su var, su içecek bardak yok, tuvalet var, tek bir tuvalet, öğrenciler orada sıraya giriyor ve kütüphanede şu oluyor: Saat koymuşlar, on ikiden önce kimse oradan çıkamıyor. Ya, arkadaş insan kırk beş dakika çalışır, bir mola vermek ister, çıkarsanız da yerinize biri gelip oturuyor, yer yok. Yani Şanlıurfa’da gerçekten kütüphanelerle ilgili böyle büyük bir sıkıntımız var. Kütüphane var, klima takmışsınız, klimayı çalıştırmıyorlar. Ya, bu olacak şey mi? Klima arızalıysa “Klima arızalı.” deyin; klima da aslında arızalı değil. Bu sıkıntılar had safhada.

Sizden istirahat ediyorum: Şanlıurfalılar gerçekten eğitime hasret, öğretmeni yok, öğrenci çok fazla. Yani burada konuşmacı bir arkadaşımız söyledi: “Türkiye’de en fazla ücretli öğretmen Şanlıurfa’da.” Yani Şanlıurfa bunu hak etmiyor. Eğitim, eğitim, eğitim...

Yani bugüne kadar Şanlıurfalılar.. Mesela arkadaşlar AK PARTİ’li olarak övünüyor “Efendim, bu kaçınıcı bütçemiz, kaçınıcı bütçemiz...” E, siz Şanlıurfa’dan oy istiyorsunuz, size oy veriyorlar, Cumhurbaşkanına veriyorlar, belediye başkanına veriyorlar, milletvekiline veriyorlar ama siz Şanlıurfa’ya bir şey vermiyorsunuz ki. Yani gerçekten mağdur, üvey evlat muamelesi.

Mesela öğretmenlerle ilgili değerli Bakanım, Siverek ilçemiz ve köyleri var, o köyler aşağı yukarı Siverek’e 30-40 kilometre. Öğretmenler köyde lojman olmadığı için Siverek’te oturuyor. Bu mazota vesaire gelen akaryakıt zammı nedeniyle servis...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Özür dilerim Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, iki dakika diye anlaşmıştık, öyle hatırlıyorum ama...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Kestiyseniz saygı duyurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Peki, teşekkürler.

Şimdi, mesele, orada aşağı yukarı 10-15 öğretmen var, servis ücretine zam geldiği için oradaki servisçiler başka servislerle anlaşmalarını engellediler, sıkıntı oldu. Sizlere yazılı soru önergesi verdik vesaire... Sağ olun, devreye girdiniz, sanki o sorun kısmen bitti ama sadece bir orası değil ki yani kendi araçlarıyla sırayla öğretmen arkadaşlar gidiyorlar, yolda araçlarını durduruyorlar “Sen öğretmen

alamazsın.” diyor. “Aracınla gideceksin, yalnız başına gideceksin.” Yani maalesef memleket Dingo'nun şeyi gibi olmuş. Yani bu konuda Bakanlıkla mı görüşürsünüz, İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüyle mi görüşürsünüz? Yani bu konuların bir an önce hakikaten halledilmesi lazım.

Son cümle şu: Mevsimlik tarım işçilerinin çocukları... Bunlar eğitimden yoksun, hakikaten çocuk hakları kanununa aykırı, imzalamış olduğumuz uluslararası sözleşmelere aykırı yani bu konuda bu mevsimlik tarım işçilerinin çocukları mağdur; ilginizi, alakanızı bekliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Güzelmansur, son konuşmacı.

Buyurun lütfen.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli basın mensupları, milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepimize sevgilerimi, saygılarımı sunuyorum.

6 Şubat ve devamındaki depremlerden en çok etkilenen il Hatay; eEn fazla can kaybı Hatay'da yaşandı, en fazla yıkım Hatay'da gerçekleşti. On binlerce can kaybımız var, bini aşkın kayıp, bulunmayan insanımız var. Kolunu, bacağı, gözünü bir uzvunu yitirmiş yani ampute olmuş binlerce insanımız var. Evlerimiz, iş yerlerimiz, mahallelerimiz, caddelerimiz, kültürel varlıklarımız, anılarımız, hayallerimiz bu depremde yok oldu. 500 bin insanımız Hatay'dan göç etti. Göç edenlerin nedenlerine baktığımızda en üst sırada eğitim geliyor. Anne babalar, çocuklar iyi bir eğitim alsın diye Hatay'dan göç ettiler. Bakın, bir rakam vereyim size: 2022-2023 eğitim öğretim döneminde Hatay'da 158.230 lise öğrencisi vardı. Bu sene kaç biliyor musunuz? 95.966 yani yüzde 40 azalmış durumda yani Hatay'ın nüfusunun yüzde 40'ı göçtü. Özellikle öğrencisi olan aileler gitti çünkü Hatay'da söz verildiği hâlde depremde öğrencilere kırtasiye ve kitap yardımı yapılmadı; çünkü Hatay'da velilere servis desteği verilmedi; çünkü Hatay'da ders saatlerinde bina yıkımları, enkaz kaldırımları devam ediyor; çünkü Hatay'da öğrenciler enkaz tepelerini aşarak, iş makineleri arasından geçerek, toza, asbeste maruz kalarak okula gidiyorlar; çünkü yıkılan bina, kaldırılan enkaz gürültüsünden öğrenci öğretmenini duyamıyor. İşte tam bu yüzden Hatay'da öğrenci de, öğrenci velisi de kalmadı, göç ettiler. Tam bu noktada On İkinci Kalkınma Planı'ndaki amaçlardan birini okuyacağım size.

Bakın, ne deniliyor On İkinci Kalkınma Planı'nda: “Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinin meydana getirdiği tahribatın giderilmesi çalışmalarında, yerleşik kültürü yaşatan nüfusun ikametlerine dönmesi sağlanacaktır.” Siz öğrenciye, veliye söz verip kırtasiye yardımı yapmazsanız, servis desteği vermezseniz, ders saatlerinde enkaz gürültüsü devam ederse biz Hataylı öğrenciyi, veliyi Hatay'da nasıl tutacağız, göçeni nasıl döndüreceğiz? Hatay demografisini nasıl koruyacağız? Bu durumda On İkinci Kalkınma Planı'ndaki bu hedefi nasıl tutturacaksınız? Hatay'daki çocukların beslenme çantaları boş, dolmuyor. Gelişmeleri için gerekli olan gıdaya düzenli ulaşamıyor. Öğrencilere beslenme desteği acilen verilmelidir. Hatay'da ikili eğitim var; çocukların bir kısmı sabah altıda karanlıkta okula gidiyorlar, bir kısmı ise akşam karanlıkta okullarından dönüyor. Deprem psikolojisini atmayan çocuklar da korku hâlâ sürüyor. Okul ve derslik sayısı acil artırılmalı, öğrenciler ikili eğitim yerine tam gün eğitimde olmalı. Bu şekilde hem öğrencilerin sabah ve akşam karanlığında korku ve stresle okula gitmesi önlenir hem de Hatay'da depremden sonra sekteye uğrayan eğitim telafî edilir.

Hatay’da sağlam, kalifiye okullarda bazı kamu kurumları hâlâ yerleşik durumda, bunlar hâlâ çıkmıyor. Okullar öğrencilerindir, eğitim içindir, yeniden eğitime tahsis edilmelidir. Bu kurumlar derhâl okulları boşaltmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, böylece bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi 15 dakika süreyle soru taleplerini sayın milletvekillerinin karşılayacağız, akabinde Sayın Bakan’a söz vereceğiz. Sisteme giriş sırasına göre söz vereceğim. Sizden istirhamım şu: Genelde süre bir dakika oluyor, doldurmak zorunda değilsiniz, on beş dakika dolunca tamamen kesiyorum. Süreyi etkin kullanalım, çok daha fazla milletvekilinin soru talebini karşılamış olalım.

Sayın Erdem...

ORHAN ERDEM (Konya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 1 milyon öğretmenin atanamadığı sıkça muhalefet tarafından dile getirildi. Bir öğretmenin bile dışarıda kalmasını istemeyiz ancak birçok meslekte olduğu gibi kamuda görev almanın belli şartları var.

Sizden soru olarak ricam: 2023 Mart sözleşmeli öğretmen atamasında kaç öğretmen atama için size başvurdu? 45 bin atama yapıldı, bu kalan öğretmen sayısının içinde özelde çalışanı bilebiliyor muyuz, kamuda çalışırken başvuran sayısını bilebiliyor muyuz? Bu konuda verileri rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – İyi günler Sayın Bakan.

Seçimden iki gün önce “Okul öncesi eğitim hizmeti okul öncesi eğitim kurumlarında ücretsizdir” diye Resmî Gazete’de yayımlanmasına rağmen, seçimlerden sonra 14 Ekimde okul öncesi eğitim hizmeti için bir katkı payı alınması gündeme gelmiş, Resmî Gazete’de yayımlanmış; neden?

İkinci soru da: Yine seçim öncesi vaatleriniz arasında okulda ücretsiz yemek programı vardı fakat bu senenin bütçesinde okulda ücretsiz yemek programı görmüyoruz. Neden?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, 3 Şubat 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde Öğretmenlik Kanunu çıktı. Bu kanun neticesinde öğretmenlik kariyer basamakları var; uzman öğretmen, başöğretmen. Bu kanun çıktığı sürede çok tartışmalar oldu; işte bu kanunu gereksiz görenler oldu, faydasız görenler oldu. Bu kanuna göre sınava başvuran öğretmen sayımız kaçtır? Bunlardan kaç kazanmıştır? Ve ayrıyeten bu kanunla ilgili öğretmenlerimiz arasında bir memnuniyet anketi yaptırılmaz mı; bunun oranı nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sayyigit...

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kurmanci ve Zazaki olmak üzere 2022-2023 ve 2023-2024 eğitim öğretim dönemlerinde Kürtçe dersi kaç öğrenci tarafından seçilmiştir? Bunun illere göre dağılımı nedir? Son beş yılda 5, 6, 7 ve 8'inci sınıflar için gönderilen Kürtçe kitap sayısının yıllara göre dağılımı nedir?

Bir diğer sorum: Önümüzdeki atamalarda Kürtçe alanında kaç öğretmen ataması öngörüyorsunuz? Son beş yılda Lazca dersi kaç öğrenci tarafından seçilmiştir? Tedarik edilen Lazca kitap sayısı kaçtır ve bunun yıllara göre dağılımı nedir?

Öğretmen atamalarında mülakata ihtiyaç duyulmasının sebebi nedir Sayın Bakan? Derece yapanların bile elendiği bir ortamda hangi kıstasları objektif bir değerlendirme sayacaksınız? Mülakatların siyasi, ideolojik bir kayırma olacağı şüphesini nasıl ortadan kaldıracaksınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Başkanım.

Sayın Bakanım, bundan önceki Bakan zamanında, Mahmut Özer zamanında 2022 KPSS puanına göre ilave öğretmen ataması yapılacağı söylenmişti, hatta siz de “Cumhurbaşkanımızın bu konuda taahhüdü var.” demiştiniz. Öğretmenler verilen sözlerin yerine getirilmesini bekliyorlar. Bu konuyla ilgili takvimimiz belli mi? Bunu sizlerden soruyoruz.

Bir de bazı meslek okulları, bazı kamu kurumlarına, devlet kurumlarına hatta kamu hastanelerine işte otelcilik, turizm gibi yemek veriyorlar. Bu konuyla ilgili de birtakım suistimler ortaya çıktığı ifade ediliyor; haksız kazançlar gibi, usulsüzlükler gibi, hatta mahkemeye intikal eden konular var. Bu konunun araştırılmasıyla ilgili Bakanlık müfettişlerine talimat verip konuyu tetkik edecek misiniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt...

RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Bakanım, öncelikle Adıyaman’da bulunan okullarımızın eğitim öğretim dönemine hazırlanması için yapmış olduğunuz yoğun çalışmalara şahidiz, teşekkür ve takdir ediyoruz.

Yine, Adıyaman Öğretmenevinin tamamlanması için de -yaklaşık yüzde 75 oranında tamamlanmıştı, büyük bir ihtiyacımız var Adıyaman’da- onay verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Son olarak, Cumhuriyet İlkokulumuz var, tarihi bir ilkokulumuz, taş bina; buranın ve önünde otopark olarak kullanılan arazinin müzeye devredilmesi noktasında da yazı Bakanlığa gönderilmiş; orayı hem bir açık hava müzesi hem de bir mozaik müzesi gibi değerlendirme, ayrıca turizm binası olarak değerlendirme imkânı olacak.

Teşekkür ederiz tekrar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ekmen...

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, kâr amacı gütmeyen bir yurttan misafir olarak kalan kızımın yurt ücreti 3.500 liradan 9.500 liraya çıktı, yeğenimin de özel okul ücreti yüzde 220 arttı bu yıl. Çiftçinin elde ettiği süte, emeklinin ev sahibi olarak kiraya verdiği kiralara karşın devletimiz özel okul ve yurt ücretleriyle ilgili neden piyasayı dengeleyici bir tutum almadı? En son açılan devlet okulumuz, her ilde okul açma,

üniversite açma... 2008 yılında yani bugün itibarıyla 15 yaşında. Bu on beş yılda bunların verimliliğine dair bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Gerekli kriterleri karşılamayan devlet üniversitelerinin kapatılması veyahut da birleştirilmesi yönünde bir çalışmanız olacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, iktidarınız döneminde Millî Eğitim Bakanlığı bursuyla yurt dışına lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimine giden öğrenci sayısı kaçtır, bunların kaç eğitimleri sonrasında Türkiye'ye geri dönmüştür?

İkinci soru: Gençlerimizin eğitim gördükleri alanda çalışmak istemeleri son derece doğal ve haklı talepleridir. Yüz binlerce öğretmen atanmayı beklemektedir, eğitim gördükleri alanda çalışma isteklerindedirler. 2024 yılında öğretmen atamalarını gerçekleştirme planınız nedir, kaç öğretmen atamasını yapacaksınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şenyazar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Ücretli öğretmenlerin ücretlerine yüzde 25 zam yaptınız. Maaş bile almıyor, sadece girdiği ders üzerine ücret alıyorlar. Ücretli öğretmenlerle ilgili bir düzenlemeniz var mı?

İkinci sorum: Urfa'da görev yapan şaibeli Millî Eğitim Müdürünü görevden almayı düşünüyor musunuz?

Üçüncü sorum: Ana sınıfı öğrencilerine bir öğün yemek uygulaması geçen sene ikinci dönem verildi ve bu uygulamanın genişletileceğini dile getirdiniz ama bu yemek uygulamasını kaldırmanın sebebi nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Kandilli Kolejinde angarya çalıştırmaya dair gözlem yapmak üzerine giden Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası temsilcileri patronun şemsiyeli saldırısına uğradı. Özel okullardaki angaryalar ve bu şemsiyeli saldırıya dair Bakanlığımızın bir çalışması bulunmakta mıdır?

MESEM'lerde kayıtlı, işçileştirilmiş çocuklardan kaç mülteci göçmen çocuklardır, kayıtlı öğrencilere oranları kaçır? Göçmen ve mülteci çocukların adaptasyonu kapsamında özellikle Suriye Rojava'dan gelen çocukların adaptasyonunu engelleyen Kürtçe eğitimin önündeki engelleri ortadan kaldıracak mısınız?

Özel gereksinimli öğrencilerin eğitime ulaşmada ve eğitim alanlarında karşılaştıkları sorunları ve bütünleyici eğitime dair sorunları ortadan kaldırmaya dair çalışmalarınız var mıdır?

Ayrıca, ek dersin temmuz ayı zammı düzeyine çekilmesine dair bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Karaca Demir...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – “Deprem bölgesinde 45 bin dersliği hazır hâle getirdik.” diyorsunuz; kaba bir hesapla 1 milyon 350 bin öğrencinin ders görebileceği 1.500 tane okul demek bu. Peki bu okullar nerede? Antep’te yıkılan onlarca okulun yerine sağlıksız prefabrikler var sadece. “Yıkım ve güçlendirmede 7.201 tane okul var.” diyorsunuz; 1 milyonu aşkın öğrenci sağlıklı eğitime ulaşamıyor demek bu. Depremin üzerinden dokuz ay geçti, dört ayda toplu konut yapabilmesiyle övündüğünüz inşaat sektörü dokuz aydır bu okullarda niçin hâlâ temel atamamış durumda? Ve aynı zamanda iktidarınızın eğitim ve ekonomi politikalarının bir sonucu olarak öğretmenler kadrolu, ücretli, sözleşmeli gibi parçalara bölünmüş durumda. Sayısı 100 bine varan norm kadro ihtiyacına karşın ücretli ve sözleşmeli öğretmenleri kadrolu istihdam etmek için bütçe planınızda neden bir kalem yok ve size her gün sesleniyorlar, biz de bu konuda pek çok önerge verdik; neden önergelerimize cevap vermiyorsunuz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Selvi...

LATİF SELVİ (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, atama bekleyen öğretmenlerin önemli bir kısmı belli branşlarda yoğunlaşıyor yani istihdam gücünü oluşturmuş olan branşlarda yoğunlaşıyor. Bu hususta YÖK’le ortak bir çalışmamız olacak mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Rızvanoğlu...

EVRİM RIZVANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, 21’inci yüzyıl becerilerin konuşulduğu, mesleklerin hızla değiştirdiği, istihdam piyasasının sınırları yıktığı, üniversitelerin kendini sorguladığı, eğitimin sanayi-toplum-eğitim mantalitesinden uzaklaştığı bir zamanda arkaik tartışmalarla Millî Eğitim Bakanlığını gündeme getirmek yerine herkesle mutabakat aranan vizyon koyucu bir eğitim hamlesi yapmanız gerekmez mi? Ben sizlere DEVA Partisinin Eğitim Politikaları Başkanı Sayın Mustafa Ergen’in öncülüğünde hazırladığı tam 500 maddeden oluşan eylem planımızı çalışmalarınıza katkı sunması için takdim etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum değerli milletvekilleri.

Böylece milletvekillerimizin soru talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin’e söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Çok Değerli Başkanım, Komisyonun çok değerli üyeleri; öncelikle toplamda yaklaşık dokuz saat yirmi sekiz dakika boyunca Bakanlığımızla ilgili görüş, fikir, öneri ve sorular dile getirildi. Dolayısıyla bu soruların tamamına ya da eleştirilerin tamamına buradan sağlıklı ve tatmin edici bir cevap vermek kuşkusuz mümkün değil ancak burada dile getirilen hususlarla ilgili olarak biz çok dikkatli bir şekilde kayıt aldık. Bütün arkadaşlarımıza aldığımız kayıtlara göre şimdi yetiştiremediğim sorular ve eleştirilerle ilgili cevap vereceğiz. Bunun da ötesinde ben kişisel olarak akademik ve bilimsel tartışmaların politika yapıcıları ve uygulayıcıları zenginleştireceğini düşünüyorum. Akademik gelenek böyle bir şey, herhangi bir makale yazdığımız zaman size en çok eleştiri yapan hakemi en çok seviyorsunuz. Dolayısıyla ben buradaki bütün vekillerimizle tek tek

oturup burada konuşmadığımız konuları konuşmayı arzu ederim. Şunu söyleyeyim: Bakın, burada bile tartışmalar yaparken birçok konuda çok farklı görüşler ortaya çıktı. Bir örnek olsun diye birkaç tane şey söyleyeyim: Mesela, bazı vekillerimiz “On iki yıllık zorunlu eğitim fazla, azaltılmalı.” derken bazı vekillerimiz “Hayır, okul öncesi de zorunlu olmalı, on üç yıla çıkarılmalı.” dedi. Bazı milletvekillerimiz MESEM’lere karşı çıktı, sömürü düzeni olarak gördü; bazı vekillerimiz MESEM’lerle ilgili pozitif ifadelerde bulundu ve sayılarının artırılması gerektiğini söyledi. Bazı milletvekillerimiz açık liselerle ilgili olarak pozitif yani aldığımız kararları olumluyıcı açıklamalar yaptı, bazı vekillerimiz eleştirdi. Dolayısıyla şunu anlatmaya çalışıyorum: Eğitim herkesin kendi perspektifinden, kendi zaviyesinden formüller ürettiği, çözümler ürettiği bir sektör. Herkesin görüşüne saygı duyuyorum ama herkesin de bizim görüşümüze saygı duymasını istiyorum. Şundan dolayı bunu istiyorum: Belki takip ettiniz belki etmediniz, ben Bakanlık görevine başladığım andan itibaren Türkiye’deki illerin yaklaşık yarısını ziyaret ettim, bu okulların hiçbirinde gereksiz salon toplantısı yapmadım. Bu illerin tamamında, mutlaka gittiğim her ilde okul ziyaretleri yaptım, boş zaman -yani bunu söylemekte bir beis yok- yemek programı bile yapmadım, bilenler bilir. Yaklaşık olarak 145 tane okulda nitelikli olarak -bunu özellikle söyleyeyim, gidip fotoğraf verip çıktığımız ya da açılışını yaptığımız okulları saymıyorum- öğretmenler odasında öğretmenlerimizle en az iki saat baş başa vakit geçirdik. Onun dışında, her ayın ilk cumartesi günü “Öğretmenler Odası Buluşmaları” adıyla ortalama 250 öğretmenin katıldığı ve ucu açık, her öğretmene mikrofon verip görüşünü aldığımız, sorusunu aldığımız öğretmenler odası toplantıları yaptık. Toplam o tarihten bugüne kadar yani böyle tokalaşıp fotoğraf çektiğimizi kastetmiyorum, oturup eğitim ya da kişisel problemleriyle ilgili görüş alışverişinde bulunduğum toplam öğretmen sayısı 7.862. Bakın, bunu önemsiyorum. Aldığımız bütün kararlarda, yaptığımız bütün değişikliklerde biz çok ciddi bir görüş alışverişi mekanizması işletiyoruz. Dolayısıyla dediğim gibi, belki herkesin beklentilerini karşılayamayabiliriz. Dünyanın her tarafında bu böyle, eğitimle ilgili, bütün ülkelerde tartışmalar var. Orhan Bey de konuşmasında söyledi; iyi, daha iyi, en iyi, belki burada tartışılması gereken şey. Şunu bekliyorum: Yapılan güzel şeyleri birçok milletvekili arkadaşımız paylaştı, onlara da teşekkür ediyorum. Eksiklerimiz olduğunu da kabul ediyoruz ve onlarla ilgili tedbirlerimizi de alacağız.

Şimdi, burada, eleştirilerle ilgili, bir kısım eleştirilerde beni rahatsız eden, niyet okuyucu, ağızından çıkmayan ya da herhangi bir medya, sosyal medya kuruluşunda uydurma, bana atfedilen birçok sözle ilgili olarak cümleler kuruldu. Ben bunlarla ilgili, milletvekili arkadaşlarımıza... Ben gerçekten diyaloga çok açık birisiyim. Beni arayıp “Ya, böyle bir şey söylediğin varsayılıyor ya da söyleniyor; söylediniz mi?” dersiniz ben de size rahat ve açık bir şekilde cevap veririm, söylediğim şeylerin arkasında duran bir insanım. Burada 3 kadın milletvekili arkadaşımızın belki sözlerini kestim fakat bir arkadaşımız da itham edici cümleler kurdu, sonra “Uçağım var, gideceğim.” dediği için cevap vermek durumunda kaldım ki nitekim 3’ü de burada değiller. Ben, şahsen, şahsımla ilgili eleştirileri yapan kişilerin vereceğim cevapları dinlemesini beklerim. Akademisyenliğe ilk başladığım yılda bir uluslararası sempozyumda Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti’nin Parlamento Başkanı da açılış konuşmasına gelmişti; o bile eleştirildi bu konuda, akademisyenlerin o anlamda aleyhlerinde konuştuğu kişilerle ilgili... Burada da aynı şeyi beklerdim.

Arkadaşlarımızın şahsımla ilgili söyledikleri şeylerden bir tanesi laiklikle ilgili tartışmalar. Arkadaşlar, hiç kusura bakmayın bu konuda mütevazı olmayacağım. Ben Mülkiyeden, Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi bölümü mezunuyum ve siyaset bilimi alanında yüksek lisans, doktora, doçentlik ve mezuniyet sonrası sürekli araştırma görevlisi olarak başlayıp yardımcı doçent, doçent ve profesör olarak üniversitelerde çalıştım. Üniversitelerde yıllarca insan hakları, temel hukuk, anayasa gibi dersler anlattım. Burada laiklikle ilgili yapılan eleştirilerin hiçbirini kabul etmiyorum. Aradaki fark şu: Sizin laiklik anlayışımızla benim bilimsel yorumlarda okuduğum laiklik anlayışı arasında ciddi fark

var. Ben laikliği dini inanç ve ibadet hürriyeti üzerine konumlandırıyorum ama bazı arkadaşlarımız hâlâ Türkiye’de uygulanan, geleneksel, Fransız tarzı, jakoben laiklik anlayışı çerçevesinde belli din ve inançlara mensup kişilerin inanç ve ibadet hürriyetlerini sağlıklı yaşayamamasını kurguluyor. Dolayısıyla burada bir anlayış farkı var. Bizim Bakanlığımız olarak şu konuda sizi temin etmek isterim: Laik ve bilimsel eğitim konusunda attığımız adımlarla ilgili hiçbir sıkıntı yok, bunu özellikle söylemek istiyorum.

Ben metodoloji olarak şöyle bir şey izlemek istiyorum: Burada bir tarafa burada konuşan bütün arkadaşlarımızın konuşmalarından aldığım notları yazdım, bir tarafa da birden fazla milletvekili arkadaşımızın dile getirdiği konularla ilgili olanları ayırdım. Dolayısıyla müsaade ederseniz ben birden fazla arkadaşın sorduğu veya eleştirdiği konularla ilgili Bakanlığımızın görüşünü ve yaptıklarını anlatmak istiyorum.

Bunlardan bir tanesi Öğretmenlik Meslek Kanunu. Evet, Öğretmenlik Meslek Kanunu’yla ilgili olarak biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesinde bir iptal davası süreci yaşandı ve bu iptal davası süreci sonunda Anayasa Mahkemesi bize dokuz aylık bir süre verdi. Biz bu dokuz aylık süre içerisinde eğitim sektörünün bütün paydaşlarıyla gerekli istişareleri yapacağız. Eğer sahadan Öğretmenlik Meslek Kanunu’yla ilgili olarak farklı öneriler gelirse bu farklı önerileri değerlendireceğiz, farklı öneriler gelmezse veyahut da bu konuda elimize sağlıklı bir metin ulaşmazsa biz de mevcut metin üzerinden Anayasa Mahkemesinin iptal kararı doğrultusunda orada beklenen maddelerle ilgili düzenlememizi yapacağız ama bizim arzumuz sahadan... Çünkü bu konuyla ilgili ciddi, geniş araştırmalar yapıyoruz. O konuda gerekli adımları atacağız.

Bir diğer konu, meslek liseleriyle ilgili olarak... Şimdi, meslek liseleriyle ilgili konuyu şöyle başından özetlemek istiyorum. Burada bazı milletvekillerimiz “Proje okul” kavramıyla ilgili olarak olumsuz ifadeler kullandı. “Proje okul” kavramı aslında, Türkiye’de meslek liseleri için, güzel sanatlar liseleri için ve spor liseleri için ürettiğimiz bir kavramdı, esprisi de şuydu: Burada Ünal Bey olsaydı bilecekti, Futbol Federasyonu’yla ortak futbol lisesi açtık, Voleybol Federasyonu’yla ortak voleybol lisesi açtık, ticaret odaları, sanayi odalarıyla birlikte sektörün ihtiyaçlarını giderecek meslek liseleri açtık. Aynı şekilde sanat liseleri konusunda da yeni dönemde adımlar atacağız, onu da şekillendireceğiz. “Proje okul”dan esprimiz şu kıymetli dostlar: Meslek liseleri açısından söylüyorum; meslekî eğitimde ihtiyaç duyulan ara eleman ya da ara iş gücüyle ilgili olarak sektörle oturup konuşuyoruz. “Ne tür elemana ihtiyacımız var?” diye. Bize verilen cevaplara göre yetiştirilmesi gereken ara elemanlar konusunda oturuyoruz ve bu konuda ara eleman yetiştirecek bir meslek lisesi organize ediyoruz ya da mevcut meslek liselerimizden bir tanesini bu anlamda dönüştürüyoruz. Birincisi, bu okulun akademik eğitimi bizim kontrolümüzde kalmak koşuluyla meslek liselerinin türüne göre yüzde 70 bandında akademik dersler, yüzde 30 bandında veya yüzde 60, yüzde 40 bandında meslekî ya da akademik... Akademik derslerle ilgili kısımların müfredatını ve eğitici kadrosunu bizim belirlediğimiz, meslekî alanlarla ilgili olarak ise müfredatını sektörde ihtiyaç duyulan temsilcilerle birlikte belirlediğimiz, eğiticisini de yine sektörle birlikte, sektörün içerisinde yetişen, nitelikli kişilerin; işte ustabaşı olur, mühendis olur, fabrikadaki sektörü bilen herhangi bir kişi dolayısıyla onun da eğitmeni olarak okullarımızda ders verebildiği veyahut da atölyelerimizde, laboratuvarlarımızda ders verebildiği... Bir de üçüncü avantaj da olağan, LGS ya da benzeri liseye giriş projeksiyonu’yla değil de mesleğin kendi ihtiyaç duyduğu nitelikleri ölçebilecek öğrenci seçme hakkının olduğu okullar buralar. Dolayısıyla meslek liselerimizi biz 2014 yılındaki “proje okul” kavramından sonra bu formatta revize etmeye çalıştık; yaptığımız şey bu. Benzeri örneği futbol, voleybol, yüzme ve benzeri liseler için...

SURURİ ÇORABATIR (Antalya) – Turizm de var Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Turizm de var, evet.

Dolayısıyla ben hani bu “proje okul” kavramıyla ilgili eleştiriyi yapmadan önce birisinin bana sormasını beklerdim yani doğrudan eleştiriyle başladılar.

Meslek liseleriyle ilgili olarak, şu anda bizim bu türden proje ve tematik meslek lisesi dediğimiz yaklaşık 460 tane meslek lisemiz var; 262 kurumla yaptığımız protokol çerçevesinde oluşturulmuş meslek liseleri bunlar. Bu kurumlardan beklentilerimiz; okullarımızın atölye, laboratuvar ve benzeri gibi ihtiyaçlarının giderilmesi, oradaki öğrencilerimize öğrenciliği esnasında burs verilmesi, öğrencilik sonrası istihdam garantisinin verilmesi ve benzeri koşullarla detaylarının çok fazla üzerinde durmak istemiyorum.

Burada sektörün ihtiyaç duyduğu veya meslek liselerini cazip hâle getirebilmek açısından 2016 yılından itibaren bir problem daha bize aktetirildi, bu problem de şuydu: Meslekî eğitim alırken iş yerinde staja giden, uygulamaya giden öğrencilerin karşı karşıya kaldığı problemler. Ne bunlar? Meslek hastalıkları ve iş yeri kazaları. Bu iki pozisyona karşı da biz öğrencilerimizi sigorta kapsamına aldık. Bir de öğrencilerimiz iş yerine işbaşı eğitimi için staja gittiği zaman işverenler doğal olarak kendilerine bir yük olarak görüyorlardı. Biraz önce sayın vekillerimizin de söylediği MESEM dediğimiz uygulamayı yani iş yerinde staj yapan çocuğumuza asgari ücretin yüzde 30’u veya yüzde 50’si oranında ücret verme uygulamasını da bu ihtiyaçtan dolayı başlattık. Bu esnada bahsettiğimiz, biraz önce Mersin Vekilimizin “çıraklık eğitim merkezi” dediği modüllerde biz bu alana evrilmek isteyen öğrencilerimizin burada geçirdikleri süreyi örgün öğretimde yani normal ortaöğretim kurumu mezunu olarak kabul edebileceğimiz bir düzenleme yapmış olduk. Dolayısıyla, bunlar mesleki eğitimle ilgili olarak attığımız adımlardı. Şimdi, bu kapsamda bir milletvekilimizin -sanırım Şenol Hanım’dı- MESEM’lerle ilgili bazı eleştirileri oldu. Kendisi yok burada zannediyorum, başladığımız andan itibaren MESEM’ler yani bu başlattığımız projeksiyonda suistimallerin yaşandığını biz de gördük.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Bakan, bir saniye...

Sayın Ekmen, çekim yapmıyoruz. Tutanaklardan takip edebilirsiniz.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Kayıt da yapılıyor, tutanak da tutuluyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Tutanakları alabilirsiniz, çekim yapmıyoruz. Kendisi Bakan, kendisini çekebilir; herkes kendisini çekme özgürlüğüne sahip.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, devam edebilirsiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Başladıktan sonra yani şimdi tarihini anımsayamayacağım ama haziran ayı itibarıyla veya temmuz ayı gibi MESEM’lerdeki bu suistimallerle ilgili bir dizi düzenleme yaptık. Onları belki duymamış olabilirsiniz o yüzden... Yani bu suistimaller tamamen önlenmiş durumda şu anda, bilginize sunmak için söylüyorum. Her öğrencinin devlet katkısından bir defaya mahsus yararlandırılması, sizin bahsettiğiniz o başka yerlerde çalıştırılan, işte, asgari ücreti devlete karşılatıran vesaire, onların tamamen önüne geçmiş oldu. İŞKUR aktif iş gücü kurs veya programlardan yararlananlara devlet katkısının ödenmemesi, önceki öğrenmelerin tanınması kapsamında mesleğinde ustalık belgesi alabilecek durumda olanlara devlet katkısı ödemesi yapılmaması, kayıt olmak istediği alan ya da daldan belge veya diploması olanlara -yani diploması var, belgesi var ama yine buradan yararlanmak istiyor veya yararlanıyor şimdiye kadar- devlet katkısının ödenmemesi, kayıtlı olduğu meslek dalında eğitimi yarıda bırakıp başka bir meslek dalından tekrar kayıt olan yani sistemi sabote eden kişilere devlet katkısı ödenmemesi, kanunlara göre belirlenmiş olan yaş ve çalışma süresini tamamlayarak aylık bağlanmış olanlara -emekliler için- 3308 kapsamında

devlet katkısı ödenmemesi, son üç yıl içerisinde süreye bağlı olmaksızın sigortalı olarak çalışanlara devlet katkısı ödenmemesi, ön lisans ve üzeri bir programdan mezun olanlara katkının ödenmemesi, öğrenciye sözleşme gereği ödenmesi gereken ücreti banka hesabına yatırdığını belgeleyen evrakı bir ay içerisinde beyan etmeyen işletmelerin devlet katkısından o ay için yararlandırılmaması, 3308 kapsamında eğitim birimi oluşturmayan işletmelere devlet katkısı ödemesinin yapılmaması, devlet katkısı ödemesi yapılacak olan öncelikli alanların İŞKUR'la birlikte ortak belirlenmesi.

Bunları niye anlattım? Birçok milletvekili arkadaşımız MESEM'lerdeki suistimallerden bahsetti, bizim bu aldığımız -temmuz ayı başıydı yanlış hatırlamıyorsam- tedbirlerden sonra orada kamuoyunda eleştiri konusu olan sistemi, projeyi sabote etmeye yönelik, işlevsiz hâle getirmeye yönelik yanlış uygulamaların da önüne geçmiş olduk. Bu konuda da sizi temin etmek isterim.

Bir başka çok değinilen konulardan bir tanesi deprem bölgesiyle ilgili olarak... Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; biz her ay deprem bölgesiyle ilgili yaptığımız hazırlıkları raporluyoruz. Bakanlığımızda deprem bölgesi için, 11 il için her ilden sorumlu bir ekip oluşturduk. Hem il müdürümüzle hem valimizle hem ilçe müdürleriyle Bakanlık merkez teşkilatındaki bir arkadaşımız veya bir komisyonumuz sürekli irtibat hâlinde, oradan gelen problemler anında çözüme kavuşturulabiliyor veyahut çözüme kavuşturulması için atılması gereken adımlar ilgili bakanlıklarla paylaşılıyor. Dolayısıyla deprem bölgesiyle ilgili oldukça hassasız; bu, Sayın Cumhurbaşkanımızın da bize ısrarla telkin ettiği bir durum, deprem bölgesi konusu. Biz bu konuda gerçekten hassasız, bize ulaşan bütün problemleri anında çözmek için çaba sarf ediyoruz.

Sadece bu konularla ilgili değil ama genel anlamda deprem hazırlığıyla ilgili bir milletvekilimizin veya birden fazla milletvekilimizin talebi olmuştur. 2000 öncesi yapımı gerçekleşen toplam 26.276 okulumuz var hâlen eğitime devam eden, bunların içerisinde yaklaşık 18 bin tanesi deprem açısından riskli bölgelerde. Bunların tamamının analizleri yapılmış durumda. Bunlardan 7.201 tanesi "acil müdahale gerekli okul" olarak tespit edilmiş, bunlardan da 2.897'siyle ilgili yıkım kararı oluşturulmuştur. Bunlardan yaklaşık 500 tanesi kapalı köy okulu statüsündedir yani bu rakam aslında -2.897 dediğimiz rakam- 2 binler civarında. Bunlardan 4.304 tanesiyle ilgili güçlendirme kararı oluşturulmuştur. 10.988 okul ise "ikinci aşamada müdahale edilecek okul" olarak... Bunlar bilim adamları veya bilimsel raporlar doğrultusunda alınan kararlar. Dolayısıyla bu konuda da Türkiye genelinde biz 2010'lu yılların başından itibaren okullarımızın sürekli deprem analizlerini zaten yapıyorduk. Hani bunu bir övünç vesilesi olarak söylemek istemem ama nihayetinde deprem bölgesinde de yıkılan okul sayımız, özellikle Deprem Yönetmeliği'nden sonra yapıлып yıkılan okul sayımız neredeyse yok. Deprem bölgesiyle ilgili olarak, bölgede toplam deprem öncesi 119.200 dersliğimiz var, eğitim öğretime devam ediyor. Deprem sonrası ise yıkılan, yıkım kararı alınan ya da güçlendirilmesi gerekip kullanılmayan -o an için söylüyorum- 107.081 dersliğimiz var yani 12.119 dersliğimiz bu kapsamda kullanılamayacak durumda.

Biz şu ana kadar inşaatı tamamlanıp eğitim öğretime açılan "çelik yapı" ya da "hafif beton" dedikleri -ben teknolojik tabirleri çok bilmiyorum- yapılarla 2.571 dersliği eğitim öğretim yılında eğitim öğretime açtık. Bunun dışında yaklaşık 22.039 derslik de yapım programımıza alınmış durumda, bunların büyük çoğunluğu da 2024-2025 eğitim öğretim yılı itibarıyla eğitim öğretime başlayacak. Bu anlamda deprem bölgesinde 45 bin dersliğin de bakım ve onarımı yapılmış durumdadır.

Dolayısıyla şunu söyleyeyim, biraz önceki vekilimizle de karşılıklı konuşurken bunu ifade etmeye çalışmıştım: Biz "Şu an itibarıyla deprem bölgesinde 6 Şubattan önceki sayıya ulaştık." demedik, burada öyle bir şey duyulduysa onu düzeltmem lazım ama yatırım programımıza aldığımız, planlamasını yaptığımız derslikler bittiğinde deprem bölgesindeki bütün 11 ilin tamamında yaklaşık 6 Şubattan önceki rakamların yüzde 10 üstünde bir derslik portföyümüz oluşmuş olacak.

Bir diğerk çokça konuşulan konu özel eğitim öğrencilerimiz, bu konu da çok fazla milletvekilimiz tarafından dile getirildi; onunla ilgili de birkaç cümle söyleyeyim. Belki bu soruların yoğunlaşmasının önemli bir sebebi bizden kaynaklanıyor olabilir, şundan dolayı: Siz de fark etmişsinizdir, ben bütçe konuşmamın Bakanlıkla ilgili kısmının yaklaşık olarak yüzde 10 ya da yüzde 15 kadarına sadık kalabildim, zamanınızı fazla almamak için hızlıca YÖK, ÖSYM ve YÖKAK kısmına geçtim. Burada notlarımızda vardı zaten, söyleyebilirdik ama zamanınızı almamak için söylemedik, o yüzden sorular da çok oldu; ben bu konularla ilgili de cevap vermek isterim. Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda tam zamanlı kaynaştırma, bütünleştirme yoluyla eğitim gören toplam 359.710 öğrenci bulunmaktadır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüze bağlı olan okul ya da kurum sayısı 2.518'dir. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüze bağlı okullarda 62.815 özel eğitim öğrencisi bulunmaktadır. Bilim sanat merkezleri bu kapsamda aynı Genel Müdürlük bünyesinde, yaklaşık 104 bin öğrenci bilim sanat merkezlerimizde özel yetenekli öğrenci olarak bulunmaktadır. Bu kapsamda, araştırma ve geliştirme, eğitim ve uygulama okullarında 217 özel yetenekli öğrencimiz var; özel eğitim sınıflarında eğitim gören toplam 86.509 öğrenci bulunmaktadır, evde eğitim hizmetinden yararlanan öğrenci sayımız 10.980; hastanede eğitim hizmeti verdiğimiz toplam 3.610 öğrenci var, destek eğitim odasında eğitim verdiğimiz 57.357 öğrenci var. Bu rakamların toplamına baktığımızda 628.265 öğrencimiz bu anlamda özel eğitim almakta. Bu kapsamda kurumlarımızda çalışan personel sayısı da 29.430'dur.

Bir de bir başka başlık daha var, burada hepiniz, yine bir kısım milletvekillerimiz soru önermelerinde de vermişti, özel rehabilitasyon merkezleri var; onunla ilgili de söyleyeyim. 5580 yani Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında Türkiye'de yaklaşık 3.251 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezimiz var. Buralarda toplam 549.355 birey destek eğitimi almaktadır. Bu eğitimler için bu kurumlara ekim ayında 1 milyar 952 milyon 616 bin 506 TL ödeme yapıldı, 2006 yılından bugüne kadar ise toplamda 53 milyarın üzerinde bu kapsamda ödeme yapılmış durumda. Bir de yine bu kapsamda eğitim gösteren özel eğitim okulu yani 5580 kapsamında, Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında 37 tane de özel eğitim okulumuz var; bunu da bilgi olarak paylaşmış olayım.

Üzerinde çok yoğun konuşulan konulardan bir tanesi "kapalı köy okulları" ifadesi. Bir kere terminoloji konusunda uzlaşmamız lazım, bizim kapalı köy okulumuz yok yani bizim kapattığımız köy okulumuz yok. İlkel olarak -burada eğitmen arkadaşlarımız var, eğitimle ilgili konuşan arkadaşlarımız var- ben size şunu sormak isterim: Bir okulda veyahut bir sınıfta kaç öğrenci varsa öğrencinin pedagojik olarak sağlıklı bir eğitim aldığı kabul edebiliriz? Biz köy okulunda 5 öğrenci kayıtlı ise yani bir ilkokulda 5 öğrenci kayıtlıysa, 4 sınıf için söylüyorum, o köy okulunu kayıtsız ve şartsız olarak açıyoruz ama 5'in altına düşüyse yani bir öğrenci için okulu açmanın -mali boyutuyla ilgili kastetmiyorum değerli arkadaşlar- pedagojik olarak bir öğretmen, bir öğrenci, bir aile, buranın sağlıklı bir eğitim öğretim ortamı olacağını kabul ediyorsanız eğer bu konuda söyleyecek bir sözüm yok. Bakın, bizler taşınmalı eğitimi bir zorunluluk olarak görüyoruz. Çocukların pedagojik anlamda sağlıklı eğitim alabilmesi için köy okullarında 5'in altına düşerse öğrenci sayısı otomatik olarak taşımak istiyoruz. Bunun tersini yapsaydık, bir öğretmen, bir öğrenci olarak bu eğitimi veriyor olsaydık burada eleştiri konusu olmayı beklerdim açıkçası. Bir öğrenciyle pedagojik anlamda eğitim öğretim sürecinin sağlıklı yürüyebileceğini kimse iddia etmemeli, edemez. Dolayısıyla biz taşınmalı eğitimi bir model olarak değil, bir zorunluluk olarak kabul ediyoruz. Bu çocuklarımızın eğitim öğretimde -hep bahsediyoruz ya fırsat eşitliği- fırsat eşitliğinden yeterince faydalanması için, sağlıklı ve pedagojik bir ortamda eğitim alabilmesi için taşınmalı bir külfet olarak... Bakın, ekonomik anlamda da bir külfet, can güvenliği... Biraz önce vekillerimizin hepsi açısından bütün eleştirilerine katılıyorum. Ama bir öğrenciyle eğitim öğretim... Çünkü eğitim öğretim dediğimiz şey sadece dersten ibaret değil kıymetli arkadaşlar, bu

çocuğun arkadaşlarla oyun oynaması lazım, sosyalleşmesi lazım ve benzeri. Dolayısıyla ben size şunu söylüyorum: 5 öğrenci de az pedagojik olarak normal koşullarda 4 sınıf üzerinden düşündüğünüzde ama 5 öğrencisi var olan bir köy okulunu biz kapatmıyoruz, 5 öğrencinin altına düştüğünde taşıma kapsamına alıyoruz ki bu da pedagojik anlamda bence çok doğru bir yöntem.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, geçen yıl, geçen dönemde...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, benim zaten sürem çok az, çok fazla soru var.

CAVİT ARI (Antalya) – Dönemin Bakanı 20 bin okulu kapattıklarını ifade etti, kayıtlarda var yani 20 bin okulda, 20 bin köyde mi 5 öğrenci var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Evet, kesinlikle.

Bakın, ben size şunu söyleyeyim: İlkokul için söylüyorum, bana “5 öğrenciden fazla, 5 çocuktan fazla bir öğrenci var bu köyde.” dediğinizde ben o okulu açacağım, açıyoruz zaten yani muhtarın bize başvurması yeterli bunun için ama 5’in altında da siz de takdir edersiniz ki çok sağlıklı bir şey değil.

Şimdi, bir diğer konu, bazı milletvekillerimiz... Bir kere ben buna şiddetle karşı çıkıyorum, Millî Eğitim Bakanlığının politikalarını, Türk devlet geleneği, Türkiye’deki demokrasi ve hukuk devleti geleneği açısından, asimilasyonla itham eden eleştirilere külliyen karşı çıkıyorum.

Sayın vekilim, bir araştırma merkezinden bahsettiniz ve onun verilerini bizimle “bilimsel veri” diye paylaştınız. Bir kere o araştırma merkezinin, ismini zikretmek istemedim şimdi “bilimsel” diye tanımladığı verileri bence çöpe atın; o verilerle hareket ederseniz...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Çöpe atmayalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Öbür... Ben sizleri dinledim Sayın Vekilim.

Dolayısıyla atmayabilirsiniz ama ben kabul etmiyorum. Yani Türkiye’de eğitim öğretim politikasının... Bakın, biz, sizinle yaptığımız bu tartışmayı 2013-2014 yılında Birleşmiş Milletlerde de yaptık Suriyeli çocuklarla ilgili olarak, benzeri şeyleri onlar da eleştiriyorlar. Bizim Türkiye’de şu andaki mevcut eğitim öğretim sisteminin asimilasyon olduğunu iddia eden kişilerin bu konuda bilgi sahibi olmaması gerekiyor. Ben size bir kere bununla ilgili olarak -sorularda da sordunuz- bu konuda attığımız adımlarla ilgili ben sizinle paylaşayım, hep eleştirdiğiniz benim müsteşarlığım dönemim var ya o dönemle ilgili bu attığımız adımlar. Biz yaşayan diller ve lehçelerle ilgili olarak faaliyet sürecini başlattık, hem okullarımıza seçimlik ders hem de ana dilini öğrenmek isteyen çocuklar için özel öğretim kursu kapsamında özelde kurs açılmasına imkân tanıdık. Dolayısıyla şu anda Türkiye’de Lazca, Zazaca, Kurmanca, Boşnakça, Arnavutça, Gürcüce, Adigece, Abazaca ve benzeri diller seçimlik ders havuzumuzda varlar, isteyenler de ayrıca özel kurslar açabilirler, bu kurslara da öğrenciler gidebilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, sizin de süreniz doldu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ama benim daha çok söyleyecek şeyim var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Baykan, hoş geldiniz, farkı hissettiriyorsunuz, teşekkür ediyorum.

MEHMET BAYKAN (Konya) – Hiç konuşmayacağım Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Peki. Zaten söz vermeyeceğim size.

Sayın Bakanım, şimdi şöyle: Çok soru var. Şu an şimdiye kadarki en fazla hatibin konuşma aldığı bir bütçe görüşmesi yaşadık. Dolayısıyla ben size beş dakika da versem, on dakika da versem sizin bu soruların tamamına cevap verme imkânınız yok. Ben ilave beş dakika vereyim, geri kalan soruları yedi gün içerisinde yazılı olarak mutlaka bize iletmenizi sizden istirham ediyorum.

Buyurun lütfen, beş dakika daha veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Evet, o zaman elimdeki yani sıradaki son şeye, diğer metne geçmek istiyorum. FATİH Projesi’yle ilgili, çok merak edildiği için, onunla ilgili birkaç şey söyleyeceğim.

Şimdi, kıymetli vekillerimiz, FATİH Projesi farklı komponentlerden oluşuyor. Bunlardan bir tanesi tablet, bir tanesi, etkileşimli tahta, bir tanesi okullarda internet erişim ağı; bir tanesi internet erişim hizmeti; bir tanesi de eğitim içeriği. Bu komponentlerden 4 tanesiyle ilgili şu an geldiğimiz nokta tatmin edici düzeydedir, neredeyse tamamlanmış durumdadır. Bunların içerisinde sadece tablet dağıtımıyla ilgili süreç pedagojik olarak çok fazla eleştirildiği için onu o tarihlerde durdurmuştuk, şu anda da gündemimizde tablet dağıtımıyla ilgili yani bütün öğrencilere tablet dağıtımıyla ilgili boyutu yok ama onun dışındaki boyutlarıyla ilgili olarak ben sizlerle paylaşayım. An itibarıyla 40 bin okulumuzun geniş bant internet erişimi sağlanmıştır, şu anda 6 bin okula daha fiber internet hattı çekilmesi ve 4.400 okulumuza daha GSM şebekesiyle internet erişimi verilmesi projelendirilmiştir, çalışma devam ediyor. Okul içi ağ altyapıları kurulumunda, bugüne kadar 36 bin okulumuza okul içi ağ altyapısı kurulmuştur, 4.750 okulumuzda da devam etmektedir. Şu ana kadar 585 bin derslikte etkileşimli tahta kurulmuştur, yıl sonu itibarıyla bu rakam 620 bin sınıfa ulaşmış olacaktır. Aynı şekilde, EBA üzerinden yani Eğitim Bilişim Ağı üzerinden binlerce materyal sisteme yüklenmiştir.

Sayın Başkan, ben konuşmamın son kısmını teşekkür faslına ayırmak istiyorum ama ilk konuşan Fethi Açıkel’in konuşmalarında benim rahatsız olduğum bazı şeyler var; onu da söyleyeyim, sonra kapatacağım. O da şu: Ben buradaki bütün eleştirilere saygı duyuyorum, saygıyla karşılıyorum ama terminolojiyi kullanırken ötekiye saygı konusunda, karşısındakine saygı... Ben nasıl düşünce ve ifade hürriyetine saygı gösteriyorsam bizimle ilgili tanımlamalarınızda da daha dikkatli olmanızı ben sizden beklerdim. Özellikle, hatiplerin, mesela Fethi Bey’in kullandığı “dramatik çöküş” “tahrip” “tahribat” hadi bunlar kabul edilebilir ancak “despotik” “boğucu otoriter iklim” gibi ifadeleri -özür diliyorum, kusura bakmayın- Cumhuriyet Halk Partisi geleneğinden gelen bir kişinin kullanırken biraz imtina etmesi gerekir. Türkiye’de siyasi literatüre bu kavramları kazandıran tek parti iktidarı dönemidir. O yüzden Fethi Bey’in bu açıklamalarını da... Aslında konuşacak çok şey var, nihayetinde benim akademik ilgi alanım bu. Despotik ya da otoriter boğucu iklim arıyorsak eğer, bunun için dünyada neredeyse demokrasi ve demokratikleşme süreçlerinde darbimesel hâline gelen bir vaka olarak okutulan Cumhuriyet Halk Partisi ve tek parti döneminin... Hani bunu yaşayan, bu gelenekten gelen bir milletvekilinin bu ifadeleri kullanmasını da çok doğru bulmadım açıkçası. Nihayetinde...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, anlamadım yani nasıl bir şeyi mi suçluyorsunuz? Cumhuriyet Halk Partisi... Yani şey oldu, son derece talihsiz bir konuşma oldu yani bu olmadı.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Atatürk döneminin despotik bir dönem olduğunu mu düşünüyorsunuz Sayın Bakan? Şunu net sorayım: Atatürk döneminin despotik bir dönem olduğunu mu iddia ediyorsunuz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, ben öyle demiyorum.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Öyle dediniz Sayın Bakan, tutanaklara öyle geçti.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Atatürk’le ne alakası var ya?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Tek adam rejimi hangi dönem?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Atatürk’ün ismi geçti mi?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Geçmez.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Tamam.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Cumhuriyet Halk Partisinin tek parti dönemi 1923’ten 1950’ye kadar Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, bakın, siz...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Atatürk 1950’ye kadar mı var?

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bir saniye...

Ya, Sayın Vekilim, ben burada yaklaşık olarak kaç kişiyi dinledim, bilmiyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Bakanım, bir saniye lütfen.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, Sayın Bakan aynı zamanda bilimsel bir açıklama yaptı. Bir kere AK PARTİ’yle alakalı, sizin konuşmacınız “despotik saray rejimi” diyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – E, şimdi Sayın Bakan da “Cumhuriyet Halk Partisi döneminde” diyor.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Biz de onu anlamak istiyoruz. Biz de tam olarak onu söylüyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Biz de söyleyeceğiz olmadığımız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – E, tamam, diyor, açık açık söylüyor. Söyleyemez mi bunu?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Hayır, hayır, söyleyebilir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ee...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Ben tam olarak bir kez daha söylemesini isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Peki, ben söyleyeyim Sayın Vekilim, tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, bir saniye...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – 1923 ile 1950 arasını despotik bir dönem olarak buluyorsa buyursun, söylesin.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ne alakası var?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir saniye, değerli arkadaşlar...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ben söyleyeyim Sayın Vekilim, tamam, söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, bir saniye... Sayın Bakanım, söz vereceğim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ben söyleyeyim size, tamam.

Değerli arkadaşlar, bir de şunu da...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekilleri...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Atatürk parti lideri değildi o zaman, vefat ediyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Arkadaşlar, bir saniye...

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Buyurun Sayın Başkan. Anlayalım Sayın Bakanı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şunu da bırakalım: “İşte 1923 ile şu arası...” Arkadaşlar, Türkiye’nin tarihi Türkiye’nin gerçeği, tamam mı? Dolayısıyla “Bu dönemle alakalı eleştiri olamaz.” “Şu dönemle alakalı bir şey diyemezsiniz.” gibi oraya getiriyorsunuz. Lütfen siz konuşmanızı yapın, sonra sizin sözcünüzün söz talebi var, ona söz vereceğim. Kesmeyin siz.

Sayın Bakanım, sürenizden gitti.

Buyurun, üç dakika ilave süre veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, kastettiğim şeylere örnek olsun diye söyleyeyim: Bakın, ben Sayın Vekilimizin benim de içinde bulunduğum bir iktidarı despotik ve otoriter olarak suçlamasına karşı çıktığımı söyledim. Bu benim hakkım mı?

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) – Elbette.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Tamam.

Ve bunu karşılaştırırken dedim ki: Bunu Cumhuriyet Halk Partisi geleneğine sahip... Ben size... Hiç uzağa gitmeye gerek yok, Çiftçiye Topraklandırma Kanunu, Toprak Mahsulleri Vergisi Kanunu, Varlık Vergisi Kanunu veya “Millî Şef” kavramı, “değişmez Genel Başkan” kavramı, bütün bunları...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – MTV’yi 2 sefer aldınız daha yeni ya.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Efendim...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – MTV’yi 2 sefer aldınız daha yeni diyorum ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Bakanım, devam edin lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ya, arkadaşlar, beyefendi örnek istedi, ben de örnek veriyorum yani benim kastettiğim şeylerle ilgili.

Dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partisi vekillerimizin bu konuda biraz daha dikkatli olması gerekir. Ben bu eleştiriyi Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde bürokratik ve şimdi de Bakanlık yapan bir kişi olarak tasvip etmediğimi sadece ifade etmek için bunu söyledim.

Ben, Sayın Başkanım, tekrar bütün milletvekillerine eleştiri ya da...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Sayın Bakan, bütün vekiller ücretli öğretmenlikle ilgili bir açıklama yaptı, sorularını dile getirdi; bununla ilgili bir cümle kurun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Şenyaşar, “Yazılı olarak vereceğim.” dedi Sayın Bakan, yedi gün içinde alacağım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Arkadaşlar, bakın, daha elimdeki notların yüzde... Bilmiyorum yani şuradakileri okuyabildik, şu kadar kısmı duruyor, çok az bir kısmına cevap verebildim ben. Kusura bakmayın ama dediğim gibi, bu sorularla ilgili, hepsiyle ilgili ben sizlere not aldığım kısımlar veya buradaki tutanaklardan elde ettiğim sorular çerçevesinde hepimize cevap vereceğim.

Bir şeyi söyleyeyim sadece: Bir milletvekilimiz “Soru önergelerimize cevap alamadık.” dedi, o konuda yanlış bir durum var. Ben sabahleyin kontrol ettim.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) – Doğru Sayın Bakanım, vallahi alamadık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Şöyle: Sayın Vekilim, benim elimde, bakın, bizdeki rakamlar şu anda on beş günlük cevaplama süresi devam eden Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili olarak 49, YÖK’le ilgili 74 tane soru önergesi var on beş gün devam eden. On beş günlük süre geçtikten sonra dahi olsa şu anda elimizde bekleyen sadece bu 49 ve 74 var, onları da yasal süresi içerisinde cevaplandıracağız.

SEVDA KARACADEMİR (Gaziantep) – Sayın Bakan, hepsi matbu cevaplar, konunun içeriğinden bağımsız olarak genellikle aynı cevaplar veriliyor...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, siz konuşurken ben konuşunca beni eleştirirsiniz siz. Müsaade edin, bakın, zaten bir dakikam kaldı, ben size teşekkür edeceğim, tamam mı? Bir gün buyurun, gelin, ben size sorularınızla ilgili yüz yüze de cevap vereyim, nasıl istiyorsanız, oldu mu?

Sayın Başkan, Kıymetli Komisyon üyeleri; ben hepinize hem eleştirileriniz, katkılarınız, sorularınız... Kuşkusuz, şunu da söyleyeyim: Sorular içerisinde özellikle yerelle ilgili soruların ilgimi çektiğini açık açık söyleyeyim, o konuda notlarımı aldım, ilgili arkadaşlarla mutlaka paylaşacağım.

Herkese tekrar teşekkür ediyorum. Bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun.

IV. AÇIKLAMALAR(Devam)

4.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi görüşmelerinin soru-cevap bölümünde Bakanın yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, yani arkadaşımızın söylediği onun fikriydi, bir fikir olarak ifade etti. Anladığım kadarıyla siz biraz bozulmuşsunuz ona, rahatsız olmuşsunuz, onu ifade ettiniz, edebilirsiniz tabii ama...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Ama grubunuz adına konuştu.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika...

Tabii, tabii. Hayır, olabilir grubumuz adına yani sonuç itibarıyla burada milletvekilleri konuşur yani usulümüz o şekilde. Bazen Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri konuşur, bazen de o konuyla ilgili uzman olan arkadaşımız... İlgili komisyonlar var, bir tek Plan ve Bütçe Komisyonu yok. Millî Eğitim Komisyonunun Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsüdür arkadaşımız, gelip konuşur, fikirlerini de söyler. Tabii ki Cumhuriyet Halk Partisini elbette bağlar laf olarak. Bakın, buradaki hikâye şu... Ama siz aldınız onu cumhuriyet dönemine götürdünüz. Bakın, şimdi, baktığımız zaman tarihe bir tek parti dönemi var, bu var zaten tarihsel olarak, kimse bu döneme “Tek parti dönemi o dönemde yoktur.” demiyor. 2 kere çok partili rejime geçme denemesi olmuştur; 1924’te Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve 1930’da Serbest Fırka, ikisi de kısa bir süre sonra o dönemin şartları içinde kapanmıştır. Birincisi bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İkincisi, 1945 yılında Dörtlülük Takriri kadar, Çiftçiye Topraklandırma Kanunu Meclise gelene kadar, bugün, sonrasında Cumhuriyet Halk Partisinin içinden çıkan Demokrat Parti kadroları da onun içindedir. O dönemde Celal Bayar, Adnan Menderes, Refik Koraltan, Fuat Köprülü Dörtlülük Takriri verip arkadan 1946’da Demokrat Partiyi kurmuştur yani o Cumhuriyet Halk Partisi cumhuriyetin kuruluşudur, cumhuriyeti kuran bir partidir, devrimleri yapan bir partidir. Bu açıdan da son derece değerlidir.

Son, üçüncüsü, “anakronizm” diye bir şey var tarihte. Bugünden bakarak, gözlükleri takarak geçmiş yorumsuzsunuz, dönemin şartları vardır ve o dönemin içinde de yani o dönemi alıp da “O dönem despotiktir.” demek, son derece yanlış bir şeydir bu. Bakın, bu anakronizm.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – “O dönemin koşullarına göre despotik.” dedim.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İzin verin, bitireyim, siz konuştunuz. Bu, anakronizmdir, tarihte de bunu yeri vardır, bugünün gözlüklerini takıp da bugünün gözlükleriyle geçmişe hiçbir şekilde yorumlayamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Son olarak geleyim ben: AKP döneminde de birçok antidemokratik uygulamalar vardır, hep bunları konuşuyoruz, eleştiriyoruz. Türkiye'nin ihtiyacı olan daha çok demokrasidir. Demokrasiden uzaklaşılın, otoriterliğe doğru giden her şeyi biz eleştiririz ve eleştirmeye devam edeceğiz. Türkiye'nin ihtiyacı olan... Bunu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi eleştirisi içinde de yapıyoruz, onun dışındaki antidemokratik uygulamalarla...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Tamam, biz de eleştiriyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – AK PARTİ döneminde ne varmış ki antidemokratik? Söyleyin.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika...

Anayasa'daki temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasıyla ilgili de yapıyoruz, toplantı gösteri ve yürüyüşleri hakkında ilgili geçen İçişleri Bakanlığı bütçesinde de yaptık, bunları da yapıyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, siz hep eleştiriyorsunuz, biz deyince niye kızılıyorsunuz?

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Biz muhalefetiz, tabii, eleştireceğiz Sayın Bakan.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – O ne demek ya?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Biz deyince niye kızılıyorsunuz?

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, siz değil ama... Siz bunun üzerinden şeye doğru...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Biz de sizi eleştiriyoruz.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır. Siz bunun üzerinden geriye, cumhuriyete...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Siz kendinizi tartışamaz, eleştirilemez kabul ediyorsunuz.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, hayır. Cumhuriyet hepimizin cumhuriyetidir, Türkiye'nin kuruluşu içinden. Lütfen, cumhuriyete sahip çıkalım.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Helal olsun size(!)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Bu devlet...

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Öyledir, aynen öyledir cumhuriyet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Cumhurbaşkanımız da hepimizin Cumhurbaşkanındır o zaman.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Efendim, anlayamadım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Cumhurbaşkanımız da hepimizin Cumhurbaşkanındır o zaman.

RAHMÎ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Seçimle gelenlere biz “Niye seçimle geldi?” diye itiraz etmedik ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama şunu söylemeye çalışıyorum: Demokrasilerin içine baktığınız zaman bir şekil şartları, bir de öz ve içerik vardır hep.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Çok partili bir serbest rejim, siyasi partilerin belli aralıklarla sandığa gitmesi, oy vermesi demokrasinin olmazsa olmazıdır, gereklilik şartıdır ama esas itibarıyla demokrasiye öz ve içerik kazandıran temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasıdır.

ORHAN YEGİN (Ankara) – CHP ve CHP'liler eleştirilemez(!)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yasama, yürütme, yargı arasındaki kuvvetler ayrılığıdır, hukuk devletidir; bunlardır, basın özgürlüğüdür, toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkındır Sayın Bakan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Türel.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI YUSUF TEKİN – Sayın Vekilim, bunu sizinle koridorda tartışalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – CHP ve CHP'liler eleştirilemez(!)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, önergelere geçeceğim...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Cumhuriyet Halk Partisi cumhuriyeti kuran bir siyasi partidir Orhan Bey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlar, teşekkür ediyorum. Başka bir oturumda Türkiye'nin yakın siyasi tarihini konuşabiliriz. Tanzimat Dönemi'nden başlarız, bu zamana kadar tartışabiliriz değerli arkadaşlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Daha da geri gideriz tabii ki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – İstanbul'un fethinden de geliriz arkadaşlar, 1299'dan da başlarız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Daha da geriye gidin Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Dolayısıyla Büyük Selçuklular'a kadar gideriz değerli arkadaşlar, Göktürkler'e kadar gideriz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ(Devam)

6.- *Komisyon Başkanı Mehmet Muş'un, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, Türkiye'nin tarihi bizim tarihimiz, ben de tarihe biraz meraklıyım, okurum dolayısıyla tarihi iyi anladığımız müddetçe daha ileriye doğru gideriz. Kimsenin cumhuriyetle bir problemi yok, cumhuriyet hepimizin ortak paydası, hepimiz cumhuriyete sahip çıkacağız ama cumhuriyete sahip çıkmak ayrı bir şey, yakın siyasi tarihimize alakalı eleştiri yapmak ayrı bir şey; bunu da belirteyim ama cumhuriyete gözümüz gibi bakacağız, cumhuriyet halkın iradesi.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleeri (Devam)*

a) *Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)*

b) *Yükseköğretim Kurulu (Devam)*

c) *Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)*

c) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Evet, değerli milletvekilleri, Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, diğerlerini yedi gün içinde yazılı olarak bekliyoruz.

Böylece gündemimizdeki kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır, şimdi oylamalara geçiyoruz.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın milletvekilleri, Komisyon Başkanlık Divanına 17 adet önerge verilmiştir. Bu önergelerden biri ana dilde eğitime ilişkindir. Söz konusu önerge Anayasa'nın 3'üncü ve 42'nci maddesine aykırı olduğu için İç Tüzük'ün 38'inci maddesi uyarınca işleme alınmayacaktır. Diğer önergeleri sırasıyla okutup işleme alıyorum.

Önergeleri okutuyorum, buyurun lütfen.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR(TL)
Orta Öğretim Programı(37)	13.69	01	01.01	18.000.000.000
Orta Öğretim Programı(37)	13.70	01	01.01	18.000.000.000
Orta Öğretim Programı(37)	13.68	01	01.01	18.000.000.000

Rahmi Aşkın Türelî

Cavit Arı

Cevdet Akay

İzmir

Antalya

Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyle alakalı açıklama için Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Türkiye’de atanamayan öğretmen sorunu gündemdeki yerini korumaktadır. Eğitim fakültesi mezunu binlerce genç yıllardır eğitim aldıktan ve sınavlara hazırlanmak için emek harcadıktan sonra Millî Eğitim Bakanlığının yeterli sayıda kadro açmamasından dolayı yarın ne olacağını bilemez bir hâlde bulunmaktadır. O nedenle, yeni kadroların açılabilmesi için bu ödeneğin artırılması talebinde bulunduk.

Desteklerinizi bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	02.02	15.000.000.000
40	13.68	01	01.02	15.000.000.000
37	13.69	01	01.02	15.000.000.000
37	13.69	01	02.02	15.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Heval Bozdağ

Van

Ağrı

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Bugün bu ülkede başka bir fakülteden mezun olup pedagojik formasyon alanlar dışarıda tutulacak olursa en az on altı yıl eğitim sisteminde kalan, lisans mezuniyet yeterliliği için staj yapan, KPSS’de üç aşamalı sınava giren, tüm bunlar yetmezmiş gibi mülakata girmeye zorlanan ve son kertede ataması yapılmayan yüz binlerce eğitim emekçisi bulunmaktadır. Ataması yapılmayan yaklaşık 1 milyona yakın öğretmen marketlerde kasiyer olarak, inşaatlarda işçi olarak, yemek sektöründe kurye olarak, sokaklarda işportacı olarak çalışmak zorunda kalmaktadır. Ne yazık ki insani olmayan koşullar altında daha fazla ezilmeye, sömürülmeye dayanamayıp umutlarını yitiren kimi ataması yapılmayan öğretmenler intihar ederek yaşamına son vermektedir. Ataması yapılmayan ilk aşamada 200 bin öğretmenin atamasının bir planlama çerçevesinde, mülakatsız olacak şekilde yapılabilmesi için bütçeden pay ayrılmalıdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	30.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	10.000.000.000 TL
40	13.68	01	01.02	45.000.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	15.000.000.000 TL

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bu okul öncesi ilköğretim, ortaöğretim kurumlarında öğretmen açığının giderilmesi ve atama bekleyen öğretmenlerimizin mesleklerine ve öğrencilerine bir an evvel kavuşması amacıyla 100 bin öğretmen atamasının gerçekleştirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine toplam 100 milyar liralık bir artışın yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR TL
Yönetim ve Destek Programı 98	13.4	01	03.02	172.800.000.000

Rahmi Aşkın Türelî

Cavit Arı

Cevdet Akay

İzmir

Antalya

Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyle alakalı izahat için Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Öğrencilerimiz beslenmesi hakikaten çok çok önemli bir sorun. Sağlıklı beslenme sağlıklı eğitim açısından da önemli. Bu ekonomik krizde, bu ortamda öğrencilerimize destek olma açısından Yönetim Destek Programı'na 172 milyar 800 milyonluk bir ödenek aktarılmasını talep ediyoruz. Buradaki hesaplamada da, yüz seksen gün üzerinden 60 TL'lik bir maliyetten hesaplamayı yaptık. Burada önergemizi onaylamanızı bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıdaki gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.69	01	03.05	37.500.000.000
40	13.68	01	03.05	37.500.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Heval Bozdağ

Van

Ağrı

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Okul çağı çocuklar için zihinsel ve fiziksel aktivitelerin yoğun olduğu bir dönemin başında gelmektedir. Bu sebeple, okul çağındaki çocukların dengeli ve yeterli beslenmeleri büyük önem arz etmektedir. Çocukların 3 ana ve en az 2 ara öğün şeklinde beslenmeleri gerektiği uzmanlarca önerilmektedir. Türkiye’de bugün her 5 çocuktan 1’i derin yoksulluk sorunlarıyla karşı karşıyadır. Bu derin yoksulluk sorunun bir parçası olarak çocuklar yeterli ve besleyici gıdaya ulaşmamaktadır. Türkiye, OECD ülkeleri arasında çocuk yoksulluğunda 2’nci sırada yer almaktadır. Bugün, Türkiye’de 19 milyonu aşkın çocuk eğitimin her kademesinde eğitim görmektedir. Zorunlu eğitim çağındaki çocukların önemli bir kısmı okula kahvaltı yapmadan gitmekte, yine birçok öğrenci okulda yemek yemeden okul gününü tamamlamaktadır. Derinleşen yoksulluk şartlarında, özellikle dezavantajlı ailelerin çocukları için ücretsiz okul yemeği sağlanması çocukların okula devamlılığını teşvik edebilir, okul başarısını artırabilir, bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimi destekleyip sağlık maliyetlerini azaltabilir. Bu sebeple, Millî Eğitim Bakanlığının çocukların gelişimi konusunda devlete düşen sorumlulukları yerine getirmesi için bütün kademelerde bir öğün ücretsiz yemek vermesi gerekmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	375.000.000
37	13.69	01	03.02	45.000.000.000
37	13.70	01	03.02	18.000.000.000
37	13.71	01	03.02	6.000.000.000
40	13.68	01	03.02	100.000.000.000
40	13.71	01	03.02	9.000.000.000

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyle alakalı izahat için Sayın Özlale, buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Ya, bunu çok kısa bir özet geçeyim. Şimdi, bu seçimden önce zaten sizler de okulda en azından bir öğün yemeğin çocuklarımıza ücretsiz verilmesi konusunda bir seçim vaadinde bulundunuz. Burada grubu bulunan 3 tane siyasi parti gerekçeleriyle bunu açıklıyor ve yıllardan beri açıklıyoruz. Bugün okulda ücretsiz yemeği uygulayan bütün ülkelerde bunun çok pozitif etkileri gözükmüş. Sizler bunu seçim vaadi olarak vermenize rağmen, bizler buna çok büyük destek vermemize rağmen bu bütçede yine yer almadığını üzümlere görüyoruz. Sayın Bakana da burada sorduk “Okulda ücretsiz yemek niye yok?” diye, kendisi cevaplamadı. Biz de tekrar bunu burada kayıtlara geçsin diye söylüyoruz. Ve bana, Allah aşkına, biriniz bir açıklama yapın: Neden Türkiye’de okullarda, devlet okullarında okuyan 15 milyonu aşkın çocuğumuza biz ücretsiz, doğru, dengeli beslenmeleri için kahvaltı ya da öğle yemeği vermiyoruz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	06.05	50.000.000.000 TL

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Okul öncesi eğitim... Hepimizin bildiği gibi, eğitime yapılan yatırımın en büyük getirisi okul öncesi eğitimde oluyor. İlk başta, seçimlerden iki gün önce okul öncesi eğitim Resmî Gazete’de ücretsiz olarak yayınlanmasına rağmen ekimdeki Resmî Gazete’de okul öncesi eğitime bir katkı payı verilmesi gündeme gelmiş, Resmî Gazete’de onaylanmış; biz bunun kaldırılmasını ve okul öncesi eğitimin herkes için zorunlu ve ücretsiz hâle getirilmesini savunuyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyoruz...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkanım, bir şey söylemek istiyorum. Az önceki oylamada karşı taraftan bir arkadaşın biz ellerimizi kaldırırken çekim yaptığı hissine kapıldım, iftira etmiş olmayayım, hani öyle bir şey olduysa arkadaşımız gereksiz bir uğraşa girmesin.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Kim Orhan?

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, milletvekillerimizden mi, danışmanlarımızdan mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Vekillerimizden Değerli Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Çekim yapılmıyor diye biliyorum. Kameralardan bulurum ama bir milletvekilini...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yanlış söylüyorsam özür diliyorum, doğru söylüyorsam arkadaşımızın o görüntüyü kullanmasına gerek yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Şimdi, Sayın Yegin, değerli arkadaşlar...

CAVİT ARI (Antalya) – Korkuyorsunuz madem...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yo, yo; Sayın Ari, mesele korkmayla alakalı bir şey değil. Zaten tutanaklarda...

CAVİT ARI (Antalya) – Her şeyden korkuyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ari, şimdi, burada biz kendi kurallarımızı koyup milletvekillerimize de işletemeyeceksek biz bırakalım arkadaşlar bu işi, yapmayalım. Eğer bir sayın milletvekili kendi komisyonunun kurallarına uymuyorsa diyecek söz bulamıyorum.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Ama Başkan, öyle bir şey yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yoksa bir sorun yok değerli arkadaşlar, varsa bu sözlerim var. Bunu geçen bir danışman arkadaş yaptı, onunla alakalı yasal işlem başlattım ama milletvekillerimizden asla böyle bir şey beklemem, bunu özellikle de ifade ettim.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, kimse söylesin arkadaş, zan altında bırakmasın, birinci konu.

İkinci konu, verdiği oydan korkuyorsa, çekiniyorsa... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Ari, öyle bir şey yok. Çekimle alakalı “Kendinizi çekebilirsiniz, başkasını çekmeyeceksiniz.” diye Komisyonunda konuştuk, bunlar karara bağlanmış şeyler değerli arkadaşlarım. Bunda zaten tutanaklarda...

CAVİT ARI (Antalya) – Öyle bir laf atıp da zan altında niye...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bakın, değerli arkadaşlar, tutanaklarda ne yazıyor? Önergeyi ben soruyorum “Kabul edenler... Etmeyenler...” Etmeyen zaten burası, bu taraf; AK PARTİ ve MHP kabul etmiyor, zaten diyorsunuz, haber çıkıyor “AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi.” diye ama buradaki, bir kuralın uygulanmasıyla alakalı konu.

Teşekkür ediyorum.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
37	13.11	01	06.07	25.000.000.000
40	13.68	01	03.05	25.000.000.000

Gülcan Kaçmaz Sayyigit

Heval Bozdağ

Van

Ağrı

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Gerekçe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Gerekçeyi okutuyorum:

MEB'e bağlı 56.259 eğitim kurumunun yaklaşık yüzde 21'i depremin yaşandığı 11 ilde yer almaktadır. Toplam 11.699 eğitim kurumuyla birlikte pansiyon, spor salonu, atölye gibi eklentilerle birlikte toplam 20.340 bağımsız bina depremden etkilenmiştir. Bakanlıkça yapılan açıklamaya göre, 3.632 okulda güçlendirme işlemi yapılmış, 1.583 okul ise deprem sebebiyle yıkılıp yeniden inşa edilmiştir. Deprem bölgesinde jeolojik olarak sakinca alanlar üzerine inşa edilmiş okul binalarının yıkılarak daha güvenli alanlara taşınması, diğer alanlarda kalan okul binalarının ise kapsamlı deprem performans analizlerinin yapılarak yeterliliklerinin gözden geçirilmesi elzemdir. Bunun yanı sıra, deprem bölgelerinde çocukların eğitim gördükleri alanların denetlenmesi, başta psikososyal destek olmak üzere beslenmeden sağlığa, ulaşımdan barınmaya kadar tüm ihtiyaçlarının ivedilikle karşılanması gerekmektedir. Bu sebeple Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin artırılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
98	13.4	02	06.05	30.000.000.000

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Başta deprem bölgeleri olmak üzere okul binalarımızın depreme dayanıklı ve güvenli hâle getirilmesi amacıyla ilgili programın bütçesine 30 milyar lira konulmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
Yönetim ve Destek Programı (98)	13.4	01	03.08	50.000.000.000

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Millî Eğitim Bakanlığı verilerine göre, 2002 eğitim öğretim yılından bugüne kadar 32.401 köy okulunda 3 milyon 275 bin 579 öğrenci bulunmakta iken yirmi bir yılın ardından, 2023 yılında köylerdeki okul sayısının 13.969'a, öğrenci sayısının ise 623.902'ye gerilediği ifade edilmektedir. AKP iktidarı boyunca 20 bine yakın köy okulu kapatılmış durumdadır. Sayın Bakan biraz önce bazı gerekçeler sunmuş ise de taşıma yapan servis araçlarını gördüğümüzde her köyden 5 öğrenciden fazlasının taşındığını çok rahatlıkla görebilmekteyiz.

Ayrıca, taşınmalı eğitime çok ciddi bir ödenek ayrıldığını da burada dile getirdik. Kademeli olarak yeni okulların yapılması ve bir taraftan yerinde eğitim, bir taraftan atanamayan öğretmenlerin oralarda görev alması, bir taraftan da taşınmalı eğitimden yavaş yavaş çıkılmasıyla daha sağlıklı bir eğitim olacağını düşünmekteyiz. Bu çerçevede de 50 milyar TL ilave ödenek konulmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
Orta öğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	10.000.000.000
Orta öğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	10.000.000.000
Orta öğretim Programı (37)	13.68	01	01.01	10.000.000.000
Orta öğretim Programı (37)	13.71	01	01.01	10.000.000.000

Rahmi Aşkın Türel
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Cevdet Akay
Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) – Bu ekonomik koşullarda öğretmenlerimizin, sayısı 1 milyonu aşan öğretmenlerimizin ekonomik koşullarını iyileştirmek için verdiğimiz bir önerge. Derecelerine göre 22 bin lira ile 25 bin lira arasında ücret alıyorlar. Önümüz 24 Kasım. Açlık sınırının 13 bini geçtiği, yoksulluk sınırının 44 bini geçtiği bir ortamda öğretmenlerimizin ücretleri çok düşük. Bu nedenle, ilgili Bakanlık bütçesinin tertiplerindeki personel ödeneklerinde toplam 40 milyar TL'lik bir artış talep ediyoruz öğretmenlerimiz daha iyi ekonomik koşullarda hayatını devam ettirebilsin diye.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir şey ifade edeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Buyurun Sayın Türelî.

IV. AÇIKLAMALAR(Devam)

5.- *İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türelî'nin, bütçe kanunu tekliflerinin Plan ve Bütçe Komisyonunda ve Genel Kurulda görüşülme usulüne ve verdikleri önergelere ilişkin açıklaması*

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, değerli arkadaşlar, burada bütçe görüşmeleri yapıyoruz, Anayasa'ya göre görüşüyoruz, 161'inci maddeye göre; yetmiş beş günlük bir süre var, elli beş gün Plan ve Bütçe Komisyonunda, geri kalan yirmi gün Genel Kurulda görüşülüyor. 161'inci maddede diyor ki: "Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini her bütçenin görüşülmesi sırasında açıklarlar -dikkat buyurun- gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar." Bunu tersten okuduğumuz zaman bu öneriler, gider artırıcı ve gelir azaltıcı öneriler Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşulur demek bu çünkü Genel Kurulda yapamıyorsunuz çünkü öncesinde zaten Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşuyorsunuz, o Komisyonda gerekli değişiklikleri yapıyorsunuz, artık Genel Kurul aşamasında bunu yapmıyorsunuz fakat biz Plan ve Bütçe Komisyonunda hiçbir şey değiştirmiyoruz. Önergeler var; iktidar partisinin de geçmişte söylediği, altına imza attığı şeyler. Hatta çoğu zaman arkadaşlarımız Cumhurbaşkanı böyle dedi, sizin daha önceki Millî Eğitim Bakanı böyle dedi diye ifade ettiler fakat hiçbirini kabul edilmiyor. Niye böyle? Yani bunu ben iktidar grubu milletvekillerine de soruyorum buradan çünkü Sayın Bakan da burada, karşılıklı olarak her şeyi reddediyorsunuz. Hâlbuki bir şeyleri kabul edebiliriz, edelim çünkü burası Plan ve Bütçe Komisyonu ve burada teorik olarak bu değişiklikleri biz yapabiliriz ama Genel Kurulda yapılmaz yani işin şeyi budur demek istiyorum ben. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bir dakika... Hayır, hayır; şöyle: Tabii, bütünlüğü vardır, o bütünlüğü içinde elbette göreceğiz ama sonuç itibarıyla bütçe hazırlandı, önümüze geldi. Eğer biz hiçbir şeyi değiştirmiyorsak ne yapıyoruz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Türelî, bunu yapınca ona da kızdınız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Kızmadık ona. "Değişiklik varken bize danışmadan yapıyorsunuz. Gerekirse biz yapalım." diye söyledim geçen, hatırlarsınız. Aynı görüşteyim yani...

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Bize danışıyor musunuz?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Neyi danışacağız? İktidar sizsiniz, biz muhalefetiz arkadaşlar. Rica ediyoruz ya, değişelim yerleri ya, yapmayın.

Herkes ne dediğimi anladı, bu konuyu dikkatlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli arkadaşlarım, teşekkür ediyorum.

(Uğultular)

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/276) ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Millî Eğitim Bakanlığı (Devam)

b) Yükseköğretim Kurulu (Devam)

c) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (Devam)

ç) Yükseköğretim Kalite Kurulu (Devam)

d) Üniversiteler (Devam)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; vallahi daha önerge var, şunları bitirelim lütfen yani gün bitmeden, yeni güne geçmeden... Turizm Bakanlığının bütçesine başlayacağız sabah, yaklaşıyoruz. Rekor Millî Eğitim Bakanlığında, maşallah.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	600.000.000
6	13.73	01	01.02	80.000.000
37	13.69	01	01.01	5.000.000.000
37	13.69	01	01.02	720.000.000
37	13.70	01	01.01	5.000.000.000
37	13.70	01	01.02	800.000.000
37	13.71	01	01.01	2.000.000.000
37	13.71	01	01.02	440.000.000
40	13.68	01	01.01	24.000.000.000
40	13.68	01	01.02	3.000.000.000
40	13.71	01	01.01	2.000.000.000
40	13.71	01	01.02	360.000.000

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

Ya, şu gerekçeleri biraz kısa yazsanız arkadaşlar.

Hocam, buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Ben zaten gerekçeyi okutmuyorum farkındaysanız, direkt olarak bir iki cümleyle...

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, zor koşullar altında hayatını sürdüren öğretmenlerimize birer maaş ikramiye verilmesini teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki aşağıdaki değişikliğin gerekçesiyle birlikte kabul edilmesini arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	EKLENEN TUTAR TL
Orta öğretim Programı (37)	13.69	01	01.01	5.000.000.000
Orta öğretim Programı (37)	13.70	01	01.01	5.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.68	01	01.01	5.000.000.000
Orta Öğretim Programı (37)	13.71	01	01 .01	5.000.000.000

Rahmi Aşkın Türeli

Cavit Arı

Cevdet Akay

İzmir

Antalya

Karabük

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Önergeyle alakalı Sayın Türeli, buyurun.

Gerekçe...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yok.

Şimdi, bu ikramiye konusu, tabii, reddedildiği için... Bir de aynı zamanda, biliyorsunuz, her öğretim yılının başında hazırlık ödeneği var yani bir maaş ikramiye verilsin diye söylüyoruz onu. Şimdi, burada da Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen bir miktarda her öğretim yılının başında öğretmenlere bir ödenek veriliyor fakat bu ödenek zaman içinde çok azalmış, ilk çıktığı zaman neredeyse asgari ücret kadar ama şimdi neredeyse asgari ücretin yüzde 10, yüzde 15'ine düşmüş. Bunu, ödeneği yılbaşında verelim, asgari ücret kadar verelim diyoruz; önerimiz budur, kabul edilmesini bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EğİTİM BAKANLIğI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	01.01	280.000.000
6	13.73	01	01.02	40.000.000
37	13.69	01	01.01	2.460.000.000
37	13.69	01	01.02	360.000.000
37	13.70	01	01.01	2.560.000.000
37	13.70	01	01.02	360.000.000
37	13.71	01	01.01	1.020.000.000
37	13.71	01	01.02	220.000.000
40	13.68	01	01.01	12.000.000.000
40	13.68	01	01.02	1.560.000.000
40	13.71	01	01.01	960.000.000
40	13.71	01	01.02	180.000.000

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bu eğitime hazırlık ödeneğiyle, ilgili devlet okullarında görev yapan öğretmenlere her öğretim yılında, bir defaya mahsus, öğretim yılının başladığı ay içerisinde kırtasiye masraflarında kullanılmak üzere bir ödenek ayrılıyor. Bu, 1.400 lira; kesinlikle yetmez, bu miktarın artırılmasını teklif ediyoruz. Bunun için de bütçeye ekstradan 22 milyar lira ek yük gelecek.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EğİTİM BAKANLIğI

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
51	13.72	01	06.05	30.000.000.000

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Bunu kayıtlara geçsin diye bir daha söylüyoruz, daha öncesinde de bahsetmiştik; bu yetenek yönetim merkezleri, aile hekimliği gibi bir model. Her mahallede yetenek yönetim merkezleri kurup, oradaki çocukların üstün yeteneklerini tespit edip onlara göre bu çocukların kariyerlerinin yönlendirilmesini, yeteneklerinin yönetilmesini teklif ediyoruz. Kabul etmeyeceksiniz ama en azından önümüzdeki dönem Millî Eğitim Bakanlığı bununla ilgili bir çalışma yaparsa faydalı olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Böylece önergeler tamamlandı arkadaşlar.

Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığı 2024 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2024 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Bir adet önerge işlemi vardır, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: YÜKSEKÖĞRETİM KURULU

YIL: 2024

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
99	401	02	05.02	50.000.000.000 TL

Mehmet Mustafa Gürban

Ümit Özlale

Gaziantep

İzmir

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Sayın Özlale...

ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Hemen söyleyeyim: 200'ü aşkın üniversiteye verdiğimiz ödenek 8,9 milyar dolar, sadece 1 tane Stanford Üniversitesinin yıllık bütçesi 8,9 milyar dolar. Eğer bizler üniversitelerimizi ilk 100'ün içerisine sokmak istiyorsak AR-GE için çok daha fazla destek sağlamalıyız deyip buraya 50 milyar TL ekstra bütçe koymayı teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi Yükseköğretim Kurulunun bütçesini oylarınıza sunuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2024 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2024 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2022 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap B cetvellerini sizlere dağıttığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, böylece gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı uğurlu olsun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 11.00 yapalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Başkanım, çok geç bitiriyoruz, 00.00'a gidiyoruz yine, bunu bir disipline etmemiz lazım, lütfen...

CEVDET AKAY (Karabük) – 10.30 olsun o zaman.

BAŞKAN MEHMET MUŞ – Değerli milletvekilleri, 15 Kasım 2023 Çarşamba günü saat 10.30'da görüşmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:23.29

